ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

မဲးကစံ

ကတြူၢ်(၃)အဘ့ၣ်(၈),လါယနူၣ်အါရံၣ်-လါဒံၣ်စ့ဘၢၣ်(၂၀၁၆နံၣ်)

မုၢ်ကြိၢ်ကီၢ်ရှၣ်ကမျၢၢ်တဖၣ်လဲၤထိၣ်မၤလၢၤကပီၤ
ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ချုၣ်မုၢ်နံၤ

Volume (3) Issue(8), January to December (2016)

တၢ်ဒုးသ့ထိၣ်ဘှၣ်ထိၣ် **တၢ်ထဲသိးတုၤသိး** **တၢ်သဘျ့**

Karen Women's Organization
Magazine

ဘၣ်တၢ်ထုးထိၣ်ရၤလီၤအီၤလၢ လီၢ်ခၢၣ်သး
ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

ဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိဖိတဖၣ်မၤလိလံာ်လၢတီၤပူၤအဆၢကတီၢ်
ဖဲမဲၢ်ရၤမိၢ်ဒဲကဝီၤ

မိၢ်ဒီးဖိဆံးလၢတီအူကီၢ်ရ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်မၤလၢၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပှၤဖၢစၢ်အမုၢ်နံၤ
ဖဲအံတူၢ်ထၣ်ဒဲကပီၤ

ကညီပိၥ်မုၣ်သးစၢ်ခိၣ်နၢ်တၢ်မၤလိကွိၢ်ဖိတဖၣ်မၤလိတၢ်လၢတီၤပူၤအခါ

တၢ်မၤလၤကပီၤပှိၣ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီတ့ၣ်(၁၆)သီတၢ်ပတုာ်ကွံာ်သ့ၣ်ထံးမုၣ်ခွါတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါ
ပိာ်မုၣ်အမုၢ်နံၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢဒဲကပီၤဒီးကီၢ်ရှၣ်တဖၣ်အပူၤ(လါနိၣ်ဝ့ဘၢၣ် ၂၅သီ, ၂၀၁၆နံၣ်)

ကညီဗိၣ်မုၣ်ကရၢအတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ

☆ ဒ်သိးပိာ်မုၣ်တဖၣ် အတၢ်အိၣ်မူကထူၣ်ဖျံးထီၣ်လၢ တၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤအကလုာ်ကလုာ်.

☆ တၢ်ကသုးထီထီၣ်ကညီပိာ်မုၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအတီၤပတီၢ် ဒ်သိးပိာ်မုၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအတီၤပတီၢ်ကထီထီၣ်အဂီၢ်.

☆ တၢ်ကသုးထီထီၣ်ကညီပိာ်မုၣ်တဖၣ် ထံရှူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်သ့ၣ်ညါဒီး တၢ်ပၢၢ်ဆၢအတၢ်သ့ၣ်ညါ.

☆ ဒ်သိးကညီပိာ်မုၣ်တဖၣ် ကနၢ်ပၢၢ်ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢအကျဲသနူနုာ်လီၤမၤသကိးဃုာ်တၢ်လၢကညီတၢ်သဘျ့အဂီၢ် ပှဲၤဒီးတၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤ.

☆ ဒ်သိးကညီပိာ်မုၣ်တဖၣ်ကဒိးန့ၢ်ဘၣ်ပိာ်မုၣ်ခွဲးယာ်,တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးကကၢၤဃာ်ကဟုကယာ်ကဲ့ၤအီၤ.

☆ ဒ်သိးကညီပိာ်မုၣ်တဖၣ် ကဟံးဃာ်ပၢၤဃာ်ဒီး မၤဖျါထီၣ်ကဲ့ၤကညီတၢ်ဆဲးတၢ်လၤ.

☆ ဒ်သိးမိၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ် ကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့,တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ကဟုကယာ်.

လၢတၢ်ဆဲးကျိး

(လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲၤဒၢး)

P.O.Box 19
Mae Sariang
Mae Hong Son Province
58110
Thailand
E-mail : kwocentral@gmail.com
: kwomagazine@gmail.com

(လီၢ်ခၢၣ်သးဝဲၤလီၢ်အခ့(၁))

P.O. Box 60
Mae Sot
Tak Province
63110
Thailand
Mobile Phone : 0852687542
Email : kwomaesot@gmail.com

www.karenwomen.org

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်

✪ **လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢခိၣ်အတၢ်ကတိၤ** – ၃

✪ **လံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်**

✍– ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအလံာ်တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူကညီနံၣ်ထီၣ်သီ,ကညီနံၣ် ၂၇၅၅နံၣ်,သလ့ၤလါထီၣ်(၁)သီ,ခရံာ်နံၣ်၂၀၁၆နံၣ်,လါယနူၤအါရံၣ်(၁၀)သီ – ၄

✍–ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအလံာ်တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူကညီနံၣ်ထီၣ်သီ,ကညီနံၣ် ၂၇၅၅နံၣ်, သလ့ၤလါထီၣ်(၁)သီ,ခရံာ်နံၣ်၂၀၁၆နံၣ်,လါဒံၣ်စဲဘၢၣ်(၂၉)သီ – ၅

✍– ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ကစီၣ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအမုၢ်နံၤ လါယူၤ (၂၀)သီ,၂၀၁၆နံၣ် – ၆

✍– လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်ဆူမၤထူရၤမုၢ်နံၤဆၢက့ၤအလီၢ်ပှဲၤထီၣ်ဝဲ(၆၆)ဝီတဝီ, ၂၀၁၆နံၣ်,လါအီကၢး(၁၂)သီ – ၈

✍– လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်မုၢ်နံၤ,လါစဲးပထ့ဘၢၣ်(၂၁)သီ,၂၀၁၆နံၣ် – ၁၀

✍– ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်(၁၆)သီတၢ်ပတုာ်ကွံာ်တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးထီဒါပိာ်မုၣ်အမုၢ်နံၤ,၂၅သီ,လါနိၣ်ဝ့ဘၢၣ်၂၀၁၆နံၣ် – ၁၁

✪ **လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ**

✍– ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်အမုၢ်နံၤ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢတၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိး–တၢ်ဃ့ထီၣ်လၢတၢ်ကဟံးဂ့ၢ်ဝီအဂီၢ် လါမးရှး(၈)သီ,၂၀၁၆နံၣ် – ၁၃

✪ **ထါသနၢၣ်**

✍– ဆူ–ယကညီမုၣ် (သူလ့ၤကနဲဝါ) – ၁၅

✍– ဆၢဂ့ၤယဲနၤတံၤသကိး (ဘုသိၣ်ဆံးဖိ) – ၁၅

✍– အၢၣ်လီၤယဲနၤမၤထူရၤ (ကညီမုၣ်ဖိတဂၤ) – ၁၆

✍– သးဟးဂီၤတဂ့ၤ (နီၢ်လ့ဘၢၣ် – ထါမ်ဟ့ၣ်) – ၁၇

✍– သးဟးဂီၤတဂ့ၤ (နီၢ်နံၤဒိၣ်ထူ– ထါမ်ဟ့ၣ်) – ၁၈

✍– အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ (နီၢ်အဲၣ်တီနံကီၢ် – ထါမ်ဟ့ၣ်) – ၁၉

✍– အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ (နီၢ်တၢ်မပ္ၢ်လဲ – ထါမ်ဟ့ၣ်) – ၂၀

✍– တကီၢ်ခါတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်လဲၤကျဲ (စီၤနါကီၢ်လံ) – ၂၁

✍– တကီၢ်ခါတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်လဲၤကျဲ (စီၤခုၣ်ဒိၣ်စိ–ကညီကွိဖိ) – ၂၂

✍– ဒီသဒၢယၤလၢတၢ်ဘျၢသဲစး (နီၢ်ဘှ့ၣ်ခုၣ်စ့ – အံတူၢ်ထၣ်) – ၂၃

✪ **ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်**

✍– တၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤပှဲၤထီၣ်(၁၀၆)ဝီတဝီ – ၂၄

✍– တၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်မုၢ်နံၤ –၂၇

✍– တၢ်လဲၤလီၤကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ် ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး,ကမျၢ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဆူပှၤတဝၢလၢမုၢ်ကြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ် – ၂၉

✍–တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်လီၤကွၢ်က့ၤမိၢ်ဖိဆံးတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မၤလၢဘျုံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ် – ၃၂

✍– ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလၢကီၢ်ရှ့ၣ်ဒီးဒဲကဝီၤမၤဝဲတဆံဃုသီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ –၃၅

✍– ကီၢ်ပူၤဒီးဒဲကဝီၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကွိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ – ၃၇

✍– ကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီတၢ်မၤလိကွိဒဲကဝီၤန့ံဘ့ၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ –၃၉

✪ **ဖိဒံဖိသၣ်သနၢၣ်**

✍– မိၢ်အကဟုကညီၢ် (ဖုတၢ်ကံးယာ်ဖါဂီၤ) – ၄၀

✪ **ပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤသနၢၣ်**

✍– ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤကဲထီၣ်အဂ့ၢ်(လါမးရှးစသီ) (မုာ်တြီၤဖိလ့လ့ၣ်) – ၄၂

✍– တၢ်အဒူၣ်အဆၢဒီးတၢ်အဆၢတလိ (မုာ်တြီၤဖိလ့လ့ၣ်) – ၄၃

✍ – ယတသ့ၣ်ညါနီတဘျီလၢ – ၄၅

✪ **သးစၢ်သနၢၣ်**

✍– ကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်ခီကရဲးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် – ၄၇

✍– တဘျီခါတၢ်လဲၤခီဖျိ (ဘျူးဒိၣ်ဖိ B.D) – ၄၉

✪ **တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့သနၢၣ်**

✍– သ့ၣ်ဂံၢ်ဝၣ်စဲလၢအမၤသံအ့ၤအၤဒံၤအဲးစ်တၢ်ဆါအဃၢ် – ၅၁

✍– တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လၢပှၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ် (မုာ်တြီၤဖိလ့လ့ၣ်) – ၅၃

✪ **တၢ်ကွဲးထီရီၤသနၢၣ်**

✍– အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ (နီၢ်စံနၣ် – ထါမ်ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ) – ၅၅

✍– သးဟးဂီၤတဂ့ၤ (ငဲငဲ – ကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီကွိ) – ၅၆

✍– အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ (အဲၣ်သယုၢ် – SEကွိ ထါမ်ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ) – ၅၇

✍– တၢ်အဲၣ်အကျဲသဂၢၢ်လိာ်သး (မုာ်တြီၤဖိလ့လ့ၣ်) – ၅၈

✍– ကျိာ်တဖၣ် –မုၢ်လီၤနုာ်ကတီၢ်(မုာ်တြီၤဖိလ့လ့ၣ်) – ၆၁

✪ **နံၤကမ့ၢ်သနၢၣ်** – ၆၃

✍– ကန့်လန့်ဆိုးလေး

✍– လွှတ်တော်ကိုတစ်နေ့၁၀မိနစ်သာကျင်းပရခြင်းအကြောင်း

✍– အစစအရာရာပါဝင်သူ

✍–မလိုက်ဖက်လို့

✍– ငြိမ်းချမ်းရေး–––ငြိမ်းချမ်းရေး

✍– ကျယ်လိုက်တဲ့ပါးစပ်တွေ

✍–“အပူအေးဖို့လေမှုတ်ကြ”

✍– ပေါလွှန်းလို့

✍– မကြွား

✪ **ကဗျာ**

✍– ဇုန့်အခွန်တော် (အက်ကလိုသိန်း) – ၆၅

✍– အချိုးအကွေ့ (ဒူးရမောလေး–သူးလေပြည်သား) – ၆၅

✍– နှစ်သစ် (ခိုင်စံရွှေမြင့်) – ၆၆

✍– ပေါင်းစည်းပြည့်စုံ သံလွင်ပြုံး (တောင်ငူ—အဲ့မို့) – ၆၆

✪ **သတင်းဆောင်းပါး**

✍– အမေကြိုဆိုလိုက်ပါ။ (တောင်ငူ – ဘွဲ့အဲ့မို့) – ၆၇

✍– မတူညီကြသော် (တောင်ငူ – အဲ့မို့) – ၇၀

✪ **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ**

✍–ဓာတ်ကြွက်အကောင်ငယ်ကလေးများဥမှတစ်ဆင့်ပေါက်လာသည့် (ကြွက်ဖောက်စက်) အကြောင်းသိကောင်းစရာ (တောင်ငူ – အဲ့မို့) – ၇၁

✪ **အတွေးအမြင်ကဏ္ဍ**

✍– မှတ်သားစရာအဆိုအမိန့်များ (ခိုင်စံရွှေမြင့်) – ၇၄

✪ **ဝတ္ထုတို**

✍– မီးခြစ်တစ်လုံးပုံပြင် (မောင်မြင့်မား–ဗိုလ်ကလေး) – ၇၅

လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ,ကရၢခိၣ်အတၢ်ကတိၤ

....

တနံၤအံၤယဆ့ၢဃီၤယဲပဝဲကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမဲးကစံဖိတဘ့ၣ်ဆူသုဝဲပှၤဖးလံာ်ဖိဃုာ်ဒီးကညီဖိခဲလၢာ်အအိၣ်နၣ်လီၤ. ယနာ်လၢပမဲးကစံဖိအံၤအတၢ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ် ကမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤမုာ်သုဝဲခဲလၢာ်အသးဒီး ကကဲစ့ၢ်ကီးဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဘါလၢကညီဖိခဲလၢာ်အဂီၢ်နၣ်လီၤ.

ပမဲးကစံဖိအပူၤအံၤ ပတၢ်ကွဲးကအိၣ်ဝဲအါမံၤသနာ်က့ ယဆၢလၢသုဝဲပှၤဖးလံာ်ဖိတဖၣ်ကပဲာ်ထံနီၤဖးအီၤဒီး အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ် ကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအါထီၣ်စ့ၢ်ကီးပှၤနၣ်လီၤ. ယနာ်စ့ၢ်ကီးလၢပှၤကွဲးလံာ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ကွဲးကကဲဂ့ၢ်ကဲဘါလၢပှၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ် တကးဘၣ် ကမၤသးဖှံပှၤသးဒီးကကဲတၢ်သူၣ်မံသးမုာ်လၢပှၤတၢ်အိၣ်မူအပူၤနၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်လၢအပူၤကွံာ်ဒီး ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတၢ်အိၣ်သးလီၤဆီဝဲဖဲအကြၢးသနာ်က့ ပဝဲပိာ်မုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပတၢ်တူၢ်ဘၣ်အိၣ်ဒ်ဝဲအဖၢမုၢ်ဒံးနၣ်လီၤ. လၢတၢ်နၣ်အဃိ ပဝဲပိာ်မုၣ်ကိၢ်ပူၤကိၢ်ချၢခဲလၢာ် ပကဟ်ဖှိၣ်ထီၣ်သကိးပသးလၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီဒီး ပကသုးထီထီၣ်သကိးပိာ်မုၣ်အတၢ်အိၣ်မူနၣ် မ့ၢ်ပဝဲခဲလၢာ်ပမူပဒါနၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ထံကိၢ်ပဒိၣ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် ဟ်ဖှိၣ်လိာ်သးဂုာ်ကျဲးစၢးဝဲ ဒ်သိးကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢအစဲာ်နီၢ်နၣ်လီၤ. တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢအစဲာ်နီၢ်ပကန့ၢ်ဘၣ်အီၤအဂီၢ် ပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲလၢပစုပူၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲပမူပဒါနၣ်လီၤ.

လီၢ်ခံကတၢၢ် ယဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ်ယဲဒီပုၢ်ဝဲၢ်ကညီဖိလၢကိၢ်ပူၤကိၢ်ချၢခဲလၢာ် ပထံပကိၢ်ပကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢအစဲာ်နီၢ်ဒီး လၢပထံပကိၢ်ပူၤ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဆိတ့ၢ်ဝဲနီၢ်နီၢ်အဂီၢ် မ်ပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်ပကဟ်ဖှိၣ်ပသး ပကဆီၣ်ထွဲသကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲလၢအမ့ၢ်အတီနၣ် မ့ၢ်ဝဲယတၢ်ဆၢမုၢ်လၢ်ဒီးယတၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီနၣ်လီၤ.

မ်ပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်ပကဒိးန့ၢ်ဘၣ်က့ၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢအဆိအချ့ဒီး ပကအိၣ်ဘၣ်က့ၤပထံပကိၢ်ပူၤ ပှဲၤဒီးတၢ်သူၣ်မံသးမုာ်တက့ၢ်.

နီၢ်ဖီဒ့တိ
ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ
လီၢ်ခၢၣ်သး

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအလံာ်တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူကညီနံၣ်ထီၣ်သီ
ကညီနံၣ်၂၇၅၅,သလ့ၤလါထီၣ်(၁)သီ,ခရံာ်နံၣ်၂၀၁၆နံၣ်,လါယနူၤအါရံၣ်(၁၀)သီ

တနံၤအံၤ မ့ၢ်ပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်နံၣ်ထီၣ်သီအမုၢ်နံၤန့ၣ်လီၤ. ကညီဖိခဲလၢာ်အနံၣ်ထီၣ်သီအံၤန့ၣ် ပဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ်သ့ မ်သုကပူၤဒုၣ်ပူၤဒါ မၤန့ၢ်အီၣ်ကဲသုကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ကွံာ်လၢတၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤအကလုာ်ကလုာ် မ်နံၣ်ထီၣ်သီကဟဲစိာ်န့ၢ်ဘၣ်သုတၢ်သးခုအလၢအပှဲၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူသုဝဲကညီဖိခဲလၢာ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပဝဲကညီဖိတကလုာ်အံၤ ဒ်ပမ့ၢ်ပှၤတကလုာ်အသိး ပအဲၣ်ဒိးအိၣ်ဒီးတၢ်သဘျ့အလၢအပှဲၤ လၢကဟံးဃာ်ကတီၤကူ့ၤပပှၤကလုာ်အက့ၢ်အဂီၤအသူးအသ့ၣ်အလၤကပီၤအတၢ်န့ၢ်သါတဖၣ်မၤထီၣ်ထီအီၤ ဒ်စီၤအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအသိး ကဖိးမံဒီးအပှၤကလုာ်အက့ၢ်အဂီၤန့ၣ်လီၤ. ကညီကလုာ်ကအိၣ်ဂၢၢ်အိၣ်ကျၢၤဝဲဒ်ပှၤတကလုာ်အသိး ကအိၣ်မူဝဲအလၢအပှဲၤဒီးအသူးအသ့ၣ်အလၤကပီၤကသ့ မ့ၢ်ဝဲပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်ပမူပဒါန့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သုၩ,ကညီကလုာ်တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအပူၤ ကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲဒီးတၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤတုၤဒၣ်လဲာ် ကဲထီၣ်ဝဲပှၤတကလုာ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဂဲၤလိာ်ဝဲဒီးကၢၤဃာ်က့ၤဝဲအပှၤကလုာ်အက့ၢ်အဂီၤ အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်ပတၢ်လဲၤခီဖျိနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ်ပဝဲကညီဖိကိးဂၤပကပာ်သူၣ်ပာ်သးဒီး သ့ၣ်ညါလီၤသးလၢပမ့ၢ်ကညီဖိဒီး ပာ်ဖှိၣ်ပသးလၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်တတီတတြၢ် တၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤလၢကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် တၢ်ဘၣ်ဂံာ်ဂူာ်အိၣ်ဝဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်တဖၣ် တၢ်ကကျဲၤဘၣ်က့ၤအီၤလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲတန့ၢ်ဒီး ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဃိ ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်သဂၢၢ်ဝဲဒီးတၢ်ဖှိၣ်တၢ်ယာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်လၢပဝဲကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ပသါပ့ၤနီၣ်အီၤတသ့ဒီး သါပ့ၤနီၣ်အီၤတန့ၢ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိမ့ၢ်ဝဲပှၤတကလုာ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲကလုာ်တကလုာ်လၢအပၢန့ၢ်သါဘၣ်ကီၢ်ပယီၤအံၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အိၣ်ထီၣ်သ့ဒၣ်ဖဲတၢ်တီတၢ်တြၢ်,တၢ်ထဲသိးတုၤသိး,တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်အသိးအကျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်သူၣ်ထီၣ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ် မူဒါအိၣ်ဝဲလၢပဝဲကညီဖိဒီကလုာ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိခဲလၢာ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ပအဲၣ်ဒိးစံးသ့ဒ်အံၤလီၤ. လၢကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အစဲးနီၢ်အဂီၢ် ပဝဲကိးဂၤ လၢတၢ်ဃုတၢ်ဖိးဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံလိာ်သးလၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီအပူၤ ပကဖီၣ်လိာ်ပစုပာ်ဖှိၣ်သး မၤသကိးတၢ်လၢကျဲလၢအမ့ၢ်အတီ ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်ဖှိၣ်ပသး ပကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အလၢအပှဲၤသပှ်ကတၢၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပတၢ်ဆၢဂ့ၤသုဒီးတၢ်ဆၢမုၢ်လၢ်အဒိၣ်အအါန့ၣ်လီၤ.

ဆူပတၢ်မၤနၢၤအဖီတၢၣ်

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံာ်
လီၢ်ခၢၣ်သး

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအလံာ်တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူကညီနံၣ်ထီၣ်သီ
ကညီနံၣ်၂၇၅၅နံၣ်,သလ့ၤလါထီၣ်(၁)သီ,ခရံာ်နံၣ်၂၀၁၆နံၣ်,လါဒံၣ်စ့ဘၢၣ်(၂၉)သီ

တနံၤအံၤမ့ၢ်ပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်အနံၣ်ထီၣ်သီအမုၢ်နံၤန့ၣ်လီၤ. လၢကညီဖိခဲလၢာ်အနံၣ်ထီၣ်သီအံၤန့ၣ် ပဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ်သ့, မ်သုကပူၤဒၣ်ပူၤဒါမၤန့ၢ်အီၣ်ကဲဒီးကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ကွံာ်လၢတၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤအကလုာ်ကလုာ်ဒီးမ်နံၣ်ထီၣ်သီကဟဲစိာ်န့ၢ်ဘၣ်သုတၢ်သးခုအလၢအပှဲၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူသုအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်ဧၢ, ဒ်သိးတၢ်ကစိာ်ကဖီထီၣ်က့ၤကညီ, အရှ့ၢ်အသဲး လုၢ်လၢ်ထူသနူလၢအဂ့ၤတဖၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤလၤကပီၤကညီမုၢ်နံၤဒိၣ်မုၢ်နံၤထီအကျါ ပၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်မၤလၤကပီၤကညီနံၣ်ထီၣ်သီအမုၢ်နံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ကညီနံၣ်ထီၣ်သီ ဟ်ဖျါထီၣ်ဒီး သိၣ်လိမၤယုၤဖိလံၤတဖၣ်လုၢ်လၢ်ထူသနူလၢအဂ့ၤဒ်သိးဖိလံၤလၢခံတစိၤကသ့ဆိးကါအီၤဒီးကၢၤဃာ်အီၤလၢစိၤလၢကဟဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီပုၢ်ဝဲၢ်ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်ဧၢ,ကညီကလုာ်တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအပူၤကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤတုၤဒၣ်လဲာ်ကဲထီၣ်ဝဲပှၤတကလုာ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဂဲၤလိာ်ဝဲဒီးကၢၤဃာ်က့ၤဝဲအပှၤကလုာ်အက့ၢ်အဂီၤအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲပဝဲကညီဖိခဲလၢာ်ပတၢ်လဲၤခီဖျိနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ.မ်ပဝဲကညီဖိကိးဂၤပကဟ်သူၣ်ဟ်သးဒီးသ့ၣ်ညါလီၤပသးလၢပမ့ၢ်ကညီဖိဒီးဟ်ဖိုၣ်ပသးလၢတၢ်သးတဖျာ်ဃီန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲပတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်တတီတတြၢ်, တၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤလၢကလုာ်ဖုၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် တၢ်ဘၣ်ဂံာ်ဂုာ်အိၣ်ဝဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်တဖၣ်တၢ်ကကျဲၤဘၣ်က့ၤအီၤလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲတန့ၢ်ဒီးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဒုးတၢ်ယာ်အဃိ ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်သဂၢါဝဲဒီးတၢ်ဖိုၣ်တၢ်ယာ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်လၢပဝဲကညီဖိတဖၣ်သါပှၤနီၣ်အီၤတသ့ဒီးတန့ၢ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိမ့ၢ်ဝဲပှၤတကလုာ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲကလုာ်တကလုာ်လၢအပၢန့ၢ်သါဘၣ်ကီၢ်ပယီၤအံၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.ထံကီၢ်ပူၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အိၣ်ထီၣ်သ့ဒၣ်ဖဲတၢ်တီတၢ်တြၢ်, တၢ်ထဲသိးတုၤသိး, တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢကလုာ်ဖုၣ်တဖၣ်အသိးအကျါန့ၣ်လီၤ.တၢ်သူၣ်ထီၣ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအဂီၢ်မူဒါအိၣ်ဝဲလၢကညီဖိခဲလၢာ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ပအဲၣ်ဒိးစံးသုဒ်အံၤလီၤ လၢပကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အစဲးနီၢ်အဂီၢ် ပဝဲကိးဂၤ လၢတၢ်ဃူတၢ်ဖိးဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံလိာ်သးလၢတၢ်သးတဖျာ်ဃီအပူၤ ပကဖိၣ်လိာ်ပစု ဟ်ဖိုၣ်လိာ်သး မၤသကိးတၢ်လၢကျဲအမ့ၢ်အတီ ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးတဖျာ်ဃီ ပကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်သပှၢ်ကတၢၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပဝဲကညီပိာ်မုၣ်ကရၢပတၢ်ကတိၤလၢခံကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆူပတၢ်မၤနၢၤအဖီတၢၣ်,

နီၢ်ဖိဒ့တိ
ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ
လီၢ်ခၢၣ်သး

ကညီပိၥ်မုၣ်ကရၢတၢ်ကစီၣ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအမုၢ်နံၤ
လါယူၤ(၂၀)သီ,၂၀၁၆နံၣ်

အဆိကတၢၢ် ပဝဲကညီပိၥ်မုၣ်ကရၢပဆှၢဃီၤဘၣ်ပတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဆူပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤ–ကီၢ်ကွ့ၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆၢဒီး လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်အပူၤ ကလၢပှဲၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး အိၣ်မှာ်အိၣ်ခုၣ်ဘၣ်ကီးဂၤဒဲးနှၣ်လီၤ.

လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအမုၢ်နံၤအံၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အရှ့ဒိၣ်မးလၢ ပကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်အခီၣ်ထံးခီၣ်ဘိလၢ ဘၣ်မနုၤအဃိလၢပဘၣ်ဃ့ၢ်ထီၣ်ကွံာ်ဒီးကဲထီၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိအံၤလဲၣ်နှၣ်လီၤ. ပဘၣ်ပာ်သူၣ်ပာ်သးစ့ၢ်ကီးလၢ မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိလၢအကကွဲၢ်ကကွဲၢ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤလၢအတူၢ်ဘၣ်ခီၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်နှၣ်လီၤ. ပဝဲကီးဂၤန့ၣ် ပဘၣ်ဃ့ၢ်ကွံာ်ဒီးဟ်တ့ၢ်ပဟံၣ်ပဃီလၢပအဲၣ်အီၤ, ဒီးထီဘိပတထံၣ်န့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢတၢ်ကတူၢ်လိာ်ပှၤလၢအမှာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၢ်လၢအပူၤဖျဲးလၢပကအိၣ်ဆိးအီၤလၢတခီဘီမုၢ်အပူၤဘၣ်နှၣ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢပမ့ၢ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲလၢအဟဲလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤတဖၣ် ပအိၣ်ဘၣ်လၢကီၢ်ကွ့ၣ်တဲၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအပူၤအံၤ ပူၤဖျဲးဒိၣ်န့ၢ်ဒံးပှၤတနီၤလၢဘၣ်အိၣ်တ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤနှၣ်လီၤ. မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ တၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်တဲသကိးတဖၣ်အံၤ ဆဲးလဲၤအသးဘၣ်ဆၣ် ကလုာ်ဒူၣ်ဖိအိၣ်ဒံးလၢအကထိ ဘၣ်ဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးအသးသမူလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီး အဝဲသ့ၣ်အါဂၤ ကဲထီၣ်ဘၣ်ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ံဖိ, ကျဲးစၢးအိၣ်မူဝဲလၢအတအိၣ်ဒီးထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဘၣ်ဒၣ်လဲာ်နှၣ်လီၤ. ခဲအံၤဒၣ်လဲာ် ပဆၢထၢၣ်လၢဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအပူၤဒီး မၤတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲမုၢ်နံၤအံၤ ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးဝဲဘၣ်ဆၣ် လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ ပှၤသဝီဖိလၢအကထိဘၣ်စံၣ်မံ့ဟးဖျိး ခီဖျိပယီၤသုးတဖၣ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢသဝီတဖၣ် လၢအအိၣ်လၢကချၢၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဒီးယီၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်အပူၤအဃိနှၣ်လီၤ. တနံၤအံၤ ပအဲၣ်ဒီးဟ်ပနီၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ဖိလၢအတူၢ်ဘၣ်ခီၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ. ပသ့ၣ်ညါဒီးဒိသူၣ်ဒိသးသ့လၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်လဲၤခီဖျိဒီးတၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တဖၣ်အံၤနှၣ်လီၤ.

ပအိၣ်မူဒ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဂၤအသိးအံၤ တမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤဘၣ်. ပတတူၢ်ဘၣ်လၢပတအိၣ်ဒီးတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးနီတဘျီဘၣ်. ပကသူၣ်ထီၣ်ပဟံၣ်ပဃီဒီး မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီပပှၤတဝၢဒ်ပဃုထၢအသိးတသ့ဘၣ်. လၢတဘျုးနံၣ်အတီၢ်ပူၤ ပတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်လၢလၢလိၣ်လိၣ်ဘၣ်. ပတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်အကလုာ်အါဒီးလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်ဘၣ်. လၢပကအိၣ်ဘၣ်ဒီးအိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဒုးခိၣ်ဖိလာ်အဂီၢ် ပဘၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢပှၤအဂုၤအဂၤတဖၣ်အတၢ်သူၣ်ဂ့ၤသးဝါဒီးတၢ်သူၣ်အိၣ်သးအိၣ်ပှၤအဖီခိၣ်နှၣ်လီၤ. ပဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢခါဆူညါပဖိပလံၤအဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ပှၤအိၣ်အါဂၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ပၢဘၣ်ပတၢ်အိၣ်မူနှၣ်လီၤ. ပဆၢမုၢ်လၢ်ဒီးအိၣ်ခိးလၢ မုၢ်တနံၤပကက့ၤဘၣ်ဆူပထံပကီၢ်,ပလီၢ်ပကျဲလၢအပူၤဖျဲးဒီး အိၣ်ဒီးသုးသ့ၣ်လၤကပီၤနှၣ်လီၤ.

လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအံၤ တၢ်ဆီတလဲလၢအဂ့ၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲအါမးနှၣ်လီၤ. ပဟ်ပနီၣ်တၢ်ဆီတလဲတဖၣ်အံၤနှၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဆီတလဲအံၤ တဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအဂ့ၤလၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအဂၤတဖၣ်အပူၤဒံးဘၣ်. ပမ့ၢ်ကွၢ်တၢ်အဒိတခါကမ့ၢ်ဝဲလၢ,စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၂နံၣ်နှၣ် တၢ်မၤပတြၢာ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအိၣ်ဝဲလၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤ,ဒီးတကးဒံးဘၣ် တနံၣ်အံၤ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ထီၣ်သီလၢအမ့ၢ်ကမျၢ်အပဒိၣ်နှၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပသ့ၣ်ညါပဝဲကီးဂၤဒဲးလၢ ပယီၤသုးအံၤအိၣ်ဒံးဒၣ်ဒီးတၢ်စိကမီၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ပၢဒံးဒၣ်အီၤလၢ ၂၀၀၈နံၣ်တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်အဖီလာ်လၢ အမၤလီၤတံၢ်လၢပယီၤသုးအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အစိကမီၤလၢထံရှ့ၢ်ကီၢ်သဲးအပူၤနှၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးလၢသဝီသ့ၣ်တဖၣ် လၢကညီဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိဟဲဝဲအလီၢ်အံၤအါမး တဂ့ၤထီၣ်ဒံးဘၣ်. လၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤအံၤ တၢ်ခးလိာ်သးလၢပယီၤသုးဒီးကညီသုးအဘၢၣ်စၢၤအံၤ စှၤလီၤဝဲဒိၣ်မးဒီး တၢ်သဘျုလၢတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤအိၣ်အါထီၣ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအမ့ၢ်အတီဝဲနှၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢပတူၢ်လိာ်မှာ်အီၤတခါနှၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနာ်က့ ပယီၤအသုးကလၢၤတၢ်လီၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဟဲဆီလီၤလၢတၢ်လီၢ်လၢပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိဟဲဃ့ၢ်ထီၣ်အံၤ တစုၤလီၤဘၣ်ဒီးဟဲအါထီၣ်ဝဲဒၣ်နှၣ်လီၤ. ပယီၤသုးတဖၣ်ဆဲးမၤဟးဂီၤဒံးပှၤသဝီဖိတဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒံးနှၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအကီဝဲခဲဝဲဒီး တၢ်ဖှိၣ်တၢ်ယာ်အံၤအိၣ်ဝဲသကုၤဆးဒးနှၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအကျိၤအကျဲလၢကဒုးအိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၤပှၤနီၢ်တဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိဒူၣ်ဖိထၢဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအစှၤဒိၣ်မးဒီး ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိဒၣ်လဲာ် ဘၣ်ဂဲၤပျု့ၢ်ဂဲၤဆှးတလါဘၣ်တလါ လၢကအိၣ်ဘၣ်လၢအိၣ်လၢအီအဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ပဝဲလၢအမ့ၢ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ကွ့ၣ်တဲၣ်အပူၤအံၤ ပတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆီၣ်သနံးပှၤအါထီၣ်လၢတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူပထံပကီၢ်နှၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနာ်က့ ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိလၢအကထိအံၤ မ့ၢ်က့ၤလၢတၢ်အိၣ်သးဒ်တၢ်ဟ်ဖျါလၢအဖီခိၣ်အသိးအံၤဒီး တၢ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်သအုးသပိီလၢအသီတကလုာ်နှၣ်လီၤ.

ပတူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တဘၣ်ဒံးလၢဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိကက့ၤကဒါက့ၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးအိၣ်ဒီးသုးသ့ၣ်လၤကပီၤဒံးဘၣ်. ပထံၣ်ဘၣ်ကီးမုၢ်နံၤလၢ ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အီၣ်စှၤလီၤဝဲ, တၢ်မၤစှၤလီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤနှၣ်လီၤ. ပထံၣ်မံ့ဟ်လၢ တၢ်အံၤ မ့ၢ်ဆဲးမၤဒံးအသးလၢခါဆူမဲာ်ညါဒီး တၢ်အိၣ်မူလၢဒဲကဝီၤအပူၤအံၤ တဂၢၢ်တကျၢၤလၢၤဘၣ်. မ့ၢ်ကျဲကူၣ်တရံးတဘိလၢ မၤဆူၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိလၢကက့ၤကဒါက့ၤနှၣ်လီၤ. ပဘၣ်တၢ်သံကွၢ်ပှၤထီဘိလၢ,"သုကက့ၤ

ဆံးယံာ်လဲၣ်? ”ဖဲပစံးဆၢလၢပတသ့ၣ်ညါဒံးဘၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ်ကဒီးပှၤလၢ, “ဆံးယံာ်မး နကအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢနကက့ၤလဲၣ်? ” ပဘၣ်တၢ်တဲပှၤလၢ, “သုမ့ၢ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအံၤ,သုမၢ်လၤသးခုဘၣ်သုတၢ်အိၣ်မူဒိၣ်မးဒီး သုတဆိကမိၣ်လၢသုကက့ၤကဒါလၢသုထံသုကိၢ်ဘၣ်. ” နှၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်သးဒီးတၢ်ဆီၣ်သနံးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီး တၢ်မၤစှၤလီၤတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်အဃိ, ပဝဲဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဝၢဖိတဖၣ် ကျဲးစၢးအဂ့ၤကတၢၢ်လၢ ကမၤပှဲၤက့ၤတၢ်လီၤဖျဲၣ်လီၤဟိဒီးတၢ်လိၣ်တဖၣ် လၢကမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤပပှၤတဝၢဒီး အံးထွဲကွၢ်ထွဲပှၤလၢလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်နှၣ်လီၤ. တကတိၢ်ဃိ ပကျဲးစၢးကွၢ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လၢကိၢ်ပယီၤအပူၤနှၣ်လီၤ. ပဖးတၢ်ကစိၣ်, ဒိကနၣ်တၢ်ကစိၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဒီးတၢ်ကတိၤတၢ်မၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲတဆီဘၣ်တဆီနှၣ်လီၤ. ပဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်“လဲၤဒီးကွၢ်”(go and see) အတၢ်လဲၤအိၣ်သကိးဒီး ပထံၣ်လိာ်ဘၣ်ပသးဒီးလီၢ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်လၢပထံလီၢ်ကိၢ်ပူၤနှၣ်လီၤ. ပထံၣ်လၢ တၢ်အိၣ်သးလၢပထံလီၢ်ကိၢ်ပူၤအံၤ ကီခဲဒိၣ်မးဒီး တၢ်အိၣ်သးတဂ့ၤထိၣ်အါလၢ်ကဲၣ်ဆီးဒံးဘၣ်. ပယီၤသုးတဖၣ်တအိၣ်လၢကမျၢၢ်ပဒိၣ်တဖၣ်အတၢ်ပၢတၢ်ဆှၢအဖီလာ်ဘၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်မၤဂ့ၤထိၣ်အသးလၢအဘူးဒီးပသဝီ, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်လီၢ် ဒီးပတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲတဖၣ်နှၣ်လီၤ. တၢ်တထုးကွံာ်မ့ၣ်ပိၢ်လၢအကထိတဖၣ်လၢတၢ်ဒီးလီၤဃာ်အီၤဒံးဘၣ်နှၣ်လီၤ.

ဒ်ပမ့ၢ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်အသိး ပတူၢ်ဘၣ်လၢပအိၣ်ကတၢာ်ထီသးလၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤနှၣ်လီၤ. ပတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆီၣ်သနံးပှၤလၢကိးကပၤဒဲးနှၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတူၢ်ပှၤလၢပမ့ၢ်တၢ်ဝံတၢ်ယိာ်ဃၢလၢပှၤဂၤအဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ပအိၣ်ကဒုလၢပှၤထံလီၢ်ကိၢ်ပူၤအံၤ ယံာ်ဒိၣ်နှ့ၢ်ဒံးပကြၢးအိၣ်တက့ၢ်ဒီး ပကဘၣ်က့ၤဆူပဟံၣ်ပဃီနှၣ်လီၤ. ပအဲၣ်ဒိးက့ၤဆူပဟံၣ်ပဃီကစီဒီလီၤ. ပအဲၣ်ဒိးက့ၤအနီၢ်ကီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးလၢ ပတၢ်က့ၤကဒါအံၤ ကဘၣ်ဘၣ်လိာ်အသးဒီးတၢ်ဟ်လီၤဟိၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်တီၤပတိၢ်တဖၣ် လၢတၢ်က့ၤကဒါက့ၤအဂီၢ်ဒီး ကဘၣ်မ့ၢ်လၢပနီၢ်ကစၢ်ပသးအိၣ်လၢကက့ၤကဒါက့ၤဒီး ကဘၣ်အိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်လၤကပီၤနှၣ်လီၤ. ပတၢ်က့ၤကဒါက့ၤအံၤ ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအယူာ်အကၤဒီးအအိၣ်ဂၢၢ်ဆီးကျၢၤ ဒ်သိးမုၢ်တနံၤပသုတဘၣ်ဟဲဃ့ၢ်ကဒါက့ၤဒ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအသိးတဂ့ၤနှၣ်လီၤ. ဆူညါတဘျီ ပမ့ၢ်ဟဲဆူကီၢ်ကိၣ်တဲၣ်ဒီး ပအဲၣ်ဒိးဟဲလၢပနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲပတၢ်ဘၣ်သး ဒ်ပှၤဟးဆှၣ်ထံဆှၣ်ကိၢ်ဖိအသိးနှၣ်လီၤ.

တၢ်ကတဲာ်ကတီၤဒီးတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ ဘၣ်ဃးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတၢ်က့ၤကဒါက့ၤအံၤ စးထီၣ်တ့ၢ်အသးလၢအပူၤကွံာ်တဘျုးနံၣ်လံနှၣ်လီၤ. ထံဂုၤကိၢ်ဂၤကရၢတဖၣ်, ပဒိၣ်တဖၣ်, ပှၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢတဖၣ်ဒီးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲခိၣ်နၢ်တဖၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီး တၢၣ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤနှၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တဘျုးဘျီ ပထံၣ်ဘၣ်လၢပကလုၢ်အံၤ တၢ်တဒိကနၣ်အီၤဘၣ်ဒီး ပတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်တဘှါရှဲဒီးဆိကမိၣ်နှ့ၢ်အီၤဘၣ်. တၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ် တၢ်မၤအီၤလၢတပၣ်ဃုာ်ဒီးပှၤဘၣ်နှၣ်လီၤ. ကမျၢၢ်သဘျ့အါဖုဒီးဘီမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢတဖၣ် မၤတၢ်တဆံးတက့ၢ်လၢ တၢ်ကတဲာ်ကတီၤပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတၢ်က့ၤကဒါက့ၤ မ့တမ့ၢ် မၤစၢၤတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်လီၢ်လၢ ပကက့ၤကဒါက့ၤအလီၢ်နှၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအဲၣ်ဒိးပတံထီၣ်တနံၤအံၤဆူထံဂုၤကိၢ်ဂၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် လၢကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤပှၤ, ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်ဒီးပပှၤတဝၢခိၣ်နၢ်တဖၣ်, လၢပကတီခိၣ်ရိၣ်မဲပတၢ်က့ၤကဒါက့ၤအံၤနှၣ်လီၤ. ပျဲပရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤပတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတက့ၢ်. ပျဲပှၤလၢပကမၤလီၤတံၢ်လၢပတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ကလဲၤအသးကဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအဂီၢ်တက့ၢ်.

ပကမ့ၢ်ပှၤလၢဘိၣ်ထီၣ်ပထၢၣ်ဒီး ဟ်တ့ၢ်ပတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢပက့ၤစိာ်တနှ့ၢ်ဘၣ်နှၣ်လီၤ. ပကမ့ၢ်ပှၤလၢကလဲၤဆူတၢ်လီၢ်အသိတတီၤနှၣ်လီၤ. ပကပျံၤကဖုးတၢ်လၢကျဲနှၣ်လီၤ. ပကဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢပဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ် ဒီးတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢလၢပကစၢ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ပကဘၣ်အၢဘၣ်သီဒီးတၢ်သၣ်ဝံၤပသးနှၣ်လီၤ. ပကသူၣ်တနိးသးတနိးလၢဖဲပက့ၤတုၤအခါ တၢ်ကတူၢ်လိာ်မုာ်ပှၤဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်နှၣ်လီၤ. ပကက့ၤတ့ထီၣ်ပဟံၣ်ပဃီလၢ ဟီၣ်ခိၣ်လၢပတပၢဘၣ်အီၤဒၣ်လဲာ်အပူၤနှၣ်လီၤ. ပတၢ်က့ၤကဒါက့ၤအံၤမ့ၢ်ကမၣ်ဒီး တလဲၤသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီဘၣ်နှၣ် ကမ့ၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တဘၣ်ဒံးဘၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတဂ့ၤဘၣ်အဃိ မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအပူၤဖျဲးဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤဃာ်အသိးဘၣ်ဒီး ပကမ့ၢ်ပှၤလၢအဟဲက့ၤကဒါက့ၤကဒီးနှၣ်လီၤ. လၢတၢ်နှၣ်အဃိ ပကဘၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ခၢၣ်သး လၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်, တၢ်ကရၢကရိထီၣ်တၢ်ဒီး တၢ်ပၢဘၣ်ပတၢ်က့ၤကဒါတဘျီအံၤနှၣ်လီၤ.

သုမ့ၢ်ကက့ၤဃုာ်ဒီးပှၤဒီး စိာ်စၢၤပဖိပလံၤ ဒီးပထၢၣ် ဒီးပဖံပဖုဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးပှၤတက့ၢ်. ပတူၢ်လိာ်မုာ်ဘၣ်သုတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤပှၤကိးဂၤဒဲး ဒီးတမ့ၢ်လၢသုကတီခိၣ်ရိၣ်မဲပှၤဘၣ်. ပတူၢ်လိာ်မုာ်သုလၢ သုကကတီၤနှ့ၢ်ခဲးတၢ်လၢပဂီၢ် လၢအပတိၢ်ကိးပတိၢ်ဒဲး ဒ်သိးပတၢ်က့ၤအံၤ ကဘၣ်လိာ်အသးဒီးဟိၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်တီၤပတိၢ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ပကတူၢ်လိာ်မုာ်စ့ၢ်ကီးသုတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤပပှၤတဝၢလၢကညီကီၢ်ပူၤ ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးကတူၢ်လိာ်မုာ်ပတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူပဟံၣ်ပဃီအဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံာ်
ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ
လီၣ်ခၢၣ်သး

KWO

CENTRAL

လီၢ်ခၢၣ်သးကညီဒိၣ်မုၣ်ကရၢအလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်ဆူမၤလၢရၢမ့ၢ်နံၤဆၢကတီၢ်အလီၢ်ဝဲၤယီၣ်ဝဲ (၆၆)ဝီတဝီ (၂၀၁၆)နံၣ်လါဒီကား(၁၂)သီ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်ဆူ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်တၢ်မၢ်တၢ်ခုၣ်မုၢ်နံၤ
လါစံးပထ့ဘၣ် ၂၁ သီ, ၂၀၁၆ နံၣ်
"တၢ်မၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအမ့ၢ်အတီကကၢ်ကျၢၤအဂီၢ်,ပလိၣ်ဘၣ်ပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ် နီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ"

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ တူၢ်လိာ်မှာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်တၢ်မၢ်တၢ်ခုၣ်အမုၢ်တနံၤ အံၤခီဖျိတၢ်သ့ထိၣ်ဝဲဒၣ်ဆူယံကိာ်ပၣ်ဒီ,ယံမ့ၢ်ဟီၢ်သဲး ကချံၢ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်ခုကဝဲ တဖၣ်အဆိၣ်လၢတသၣ်မၤလီၤတံာ်ဝဲ "တၢ်မၢ်တၢ်ခုၣ်လၢအမ့ၢ်အတီကကၢ်ကျၢၤအဂီၢ်,ပလိၣ်ဘၣ်ပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်နီၢ်နီၢ်" ခီဖျိတၢ်ဒုးဆိၣ်ထိၣ်ကဲ့ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပိာ်မုၣ်အတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်တၢ် ပိၣ်တဲသကိးလၢတၢ်ကသူၣ်ထီၣ်တံၢ်ကီၢ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်ဒီးကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အပူၤလၢ အပတီၢ်ပ ဘီၢ်ဒၣ်ဝဲ ခဲလၢာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢမ့ၢ်နံၤဆၢဝဲအံၤပဆဲၣ်ဒိးနးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအတၢ်သ့ထိၣ်ဘၣ်ဃးပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်နီၢ်နီၢ်လၢတၢ်မၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤလၢပကိးသတြီတ့ၢ်အီၤလၢ ၁၁ ၂နံၣ်အခါလံၢ်လံၢ်နူၣ်လီၤ/ပသ့ထိၣ်ပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ် အံၤမ့ၢ်ဒ်သိးပကဟ့ၣ်ခီဘ့ၣ်နံၤလီၤပတၢ်ထံၣ်ပတၢ်လၢခီဖျိတဖၣ်ဒ်သိးလၢတၢ်ကသူၣ်ထီၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်လၢအမ့ၢ်အတီလၢကလုာ်ဘၢယုာ်ပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်ဒိးတၢ်လိၣ်ဘၣ်ယီၤဆီတဖၣ်ပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အဂီၢ်နူၣ်လီၤ.လၢန့ၢ်ဆစဲာ်ညါဝမ့ၢ်ကွၢ်က့ၤလၢပပုၤကညီဆနီၣ်ဂံၢ်နီၢ်ဇှုးဆပုၤနူၣ်ပိာ်မုၣ်နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဇှုးခါန့ၢ်တဝၢ်ဘၣ်အဃိမ့ၢ်တၢ်အရှုဒိၣ်ဒိၣ်မးလၢပိာ်မုၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အကျိၢ်အကျဲလၢပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဒ်သိးတကဲဆိၣ်ပတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကသူၣ်ထီၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်လၢ/အဃုာ်ကခီဖျိပိာ်မုၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဒီးလဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယာ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ယံးတဖၣ်/အဃိသ့ၣ်ညါ ဖျၢ်တီးလၢဃၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဘျါလဲဆိၢ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်နူၣ်လီၤ.

ဒ်ဘီမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢဘံၣ်ဘၢကီၣ်ကး,တၢ်အးတဲာ်နီၣ်ဂံၢ်(၁၃၂၅)အပူၤဆိၣ်ဖျါဝဲမိၢ်ဖျံဖျါပျါလၢပိာ်မုၣ်တဖၣ်တဘၣ်ပၣ်ဃုာ် မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဒီးကိာ်ပယီၤဆံၤဖိအမ့ၢ်ဘီမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢ,အကရၢဖိတဖုအသိး အမူးခါဆိၣ်ဝဲလၢတဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲဝဲဘၣ်ဆၣ်တၢခဲအံၤတၢ်မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တအိၣ်ဒံးဘၣ်.လၢန့ၢ်အစဲာ်ညါကညီဒီကလုာ်စၢ ဖှိၣ်ကရၢမ့ၢ်ကီးဘီးဘၣ်ရၢလီၤလၢအဘျၢ်လိာ်ဒီးကွဲမှာ်ဝဲလၢတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤပဖၣ်အပူၤပိာ်မုၣ်အတၢ်ပၣ် ဃုာ်နူၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲဘၣ်ဆၣ်လၢယွၢ်နံၣ်အဃိၢ်ပုၤ,တၢ်ကဲ့လၢကဆိၣ်ဖျိဖျံဖျါဖျါလၢပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢအလီၤ တံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်တဆိၣ်ဖံးဘၣ်.

တၢ်ပယီၤပခိၣ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤ ကဖၣ်မ့ၢ်ဂဲၤလိဉ်စံးကကီၤဝဲကၣ်ဃးကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ် ဘၣ်ဆၣ်ပထံၣ်ဘၣ်ဒံးလၢတ့ၢ်မ့ၢ်အၢ်တနံၤဆံၤဃၢ်နးဃၢ်ဃာ်တမၣ်ဆိၣ်ဖံးနၣ်လၢပဟီၣ်ကဝီၤအပုၤဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်ကဝီၤ တနီၤတဖၣ်အပူၤအဃိမ့ၢ်တၢ်လၢဆနးဆိၣ်ထိၣ်တၢ်သူၣ်ဒ့ဒီသးဒ့ဒီလၢထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢ်တဖၣ်အဂီၢ်နူၣ်လီၤ.လၢန့ၢ်အစဲာ်ညါတၢ် ဆိဉ်ဖှိၣ်တဘျီလၢ်လၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤဆိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်ဘၣ်ဃးဘၣ်မၤထွဲဒီးတၢ်မၤလိၣ်ထိၣ်ဖးထိၣ်ဆီၤတဆိၣ်ဖံးဘၣ်အဃိတၢ် ဆံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဒုၣ်ကီၤလၢလိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ကမျၢ်ဒီးပုၤဆါဝဆတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢအဆိအချ့လၢတၢ်သူၣ်ထိၣ်ကတီၢ်ယာ်တၢ် မှာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ်နူၣ်လီၤ.ခီဖျိတၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ်ဆိၣ်ဖျါထဲၣ်လၢအစဲာ်ဖံးခိၣ်အဃိကမျၢ်ဒီးပုၤဝၢဝၢအတၢ်ပၣ်ဃုာ်ကမၤလီၤဘၢ် က့ၤဝဲခံခီခံပပဆဃၢ်ပံးမူဒ် လၢတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအ တၢ် အၢၣ်လီၤအစိၣ်ဘၣ်အံၤနူၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအဲၣ်ဒိးလၢပပုၤကမျၢ်ဒီးပုၤဝၢဝၢတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးနူၢ်ဘၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီ ဘၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်အမ့ၢ်နံၤဆၢဖိးပဖၣ်ဆဃိနူၣ်လီၤ.ခီဖျိလၢပဆိၣ်ဖံးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်အဃိပနာ်လၢပကဟ့ၣ်ခီဒီၤလိာ်ဘၣ် တၢ်ဆိၣ်သးဆမ့ၢ်အတီဘၣ်ဃးတၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးဖၤကမျၢ်တၢ်ကၤၣ်ပီၣ်ဘဲသကိးဒီးဃထံၣ်ကမျၢ်တဖၣ်ဆတၢ် ထံၣ် တၢ်ဟ်သးဘၣ်ဃးတၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီး/ကဟ်ိၢ်ဖဲဆံၤဃၢ်စံးဃပိ.ကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဆဖိးဒိၣ်နူၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢနၢ်ပဲၣ်ဒံးပဃၢ်ယူၣ်ယီၣ်ပတၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်လၢအဂၢၢ်အကျၢၤဆံၤပုၤကိးဘၣ်ဒိးလၢဘၣ်ပၣ်ဃုာ်လီၤဆီဒၣ်တၢ် ပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်ကီၢ်ယုာ်ယံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရှုဒိၣ်ဖးနူၣ်လီၤ.လၢတၢ်နူၣ်အဃိပနာ်သပှၢ်ပှ်လၢ"**တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ် လၢအမ့ၢ်အတီ ကကၢ်ကျၢၤအဂီၢ်,ပလိၣ်ဘၣ်ပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်နီၢ်နီၢ်**"နူၣ်လီၤ.ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဟ်သးတမံၤဃၢ်ဃဘၣ်မၤလီၤဃၢ်ပုၤကိးဝၢဃၢ်ပၣ် ဃုာ် လၢတၢ်သူၣ်ထိၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်အံၤဃုာ်ဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ် နီၢ် နီၢ် နူၣ်လီၤ.

ယူဖှိၣ်ဆူတၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်နီၢ်နီၢ်

ပၢဆှၢတၢ်တမံၤတၢ်
ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ
လီၢ်ခၢၣ်သး

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလံာ်ဟ့ၣ်ယၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်(၁၆)သီ တၢ်ပတုာ်ကွံာ်တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါပိာ်မုၣ်အမုၢ်နံၤ ၂၅သီ,လါနိၣ်ဝ့ဘၢၣ်၂၀၁၆နံၣ်

တနံၤအံၤမ့ၢ်မုၢ်နံၤလီၤဆီတနံၤလၢအမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်ကွံာ်တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးထီဒါပိာ်မုၣ်တဖၣ်အမုၢ်နံၤလၢဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤဒီးမၤတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဂဲၤလိာ်လၢအယံာ်ဝဲ(၁၆)သီအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်သကုၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.လၢမုၢ်နံၤလီၤဆီတနံၤအံၤ,ပဝဲကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတူၢ်လိာ်မုာ်,ဒီးဟ်လုၢ်ဟ်ပ့ၤပှၤကိးဂၤဒဲးလၢအတၢ်ဟဲဟ်ဖှိၣ်ထီၣ်သးတဖျၢၣ်ဃီလၢတၢ်ကမၤတဆံဃုသီတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအဲၣ်ဒိးဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ပှၤကိးဂၤဒဲးလၢမုၢ်နံၤတနံၤအံၤတမ့ၢ်ဝဲမုၢ်နံၤတနံၤလၢပကဘၣ်သူၣ်ခုသးခုဒီးသးမံလၢတၢ်အိးထီၣ်အီၤအဃိဘၣ်.ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်န့ၣ်မုၢ်နံၤအံၤမ့ၢ်မုၢ်နံၤလၢအဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပဝဲကိးဂၤဒဲးလၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢဘၣ်တၢ်သူအီၤလၢပိာ်မုၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်အံၤတပတုာ်အသးဒံးဘၣ်အမဲာ်ညါပိာ်မုၣ်တဖၣ်တဒိးန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢအတၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဆူးမၤဆါမၤတရီတပါတဖၣ်ဒံးဘၣ်.အဃိပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢတၢ်ကပတုာ်ကွံာ်တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးထီဒါပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အံၤလၢပသနၢၣ်ဒၣ်ဝဲစုာ်စုာ်,ဒ်သိးပှၤလၢအသူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဖၣ်တၢ်သုတပျၢ်ပူၤကလီအီၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်ညါအံၤပဝဲကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအတၢ်ကစီၣ်ခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ“မၤဆူၣ်ထီၣ်သဲစးဒီးစံာ်ကဖီထီၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢတၢ်ဒီသဒၢပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အဂီၢ်”န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်န့ၣ် လၢကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်လဲၤခီဖျိလၢတၢ်မၤစၢၤတၢ်ဒီသဒၢပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လၢသဲစးတဖၣ် တၢ်တလူၤပိာ်မၤထွဲအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤဘၣ်အဃိ ပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်လၢအတူၢ်ဘၣ်သွံၣ်ထံးမုၣ်ခွါတၢ်ဆိၣ်တံၢ်မၤနၢၤဒီးတၢ်မၤဆူးမၤဆါတဖၣ်တဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်ဘၣ်.ပနာ်လၢတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်သဲစးဒီးမၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်သဲစးကမ့ၢ်ဝဲနီၣ်ဝံာ်ခံခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ကမၤလီၤမၢ်ဒီးဒီသဒၢဝဲတၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်ခီဖျိအက့ၢ်ဂီၤအကလုာ်ကလုာ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢမုၢ်နံၤအံၤ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ အဲၣ်ဒိးကိးသတြီထီၣ်ဒီးဃ့ထီၣ်ဆူပပှၤတဝၢအအိၣ်လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဆူပိာ်ခွါတဖၣ် လၢကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢတၢ်ကပတုာ်တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဒီး မ့ၢ်ထံၣ်ပှၤတဂၤလၢ်လၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢ ပိာ်မုၣ်မ့တမ့ၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဃုကျဲလၢကပတုာ်ဝဲတၢ်မၤဆူးမၤဆါအံၤလၢကျဲတဘိဂ့ၤတဘိဂ့ၤ ဒ်သိးပှၤမၤကမၣ်တၢ်ကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢအတၢ်ကမၣ်ဒီးတၢ်တမ့ၢ်တတီလၢမၤဝဲအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပသ့ၣ်ညါလၢပပှၤတဝၢအပူၤ ပိာ်ခွါကိးဂၤဒဲးတအဲၣ်ဒိးလၢတၢ်ကသူဝဲတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် ပိာ်ခွါအိၣ်ဖံးဝဲတနီၤလၢအတနၢ်ပၢၢ်ဝဲတၢ်စိတၢ်ကမီၤဒီးသူကမၣ်ဝဲခီဖျိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအကျဲအိၣ်ဖံးဝဲအဃိမ့ၢ်တၢ်အရှ့ဒိၣ်,ဒိၣ်မးလၢပိာ်ခွါခိၣ်နၢ်, သးစၢ်ဒီးပှၤတဝၢတဖၣ်ကဒီသဒၢစၢၤပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ် ခီဖျိတၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်စၢၤသဲစးတၢ်ဘျၢဒီး စံာ်ကဖီထီၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဃိ ပိာ်ခွါတဖၣ်မ့ၢ်မၤစၢၤဝဲပိာ်ခွါအဂၤလၢအသူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဖၣ်အံၤ ခီဖျိတၢ်တဲနၢ်ပၢၢ်,ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒ်သိးတၢ်သုတသူတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဂ့ၤအဂီၢ်ဒီးရဲပွးအီၤလၢတၢ်မၤဒ်သိးအံၤတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤကမၣ်သဲစးဒီးတၢ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီအီၤသ့အဃိလ့ၤတက့ၤတၢ်တဘၣ်သူဝဲလၢပှၤနီတဂၤအဖီခိၣ်ဘၣ်ဒီးလီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ဘၣ်.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢနာ်ဝဲလၢပှၤလၢအအိၣ်လၢပပှၤတဝၢအပူၤကိးဂၤဒဲးဃုာ်ဒီးပိာ်ခွါတဖၣ်တအဲၣ်ဒိးထံၣ်ဝဲလၢအမိၢ်,အဖိ,အမါ, အမုၢ်ဂၢ်, အဝဲၢ် မုၣ်,အပုၢ်ဒ့မုၣ်တဖၣ်ကတူၢ်ဘၣ်တၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၢ်ဘၣ်. အဃိအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဆၢထၢၣ်သကိးလၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီဒီးတြီဆၢက့ၤတၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးလၢပိာ်မုၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ့ခါဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ပစံးလၢပလိၣ်ဘၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်,တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢပထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် လၢပပှၤတဝၢပူၤတၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးလၢအကဲ့ၢ်အဂီၤအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ် မ့ၢ်တပတုာ်ဒီးဆဲးမၤဖံးဒၣ်အသး တကးဖံးဘၣ်, သဲစးတၢ်တီတၢ်တြၢ်စ့ၢ်ကီးမ့ၢ်တဒိၣ်စိဘၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်လၢပပှၤတဝၢအပူၤအံၤကအိၣ်ဒီးတၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်လၢပဆၢဒိးန့ၢ်အီၤဘၣ်.အဃိကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအဲၣ်ဒိးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပှၤကိးဂၤဒဲးလၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးမူဒါလၢပလီၢ်ပသနၢၣ်ဒၣ်ဝဲ ဒ်သိးတၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးအံၤကပတုာ်ကွံာ်အသး ခီဖျိတၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲသဲစးဒီး စိာ်ကဖီထီၣ်စၢၤတၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢပပှၤတဝၢပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တကတီၢ်ဃီ အဲၣ်ဒိးဃ့ထီၣ်လၢပှၤတဝၢကိးဂၤ ကကျဲးစၢးအဂ့ၤကတၢၢ် တုၤပှၤကိးဂၤကထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၣ်ဒီးတၢ်ကဘၣ်ဃုကျဲ ဒ်သိးတၢ်မၤကမၣ်တဖၣ်အံၤ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်အဂ့ၢ်အဝီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်သဲစးတၢ်ဘျၢအိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပကဖိၣ်လိာ်စုမၤသကိးတၢ်ဃူဃူဒ်သိးပပှၤတဝၢပူၤတၢ်ကစိာ်ကဖီထီၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ် ခီဖျိလ့ၤတက့ၤ တၢ်တတူၢ်လိာ်ဒီးပျဲပူၤတၢ်သူတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးတကလုာ်ဂ့ၤတကလုာ်ဂ့ၤလၢအကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်အမဲာ်ညါပကဒီသဒၢစၢၤပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဃူဃူဆူပတၢ်မၤနၢၤ

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ
လီၢ်ခၢၣ်သး

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်အမုၢ်နံၤ
တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢတၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိး – တၢ်ဃ့ထီၣ်လၢတၢ်ကဟံးဂ့ၢ်ဝီအဂီၢ်
လါမးရှး (၈)သီ, ၂၀၁၆နံၣ်

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်အမုၢ်နံၤ ၂၀၁၆နံၣ်အပူၤအံၤ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဟ်ပနီၣ်ဒီး ဟ့ၣ်တၢ်ယူးယီၣ်ဟ်ကဲဆူပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တဖၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤအသးလၢကဒုးဆၢခီၣ်ဆၢကွံာ်တၢ်လၢပိာ်မုၣ်တဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိး,တၢ်တီတၢ်တြၢ်ဒီးတၢ်ပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်အပတီၢ်ခဲလာာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢမုၢ်နံၤအရှ့ဒိၣ်တနံၤအံၤ ကညီမုၣ်(၃,၅၀၀)ဂၤတဖၣ်ဒီးပှၤလၢအဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်အသးဒီးဟးတရံးဝဲဒၣ်လၢတၢ်လီၢ်ဃီးတီၤလၢကညီကီၢ်စဲၣ်ဒီးလၢကညီဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤလၢအအိၣ်သူၣ်လီၤအသးလၢကီၢ်ကို်ၣ်တဲၣ်အပူၤဒီးဃ့ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအလၢအပှဲၤလၢတၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးအဂီၢ်ဒီးတၢ်ကဟံးထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝီခီဖျိကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ, ကလုာ်ဒုၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤကီၢ်ပဒိၣ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်လၢကဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤဒီး အိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤလၢတၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်လံဝဲလံလၢတၢ်ကဘၣ်ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲဆူပိာ်မုၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဂဲၤလိာ်ဝဲလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအရှ့ဒိၣ်တဖၣ်အပူၤ လၢတၢ်ဂုာ်လိာ်လၢကညီကလုာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်အဂီၢ်, နီၢ်ကစၢ်တၢ်ပၢဘၣ်လီၤသး, ဒီးဖံၣ်မိၣ်ကြၠၣ်စံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဖိတဖၣ်ဒီးခိၣ်နၢ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီးကညီမုၣ်တဖၣ်ကျဲးစၢးဝဲလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်သးလီၤဘှံးအပူၤနီတစဲးဘၣ်,ကတီၤထီဒါထီၣ်တၢ်လၢတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး,အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်,ဒီးလၢဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအပူၤတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤခီဖျိတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ကဲခိၣ်ကဲနၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပလံာ်ဟ်ဖျါလၢ ၂၀၁၀နံၣ်အပူၤ လၢအမ့ၢ် "ဟးဝ့ၤဝီၤလၢဒီကနၣ်ခိၣ်စူအကျါ" ကွဲးဖျါထီၣ်ဝဲဘၣ်ဃးတၢ်လဲၤခီဖျိတဖၣ်လၢပိာ်မုၣ်တဖၣ် ဘၣ်လဲၤခီက်ဝဲဒ်အမ့ၢ်သဝီသးပှၢ်မုၣ်တဖၣ်စးထီၣ်လၢ၁၉၈၀နံၣ်လၢတၢ်ဒီသဒၢပှၤတဝၢဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကဲခိၣ်ကဲနၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ်ဖျါတဘ့ၣ်အံၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤလၢအမ့ၢ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်လဲၤခီဖျိဒီးဘၣ်အုၣ်ကီၤတၢ်လၢတၢ် ဃုတ့ာ်တၢ်ကမၣ်တ ဖၣ်အဂီၢ်, ပှၤကညီတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဖွဲၣ်မူဖံးအီၤ,တၢ်မၤတရီတပါအီၤ,တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအက့ၢ်အဂီၤအကလုာ်ကလုာ်,လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဒိတၢ်တီၢ်ဒီးတၢ်မၤဆူးမၤဆါလၢတၢ်သူအီၤခီဖျိ "ထံ",တၢ်ခူၣ်လီၤပှၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ပူၤဒီးတၢ်ဒိတၢ်တီၢ်ပှၤတုၤသးသမူကတၢၢ်ကွံာ်တစု,တၢ်မၤတၢ်ဖဲဒၣ်အသးလၢတၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကမၣ် လၢအတမ့ၢ်တၢ်အမ့ၢ်အတီဘၣ်တဖၣ်,လၢတၢ်မၢဆူၣ်မၢစိး လၢတၢ်ဘၣ်မၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်ကုၢ်အသိးတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.ပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤခိၣ်နၢ်တဖၣ်ဘၣ်လဲၤခီဖျိကီကီခဲခဲ,နးနးကျုံးကျုံး,ဆူၣ်မဲာ်ကဲၤမဲာ်အပူၤဘၣ်ဆၣ်ပဆဲးဖံးဆဲးမၤဘၣ်ဒံးတၢ်လၢတၢ်ကဲခိၣ်ကဲနၢ်လၢပပှၤတဝၢအပူၤဒီး ပဂုာ်လိာ်လၢတၢ်ကဒိးန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အဂီၢ်သပှၢ်ပှၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်နီၢ်စံၣ်ဖိရၤစ့ၣ် မၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်အမ့ၢ်ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤခံဂၤတဂၤ,ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢနဲၣ်ရှဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်,ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအနဲၣ်ရှဲၣ်,ကို်ၣ်ခိၣ်,ကဲခိၣ်ကဲနၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ်ဆူထံကုၤကီၢ်ဂၤခိၣ်နၢ်တဖၣ်အအိၣ်လၢဘၣ်ဃးဒီး ကညီဒီကလုာ်အတၢ်ဂဲၤလိာ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ယၢၤထီၣ်တလာာ်လၢၤဘၣ်.ကသံၣ်သရၣ်ဒိၣ်သရၣ်မုၣ်စ့ၣ်သံၣ်ယၣ်မိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တ့ၢ်လံမဲၢ်တီတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကညီဖိတဖၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်ဆူၣ်ချ့တၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သရၣ်မုၣ်နီၢ်ဘျူမ့နဲးဇၣ် မၤတၢ်လၢကညီဘၣ်ကီဘၣ်ခဲကမံးတံာ်အပူၤ ဒ်ပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံာ်တဂၤအသိးမၤစၢၤတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲလၢကညီဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤလၢအအိၣ်သူၣ်လီၤအသးလၢကီၢ်ကို်ၣ်တဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤတဖၣ်လၢ ခဲအံၤ ဖံးတၢ်မၤတၢ်လၢဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢကီၢ်ပယီၤပူၤတဖၣ် အနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်စှၤဒံးဘၣ်ဆၣ် တနံၣ်အံၤအနီၣ်ဂံၢ်အါထီၣ်အိၣ်ခံစးညါန့ၣ်လီၤ.နါခ့ၣ်ထွဲမွဲးဘၣ်တၢ်က့ၤဃုထၢထီၣ်အီၤဒ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးတဂၤအသိးအသီတဘျီဖဲတယံာ်တမီၢ် ၂၀၁၅နံၣ်တၢ်ဃုထၢအခါန့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၣ်ဒ်အမ့ၢ်နီၢ်အီလး အိၣ်ဒီးတၢ်သးဆူၣ်ဒီး ဆၢထၢၣ်ဒီးကတိၤထီၣ်တၢ်လၢ ပှၤဒူဖိသဝီဖိတဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်တၢ်ဒုးဃာ်အီၤဒ်ထံရှၢ်ကီၢ်သဲးပှၤဃိာ်ဖိတဂၤအသိး စးထီၣ်လၢလါဖံၣ်စဲဘၢၣ် ၂၀၁၄နံၣ်လံၤလံၤန့ၣ်လီၤ. ပဃ့ထီၣ်လၢအဝဲတၢ်ကဘၣ်ပျ့ၢ်ထီၣ်ကွံာ်အီၤလၢဃိာ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်အမုၢ်နံၤ ၂၀၁၆နံၣ်အံၤကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤတဖၣ်ခဲလာာ်

လၢအမ့ၢ်ထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးပှၤဃိာ်ဖိတဖဉ်တၢ်ကဘဉ်ပျၢ်ဖျဲးကွံာ်အီၤခဲလာ်နူဉ်လီၤ.ကညီပိာ်မုဉ်ကရၢဟ်ပနီဉ်ပိာ်မုဉ်ပိာ်မၢၤခိဉ်နၢ်တဖဉ်အါန့ၢ်ဒံး အဂၤ(၅၀)ဂၤလၢအဟ့ဉ်လီၤအသးလၢအပှၤကလုာ်အဂီၢ်လၢအတၢ်ကဲခိဉ်ကဲနၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တၢ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲအပူၤနူဉ်လီၤ. ပပာ်လုၢ်ပာ်ပှၤဒီးယူးယိဉ်ပာ်ကဲပိာ်မုာ်ပိာ်မၢၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤလၢမုၢ်နံၤဝဲအံၤနူဉ်လီၤ.အဝဲသ့ဉ်မ့ၢ်ပလၤကပီၤဒီးကပိာ်ထွဲအဝဲသ့ဉ်အခီဉ်ယီၢ် လီၢ်တဖဉ်လၢတၢ်ဆီဉ်လီၤသးအပူၤနူဉ်လီၤ.

နီၢ်ကညီဖီ,ကညီပိာ်မုဉ်ကရၢနဲဉ်ရှဲဉ်စံးဝဲလၢ,တနံၤအံၤလၢတၢ်ဘဉ်ထွဲဒီးကညီပိာ်မုဉ်ခိဉ်နၢ်တဖဉ်အဖီခိဉ်“ပိာ်မုဉ်တဖဉ်အံၤဖံးတၢ်မၤတၢ်ဒီး ဟ့ဉ်လီၤလုၢ်ထီဉ်အသးလၢအပှၤကလုာ်အဂီၢ်ဒိဉ်ဒိဉ်မုၢ်မုၢ်နူဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်တၢ်ကြၢးပာ်လုၢ်ပာ်ပှၤမၤလၤကပီၤအီၤလၢတနံၤအံၤ ခီဖျိက ညီဒီကလုာ်စၢဖှိဉ်ကရၢ,ကလုာ်ဒူဉ်ဖိဉ်စုကဝဲၤတၢ်ကရၢကရိတဖဉ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်တဖဉ်ခီဖျိထံဉ်နှၢ်အတၢ်ဟ့ဉ်လီၤအသးဆူပိာ်မုဉ်ပိာ်မၢၤ တဖဉ်အတၢ်ပဉ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ကဲခိဉ်ကဲနၢ်အပူၤ,ဒီးလီၤဆီဒဉ်တၢ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အပူၤနူဉ်လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိအရှဒိဉ်သၢဖုအံၤ အိဉ်ဒီးမူဒါလၢကျဲအါဘိ လၢကဘဉ်မၤလၢပှဲၤတၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးလၢပိာ်မုဉ်တဖဉ်အဂီၢ် လၢအပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကဲခိဉ်ကဲနၢ်အပူၤ,**၃၀မျးကယၤ**တၢ်ကဲထီဉ်ခၢဉ်စးလၢတၢ်မၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အကျိုၤအကျဲအပူၤဒီးလၢပဒိဉ်တၢ်ပၢတၢ်ပြးအပူၤ,ဒီးလၢတၢ်ဖံး တၢ်မၤတဖဉ်လၢအလီၢ်အိဉ်သပှၢ်ကတၢၢ်လၢတၢ်ကဒုးလိဉ်ထိဉ်ဖးထိဉ်တၢ်အဂီၢ်နူဉ်လီၤ.တၢ်ကရၢကရိသၢဖုအံၤတထံဉ်နှၢ်တၢ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်တခါလၢအမ့ၢ်တၢ်လၢအအိဉ်ဒီးမူဒါလၢကဘဉ်မၤဝဲအသိးနီတဖုနှၢ်ဘဉ်.ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်တၢ်မၤလၤကပီၤပိာ်မုဉ်အမုၢ်နံၤ၂၀၁၆နံဉ် အံၤကြၢးအိဉ်ဒီးတၢ်မၤနိဉ်လၢတၢ်ကရၢကရိသၢဖုအံၤစးထိဉ်မၤအမူအဒါလံနူဉ်လီၤ.”

နီၢ်ကညီဖီစံးစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ “ ကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်အတၢ်ဘျၢခိဉ်သ့ဉ်ဒဉ်ဝဲတဘ့ဉ်အံၤ တြီတၢ်ကွၢ်တလီၤထီဒါပိာ်မုဉ်ပိာ်မၢၤတဖဉ် ဒီးဃ့ထိဉ်လၢတၢ် တီၤထဲသိးတုၤသိးအမ့ၢ်အတီလၢတၢ်အိဉ်မူကီးကပၤဒဲးအပူၤနူဉ်လီၤ.ဘီမုၢ်စၢဖှိဉ်ကရၢလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးအကရၢတဖုအသိး,စံးဝဲလၢပိာ် မုဉ်တၢ်ပဉ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်မၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အတၢ်ကျဲၤဃုကျဲၤဖိးတၢ်အပူၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအရှဒိဉ်မးလၢတၢ်မုာ် တၢ်ခုဉ်အယူာ်ကၢအဂီၢ်နူဉ်လီၤ.နမ့ၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ကွၢ်ယိယိဖိလၢကီၢ်ပဒိဉ်ခၢဉ်စးတၢ်မၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအတၢ်ကျဲၤဃုကျဲၤဖိးအပျဲၢ်စီၢ်လၢအပူၤ ကွံာ်(၄)နံဉ်နူဉ်ဒုးနဲဉ်ဖျါထိဉ်ဝဲဒဉ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်လီၤတူာ်လီၤကာ်လၢကဘဉ်မၤလၢပှဲၤထိဉ်တၢ်အၢဉ်လီၤအီလီၤအဝဲအံၤနူဉ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘဉ်လံဝဲလံလၢတၢ်ကဘဉ်ဒုးကဲထိဉ်တၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးအမ့ၢ်အတီနူဉ်လီၤ.
ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိဉ်ကရၢအတၢ်ဘျၢခိဉ်သ့ဉ်ဃ့ထိဉ်ဝဲလၢ၃၀%ခၢဉ်စးလၢတၢ်ပၢတၢ်ပြးအပူၤဒီးအဝဲသ့ဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်အၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်လၢ၃၀ %ပိာ်မုဉ်ခၢဉ်စးလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အပျဲၢ်စီၢ်စ့ၢ်ကီးဘဉ်ဆဉ်အဝဲသ့ဉ်သမၢတၢ်လၢအအၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲအံၤနူဉ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘဉ်လံဝဲလံလၢတၢ်ကဘဉ်ဒုးကဲထိဉ်တၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးအမ့ၢ်အတီနူဉ်လီၤ.
ကလုာ်ဒူဉ်ဖိဉ်စုကဝဲၤတၢ်ကရၢကရိတဖဉ် အိဉ်ဒီးတၢ်အၢဉ်လီၤတူၢ်လိာ်တမံၤဃီလၢ ၃၀%ပိာ်မုဉ်ခၢဉ်စး ကပဉ်ဃုာ်လၢတၢ်ကတီၤထံရှုၢ်ကီၢ် သဲးအဂီၢ်နူဉ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘဉ်လံဝဲလံလၢတၢ်ကဘဉ်ဒုးကဲထိဉ်တၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးအမ့ၢ်အတီနူဉ်လီၤ.
ပစံးသကိးလၢ ခဲအံၤ မ့ၢ်ပတၢ်ဆၢကတီၢ်နူဉ်လီၤ. ပတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢတၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးအဂီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢပကြၢးဒိးန့ၢ်အီၤယံာ်တ့ၢ်မးလံ နူဉ်လီၤ.
ကီးမုၢ်နံၤဒဲးနူဉ်ကညီပိာ်မုဉ်ကရၢဟ့ဉ်လီၤအသးလၢတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့,တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့,ပှၤဂ့ၢ်ဝီ,တၢ်ဆါတၢ်ပှ့ၤ,ဒီးတၢ်မၤဂ့ာ်ထိဉ်ပ သီထိဉ်ပှၤတဝၢအပူၤနူဉ်လီၤ.ပဃ့ထိဉ်လၢတၢ်ကမၤကဲထိဉ်လိဉ်ထိဉ်တၢ်တီၤထဲသိးတုၤသိးအမ့ၢ်အတီစးထိဉ်လၢမုၢ်တနံၤညါအံၤနူဉ်လီၤ.”

လၢတၢ်ဆဲးကျိးအဂီၢ်
၁.နီၢ်ကညီဖီ(ကညီ,အဲကလံး)+၆၆၈၀၂၉၅၅၀၃
၂.နီၢ်စံယိဉ်ဖီ(ကညီ,အဲကလံး)+၆၆၈၉၂၆၇၉၆၁၇
၃.နီၢ်ဒါဒါ(ပယီၤ,ကညီ)+၆၆၈၀၆၈၂၇၉၃၆

ဆူ...ယကညီမုၣ်

တချုးဒံးဖဲမုၢ်ဟဲထီၣ်ခါ
လၢလီၢ်မံခိၣ်မံပၢ်ထီၣ်ယဲကစုၣ်
ဆိကမိၣ်ထီၣ်ယဲ မူဒါတၢ်မၤ
ထဲတဂၤကစုၣ်ဖိမၤယဲဒၣ်န့ၣ်........
လၢကလုာ်ဂီၢ်ကျဲးစၢးမၤယဲ
ဒ်နီၣ်ထိၣ်ပျံၤလီၤဘၣ်ယၤအသိးဒီး
နံၤဒီးနၤအိၣ်ဘှံးတချုး,
တလီၤဘှံးယဲသးနီတစဲး
အီၣ်အီလဲၤက့ၤကိးဆၢကတီၢ်,
လီၤဘှံးက့ၤယဲဒၣ်လၢနီၢ်ခိ
ဖဲမုၢ်ဟါလီၤတုၤမုၢ်နၤယိာ်
မံလီၤယဲဒၣ်လၢလီၢ်မံခိၣ် ထဲ......တဂၤဧိၤ
ပျိၢ်သီမံမီၢ်ထဲခံဂၤဧိၤ လဲၤက့ၤဒီးနၤ
ဒ်မုၣ်ဃါဖိ နဖျါဃံလၤဝဲ,
နတၢ်နံၤကမှံလၢအလီၤအဲၣ်
နတၢ်နၢမူလၢအစီဆှံသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ
ဖဲနကဟ့ၣ်လီၤဆူယၤအခါန့ၣ်.......
မုၢ်ဂီၤအသီဃံၤ အိၣ်ခိးဟ်ယၤ
အဃိ.......ယကညီမုၣ်ဖိဧၢ,
ထံၣ်မှံယဲနၤ ကိးဆၢကတီၢ်
မဲာ်လာ်လၢပဂံၢ်တဘၣ်
ပမ့ၢ်အိၣ်လီၤဖးဘၣ်ဆၣ်
သ့ၣ်ညါနဲ..........
ထီဘိန့ၣ်ယသးတၢ်အဲၣ်ဖိစဲဘူးဒီးနၤ
ထူးသံကွံာ်တန့ၢ်တၢ်အဲၣ်အထုး
ကျီတဲာ်တတဲာ်တၢ်အဲၣ်အပျံၤလၢပစၢဃာ်
လၢတစိၤအံၤ........
ဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤ တၢ်အဲၣ်တဖၣ်
ကပၢၤဃာ်ဒီးကဟ့ၣ်လီၤယဲ
ဆူ.........ယကညီမုၣ်

လၢ–သူလ့ၤကနဲ့ဝါ

ဆၢဂ့ၤယဲနၤတံၤသကိး

♦ တံၤသကိးဖိကတဲနၤ
ကူၣ်သ့ပီညါလူၤနဲဒၣ်
သးဆံးတဂ့ၤသကိးဖိ
မုၢ်တနံၤနကဖျိးစိ

♦ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လဲၤထီၣ်
ကူၣ်သ့ပီညါစိာ်ကဖိ
သုတဂုၤလီၢ်ခံတဂ့ၤ
မ့ၢ်ပတၢ်ဃ့ကညးက့ၤ

♦ ယနာ်ယဲလၢမုၢ်တနံၤ
နကမ့ၢ်ခိၣ်နၢ်လီၤတံၢ်
မ့ၢ်ယတၢ်ဆၢဂ့ၤယဲနၤ
တီနံဖိတၢၣ်တုၤနဲဒၣ်

♦ သးပှၢ်ခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်
လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ပှၤသးစၢ်
သးစၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်
တမ့ၢ်တၢ်ညီလ့ၤတက့ၤ

♦ ခ့ခါခဲအံၤသ့ၣ်ညါနဲ
တၢ်ကူၣ်သ့မ့ၢ်တလၢပှဲၤ
သ့ၣ်ညါနဲဒၣ်သကိးဖိ
ဟးပှၤကျါပှၤတကွၢ်စိ

♦ ပီညါကူၣ်သ့မ့ၢ်တအိၣ်
ဆိမိၣ်ဆံးလီၤသးထီဘိ
ပီညါမ့ၢ်အိၣ်နဲဒီးနၤ
ကလၢကပှဲၤဘၣ်နှ့ၢ်ပှၤ

♦ ဖဲတၢ်သ့အိၣ်နဲဒီးနၤ
ဂုာ်ကျဲးစၢးနဲသပှၢ်ပှၢ်
တၢ်ပညိၣ်လၢနတိာ်ဟ်
ယနာ်ကလၢပှဲၤနှ့ၢ်နၤ

♦ လၢထံကီၢ်ဒီကလုာ်ဂီၢ်
ဂုာ်ကျဲးစၢးမၤနဲနီၢ်နီၢ်
တၢ်ဃ့ကညးတၢ်သးအိၣ်
ဆၢဂ့ၤယဲနၤတံၤသကိး

လၢ–ဘုသိၣ်ဆံးဖိ

အၢၣ်လီၤယဲနၤမၤထူရၤ

ကညီကလုာ်တၢ်ပၢၢ်ဆၢ
အိၣ်တ့ၢ်ဝဲနံၣ်ယံာ်လါထၢ
စးထီၣ်လၢတၢခွံလွံၢ်ခွံ
တုၤခဲအံၤဃုဆံဃိးနံၣ်

ဃုဆံဃိးနံၣ်တၢ်အိၣ်သး
ပှဲၤကိၢ်ဂီၤကီခဲအါမး
ကပၢၤသွံၣ်ထံသးသမူ
လုၢ်ထီၣ်ပှဲၤဒီးတၢ်သးဒူ

ထံကိၢ်ဂီၢ်တူၢ်ဆါခီၣ်ဆါ
တမ့ၢ်ပှၤလံာ်လူၤကျူၤဆှါ
ကလုာ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်သးသမူ
မၤထူရၤလၢအသးဒူ

အီကူာ်မူခိၣ်ထံလီၤဆူ
သ့ၣ်နီၣ်နၤယသးလီၤဖျ့
လဲၤပူၤပှၤလီၤစိၤဘၣ်ဆၣ်
စဲဘူးထီဃာ်လၢပသး

ဟိၣ်ခိၣ်မုာ်လၤတသးလီ
သးလီနဲတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ
ကျိၣ်စ့ထူးတီၤတလိၣ်ဘၣ်
လိၣ်ဘၣ်နဲတၢ်တီတၢ်တြၢ်

ဟးသဒၣ်ပှၤလၢနအဲၣ်
ထံကိၢ်ဂီၢ်ထွဲနခိၣ်လဲၤ
လဲၤတၢ်ပှဲၤဒီးတၢ်မုၢ်လၢ်
လီၤစိၤတဟဲကူၤလၢၤဘၣ်

နမ့ၢ်တ့ၢ်နဲမၤထူရၤ
လီၤစိၤကသ့ၣ်နီၣ်ယဲနၤ
နတၢ်ဂ့ၤဖဲအိၣ်မူခါ
စိာ်မူဟံးဃာ်ယမူဒါ

ဒုၣ်ဒါဂီၢ်တကဲသိဖိ
တဟ့ၣ်ဃၣ်တဒီလီၤကိာ်
စုကဝဲၤဟံးဃာ်ကျၢၤကျၢၤ
ကပၢၢ်ဆၢတုၤတၢ်မၤနၢၤ

တနံၤအံၤယအၢၣ်လီၤနၤ
ထံကိၢ်ဂီၢ်ကကျဲးစၢးမၤ
နပာ်တ့ၢ်နဲတၢ်နဲၣ်ကျဲ
လၢသးဒူကမၤထွဲယဲ

ကျဲလၢနဒါလီၤတ့ၢ်နဲ
ပှဲၤတၢ်သးတီကပိာ်ယဲ
သွံၣ်ထံလၢနလူလီၤဃာ်
ကလိးက့ၤယဲအၢၣ်လီၤနၤ

ကညီမုၣ်ဖိတဂၤ

သးဟးဂီၤတဂ့ၤ

ဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်လၢယွၤပာ်လီၤ
မုၢ်လါဘၣ်ဆဲးကပီၤလီၤ
ထံကျိထံကွာ်ပှၢ်ဒိၣ်ယိာ်
သ့ၣ်ဒိၣ်ဝၣ်ထီပှၢ်ဒိၣ်ယိာ်

တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဃံလၤ
မၤမုာ်ဝဲပှၤသးအါဂၤ
ထဲတဂၤဘၣ်အိၣ်သယုၢ်
တၢ်သံမ့ၢ်ယတၢ်မုၢ်လၢ်

လဲၤကၠၤတဘၣ်ပှၤအကျါ
တထံၣ်တုၤယကွၢ်တဖျါ
ယမဲာ်ခံးဒံးယိာ်ဒိၣ်ယိာ်
လၢယဂီၢ်လီၤတူလီၤယိာ်

ယအိၣ်မူလၢတၢ်သးဆံး
တနီၤကထံၣ်ဆံးပာ်ဆံး
လၢတၢ်လီၢ်ခံမ့ၢ်ယဂီၢ်
တစိၤသးကမ့ၢ်ယဂီၢ်

အါဂၤက့ၢ်ဂီၤကလၢပှဲၤ
တၢ်သူၣ်မံသးမံလၢပှဲၤ
မုာ်လၤသးခုပှဲၤသးဖှံ
ထဲတဂၤယသးတဖှံ

တနီၤနီၤဒိသူၣ်ဒိသး
သးကညီၤပာ်သူၣ်ပာ်သး
တနီၤခီဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ
ကဲထီၣ်ယသးအဂံၢ်ဘါ

နီတဘျီသးဆံးတဂ့ၤ
လီၤစီၤသးဟးဂီၤတဂ့ၤ
အိၣ်မူဟီၣ်ခိၣ်တစိၤလီၢ်
မၤပှဲၤမူဒါမ့ၢ်နဂီၢ်

တစိၤအံၤကခီဖျိဘၣ်
တစိၢ်တလီၢ်နတူၢ်ဘၣ်
လဲၤခီဖျိပှဲၤတၢ်သးနူ
တူၢ်နဲစၢ်ခီကစုဒု

နီၢ်ခီက့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤ
လၢသူၣ်လၢသးနလၢပှဲၤ
သးမံလၢတၢ်အိၣ်ဒီးနၤ
သးခုလၢယွၤဆီၣ်ဂ့ၤနၤ

ပှၤဒ်သိးနၤအိၣ်အါမး
ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်အိၣ်အါမး
ထဲတဂၤသးဆံးတဂ့ၤ
ပှဲၤတၢ်သးမံနံၤထိၣ်က့ၤ

အိၣ်ဘၣ်နဲ (Refugee Camp)
တၢ်ကူၣ်သ့အါကီးမံၤဒဲး
တမ့ၢ်ထဲပှၤလၢပှဲၤဂီၢ်
ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကွဲလၢနဂီၢ်

ကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီကွဲ
တၢ်အံၤမ့ၢ်နဂီၢ်အဃိ
ရှဘၣ်တံၤသကိးမုၣ်ခွါ
သရၣ်မုၣ်တူၢ်ဆါသးအါ

တထံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ဃံလၤ
ကွၢ်တဖျါဘၣ်လါကပီၤ
နၢ်ဟူထဲထံကျိယွၤသိၣ်
ပလၢၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ဒိၣ်ဝၣ်ထီ

တၢ်မ့ၢ်တထံၣ်တၢ်ဘၣ်ဆၣ်
တၢ်အံၤအရှတဒိၣ်ဘၣ်
လၢနသးပလၢၢ်နဲဒၣ်
တၢ်ကူၣ်သ့အလုၢ်အပှၤ

မ့ၢ်တနံၤကကဲပှၤဒိၣ်
ပသမၢအလီၢ်တအိၣ်
တၢ်သးဟးဂီၤပာ်လၢခံ
တၢ်မၤနၢၤကပိာ်အခံ

ပအိၣ်မူဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤ
က့ၢ်ဂီၤဃံလၤမ့ၢ်ကလံၤ
ပဖံးပညၣ်ကဲဟီၣ်ခိၣ်
ပသွံၣ်ထံလုၢ်ပှၤတအိၣ်

တၢ်လၢအိၣ်ဒီးအလုၢ်ပှၤ
ပသးဒီဖျၢၣ်အိၣ်လုၢ်ပှၤ
ထဲတဖျၢၣ်အိၣ်ဒီးလုၢ်ပှၤ
ဆၢတဲာ်တဘၣ်အလုၢ်ပှၤ

ပသးသမူအလုၢ်ပှၤ
ကစၢ်ယွၤပာ်လုၢ်ပာ်ပှၤ
ယွၤတၢ်လုၢ်ဟံၣ်မ့ၢ်နသး
ဆိမိၣ်က့ၤပဲာ်ထံနီၤဖး

သးဟးဂီၤနဲဒၣ်တဂ့ၤ
ဂုၤက့ၤနလီၢ်ခံတဂ့ၤ
ဟ့ၣ်အဃၣ်နီၢ်ဘျီတဂ့ၤ
လၢသူၣ်လၢသးမၤနၢၤက့ၤ

ခံလါထီၣ် ၂၅ သီ
ဆၢနတၢ်အိၣ်မူအသီ
လၢတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆၢမုၢ်နံၤ
က့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤမုၢ်နံၤ

နီၢ်လ့ဘၢၣ် (ထါမ်ဟ့ၣ်)

သးဟးဂီၤတဂ့ၤ

စးထီၣ်လၢယအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်
ဟီၣ်ခိၣ်ဃံလၤယတထံၣ်
ဒ်ပှၤဂ့ၤလဲၤဖျိက့ၤဖျိ
ထဲတဂၤလဲၤယဲတဖျိ

လဲၤခီဖျိယဲဒၣ်ကီးနံၤ
တၢ်တူၢ်ဘၣ်အါထီၣ်ကီးမံၤ
ပှၤဂၤဒုၣ်ဒွဲၣ်ကတိၤဆါ
တူၢ်တကဲဘၣ်တူၢ်ယဲအါ

တၢ်အိၣ်မူအါထီၣ်ကီးနံၤ
သးသဟီၣ်စှၤလီၤကီးနံၤ
ဒုၣ်ဒွဲၣ်စံးအၢကတိၤဆါ
အါမံၤတူၢ်ဘၣ်တ့ၢ်ယဲအါ

ကီးမုၢ်နံၤယဘၣ်လဲၤယဲ
တၢ်စူၤတၢ်ကီၢ်ယဘၣ်လဲၤ
ဒ်ကပူၤသၣ်ဝံၤလီၤဒိ
မဲာ်ထံဖိဘၣ်လီၤအါဘိ

ထီဘိဘၣ်အိၣ်ကျဲကပၤ
မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးယလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ
တံၤသကိးလၢတဟးယံၤ
ထီဘိမ့ၢ်ဒၣ်ယမဲာ်ထံ

သ့ၣ်ဖိဝၣ်ဖိအခီၣ်ထံး
ထီဘိမ့ၢ်ယတၢ်အိၣ်ဆိး
တံၤသကိးလၢအဃုယၤ
ထီဘိမ့ၢ်ဃၤသူပစိၤ

လၢပှၤဒိၣ်ကျိၣ်စ့အဟံၣ်
မံယီၤဖိတၢ်မၤတအိၣ်
ဘၣ်ဆၣ်ပှၤကွၢ်ကီကလီ
ဟံၣ်ကစၢ်ပာ်ဒိၣ်ပာ်ထီ

ဒ်ပှၤဂၤအိၣ်ဆိးအိၣ်ဘၣ်
ဆၢအိၣ်အီအိၣ်ဆိးယဲဒၣ်
ဒ်ပှၤဂၤက့ၢ်ဂီၤလၢပှဲၤ
ဆၢကဲပှၤက့ၢ်ဂီၤလၢပှဲၤ

လၢတၢ်အိၣ်မူတစိၤအံၤ
ဆၢဒိးန့ၢ်ယဲတၢ်သးမံ
ဘၣ်ဆၣ်ပှၤလၢကဟ့ၣ်ယၤ
တထံၣ်ယဲဒၣ်နီတဂၤ

တၢ်အိၣ်ဝံၣ်ကအိၣ်တမီ
ဘၣ်တူၢ်ယဲကီၢ်ကီၢ်ဂီၤဂီၤ
သးဆံးတုၤတဲတသ့လၢၤ
သးအုးဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ယၤ

ပှၤကီးယၤပှၤဖၢစၢ်ဖိ
က့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤအဃိ
ပှၤဖၢစၢ်ဖိဒ်သိးယၤ
သးအုးဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ယၤ

ယတၢ်အိၣ်မူတစိၢ်ဖိ
ဃုထံၣ်တၢ်သးဖှံထီဘိ
ထဲတစဲးကးအတိၢ်ပူၤ
ထံၣ်တသ့တၢ်အိၣ်မူအံၤ

တၢ်အိၣ်မူတစိၢ်တလီၤ
ပှၤသးဖှိၣ်အဒိၣ်ကတၢၢ်
လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢတဘ့ၣ်အံၤ
မိဆိၣ်ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ယၤ

ဖဲပှၤဂၤထံၣ်ဝဲဒၣ်ယၤ
စံးယၤဘၣ်အၢဒ်နၤ
တဘၣ်အိၣ်ယဟံၣ်ကပၤ
ဟးကွံာ်ယံၤဒီးယၤခဲအံၤ

နမ့ၢ်စံးဒ်အံၤဘၣ်ဆၣ်
ယတူၢ်လိာ်သးမံယဲဒၣ်
နဂာ်ပှဲၤသးမုာ်နီၢ်ကီၢ်
နဂီၢ်ကကျဲးစၢးနီၢ်နီၢ်

တၢ်လၢယဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်
မ့ၢ်ဝဲထဲတၢ်ဖှိၣ်တၢ်ယာ်
တၢ်အိၣ်မူလၢကျဲကပၤ
ဘၣ်တၢ်ကွၢ်တလီၤဝဲအီၤ

ဆၢကတီၢ်ယံာ်ထီၣ်အါထီၣ်
တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဂ့ၤထီၣ်အါထီၣ်
မၤလိဘၣ်က့ၤယဲဒၣ်ကို
ကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီကို

မုၢ်နံၤလီၤဆီတနံၤအံၤ
ပှၤဖၢစၢ်ဖိအမုၢ်နံၤ
ပှၤဖၢစၢ်ဖိကီးအဂၤ
အဲၣ်ဒိးစံးယဲသုဒ်အံၤ

မဟါနမ့ၢ်လီၤဃံၤနဲ
တနံၤအံၤဂဲၤထၢၣ်က့ၤနဲ
ခဲမုၢ်ဆ့ၣ်တနံၤအဂီၢ်
တၢ်ခွဲးယာ်အံၤမ့ၢ်နဂီၢ်

ဆၢကတီၢ်ခွဲးယာ်ဂ့ၤထီၣ်
လၢကသူၣ်ထီၣ်နဘူၣ်ထီၣ်
နမ့ၢ်ဂုာ်ကျဲးစၢးနဲဒၣ်
ပှၤလီၢ်ခံတအိၣ်နဲဒၣ်

နပှဲၤတၢ်သးမံဂီၢ်
ဂုာ်ကျဲးစၢးနဲနီၢ်နီၢ်
နမ့ၢ်ဂုာ်ကျဲးစၢးသပှၢ်
တၢ်မၤနၢၤကမ့ၢ်နတၢ်

ခဲအံၤကစံးက့ၤယဲနၤ
ဆၢကတီၢ်ဟဲတုၤအိၣ်နၤ
တဘၣ်သးဟးဂီၤတဂ့ၤ
နဂီၢ်ကမ့ၢ်လၤကပီၤ

နီၢ်နံၤဒိၣ်ထူ (ထါမ်ဟ့ၣ်)

အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ

*   တၢ်ဘၣ်တ့ ခဲလၢာ်အကျါ
ထီကတၢၢ် ပှၤကညီဓါ
ကွ့ၢ်ဂီၤလၢပှဲၤ ကအိၣ်အါ
တနီၤနီၤ တၢ်တဟ့ၣ်သါ

*   နၢ်တဟူ လဲၤကွ့ၤတဘၣ်
ဟီၣ်ခိၣ်ဃံလၤ တထံၣ်ဘၣ်
ကတိၤတဘၣ် ဖှိၣ်ဒိၣ်မး
လဲၤကွ့ၤတဘၣ် ကီဒိၣ်မး

*   လၢကျဲကပၤ ကအိၣ်ဝဲ
လီၢ်တကြၢး တထံၣ်ပဝဲ
ကအိၣ်ဆိးဂီၢ် တအိၣ်မး
ကအိၣ်မူဂီၢ် နးဒိၣ်မး

*   ကခီဖျိ မ့ၢ်နံၤတဖၣ်
ဆိမိၣ်အဂ့ၢ် တဘၣ်ဘၣ်
ဂံၢ်အမ့ၢ်နံၤ ခံကတၢၢ်
တၢ်အိၣ်မူ အကျဲကတၢၢ်

*   အသးသူ နတၢ်မၤစၢၤ
အသးဃ့ တၢ်သးကညီၤ
မဲာ်ချံပှာ်ဖျါ အတၢ်အဲၣ်
အသးကိၢ်ဂီၤ တထံၣ်ဘၣ်

*   တူၢ်နဲဒၣ်ဒ်အံၤ ကဲဓါ
အိၣ်မူဒ်အံၤ ကကဲဓါ
တၢ်အိၣ်မူလီၤက် ဃိာ်ပူၤ
တၢ်ပူၤဖျဲးအဂီၢ် တပူၤ

*   ခီဖျိတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအဃိ
ကျူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီကို့
အိၣ်ဒီးကျူၣ်သ့အပတီၢ်
တၢ်အဲၣ်သးအိၣ်မ့ၢ်အဂီၢ်

*   ပှၤဆံးဆံး ဒ်အံၤတဖၣ်
တဘျီဘျီ ကွၢ်တလီၤဘၣ်
ဘၣ်လီၤဒိလၢ တၢ်အဲၣ်ဃိ
တဘျီဘျီ သူၣ်သးဘၣ်ဒိ

*   အဲၣ်ဆၢပှၤ ဒ်အံၤတဖၣ်
သးကညီၤ သူၣ်အိၣ်သးအိၣ်
အိၣ်မူပှဲၤလၢ ပဟံၣ်ဃၢၤ
သးကညီၤ တိစၢၤမၤစၢၤ

*   ကျိၣ်စ့ထူးတီၤ တလိၣ်ဘၣ်
တၢ်နှၣ် အရှတဒိၣ်ဘၣ်
တၢ်ဃံလၤ တလိၣ်ဟ့ၣ်အီၤ
မ့ၢ်တၢ်ကလီ နဟ့ၣ်အီၤ

*   ထဲတမံၤ အဲၣ်ဆၢမၤစၢၤ
တၢ်နှၣ် မ့ၢ်ပှၤလၢပဃၢၤ
ထဲတမံၤ သးအိၣ်ဘၣ်အီၤ
မ့ၢ်မၤဘျုး ပှၤလၢနဃၢၤ

*   ပှၤလၢပဃၢၤ စံးတၢ်နှၣ်
မ့ၢ်ပှၤ ဒ်အံၤတဖၣ်သၢၣ်
ကွၢ်ပဃၢၤ ကထံၣ်ဘၣ်အါ
အိၣ်မူဃုာ် ပသိးပကျါ

*   အဲၣ်ဆၢနဲ ပှၤလၢနဃၢၤ
အိၣ်မူနဲ ကမၢာ်ကပၢၤ
အိၣ်မူဃုာ်မၤ အိၣ်တၢ်အဲၣ်
ဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ် ပှဲၤထဲတၢ်အဲၣ်

နီၢ်အဲၣ်တီနံကီၢ်
ထါမ်ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ

အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ

*   ပဘၣ်အဲၣ်ပှၤလၢပဃၢၤ
တမ့ၢ်တၢ်ညီပသးပူၤ
တၢ်အဲၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢပပူၤ
တၢ်ခဲလၢာ်မ့ၢ်တၢ်လၢပှဲၤ

*   ပအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ
တမ့ၢ်ပအိၣ်မူတဂၤ
ပျဲအိၣ်မူပသးတသ့
ဘၣ်အိၣ်မူတၢ်အဲၣ်နီဖှျ

*   ပအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ
တၢ်ခွဲးယာ်အိၣ်ဝဲလၢပှဲၤ
ပမ့ၢ်ပၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်
ဘၣ်ပၢလၢတၢ်အဲၣ်ခွဲးယာ်

*   နစံးပှၤလၢနအဲၣ်အီၤ
နတဲပှၤလၢနအဲၣ်အီၤ
တၢ်အဲၣ်သးမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါ
လီၤက်ထံယွၤလၢမဲးကျါ

*   ပှၤလိၣ်ဝဲပတၢ်မၤစၢၤ
တမ့ၢ်တၢ်ကီပသးပူၤ
မ့ၢ်တဟ့ၣ်ပတၢ်မၤစၢၤ
ဘၣ်ဒိပှၤဃ့တၢ်မၤစၢၤ

*   ဖဲပထံၣ်ဝဲပှၤလီၤဘှျ
ပဟးပဒ့ၣ်ပှၤလီၤဘှျ
အဲၣ်ပဃၢၤ ယ့ၣ်ရှုခရံာ်စံး
ယွၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံ

*   ပှၤဂၤလိၣ်ပတၢ်မၤစၢၤ
ခိၣ်ဃၢၤလိၣ်ပတၢ်မၤစၢၤ
တပဒ့ၣ်ဃ့တၢ်မၤစၢၤ
ပဘၣ်ဟ့ၣ်ပတၢ်မၤစၢၤ

*   ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤကျဲ
တဘၣ်ဟ့ၣ်ဒံးဖၤရိၤရှဲ
ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်ဝဲဒ်နှၣ်ဒီး
လီၤက်သွံၣ်ခိၣ်ဖှူဝါသး

*   ပကွၢ်လၢချၢဖျါဃံလၤ
ပကွၢ်လၢယံၤဖျါဃံလၤ
မ့မ့ၢ်အပူၤကွၢ်တခီ
ပှဲၤတၢ်သံအုၣ်တကဆှိ

*   ဘၣ်စူၢ်ခရံာ်လၢသူၣ်ဒီဖျၢၣ်
မ့ၢ်တၢ်မၤလိတၢ်တထံၣ်
ပှၤလၢပဃၢၤပဘၣ်အဲၣ်
တၢ်မၤလိခံထံၣ်တထံၣ်

*   စဲးပထ့ဘၢၣ်ဆံခွံသီ
ကှ့ၢ်ဂီၤတလၢပှဲၤအသီ
လဲၤဒီးကွၢ်မၤလၤကပီၤ
ဟ့ၣ်မၤစၢၤမၤလၤကပီၤ

*   မၤလၤကပီၤသူၣ်ဒီဖျၢၣ်
မၤလၤကပီၤသးဒီဖျၢၣ်
သုတမၤလၢဖံးဘ့ၣ်ဖျါ
မၤလၢသးအဲၣ်ပဃၢၤဖျါ

*   ဆၢကတီၢ်လၢပအိၣ်မူ
တစိၢ်တလီၢ်ဘၣ်အိၣ်မူ
တၢ်ကီတမံၤပသးပူၤ
တၢ်အဲၣ်ပှၤလၢပဃၢၤ

*   ဒီပုၢ်ဝဲၢ်လၢတၢ်အဲၣ်အီၤ
ဟီၣ်ခိၣ်အံၤတမ့ၢ်တစိၤ
ဖဲပအိၣ်မူ ဟ့ၣ်မၤစၢၤ
ပဘၣ်အဲၣ် ပှၤလၢပဃၢၤ

နီၢ်တၢ်မပှ့ၢ်လဲ(ထါမ်ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ)

တကီၢ်ခါတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်လဲၤကျဲ

- ပှၤပတိၣ်ခိၣ်ဖိ ကီးအဂၤ
တၢ်သူၣ်ဖးသးဖး အခိၣ်စှၤ
ဘၣ်ဆၣ် နံၣ်ယံာ်လါအါထီၣ်
တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် အခိၣ်သ့ၣ်နီၣ်

- ယပါတခီ အထိခွဲ
လၢယမိခီ ဒိပွးဖဲ
လၢယကွိခီ အဒိသံး
အခိၣ်တ့ၢ်က့ၤယၤ သးလီၤတှံး

- ကီၤခိ ကဘၣ်လဲၤထီၣ်ကွိ
ဘၣ်ဂဲၤထၢၣ် ဖိမှၤဆိဆိ
အခိၣ်မှၤဝံၤဒိး လဲၤထီၣ်ကွိ
လိၢ်ခံ မိပါဟးတိပျိ

- လၢကွိအပူၤ သးဖှံယဲ
လၢပဟံၣ် အခိၣ်ထဲတၢ်ကီခဲ
တၢ်ကီခဲအံၤ တလိၣ်ယဲ
မ့ၢ်ကွၢ်လီၤကိာ် ကဂ့ၤဝဲ

- မ့က့ၤကွၢ်က့ၤ တၢ်သးမှိၣ်
စးထီၣ်လၢပဟံၣ် ဟဲအိၣ်ထီၣ်
မိၢ်ပၢ်ခဲလၢာ် ကြၢးသ့ၣ်ညါ
မိလံၤဂီၢ် လၢဆူညါခါ

- လၢပဟံၣ်ပူၤ တၢ်မုာ်မ့ၢ်အိၣ်
တၢ်သးမှိၣ် အရှ့တအိၣ်
တုၤမ့ၢ် တၢ်မုာ်သလၣ်လီၤ
ပဝဲခဲလၢာ် မဲာ်ကပီၤ

- မဲာ်ကပီၤဒီး ထံၣ်တၢ်ယံၤ
ကြၢးသူၣ်ထီၣ်က့ၤ တၢ်တမံၤ
ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ မၤမ့ၢ်ဆူၣ်
သူၣ်ထီၣ်သကိး တၢ်မုာ်ခုၣ်

- ကြၢးကိးသတြိ ကီးအဂၤ
တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ပကမၤ
တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ပသူၣ်ထီၣ်
ပတိၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ် ပာ်ပနီၣ်

စီၤနှါကိၢ်လံ
High (3)Buddhist Mission School

တကီၢ်ခါတၢ်မုာ်တၢ်ခုာ်အတၢ်လဲၤကျဲ

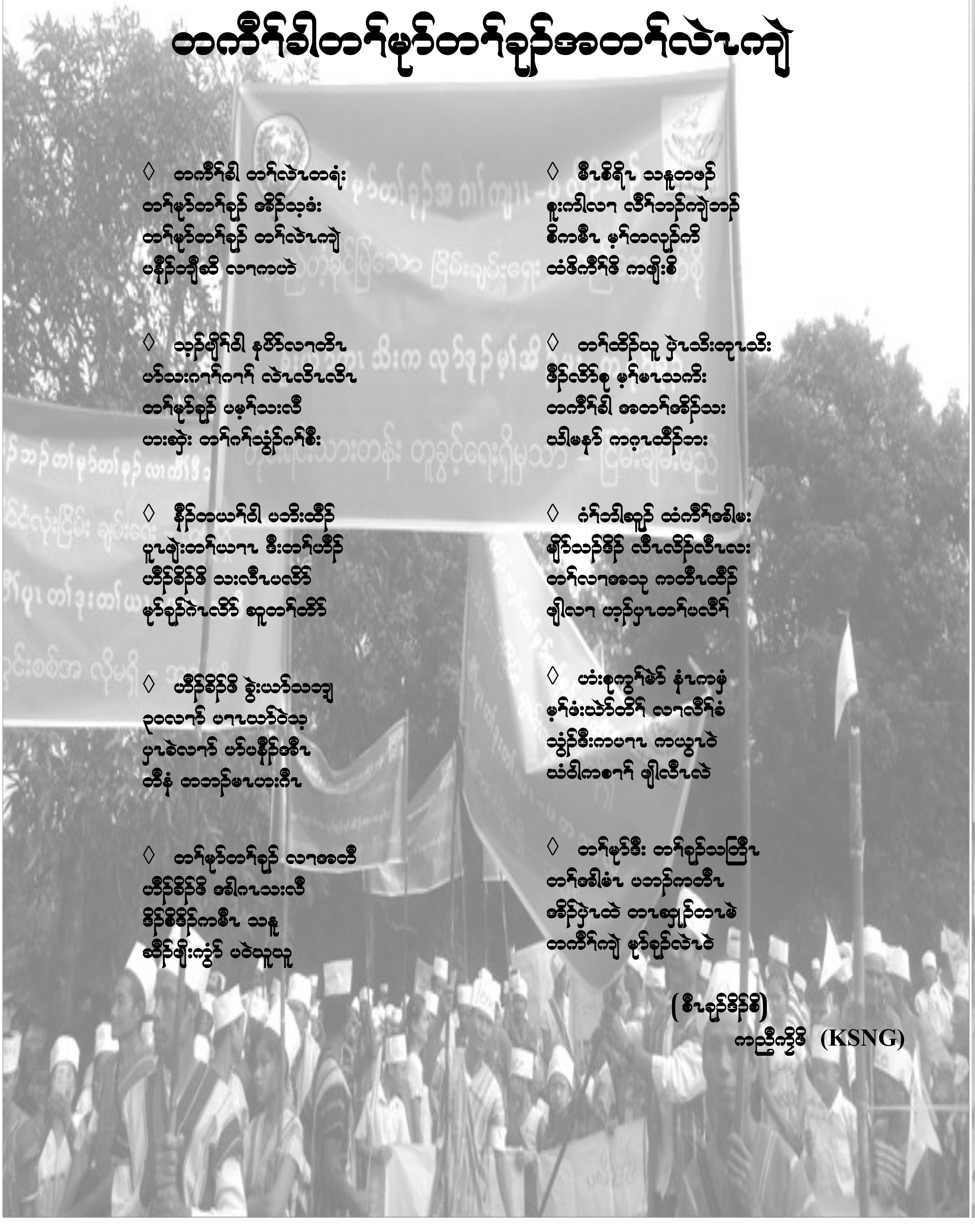

◊ တကီၢ်ခါ တၢ်လဲၤတရံး
တၢ်မုာ်တၢ်ခုာ် အခိၣ်သ့ဖံး
တၢ်မုာ်တၢ်ခုာ် တၢ်လဲၤကျဲ
ပနီၣ်တချီဆိ လၢကဟဲ

◊ သ့ၣ်ပျိၢ်ဝါ နဖိၣ်လၢတီၤ
ဟ်သးဂၢၢ်ဂၢၢ် လဲၤလီၤလီၤ
တၢ်မုာ်ခုာ် ပမ့ၢ်သးလီ
ဟးဆှဲး တၢ်ဂၢ်သ့ံၣ်ဂၢ်စီး

◊ နီၣ်တယၢ်ဝါ ပတီးထီၣ်
ပူၤဖျဲးတၢ်ယၢၤ ဒီးတၢ်ဟီၣ်
ဟီၣ်ခိၣ်ဖီ သးလီၤပလိာ်
မုာ်ခုာ်ဂဲၤလိာ် ဆူတၢ်တိာ်

◊ ဟီၣ်ခိၣ်ဖီ ခွဲးယာ်သဘျ
ဍဝလၢာ် ပၢၤဃာ်ဝဲသ့
ပှၤခဲလၢာ် ပာ်ပနီၣ်အီၤ
တီနံ တဘၣ်မၤဟးဂီၤ

◊ တၢ်မုာ်တၢ်ခုာ် လၢအတီ
ဟီၣ်ခိၣ်ဖီ အခါဂၤသးလီ
ခိၣ်စိခိၣ်ကမီၤ သနူ
ဆီၣ်ဖျိးကွံာ် ပဝဲဃူဃူ

◊ မီၤစိရီၤ သနူတဖၣ်
စူးကါလၢ လီၢ်ဘၣ်ကျဲဘၣ်
စိကမီၤ မ့ၢ်တလၢၣ်ကဲ
ထံဖိကီၢ်ဖိ ကဖျိးစိ

◊ တၢ်ထိၣ်ဃူ ပှဲၤသီးတုၤသီး
ဖိၣ်လိာ်စ့ မ့ၢ်မၤသကိး
တကီၢ်ခါ အတၢ်အခိၣ်သး
ဃါမနာ် ကဂ့ၤထီၣ်ဘး

◊ ဂံၢ်ဘါဆှၣ် ထံကီၢ်အခါမး
မၠိာ်သၣ်ဖိၣ် လီၤလိၣ်လီၤလး
တၢ်လၢအသ့ ကတီၤထီၣ်
ဖျါလၢ ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ပလီၢ်

◊ ဟံးစုကွၢ်မဲာ် နံၤကမံ
မ့ၢ်ဖံးဃဲာ်တိၢ် လၢလီၢ်ခံ
သွံၣ်ဒီးကပၢၤ ကယွၤဝဲ
ဃံဝါကစၢၢ် ဖျါလီၤလဲ

◊ တၢ်မုာ်ဒီး တၢ်ခုာ်သဘြီၤ
တၢ်အခါမံၤ ပဘၣ်ကတီၤ
အခိၣ်ပှဲၤထဲ တၤဆှၣ်တၤမဲ
တကီၢ်ကျဲ မုာ်ခုာ်လဲၤဝဲ

(စီၤခုာ်ဒိၣ်စိ)
ကညီကၠိဖိ (KSNG)

ဒီသဒၢယၤလၢတၢ်ဘျၢသဲစး

*   လၢပစိၤပဆၢကတီၢ်
တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးအိၣ်ထီၣ်
ပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်
ဖိၣ်ဆှၣ်မၤတရီတပါ

*   စုဆှၣ်ခိၣ်တကၤတၢ်မၤ
ဘၣ်ဒိပှၤကိးဂၤခွဲးယာ်
အီသံးဝံၤက့ၤတီၢ်ဖိမါ
ဆီၣ်ဘံးဆီၣ်ဘၢလိာ်အသး

*   တၢ်အိၣ်ကဘျံးအိၣ်ကဘျၣ်
မ့ၢ်တၢ်စုဆှၣ်ခိၣ်တကၤ
တၢ်ထံၣ်အံၣ်ထံၣ်ဆံးလိာ်သး
မၤဘၣ်ဒိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်

*   ပိာ်မုၣ်ပိာ်ခွါတၢ်ထံၣ်ဆံး
စုဆှၣ်ခိၣ်တကၤမဲာ်ချံ
ထဲသိးတုၤသိးတအိၣ်ဖဲး
ကျဲးစၢးမၤလီၤမၢ်ခဲအံၤ

*   ဖိၢ်တနီၤဒုဝၤတီၢ်ဖိ
ဟံၣ်ဃီအခွဲးယာ်ဘၣ်ဒိ
ဖိၢ်တနီၤဒုဖိတီၢ်လံၤ
စုဆှၣ်ခိၣ်တကၤအိၣ်ဖဲး

*   ပိာ်မုၣ်ဖိသၣ်ဆံခံနံၣ်
ပဒိၣ်ဒၣ်လဲာ်ဖိၣ်ဆှၣ်ဖဲး
ထုးထီၣ်သဲစးပာ်လီၤဝဲ
တနီၤတလှၤထွဲမၤထွဲ

*   ဒုးအိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်နံၤလီၤဆီ
ခွဲးယာ်တဘၣ်ဒိအဂီၢ်
ကပူၤစုဆှၣ်ခိၣ်တကၤ
မ်ပကမၤထွဲကိးဂၤ

*   ဒ်သိးကလီၤမၢ်အဂီၢ်
ကနဲာ်လိာ်သးမၤထွဲအီၤ
ပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်အဂီၢ်
ကျဲးစၢးဒီးဒီသဒၢအီၤ

*   တမ့ၢ်ထဲပိာ်ခွါသူဘၣ်
ပိာ်မုၣ်တနီၤသူဝဲဒၣ်
ခီဖျိလၢကလှာ်အါဂၤ
သူတၢ်စုဆှၣ်ခိၣ်တကၤ

*   စုဆှၣ်ခိၣ်တကၤကလီၤမၢ်
မ့ၢ်ပှၤကိးဂၤအမူဒါ
ထဲခိၣ်နၢ်ပဒိၣ်ဂီၢ်ဘၣ်
မ့ၢ်ထံကီၢ်ဒီဘှ့ၣ်မူဒါ

*   ထဲသိးတုၤသိးအိၣ်လံဖါ
ကသံကွၢ်လီၤက့ၤပသး
နၤယၤမ့ၢ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်
ဟိၣ်ခိၣ်အံၤကဖျါဃံလၤ

*   ဖိၣ်ဆှၣ်မၤတရီတပါ
လၢကလှာ်ခဲလၢာ်အကျါ
အါကတၢၢ်ကီၤလၤသူကျါ
လီၤပျံၤဒိၣ်မးပလီၢ်သး

*   မ့ၢ်တမၤဒ့ၤလီၤဘၣ်ဒီး
ဟိၣ်ခိၣ်အမဲာ်ထံကလီၤ
သဲစးတၢ်ဘျၢကဆှၣ်ထီၣ်
ပၢၤကီၢ်မူဒါမၤဂ့ၤထီၣ်

*   လၢသဲစးတၢ်ဘျၢမဲာ်ညါ
ပှၤတအိၣ်ဝဲနီတဂၤ
ပိာ်မုၣ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်
တၢ်တီတၢ်တြၢ်နှၢ်လံဖါ

*   ခိၣ်နၢ်ဒီးပဒိၣ်ပပှၢ်
ဆိကမိၣ်ထံထံဆးဆး
ကျဲးစၢးဒီသဒၢကိးဂၤ
မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဘျၢသဲစး

နီၢ်ဘှၣ်ချၣ်စ့
အံတူၢ်ထၣ်တီၤထီကၠိ

တၢ်မၤလၤကပီၤဟ်ကီၢ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ပိာ်မုၣ် မုၢ်နံၤအပှဲၤထိၣ် (၁၀၆)ဝီတဝီ

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလၢဒဲကဝီၤပူၤ ဒီးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတဖၣ် မၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤပှဲၤဒီးတၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤဃုာ်ဒီးပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိမုၣ်မုၣ်ခွါခွါတဖၣ်လၢအသနၢၣ်ဒၣ်ဝဲစုာ်စုာ်လၢ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤကမျၢၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်သကုၤဆးဒးတဖၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါထွဲလိာ်အတၢ်ဖံးသကိးမၤသကိးဒ်ပှာ်ဘျးစဲတဖုတကရၢအသိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒဲကဝီၤလွံၢ်ဘ့ၣ်ဒီးကီၢ်ရှၣ်လွံၢ်ဘ့ၣ်မၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဖျါဝဲဒ်အဖီလာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တီအူကီၢ်ရှၣ်မၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ

တီအူကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤ,ဖဲကမျၢၢ်တီၤထိထိၣ်လွံၢ်ဝါကို,ထိတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်,မီၤန့ၢ်ပှၤကဝီၤဒီးပၢၤထံးကဝီၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်မၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤဒူသဝီလၢဟဲထိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ၂၄ဖျၢၣ်ဒီးပှၤဟဲထိၣ်နီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ–မုၣ်(၁၉၃)ဂၤ,ခွါ(၅၈)ဂၤ,ခဲလၢာ်(၂၅၁)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီညါအံၤပှၤလၢအပၣ်ဃုာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–ဒူသဝီကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဒီးခိၣ်နၢ်တဖၣ်ဃုာ်ဒီးသးစါကရၢ,ကွဲသရၣ်သရၣ်မုၣ်,လီၢ်ခၢၣ်သးကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ,တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်, ကီၢ်ရှၣ်ခိၣ်နၢ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဃုာ်ဒီးကီၢ်ဆၣ်ခံဘ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရှၣ်မၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ

ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤ,ဖဲဝဲးလာ်တီသဝီ,မူကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်မၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ဒူသဝီလၢဟဲထိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၆)ဖျၢၣ်ဒီးပှၤဟဲထိၣ်နီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ–မုၣ်(၁၂၀)ဂၤ,ခွါ(၈၀)ဂၤ,ခဲလၢာ်(၂၀၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤတဘျီညါအံၤပှၤလၢဟဲပၣ်ဃုာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–KWO,KYO,KNUခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,ဒူသဝီခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဒူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၣ်မၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ

မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤ,ဖဲဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ,မဲးချူၣ်ကရူၢ်ပူၤ,မဲးချူၣ်ထၣ်သဝီန့ၣ်လီၤ.ပှၤဟဲထိၣ်နီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ–မုၣ်(၁၂၉)ဂၤ,ခွါ(၆၃)ဂၤ,ခဲလၢာ်(၁၉၂)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီညါအံၤပှၤလၢအပၣ်ဃုာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–ကီၢ်ရှၣ်ပိာ်မုၣ်ကရၢ,သးစါကရၢ,ပှၤကွၢ်ထွဲဖိသၣ်,ဖိသၣ်ဆံး,ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်ပိာ်မုၣ်ကရၢ,ပၢၤကီၢ်မုၣ်,ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်နၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်,သုးရှၣ်(၁၀၂)သုးဒ့–၄ခိၣ်,ဒီးကရူၢ်ခဲလၢာ်(၄)ဘ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

မဲၢ်ရၤမိၢ်ဒဲကဝီၤမၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ

မဲၢ်ရၤမိၢ်ဒဲကဝီၤကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤ,ဖဲကဝီၤဒ့(၄)ဖျၢၣ်ထူပျီန့ၣ်လီၤ.ပှၤဟဲထိၣ်နီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ–မုၣ်(၄၈၂)ဂၤ,ခွါ(၁၀၄)ဂၤ,ခဲလၢာ်(၅၈၆)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီညါအံၤကွဲမုာ်ဝဲဒၣ်ခၢၣ်စးလၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးဟဲထိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–တၢ်ကရၢကရိလၢဒဲကဝီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်(KYO,KSNG,KWO,DARE,COERR,HI,MI,CPT),ဒဲကဝီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ,ကဝီၤဒ့ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ,ကဝီၤဒ့ဖိသ့ၣ်တဖၣ်,ဖိသၣ်,ပှၤဖၢစၢ်,ကွဲသရၣ်ဒီးဒဲကဝီၤကမံးတံာ်တဖၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟဲထိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤလၤကပီၤပှဲၤလီၢ်ပှဲၤစးန့ၣ်လီၤ.

အူးပှ္ၣ်ဒဲကဝီၤမၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ

အူးပှ္ၣ်ဒဲကဝီၤကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤ,ဖဲဘျီၣ်ဒိၣ်အူးပှ္ၣ်န့ၣ်လီၤ.ပှၤဟဲထိၣ်နီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ–မုၣ်(၁၈၉)ဂၤ,ခွါ(၁၁၁)ဂၤ,ဖိသၣ်(၅၀)ဂၤ,ခဲလၢာ်(၃၅၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီညါအံၤအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်လိာ်စုမၤသကိးတၢ်ဒီးဒဲကဝီကမံးတံာ်,ကဝီၤဒ့ကမံးတံာ်,(MWA,SGBV,ARC/GBV,MOI)ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အံတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤမၤလၤကပီၤဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ

အံတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဝဲဟ်ကီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤ,ဖဲအံတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ(ဖျၢၣ်ထူပျီ)န့ၣ်လီၤ.ပှၤဟဲထိၣ်တၢ်မၤလၤကပီၤနီၣ်ဂံၢ်မုၣ်ခွါခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၁၅၅)ဂၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီညါအံၤ အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်လိာ်စုမၤသကိးတၢ်ဒီးဒဲကဝီၤကမံးတံာ်,ကဝီၤဒ့ကမံးတံာ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤမၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ

အံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမၤလၤကပီၤဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ၈.၃.၂၀၁၆အနံၤ,ဖဲအံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ(ဖျၢၣ်ထူပျီ)န့ၣ်လီၤ.ပှၤဟဲထိၣ်တၢ်မၤလၤကပီၤနီၣ်ဂံၢ်မုၣ်ခွါခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၁၅၅)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီညါအံၤ အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်လိာ်စုမၤသကိးတၢ်ဒီးဒဲကဝီကမံးတံာ်,ကဝီၤဒ့ကမံးတံာ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်–ဟူးဂဲၤဆူၣ်ဒိၣ်ထိၣ်လၢမုၣ်ခွါတၢ်ထဲသိးတုၤသိးအဂီၢ်
(ကျား၊မတန်းတူရေးအတွက်စွမ်းစွမ်းတမံလှုပ်ရှားကြစို့)

လၢတၢ်မၤလၤကပီၤအကတိၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–
–တၢ်ဟးတရံးဘျီၣ်ဒိၣ်
–ရဲၣ်လီၤသးလၢကရူၢ်စုာ်စုာ်စိာ်ဃုာ်တၢ်ကိးသတြိ,ဟးဆှၣ်တရံးတၢ်
–ကိးသတြိစးထီၣ်လၢသဝီကျဲမုၢ်ခိၣ်လဲၤပိာ်ကျဲတုၤတၢ်မၤလၤကပီၤလီၢ်
–ပှၤကယၢကယဲမူးဆီရဲၣ်လီၤက့ၤကမျၢ်တဂ့ၢ်ဘၣ်တဂ့ၢ်
–ဟ့ၣ်တၢ်ယူးယီၣ်ဆူကညီပိာ်မုၣ်ကရၢနီၣ်တဃၢ်ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ကလုၢ်
–တၢ်တဲဖျါထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤဟဲကဲထီၣ်အဂ့ၢ်
–တၢ်ကတိၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢခိၣ်နၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ်
–တၢ်ဖးဖျါထီၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအလံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ
–တၢ်တဲဖျါထီၣ်တနံၤအံၤတၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂ့ၢ်

(၁)တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်– ဘၣ်မနုၤအဃိ လၢတၢ်ပာ်လီၤဃုထၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်အံၤလဲၣ်
(၂)တဲဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တၢ်ဆဲး လီၤမံၤလၢလံာ်ဃံးဃာ်အပူၤဒ်အမ့ၢ်(1325, CEDAW,Bejing) အလံာ်က့ဖိ
(၃)တဲဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး(KNU)တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤသး
(၄)တဲဖျါထီၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤအကဲထီၣ်ခိၣ်နၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအဂ့ၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်သဝီသးပှၢ်မုၣ်အဂ့ၢ်
(၅)တဲဖျါထီၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအတၢ်ဃ့ထီၣ်
–တၢ်သးဝံၣ်,တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ,ခိၣ်နၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤအတၢ်ကတိၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ, တၢ်ကတိၤစံးဘျုး,တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ,ကတိၤကျၢၢ်တံၢ်တၢ်ဝံၤပျၢ်က့ၤတၢ်မၤလၤကပီၤလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

တၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

တၢ်မၤလၤကပီၤဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျၢဉ် တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်မုၢ်နံၤ

ကညီပိဉ်မုဉ်ကရၢလၢ ဒဲကဝီၤပူၤ ဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတဖဉ်မၤလၤကပီၤဝဲဟီဉ်ခိဉ် ဒီဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်မုၢ်နံၤပှဲၤဒီးတၢ်သူဉ် ဆူဉ်သးဂဲၤဃုာ်ဒီးပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိမုဉ်မုဉ်ခွါခွါ တဖဉ်လၢအသနၢဉ်ဒဉ်ဝဲစုာ်စုာ်လၢ ၂၀၁၆ နံဉ်အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ကညီပိဉ်မုဉ်ကရၢမဲး ကစံအဲဉ်ဒီးဟ့ဉ်ခီဟ့ဉ်နီၤကမျၢ်လၢအအိဉ် လၢတၢ်လီၢ်သကုၤဆးဒးတဖဉ်ဒ်သိးက သ့ဉ်ညါထွဲလိာ်အတၢ်ဖံးသကိးမၤသကိးဒ် ပှာ်ဘျးစဲတဖုတကရၢအသိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲကဝီၤဒီးကီၢ်ရှ့ဉ်မၤလၤကပီၤဝဲဟီဉ်ခိဉ်ဒီ ဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အမုၢ်နံၤအတၢ်ရဲဉ်တၢ် ကျဲၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ဉ်တဖဉ်အိဉ်ဖျါဝဲဒ်အ ဖိလာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ဉ်မၤလၤကပီၤဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျၢဉ် တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အမုၢ်နံၤ

ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အမုၢ် နံၤ ဘဉ်တၢ်မၤလၤကပီၤအီၤဖဲနိဉ်ဖိထံသဝီ, ဖဲ ၂၁.၉.၂၀၁၆အနံၤ,ဂီၤဂးဥ၀နဉ်ရံဉ်အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီညါ အံၤအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ယူးယီဉ်ဆူထံကီၢ် နိဉ်တယၢ်,တၢ်ကိးသတြီ,တၢ်ဖးဖျါထီဉ် ကညီပိဉ်မုဉ်ကရၢလံာ်ဟ့ဉ်ယုၢ်ဆူဟီဉ်ခိဉ်ဒီ ဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်မုၢ်နံၤ,တၢ်ဖးဖျါထီဉ် (WLB Statement),ခိဉ်နၢ်ခၢဉ်စးသ့ဉ်တ ဖဉ်တၢ်ကတိၤဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်ဘါ,တၢ်တဲဖျါ ထီဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်မုၢ်နံၤဟဲကဲ ထီဉ်အဂ့ၢ်လၢသရဉ်မုဉ်ထံမူဖီ,တၢ်သးဝံဉ် ,တၢ်တဲဖျါထီဉ်တၢ်ဒွဲဉ်ထီဉ်ပနဲတၢဉ်အဂ့ၢ် လၢသရဉ်မုဉ်ပို့ပို့ဝံၤ အိဉ်ဘှိဉ်ကလာ်လၢနီၢ် တဂၤတၢ်စူာ်တၢ်နာ်လၢ(၃)မံးနံးအတီၢ်ပူၤ န့ၣ်လီၤ. တဲဖျါထီဉ်စ့ၢ်ကီးဘဉ်ဃးတကီၢ်ခါ ထံရှၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်အိဉ်သး,ပိာ်မုဉ်အတၢ်ဃ့ ထီဉ်ဒီးပိာ်မုဉ်အတၢ်ပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်လၢတၢ် စံးကတိၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အပူၤအတၢ်လဲၤ ကျဲတဆီဘဉ်တဆီလၢသရဉ်မုဉ်ဒါဒါန့ၣ် လီၤ.

တချုးလၢစးထီဉ်တၢ်မၤလၤကပီၤ ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်မုၢ်နံၤဒံးဘဉ်န့ၣ် ဖဲ၂၀.၉.၁၆ဟါခီ,အဝဲသ့ဉ်မၤတၢ်ပြၢတၢ်က တိၤသတူၢ်ကလာ်တၢ်ပြၢန့ၣ်လီၤ.ဖဲတၢ်မၤ လၤကပီၤမုၢ်နံၤအဝဲန့ၣ် အိဉ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်သံ ကွၢ်စံးဆၢအဃိ ဟ့ဉ်လီၤဃုာ်ခိဉ်ဖးတဘျီ ဃီန့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢၢ် ပှၤဟၢၤလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤ ကတိၤကျၢၢ်တံၢ်တၢ်ဒီးပျ့ၢ်ကူၤတၢ်ရဲဉ်တၢ် ကျဲၤလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢဟဲထိဉ်မၤလၤကပီၤဟီဉ်ခိဉ် ဒီဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်တဖဉ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ– BGF, ကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်,မူၤစလ့ၤ,ပှၤဟဲဖီအိဉ်တၢ်, ပှၤဘှဉ်အိဉ်တၢ်,ကီၢ်ဆဉ်ခိဉ်နၢ်ခၢဉ်စး,ကီၢ် ရှ့ဉ်ခိဉ်နၢ်ခၢဉ်စး,လခသ,ခတပှၤမၤတၢ်ဖိ, ကို့သရဉ်သရဉ်မုဉ်တဖဉ်,သဝီဖိဟဲတၢ်ဘံဉ် တၢ်ဘါတဖဉ်,ဒူသဝီကရူၢ်(၁၀)ကရူၢ်ဒီး ကို့(၁၃)ဖျၢဉ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤလၤကပီၤတဘျီ ညါအံၤ မုဉ်(၇၃၇)ဂၤ,ခွါ(၆၈၅)ဂၤ,ခဲလၢာ် (၁၄၂၂)ဂၤ, ဟဲထိဉ်သကိးဝဲဃူဃူဖိးဖိး ပှဲၤ ဒီးတၢ်သူဉ်စၢၢ်ဆၢသးစၢၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ.

တီအူကီၢ်ရှ့ဉ်မၤလၤကပီၤဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျၢဉ်တၢ် မုာ်တၢ်ခုဉ်အမုၢ်နံၤ

ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အမုၢ် နံၤဘဉ်တၢ်မၤလၤကပီၤအီၤဖဲထိဉ်လွံၢ်ဝါကို့, ဖဲ ၂၁.၉.၂၀၁၆အနံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤလၤက ပီၤတဘျီညါအံၤအိဉ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ယူး ယီဉ်ဆူထံကီၢ်နိဉ်တယၢ်,တၢ်ကိးသတြီ, တၢ်ဖးဖျါထီဉ်ကညီပိဉ်မုဉ်ကရၢလံာ် ဟ့ဉ်ယုၢ်ဆူဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်မုၢ် နံၤ, တၢ်ဖးဖျါထီဉ် (WLB Statement), ခိဉ် နၢ်ခၢဉ်စးသ့ဉ်တဖဉ်တၢ်ကတိၤဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ် ဘါ,တၢ်တဲဖျါထီဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်တၢ်မုာ် တၢ်ခုဉ်မုၢ်နံၤဟဲကဲထီဉ်အဂ့ၢ်,တၢ်သးဝံဉ်, တၢ်ဒုးနဲဉ်ဖျါထီဉ်ကညီတၢ်ဆဲးတၢ်လၤ,တၢ် ပျ့ၢ်လီၤထိဉ်ဖိ,တဲဖျါထီဉ်စ့ၢ်ကီးပိာ်မုဉ်အ တၢ်ဃ့ထီဉ်ဒီးပိာ်မုဉ်အတၢ်ပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ် လၢတၢ်စံးကတိၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အပူၤအတၢ် လဲၤကျဲတဆီဘဉ်တဆီလၢသရဉ်မုဉ်ဆၢ ဆၢန့ၣ်လီၤ.

တီအူကီၢ်ရှ့ဉ်မၤလၤကပီၤဝဲဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျၢဉ် တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အမုၢ်နံၤလၢထိဉ်လွံၢ်ဝါကို့ ဖဲ ၂၁.၉.၂၀၁၆အနံၤအိဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ် ကျဲၤခံပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတၢ၊တ ပတီၢ်မ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ကတိၤအမူးဒီးခံပတီၢ်တပ တီၢ်မ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ပြၢန့ၣ်လီၤ.ဖဲတၢ်ကတိၤအမူး အကတီၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ကတိၤဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်ဘါ လၢသုးက့ခိဉ်,သုးရှ့ဉ်(၆)ခိဉ်,တၢ်တဲဖျါ ထီဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်ဟဲကဲထီဉ်အဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိာ် ဃုာ်ဒီးတၢ်သးဝံဉ်သးဆၢန့ၣ်လီၤ.တၢ်ရဲဉ် လီၤခံပတီၢ်တပတီၢ်လၢအမ့ၢ်,တၢ်ပြၢန့ၣ် အိဉ်ဒီးတၢ်ပြၢဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကတိၤဂ့ၢ်လိာ်,တၢ် သးဝံဉ်ပြၢ,တၢ်ကတိၤသတူၢ်ကလာ်,တၢ် သံကွၢ်စံးဆၢဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်လီၤခိဉ်ဖးတ ဖဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤလၤကပီၤမုၢ်နံၤအဝဲန့ၣ် အိဉ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်သံကွၢ်စံးဆၢအဃိဟ့ဉ် လီၤဃုာ်ခိဉ်ဖးတဘျီဃီန့ၣ်လီၤ.လၢခံက တၢၢ်ပှၤဟၢၤလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤကတိၤကျၢၢ်တံၢ်တၢ် ဒီးပျ့ၢ်ကူၤတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢ ဝါလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢဟဲထိဉ်မၤလၤကပီၤဟီဉ်ခိဉ် ဒီဖျၢဉ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်တဖဉ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ–ကီၢ်ပ ယီၤပဒိဉ်,ပှၤဘှဉ်အိဉ်တၢ်,ကီၢ်ဆဉ်ခိဉ်နၢ် ခၢဉ်စး,ကီၢ်ရှ့ဉ်ခိဉ်နၢ်ခၢဉ်စး,ကို့ဖိ,ကို့သရဉ် သရဉ်မုဉ်တဖဉ်,ဒီးဒူသဝီကရူၢ်တဖဉ်န့ၣ် လီၤ.

ကညီပိဉ်မုဉ်ကရၢ

တၢ်မၤလၤကပီၤဃိၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်မုၢ်နံၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်

တၢ်လဲၤလီၤကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်, ယှာ်ဒီးတၢ်မၤပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး, ကမျၢ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဆူ ပှၤတဝၢလၢမုၢ်တြိၢ်ကီၢ်ရှၣ်

ဖဲ(၁၇.၉.၂၀၁၆)အနံၤ,လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဒီးကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဝဲၤဒၢးပှၤမၤသကိးတၢ်လၢအမ့ၢ်,သရၣ်မုၣ်ဒါဒါ–ပှၤဂ့ၢ်ဝီဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်,သရၣ်မုၣ်ပၠိပၠိ–တၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်,သရၣ်မုၣ်နီၢ်ဆံ့ဝါ–ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢနဲၣ်ရွဲၣ်,သရၣ်မုၣ်နီၢ်ထံမူဖီ–မုၢ်တြိၢ်ကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢနဲၣ်ရွဲၣ်,နီၢ်ဒါ–လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဝဲၤဒၢးဖိ,နီၢ်စ့နှ့ၢ်ဖီ–လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဝဲၤဒၢးဖိတဖၣ် လဲၤမၤတၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်မုၢ်နံၤ ယှာ်ဒီးတၢ်လဲၤလီၤကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်,မိၢ်ဖိဆံးဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်,တၢ်မၤပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး,ကမျၢ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး ယှာ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဆူပှၤတဝၢဖဲမုၢ်တြိၢ်ကီၢ်ရှၣ်,ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်နှၣ်လီၤ.

ဖဲ(၁၈.၉.၂၀၁၆)အနံၤနှၣ်,အဝဲသ့ၣ်ကိးဖှိၣ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ,သဝီသးပှၢ်,ဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်, နိၣ်ဖိထံပိာ်မုၣ်ကရၢခိၣ်, နဲၣ်ရွဲၣ်သဃဲၤတဖၣ်ဒီးတၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကမၤဘၣ်ဃးတၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်မုၢ်နံၤအဂီၢ် တၢ်လၢကဘၣ်ကတဲာ်ကတီၤဆိတဖၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါစုာ်စုာ် ယှာ်ဒီးတၢ်မၤလိ,တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လီၤကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်အဝဲသ့ၣ်စံးကတိၤတၢၣ်ပီၣ်သကိးတခါဘၣ်တခါနှၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤကွၢ်က့ၤတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ

ဖဲ(၁၇–၂၇.၉.၂၀၁၆)အနံၤ, လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဒီးကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလဲၤကွၢ်က့ၤတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်, ဒီးထံၣ်လိာ်တဲသကိးသံဒိးသံကွၢ်တၢ်ဒီး ပှၤဖီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတဖၣ် ဒီးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢပှၤမၤတၢ်ဖိတနီၤ,ပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိဒီးပှၤထီၣ်ပိာ်မုၣ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးတဖၣ် ဒီးဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ. ပှၤနီၣ်ဂံၢ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒိးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–ပှၤဖီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤဒီးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢပှၤမၤတၢ်ဖိ–၄ဂၤ,ပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး–၈ဂၤ,ဒီးဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်–၃ဂၤနှၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤလီၤကွၢ်ကဒါက့ၤမိၢ်ဖိဆံးဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့

ဖဲ(၁၈.၉.၂၀၁၆)အနံၤ, လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ကိးဖှိၣ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးကီၢ်ရှၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ,သဝီသးပှၢ်, ဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်, နိၣ်ဖိထံပိာ်မုၣ်ကရၢခိၣ်,နဲၣ်ရွဲၣ်သဃဲၤတဖၣ်ဒီး တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကမၤဒီးကလီၤကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်နှၣ်လီၤ.ဖဲ(၁၉.၉.၂၀၁၆)အနံၤနှၣ် အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်လၢအဒိးနှ့ၢ်တၢ်ဘိၣ်ဖဲနိၣ်ဖိထံသဝီ, ဒီးလဲၤဟးအိၣ်သကိးသံကွၢ်သံဒိးစ့ၢ်ကီးကရူၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါအကျါတဂၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးမိၢ်ဖိဆံးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤနှၣ်လီၤ. ဖဲ (၂၀–၂၆.၉.၁၆)သီအနံၤနှၣ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးလၢဒူသဝီတဖၣ်လၢအမ့ၢ်,နိၣ်ဖိထံသဝီ,ကဲဒီသဝီ,ကတၢတံၢ်သဝီ,ဖါလိဒိၣ်သဝီ,ဖှထိရူၢ်သဝီ,ထံလီၤသံးထၣ်သဝီဒီး လဲၤမၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ဃးမိၢ်ဖိဆံးဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့,ထံၣ်လိာ်စ့ၢ်ကီးဒီးမိၢ်ဖိဆံးတဖၣ်ဒီးသံကွၢ်သံဒိးမိၢ်ဖိဆံးလၢအဒိးနှ့ၢ်တၢ်ဘိၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်လၢတဂၤစုာ်စုာ်,ဟံၣ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ် ဒီးသံဒိးသံကွၢ်စ့ၢ်ကီးအဝဲသ့ၣ်လၢအဒိးနှ့ၢ်တၢ်ဘိၣ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်,မိၢ်ဖိဆံးဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်နှၣ်လီၤ.ဒီးတကတီၢ်ဃီ အဝဲသ့ၣ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးနိၣ်ဖိထံသဝီဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိနှၣ်လီၤ.

ဒီး(၂၄.၉.၁၆)အနံၤနှၣ် အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးကရူၢ်နဲၣ်ရွဲၣ်, ဒူသဝီပိာ်မုၣ်ကရၢဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် သံကွၢ်ဘၣ်ဃး မိၢ်ဖိ ဆံးတၢ်ဘိၣ်တၣ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ကဲဘျုးဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်နှၣ်လီၤ.

ပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး (Women Exchange)

ဖဲလါစဲးပထ့ဘၢၣ်၂၀၁၆နံၣ်အပူၤ လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ,ပှၤဂ့ၢ်ဝီဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်သရၣ်မုၣ်ဒါဒါဒီးတၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်သရၣ်မုၣ်ပၠိပၠိ လဲၤမၤပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး ဟ့ၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိ

ဖဲမုၢ်တြံၢ်ကီၢ်ရှၣ်, ဒွ့ၣ်လံကီၢ်ဆၣ်, နိၣ်ဖိထံသဝီဒီးဖါလီဒိၣ်သဝီနှၣ်လီၤ.တၢ်သိၣ်လိအခိၣ်တီမ့ၢ်ဝဲ–Women and Peace and Peace Processes ဒီးတၢ်မၤလိခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၄)သီ,(တၢတဘျီ)အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိစးထီၣ်ဖဲ၁၈တုၤ၁၉,၉,၂၀၁၆သီ,ဒီးပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ–(၄၂)ဂၤ, မုၣ်–(၄၁)ဂၤ,ခွါ–(၁)ဂၤနှၣ်လီၤ.(ခံဘျီတဘျီ)တၢ်မၤလိစးထီၣ်ဖဲ၂၃တုၤ၂၄,၉,၂၀၁၆သီ,ဒီးပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိခဲလၢာ်–မုၣ်(၃၀)ဂၤနှၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိတဘျီအံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ–ဒ်သိးပှၤတဝၢပူၤ ပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲဒီးသ့ၣ်ညါပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးအဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိတချုးစးထီၣ်ဒံးဘၣ်နှၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးဒူသဝီခိၣ်နၢ်,သဝီသးပှၢ်ဝံၤဒီးဖဲ(၁၈,၉,၂၀၁၆အနံၤနှၣ် စးထီၣ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖျါဒ်လာ်အသိးနှၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–

၁.တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး
၂.တၢ်သံကွၢ်
(က)တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢနကဟ့ၣ်အီၤတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်နှၣ်မ့ၢ်အနၢ်ဟူဘၣ်ဝဲတဘျီဘျီဧါ. မ့ၢ်နၢ်ဟူဘၣ်နှၣ်မ့ၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
(ခ)တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤမၤသးဒ်လဲၣ်–ပှၤလၢသ့ၣ်ညါထွဲတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲအိၣ်ဧါ.
၃.ရဲပွးဘၣ်ဃးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲတဆီဘၣ်တဆီ.
၄.တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ,နီၤလီၤကရူၢ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.
–တၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်တၢ်ဂံၢ်စၢ်.
–တၢ်ထံၣ်အကျိၤအကျဲတခါအဖီခိၣ်.တၢ်ပာ်သးလၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်
–ဆူမဲာ်ညါအဂီၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်လၢခိၣ်နၢ်တဖၣ်အတၢ်ဂဲၤလိာ်အဖီခိၣ်ဒ်လဲၣ်.

တၢ်ကဲဘျုးကဲဖှိၣ်

ခီဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်ဟဲထီၣ်ဘၣ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးအဃိ,သ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢမုၢ်မဆါတနံၤအဖီခိၣ် မ့ၢ်တၢ်ကဲဘျုးလၢတၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အဂီၢ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးအဃိ,သ့ၣ်ညါအါထီၣ်ထံကီၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ,တၢ်ကီတၢ်ခဲ,ဟီၣ်ကဝီၤပူၤတၢ်အိၣ်သး,တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲ, တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဃုာ်ဒီးတၢ်ဆှၢကဒါက့ၤပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲး,ပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်,တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢခိၣ်နၢ်အတၢ်ကရၢကရိပူၤ,တၢ်ကဲဘျုးလၢထံဖိကီၢ်ဖိအါဂၤ နၢ်ပၢၢ်အါထီၣ်တၢ်ပၢၢ်ဆၢအဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးဒီးနၢ်ဟူဘၣ်တၢ်တဲဖျါတဲသကိးလၢခါဆူညါအဂီၢ်ကဲဘျုးလၢနီၢ်ကစၢ်တကးဒံးဘၣ်, ဒူဖိသဝီဖိအဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်စ့ၢ်ကီး ခီဖျိလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤ ကဘၣ်ဂုာ်ကျဲးစၢးဟ့ၣ်လီၤသးမၤအါထီၣ်ဘၣ်တၤလၣ်လၢအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ.)

တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်

အဝဲသ့ၣ်တဲလၢတနၢ်ပၢၢ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်ဆၣ်,ဖျါလၢအတၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤအိၣ်, ဒီးတၢ်သးစၢ်ဆၢနာ်ကူ အိၣ်စ့ၢ်ကီးအဃိ မ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်စ့ၢ်ကီးတခါနှၣ်လီၤ. ပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိဖိတဘျီဝဲအံၤ ပှၤလၢအသးစဲအါတဖၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပှၤလၢအနၢ်ပၢၢ်ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတဆံးတကွၢ်တဖၣ်ဒီးပှၤလၢအကနၣ်တၢ်ကစီၣ်ဆူၣ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်

အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢ ကဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဒ်သိးပိာ်မုၣ်တဖၣ်ကသ့ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢတၢ်ကရၢကရိအဂီၢ်,ပိာ်မုၣ်တဖၣ်ကလီၤကရၢကရိသဝီကီးဖျၢၣ်,တနံၣ်တဘျီ, ဟ့ၣ်ကူၣ်အါထီၣ်က့ၤပိာ်မုၣ်ကရၢလၢမ့ၢ်ဟဲလီၤတဘျီလၢ်လၢ် ကဟဲစိာ်ဃုာ်နှၢ်အဝဲသ့ၣ်လံာ်လၢကကွဲးနီၣ်တၢ်အဂီၢ် တၢ်ကွဲးဘိတဖၣ်ဒီးခါလၢကဟဲဆူညါ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢကဟူးဂဲၤဆူၣ်ထီၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤတတီၤစုာ်စုာ် ဃုာ်ဒီးတၢ်လၢအကဘၣ်ပာ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ်အကလုာ်ကလုာ်,ဒီးကဘၣ်သူၣ်လီၤဆီလီၤပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢကသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢအမ့ၢ်,တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးပိာ်ခွါ ဒီးလီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢကဟဲလီၤဟ့ၣ်တၢ်မၤလိ ဒ်သိးပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်က့ၤပိာ်မုၣ်ခွဲးယာ်နှၣ်လီၤ.

တချုးဒံးလၢအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိဒံးဘၣ်နှၣ် တသ့ၣ်ညါတနၢ်ဟူဒံးဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးအံၤနီတဘျီဘၣ်. ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဲဝဲလၢ,"ပဟဲထီၣ်တၢ်မၤလိတဘျီဝဲအံၤနှၣ် ကဲဘျုးဒိၣ်မးလၢပဂီၢ်ဒီး ပနၢ်ပၢၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃးပိာ်မုၣ်ခွဲးယာ်,ပိာ်မုၣ်အတၢ်ပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢပှၤတဝၢပူၤဒီးထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂ့ၢ်ဒိဒူၣ်ညါနှၣ်လီၤ."

ကမျၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိး (Community consultation)

ဖဲ၂၄.၉.၂၀၁၆အနံၤ,ဂီၤခီ(၉)နၣ်ရံၣ်နှၣ် လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ပှၤဂ့ၢ်ဝီဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်သရၣ်မုၣ်ဒါဒါဒီး တၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်သရၣ်မုၣ်ပွဲပွဲ လဲၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိ(၂)ခါဖဲမုၢ်တြံၢ်ကီၢ်ရှၣ်,ဒွ့ၣ်လံကီၢ်ဆၣ်,ဖါလီဒိၣ်သဝီလၢအမ့ၢ်,တကီၢ်ခါတၢ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲဒီးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတၢ်က့ၤကဒါက့ၤ (Community Consultation) ဒီးဖဲနှၣ်အဝဲသ့ၣ်နီၤဖးလိာ်အသးခံဖုလီၤ. ပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိမုၣ်(၇၉)ဂၤ,ခွါ(၂၉),ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၁၀၈)ဂၤနှၣ်လီၤ.ဒီးဖဲ(၁၂)နၣ်ရံၣ်နှၣ် အဝဲသ့ၣ်အိၣ်မုၢ်ထူၣ်တၢ်အီၣ်ဝံၤ စးထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဖဲဟါခီ(၁–၃)နၣ်ရံၣ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိတဘျီအံၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ–ဒ်သိးပှၤတဝၢပူၤပိာ်မုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

တချုးစးထီၣ်တၢ်မၤလိဒံးဘၣ်နှၣ် အဝဲသ့ၣ်ကိးဖှိၣ်ဝဲဒၣ်ဒူသဝီခိၣ်နၢ်ဒီးပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးတၢ်မၤလိတဘျီညါအံၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ,တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တဖၣ်နှၣ်လီၤ. ဒီးဖဲ(၂၄.၉.၂၀၁၆)အနံၤနှၣ်စးထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမ့ၢ်–အဆိကတၢၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤဝံၤရဲပွးဘၣ်ဃးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲတဆီဘၣ်တဆီ, အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ,နီၤလီၤကရူၢ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်,ရဲပွးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကဆှၢကဒါက့ၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအဖီခိၣ် ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအတၢ်ပာ်သးဒီးဟီၣ်ကဝီၤအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဃး ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတၢ်က့ၤကဒါက့ၤတဖၣ်နှၣ်လီၤ.

(Women Right in the Community)

ဖဲလါစဲးပထ့ဘၢၣ် ၂၅–၂၆သီ, ၂၀၁၆နံၣ်အပူၤ, လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ပှၤဂ့ၢ်ဝီဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်သရၣ်မုၣ်ဒါဒါ, တၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်သရၣ်မုၣ်ပိၠပိၠ ဒီးမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢနဲၣ်ရှဲၣ်သရၣ်မုၣ်ထံမူဖီ လဲၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိဖဲမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်, ဖွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, ဖှ့ထီရူၢ်သဝီန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိအခိၣ်တီမ့ၢ်ဝဲ, ဒံၣ်မိၣ်ကရ့ၣ်စံၣ်, ဘိမုၢ်စၢဖှိၣ်ဘံၣ်ဘၢကီၣ်ကးကရၢတၢ်ဆၢတဲာ်၁၃၂၅, Gender (Women Right in Community) ဒီးတၢ်မၤလိခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၂)သီဒီးပှၤထိၣ်တၢ်မၤလိဖိခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ–၁၃၈ဂၤ, မုၣ်–၇၅ဂၤ, ခွါ–၆၃ဂၤနူ့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ် –မ့ၢ်ဒ်သိးပှၤတဝၢတဖၣ် ကသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီးပှၤတဝၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ကသ့ပာ်သူၣ်ပာ်သးဒီးလူၤပိာ်မၤထွဲအဂီၢ်နူ့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

အဆိကတၢၢ် အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးဒူသဝီခိၣ်နၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒီးတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢကမၤတၢ်မၤလိတဘျီညါအံၤအဂ့ၢ်အကျိၤနူ့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲ(၂၅.၉.၂၀၁၆)အနံၤန့ၣ် စးထိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမ့ၢ်ဝဲ–ခၢၣ်စးလၢအဟဲထိၣ်တဖၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤဝံၤအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်နူ့ၣ်လီၤ. ဒီးဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်တခါစှာ်စှာ်မ့ၢ်ဝဲ –ဒံၣ်မိၣ်ကရ့ၣ်စံၣ်, ဒံၣ်မိၣ်ကရ့ၣ်စံၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢတဖၣ်, တၢ်ပၢတၢ်ပြးလၢပသူအီၤလၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ, တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်မၤဂ့ၤထိၣ်ဒီးဘိမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢဘံၣ်ဘၢကီၣ်ကးတၢ်ဆၢတဲာ်(၁၃၂၅), မုၣ်ခွါမူဒါလီၤဆီ(Gender)နူ့ၣ်လီၤ. ဝံၤဒီးဆဲးတၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဟိၣ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သးဒီးပာ်ဖျါထိၣ်ဟိၣ်ကဝီၤပူၤတၢ်အိၣ်သး, ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပာ်ဖျါထိၣ်အတၢ်ထံၣ်, တၢ်သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တိအံၤကဲဘျုးလၢအဂီၢ်အိၣ်တအိၣ်, တၢ်လၢအတၤတၢ်ဒီးအီၤအိၣ်တအိၣ်, အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ, တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်, တၢ်ကဲဘျုး, တၢ်ဂံၢ်စၢ်, တၢ်ကီတၢ်ခဲဒီးလၢခံကတၢၢ်ပျၢ်ကွၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်မၤလိလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါနူ့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

တၢ်ထံၣ်လိာ်ဒီးမိၢ်လၢအဖိးနုၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်တဖၣ်လၢမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်

ပိာ်မုၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးလၢမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်

ကမျၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးလၢမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်

ပိာ်မုၣ်ခွဲးယာ်လၢပှၤတဝၢပူၤ

တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်လီၤကွၢ်ကွ့ၤမိၢ်ဖိဆံး တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မၤလၢဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်

ဖဲ(၃–၆.၁၂.၂၀၁၆)အနံၤ,လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဝဲၤဒၢးပှၤမၤသကိးတၢ်လၢအမ့ၢ်,သရၣ်မုၣ်အဲၣ်တမံၤဖီ–တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်,သရၣ်မုၣ် စတိဖီ–ပှၤဘိၣ်ကျိၣ်စ့စရီ,သရၣ်မုၣ်စ့လၢ်ဝါ–ဟံၣ်အိၣ်က၃တၢ်တိာ်ကျဲၤမူဒါခိၣ်စၢၤ ဒီးသရၣ်မုၣ်ဂ့ၤဆံု ဝါ–တၢ်သူၣ်ထိၣ်တၢ်မ့ာ်တၢ်ခ့ၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤမူဒါခိၣ်စၢၤတဖၣ်လဲၤလီၤတၢ်ကရၢကရိ,လဲၤလီၤကွၢ်ယုာ်စ့ၢ်ကီးဒီးမိၢ်ဖိဆံးတၢ်ဘိၣ်ဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအိၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ်,တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဘှါရဲတၢ်မူးတၢ်ရၢ်အကျိၤအကျဲယုာ်ဒီးတၢ်မၤဝဲကမျၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်သကိး ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မ့ာ်တၢ်ခ့ၣ်အတၢ်လဲၤကျဲအဂ့ၢ်ဖဲဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁.တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိဆူဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်

ဖဲ(၃–၆.၁၂.၂၀၁၆)အနံၤ,လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ဝဲၤဒၢးပှၤမၤသကိးတၢ်လၢအမ့ၢ်,သရၣ်မုၣ်အဲၣ်တမံၤဖီ–တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်,သရၣ်မုၣ် စတိဖီ–ပှၤဘိၣ်ကျိၣ်စ့စရီ,သရၣ်မုၣ်စ့လၢ်ဝါ–ဟံၣ်အိၣ်က၃တၢ်တိာ်ကျဲၤမူဒါခိၣ်စၢၤဒီးသရၣ်မုၣ်ဂ့ၤဆံု ဝါ–တၢ်သူၣ်ထိၣ်တၢ်မ့ာ်တၢ်ခ့ၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤမူဒါခိၣ်စၢၤ,နီၢ်အဲလ့စ်– ဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်တၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲၤကျိၤမူဒါခိၣ်,နီၢ်ပလဲဖီ– ဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်ကရၢခိၣ်(၂),နီၢ်ဆၢလၢာ်–ဘျံးဒဝဲၢ်နဲၣ်ရှဲၣ်,နီၢ်ဒါဆံး–ပှၤပၢၤစ့ဒီးနီၢ်ဒါအဲၣ်ဂ့ၤ–ဝဲၤဒၢးဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

တနံၣ်တဘျီ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလီၢ်ခၢၣ်သးလီၤတၢ်ကရၢကရိဆူဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လဲၤလီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤအဝဲသ့ၣ်လဲၤလီၤလၢကီၢ်ဆၣ်သၢဘ့ၣ်အပူၤဒီးဟီၣ်ကဝီၤလီၤဆီတဘ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကမျၢ်လၢဟဲထိၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၂၂၇)ဂၤ,မုၣ်(၁၅၀),ခွါ(၇၇)ဂၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်မၤစ့ၢ်ကီးဒီးကရူၢ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်သကိးဘၣ်ဃးအတၢ်ထံၣ်,တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်လၢကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိၣ်အိၣ်ဇ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်ဝံၤ အိၣ်ကွ့ၤဒီးတၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ,တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

တၢ်လဲၤလီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤတၢ်လဲၤမၤအီၤလၢတၢ်လီၢ်ယဲၢ်တီၤလၢကီၢ်ဆၣ်(၃)ဘ့ၣ်အပူၤလၢအမ့ၢ်ဝဲ–၁.တနီသရံးကီၢ်ဆၣ်,၂.လၢၢ်ဒိၣ်စိကီၢ်ဆၣ်,၃.ကစၢၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်ဒီးဟီၣ်ကဝီၤလီၤဆီတဘ့ၣ်အပူၤ လၢအမ့ၢ်ဝဲလ့ၣ်ညၣ်ပီၣ်ပ္ဍဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤ လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဒီး ကီၢ်ရှ့ၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလဲၤလီၤဆူကီၢ်ဆၣ်အပူၤလၢတၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆူကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖျါ ဇ်တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဇ်လာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိဆူဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်

–ပှၤကယၢကယဲမူးဖးဖျါထိၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ
–တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး
–ပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤတၢ်ကတိၤအိးထိၣ်
–တၢ်တဲဖျါထိၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဟဲကဲထိၣ်အဂ့ၢ်ဒီးဝဲၤကျိၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ–နီၢ်ဒါဆံး
–တၢ်တဲဖျါထိၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဖိတၢၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ–နီၢ်အဲလ့စ်
–တၢ်တဲဖျါထိၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အလံာ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ–နီၢ်စတိဖီ
–တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ
–တၢ်တဲဖျါထိၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကရူၢ်ကရၢအဂၤ–နီၢ်ဂ့ၤဆံုဝါ
–တၢ်တဲဖျါထိၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအတၢ်မၤဘၣ်ဃးတၢ်မၤလီၤမၢ်ကွံာ်သွံၣ်ထံးမုၣ်ခွါတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကး–နီၢ်စ့လၢ်ဝါ
–တၢ်တဲဖျါထိၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ပၣ်ယုာ်မၤသကိးတၢ်လၢကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢတၢ်မ့ာ်တၢ်ခ့ၣ်အတၢ်လဲၤကျဲ–နီၢ်အဲၣ်တမံၤဖီ
–တၢ်ကတိၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ
–တၢ်ဂ့ၢ်အကလုာ်ကလုာ်
–တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
–တၢ်ကတိၤကျၢ်တံၢ်
–ပျၢ်ကွ့ၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါ

လီၢ်ကဝီၤဖိအတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအဖီခိၣ်

တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤအဝဲသ့ၣ်ဃ့န့ၢ်စ့ၢ်ကီးဒီးကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်နၢ်ပၢၢ်ဒီးအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိၣ်အိၣ်ဇ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိအဆၢကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကရၢကရိတၢ်ဖံးတၢ်မၤဝံၤ နီၤဖးလီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢကရူၢ်လၢ ကဟ့ၣ်ထိၣ်ကွ့ၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်

–အိၣ်ဒီးတၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤ
–ပာ်လုၢ်ပာ်ပှၤကညီတၢ်ဆဲးတၢ်လၤ
–ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပှၤဂၤဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးပိာ်ခွါသ့
–မၤကဆဲှကဆိုဒူသဝီ
–လၢပှၤတဝၢတၢ်မၤအပူၤပိာ်မုၣ်အနိၣ်ဂံၢ်အါဝဲထီဘိ

တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖး

တၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤအဖီခိၣ် ဟီၣ်ကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်လုၢ်အိၣ်အသးသမူလၢတၢ်မၤစံာ်, သဲးကျိး, ရိဘၢၣ်ဒီးသိထူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီးကညီတၢ်ကရၢကရိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဒီးတနၢ်ပၢၢ်ဝဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ခီဖျိလၢဟီၣ်ကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်တသ့ၣ်ညါကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဃိ ဖဲတၢ်သံကွၢ်တၢ်အဆၢကတီၢ်စံးဆၢဝဲတဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လဲၤအဖီခိၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးလၢကီၢ်ဆၣ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒီးကီၢ်ရ့ၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘူးအဃိ အဝဲသ့ၣ်တဲစ့ၢ်ကီးဝဲလၢကွဲပှၤကမျၢ်တန့ၢ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ် ဟီၣ်ကဝီၤလၢအဝဲသ့ၣ် လဲၤတဖၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထိၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢအသီဒီးတနီၤကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတအိၣ်ဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်

ကီၢ်ရ့ၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤသကိးဒီးတၢ်လၢတၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤတုၤအဝံၤဝဲတစုန့ၣ်လီ.ထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး အဝဲသ့ၣ်ဂုာ်ကျဲးစၢးကွဲကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တသ့ဖဲအသ့ လၢကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တချူးဘၣ်အဆၢကတီၢ်ဒၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ.တကးဘၣ်,တၢ်လီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤအလီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢကညီပိာ်မုၣ်ကရၢလဲၤတတုၤဒံးအလီၢ်အဃိ ကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်အဆိကတၢၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လၢသ့ၣ်ညါဘၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂံၢ်စၢ်

တၢ်လဲၤလီၤတၢ်ကရၢကရိတဘျီအံၤခီဖျိတၢ်ဆၢကတီၢ်စှၤအဖီခိၣ်လံာ်လဲၢ်လၢကဘၣ်လဲၤစိာ်သ့ၣ်တဖၣ်တလဲၤစိာ်ဘၣ်အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.အဃိလံာ်နီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်တဟ့ၣ်နီၤလီၤဘၣ်လၢလၢပှဲၤပှဲၤဆူတၢ်လီၢ်ကီးတီၤဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့မ့ၢ်လၢတၢ်လီၤတၢ်ကရၢကရိအဖီခိၣ် ကီၢ်ရ့ၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ်ဆဲးကျိးဒီးဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘူးအဃိ ဟီၣ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ပာ်ဖျါထိၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်ဟဲခါဆူမဲာ်ညါ ဒုးသ့ၣ်ညါဆိအဝဲသ့ၣ်အစှၤကတၢၢ်ခံသီ ဒ်သိးဆဲးကျိးဆိဒီးကမျၢ်ကန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤတဘျီအံၤခီဖျိတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘူးအဃိလီၢ်ကဝီၤခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကီးကမျၢ်တန့ၢ်အါအါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဃိဒ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်ပှၤနီၣ်ဂံၢ်တၢ်လီၢ်တတီၤ၅၀ဘၣ်ဆၣ်ပှၤကညီနီၣ်ဂံၢ်တပှဲၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂.တၢ်လီၤကွၢ်သမံသမိးကွၢ်ကဒါက့ၤမိၢ်ဖိဆံးတၢ်ဘိၣ်ဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤ

ဖဲ၃–၆.၁၂.၂၀၁၆အနံၤ, လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးလၢၢ်ဒိၣ်စိကီၢ်ဆၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢကရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်လၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်မိၢ်ဖိဆံးတၢ်ဘိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်မုၢ်နံၤဖးမုၢ်သီအသိး ဖဲ၄သီဟါခီ (၄)နၣ်ရံၣ်ကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်လဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်လၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲဝၣ်ဆူၣ်ခိၣ်သဝီန့ၣ်လီၤ. ဖဲ၅.၁၂.၂၀၁၆ အနံၤ အဝဲသ့ၣ်ဆဲးလဲၤဝဲဒၣ်လၢအံၤတရါစၢ် လၢလဲၤမၤတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤမိၢ်ဖိဆံးတၢ်ဘိၣ်ဒီးပိာ်မုၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲ၆.၁၂.၂၀၁၆ အနံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီး မိၢ်လၢအ ဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်တဖၣ်ဝံၤ လဲၤကွၢ်ကဒါက့ၤလၢဟံၣ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်လိာ်ဒီးမိၢ်လၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်လၢကရူၢ်ဖးဒိၣ်

လၢတၢ်လီၤကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဘျီအံၤအဝဲသ့ၣ်နီၤဖးလီၤဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသၢပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢတပတီၢ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်လၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်တဖၣ်လၢကရူၢ်ဖးဒိၣ်, ခံပတီၢ်တပတီၢ် ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ကဒါက့ၤတဂၤဘၣ်တဂၤဒီး သၢပတီၢ်တပတီၢ်တခီ လဲၤဟးကွၢ်ကဒါက့ၤလၢဟံၣ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါဘၣ်မိၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟံၣ်ဃီတၢ်အိၣ်သး,တၢ်ကဆဲှကဆိုဒီးကဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးကဒါက့ၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲ၄.၁၂.၂၀၁၆အနံၤ,အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးမိၢ်လၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်ဖဲဝၣ်ဆူၣ်ခိၣ်သဝီကတီၢ်,မိၢ်ခဲလၢာ်ဟဲထီၣ်ဝဲ၁၃ဂၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ– တၢ်ဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်အကျိၤအကျဲ,ဒိးန့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကရၢကရိမတၤအအိၣ်,တၢ်ဘိၣ်အပူၤတၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်ပၣ်ဃုာ်လဲၣ်,တၢ်တဲနၢ်ပၢၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂ့ၢ်အိၣ်တအိၣ်,ကရူၢ်ကရၢလၢအဟဲနုာ်လီၤဟူးဂဲၤဖဲဟီၣ်ကဝီၤအံၤအိၣ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်,တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢတၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတခါအံၤအဖီခိၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီးဟီၣ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သးအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပာ်ဖျါတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ မိၢ်ဖိဆံးတၢ်ဘိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒိးန့ၢ်ဘၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢဒူသဝီပိာ်မုၣ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘိၣ်အဖီခိၣ် တနီၤတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အလံာ်က့ဘၣ်ဆၣ်တနီၤတၢ်တဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဘိၣ်အကျါပၣ်ဃုာ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အလံာ်က့အဖီခိၣ်တနီၤဖးဝဲဒီးမၤထွဲဝဲဘၣ်ဆၣ်တနီၤတဖးဝဲဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးမိၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် တၢ်ဘိၣ်လၢအဒိးန့ၢ်ဝဲအံၤ ကဲဘျုးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤတၢ်ကရၢကရိလၢဟဲနုာ်လီၤဟ့ၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်အိၣ်ဝဲလၢတလၢၤတကပၤဟဲဟ့ၣ်တၢ်မၤလိအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ခီဖျိတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်ဒီးလံာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒၣ်လၢတလၢၤကျိာ်အဃိဖးတဘၣ်ဒီးတသ့ၣ်ညါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဟ့ၣ်လီၤတခီ မ့ၢ်လၢကညီကျိာ်ဒီးဖးဝဲဘၣ်ဒီးနၢ်ပၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်သံကွၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံဒုးသ့ၣ်ညါက့ၤအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ဘိၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢတၢ်ကရၢကရိမတၤဒီးကဂုာ်ကျဲးစၢးဖးက့ၤလံာ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးမၤထွဲအီၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်လိာ်ဒီးမိၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤလၢအဒိးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်

လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးမိၢ်လၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ပထံၣ်လိာ်သံကွၢ်လၢတဂၤဘၣ်တဂၤခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၇)ဂၤန့ၣ်လီၤ.မ့မ့ၢ်ဖဲအံၤတရါစၢ်သဝီတခီအ

ဝဲသ့ဉ်ကီးထံဉ်လိာ်မိၢ်လၢအကရူ၊ ဘဉ်ဆဉ် တဟဲဝဲဒီးဟဲထဲခံဂၤအဃိအဝဲသ့ဉ်ထံဉ် လိာ်သံကွၢ်ဒဉ်လၢတဂၤစုာ်စုာ်ဒီးဟးသံ ကွၢ်လၢအဟံဉ်ဒဉ်ဝဲတဖျါဉ်စုာ်စုာ်န့ဉ်လီၤ. လၢတၢ်ထံဉ်လိာ်သံကွၢ်မိၢ်သ့ဉ်တဖဉ်အဖိ ခိဉ်ထံဉ်ဘဉ်လၢအဖိသ့ဉ်တဖဉ်အိဉ်ဖျါက ဆဲ့ကဆို့တကးဘဉ်,ဟးသံကွၢ်လၢအဟံဉ် စ့ၢ်ကီးထံဉ်လၢဟံဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အိဉ်ဖျါက ဆဲ့ကဆို့န့ဉ်လီၤ. ဒီးမိၢ်သ့ဉ်တဖဉ် ဖျါသူဉ်ခု သးခုလၢဒီးနှ့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဘိဉ်အံၤအဖိခိဉ်န့ဉ် လီၤ.

တၢ်ထံဉ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးပှိၢ်ပူၤတၢ်တိာ်ကျဲၤပှၤ မၤတၢ်ဖိ

အဝဲသ့ဉ်လီၤဟ့ဉ်စ့ၢ်ကီး တၢ်သ့ဉ် ညါဆူဟိဉ်ကဝီၤသ့ဉ်တဖဉ်အပူၤဝံၤဝဲဃဲၢ် ဘျီဒီးဟ်ဖှိဉ်မၤသကီးတၢ်ဒီး ကိၢ်ဆဉ်ကညီ ပိာ်မုဉ်ကရၢကမံးတံာ်စှၤဂၤန့ဉ်လီၤ.ဘဉ် ဆဉ် ဖဲဟ့ဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါအခါ အါတက့ၢ်ပှၤ ဟဲထိဉ်တဖဉ်မ့ၢ်ဝဲပိာ်မုဉ်သးစၢ်သ့ဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီၤ. တၢ်ဘိဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်ဟ့ဉ်သ့ဉ်တ ဖဉ်ဟ့ဉ်အီၤလၢဟိဉ်ကဝီၤခံဘ့ဉ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ, ကမိသ္ဂဟိဉ်ကဝီၤဒီးဒဝဲၢ်ခံဟိဉ်ကဝီၤန့ဉ် လီၤ. တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတခါအံၤ ကိၢ် ဆဉ်ခိဉ်နၢ်သ့ဉ်တဖဉ်ဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်ဘါစ့ၢ် ကီးအဝဲသ့ဉ်န့ဉ်လီၤ.တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါ နၢ်ပၢၢ်အဆၢကတီၢ်ပှၤဟဲထိဉ်အိဉ်ဝဲ၃၀– ၄၀ဂၤ,အစှၤကတၢၢ်၂၀ဂၤ အိဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. ခါ ဆူမဲာ်ညါ အဝဲသ့ဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ လၢလီၤဟ့ဉ်တၢ်ဘိဉ်အဆၢကတီၢ်လီၤဟ့ဉ် ဃုာ်တၢ်မၤလိတဘျီဃီလၢပှၤတဝၢအပူၤန့ဉ် လီၤ.ခီဖျိလၢပဟ့ဉ်ဝဲတၢ်ဘိဉ်တခါအံၤအဃိ ကဲထိဉ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢကညီပိာ်မုဉ်ကရၢ အဂီၢ်လၢထံဉ်ဝဲအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်မၤစၢၤ တၢ်လၢပှၤတဝၢအပူၤဖျါဖျါန့ဉ်လီၤ.ကဲထိဉ် စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤစၢၤလၢမုဉ်ကမဲဖိဉ်ဃဲသ့ဉ်တ ဖဉ်အဂီၢ်ဒီးပှၤလီၢ်အိဉ်ကမံ့ဟဲကွၤကဒါကွၤ သ့ဉ်တဖဉ်အဂီၢ်အါမးန့ဉ်လီၤ.

တၢ်လီၤ တၢ်ကရၢကရိ ဆူဘျံးဒဝဲၢ် ကိၢ်ရှဉ်

တၢ်ထံဉ်လိာ်ဒီး မိၢ်လၢအဒီးနှ့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဘိဉ်တဖဉ်လၢ ဘျံးဒဝဲၢ်ကိၢ်ရှဉ်

ကမျၢ် တၢ်ထံဉ်လိာ် တၢဉ်ပီဉ် တဲသကီးလၢ ဘျံးဒဝဲၢ်ကိၢ်ရှဉ်

ကညီပိာ်မုဉ်ကရၢ

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢလၢကီၢ်ရှ့ၣ်ဒီးဒဲကစီၤ မၤဝဲတၢ်ဆၢ်ယှၤသီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢလၢဒဲကစီၤပူၤ, ကညီပိာ်မုာ်ကရၢလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတဖၣ် ပာ်ဖှိၣ်မၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီးလီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုာ်ကရၢ,လီၢ်ကဝီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, ပှၤကွဲၣ်ဖိတဖၣ်,ထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်တဖၣ်ဒီးစးထီၣ်ဝဲ(၁၆)သီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ,ဖဲ ၂၀၁၆ နံၣ်,လါနိၣ်ဝ့ဘၢၣ်(၂၅)သီ,တုၤလါဒံၣ်စဲဘၢၣ်(၁၀)သီအနံၤ,လၢ(၁၆)သီအတီၢ်ပူၤ ဝံၤဝဲဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် လီၢ်ကဝီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဆှၢထီၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၁၆)သီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤ ဒဲကစီၤလၢအဟူးဂဲၤဝဲတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ,နိၣ်ဖိဒဲကစီၤ,အူဖှၣ်ဒဲကစီၤ,မဲၢ်လးဒဲကစီၤ,ဘါဒိၣ်ယါဒဲကစီၤ,ထါမဟ့ၣ်ဒဲကစီၤ,မဲၢ်လးအူဒဲကစီၤ,မဲၢ်ရၤမိၢ်ဒဲကစီၤ,အံတူၢ်ထၣ်ဒဲကစီၤဒီးကီၢ်ရှ့ၣ်လၢဟူးဂဲၤဝဲတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ,ဒူသထူၣ်ကီၢ်ရှ့ၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရှ့ၣ်,ဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်,မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်,ဒူပျာ်ယာ်ကီၢ်ရှ့ၣ်ဒီးဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢဒဲကစီၤဒီးကီၢ်ရှ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤဃာ်ဝဲပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤတၢ်ကတီၤအိးထီၣ်,တၢ်ဖးဖျါထီၣ်ကညီပိာ်မုာ်ကရၢအလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်,တၢ်ကတီၤအိးထီၣ်လၢဒဲကစီၤခိၣ်,တၢ်ကတီၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢကွီၣ်တဲၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါခၢၣ်စး,တၢ်ကတီၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢဘီမုၢ်စၢဖှိၣ်ကရၢခၢၣ်စး,တၢ်ကတီၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢကီၢ်ရှ့ၣ်ခိၣ်,တၢ်ကတီၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢဟီၣ်ကဝီၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိခၢၣ်စး,တၢ်ကတီၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ခၢၣ်စး,တၢ်တဲဖျါထီၣ်(၁၆)သီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဟဲကဲထီၣ်အဂ့ၢ်,တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်စဲပနီၣ်ပျံၤဝါအဂ့ၢ်,တၢ်သးဝံၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်စဲပနီၣ်ပျံၤဝါ,တၢ်မၤလီၤမၢ်ကွံာ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါပိာ်မုာ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအကလုာ်ကလုာ်,တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂီၤ,ဂီၤပၤ ဒူၣ်(poster)အခီပညီ – တၢ်အကျိၤအကျဲလၢအဟ့ၣ်က့ၤတၢ်စံးဆၢတဘျီဃီတၢ်ဂီၤ,တၢ်သးဝံၣ်ပြၢ,တၢ်ကတီၤသတူၢ်ကလာ်,တၢ်ကတီၤဂ့ၢ်လိာ်,တၢ်ဂဲၤဒိ,ပူဘၣ်ဃးတၢ်ထီဒါသွံၣ်ထံးမုာ်ခွါတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးအဂ့ၢ်,တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကနၤ,တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ(၁၆)သီအတီၢ်ပူၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢခံပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤကတီၤကျၢၢ်တံၢ်က့ၤတၢ်ဒီးပျ့ၢ်က့ၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတီၤဂ့ၢ်လိာ်အခိၣ်တီဒီးတၢ်ကတီၤသတူၢ်ကလာ်အခိၣ်တီတဖၣ်န့ၣ် အါတက့ၢ်သန့ၤထီၣ်အသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ကမၤလီၤမၢ်ကွံာ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးလၢပှၤတဝၢအပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢအိၣ်ဝဲလွံၢ်ဆံလွံၢ်ဖျၢၣ် ဒီးအကျါတဖျၢၣ်စံးဝဲ,"ပိာ်မုာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်လၢတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးအဂီၢ် ပကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်."မ့ၢ်တၢ်လၢပှၤကိးဂၤကြၢးဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးမၤဖျါထီၣ်တၢ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဘျီအံၤဒ်သိးတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါပိာ်မုာ်ကလီၤမၢ်ကွံာ်အဂီၢ် ကညီပိာ်မုာ်ကရၢကွဲမုာ်ဘၣ်ပိာ်မုာ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးကိးဂၤ,လၢကဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢပိာ်မုာ်ကရၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.နမ့မ့ၢ်ဒဲကစီၤပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤန့ၣ် နဆဲးကျိးဒီးပိာ်မုာ်ကရၢဟံၣ်အိၣ်ကဒုသ့ဝဲဒီး နမ့မ့ၢ်ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတခီ,နဆဲးကျိးဘၣ်လီၤလီၤဆူကီၢ်ရှ့ၣ်,ကီၢ်ဆၣ် ပိာ်မုာ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီထီၣ်တၢ်စဲပနီၣ်ပျံၤဝါအခီပညီတခါစံးဝဲလၢမ့ၢ်ဝဲနီၢ်ကစၢ်အၢၣ်လီၤနသးလၢ,"လ့ၤတက့ၤယတသူတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးလၢနီၢ်ခိမ့ၢ်ဂ့ၤဒီးလၢနီၢ်သးမ့ၢ်ဂ့ၤ,ဆူယမိၢ်,ယမါ,ယဒီပုၢ်ဝဲၢ်မုၣ်,ယဖိမုၣ်,ယလံၤမုၣ်,ယတံၤသကိးမုၣ်ဒီးပိာ်မုာ်အဂၤတဖၣ်အဖီခိၣ်နီတဘျီဘၣ်."န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဘျီအံၤ,ဒဲကစီၤဒီးကီၢ်ရှ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ မ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအဂ့ၤဒီးကြၢးဝဲလၢတၢ်ကမၤဒံးအီၤဆူညါထီဘိတုၤတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးအံၤကလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဝဲလၢပိာ်မုာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ပိာ်ခွါမ့ၢ်ဂ့ၤကြၢးပာ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်ဆူၣ်ထီၣ်ဆူညါကွ့ၢ်ကွ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါပိာ်မုာ်အံၤကလီၤမူၤလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၁၆)သီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်,မ့ၢ်တၢ်ဂဲၤလိာ်မၤလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါပိာ်မုာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်စးထီၣ်ဃ့ထီၣ်အီၤဖဲ(၁၉၉၁)နံၣ်,လါယူၤအပူၤဒီးစးထီၣ်ဟူးဂဲၤအီၤဖဲလါနိၣ်ဝ့ဘၢၣ်(၂၅)သီ,တုၤလါဒံၣ်စဲဘၢၣ်(၁၀)သီ,လၢ(၁၆)သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.(၁၆)သီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢအပာ်ဃုာ်ဒီးမုၢ်နံၤအရှ့ဒိၣ်(၄)ခါလၢအမ့ၢ်,တၢ်မၤလီၤမၢ်ကွံာ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးထီဒါမုၣ်ခွါက့ၢ်ဂီၤလီၤဆီအမုၢ်နံၤ(နိၣ်ဝ့ဘၢၣ်–၂၅သီ),ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်မၤလီၤမၢ်ကွံာ်အ့းစ်အမုၢ်နံၤ(AIDS)(ဒံၣ်စဲဘၢၣ်–၁သီ),တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤအံၤကျွၣ်ကွဲဖိမုၣ်(၁၄)ဂၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤသံအီၤ ခီဖျိတၢ်ဂဲၤလိာ်လၢပိာ်မုာ်ခွဲးယာ်အဂီၢ်(ဒံၣ်စဲဘၢၣ်–၆သီ)ဒီးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အမုၢ်နံၤ(ဒံၣ်စဲဘၢၣ်–၁၀သီ)န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုာ်ကရၢ

တၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်တၢ်မၤလီၤမၢ်ကွံာ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကး ထီဒါဖိဒ်မှၣ်မုၢ်နံၤ(၁၆)သီတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂံၢ်တဖၣ်

ကိၢ်ပူၤဒီးဒဲကဝီၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

ကညီမိၣ်ပှၢ်ကရၢအိၣ်ဒီးအတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖိသၣ်သးနံၣ်လၢတလဲၤဒံးတိၤကၠိတဖၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤဒီးကညီကိၢ်စဲၣ်ဟိၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ,ဇ်သိးကမၤဂ့ၤထိၣ်နှၤ်ဖိသၣ်အနီၢ်ခိဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအ တၢ်ဒိၣ်ထိၣ်ထိထိၣ်လၢအဂ့ၤအဘၣ် လၢဒဲကဝီၤဒီးကညီကိၢ်စဲၣ်အပူၤ, ဒီးတိစၢၤမၤစၢၤအတၢ်လဲၤထိၣ်လဲၤထိဖဲအမ့ၢ်ဖိသၣ်ဆံးကတိၢ်ဒီးကတီၤဆိယာ်နှၤ်ဖိသၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကလဲၤဆူတီၤကၠိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကီၢ်ရှ့ၣ်တဘ့ၣ်ဘၣ်တဘ့ၣ်

ကိၢ်ပူၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိလၢတနံၣ်အတိၢ်ပူၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူကီၢ်ရှ့ၣ်လၢဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တနံၣ်ခံဘျီန့ၣ်လီၤ.ဆျၢလီၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဘျီနှ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ယဲၢ်လါဂီၢ်နှ့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤဟ့ၣ်ကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်မၤစၢၤဆူကီၢ်ရှ့ၣ်တဘ့ၣ်ဘၣ်တဘ့ၣ်

တနံၣ်ညါအံၤအတိၢ်ပူၤနှ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ပာ်လီၤဝဲဒၣ်လၢကလဲၤလီၤဟ့ၣ်ဝဲကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်မၤလိဆူကီၢ်ရှ့ၣ်တဘ့ၣ်ဘၣ်တဘ့ၣ်အပူၤလၢအမ့ၢ်–ဒူပျ႑်ယာ်,ဒူသထူၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်,တီအှ,မုၢ်တြိၢ်,ဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်ဒီးအံၤတူၢ်ထၣ်ပှၤလီၤအိၣ်ကမံၣ်ဒဲကဝီၤနှ့ၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်ပာ်လီၤတၢ်လဲၤဟ့ၣ်ဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိ,ကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်မၤလိအံၤပာ်လီၤယာ်အီၤလၢတၢ်လိၢ်ခဲလၢာ်နွံတီၤ ဘၣ်ဆၣ်သနၥ်က့ တၢ်လိၢ်လၢလဲၤဟ့ၣ်ဝံၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်(ဒူပျ႑်ယာ်,ဒူသထူၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်,မုၢ်တြိၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်ဒီး အံၤတူၢ်ထၣ်ပှၤလီၤအိၣ်ကမံၣ်ဒဲကဝီၤ)သ့ၣ်တဖၣ်နှ့ၣ်လီၤ.မ့မ့ၢ်တၢ်လိၢ်လၢအအိၣ်တ့ၢ်ဒံးခံတီၤလၢအမ့ၢ်, (တီအှ,ဘျံးဒဝဲၢ်)ကီၢ်ရှ့ၣ်တၢ်လိၢ်ခံတီၤနှ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လဲၤဟ့ၣ်ကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်မၤလိတတုၤဒံးဘၣ်ခီဖျိပှၤကလဲၤဟ့ၣ်တၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ်တချုးဘၣ်အဃိ လဲၤဟ့ၣ်တၢ်မၤလိတနှ့ၢ်လၢတၢ်လိၢ်ကိးတီၤဒ်းဘၣ်နှ့ၣ်လီၤ.

(TOT)တၢ်မၤလိ

ကိၢ်ပူၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိလၢတနံၣ်ညါအံၤအတိၢ်ပူၤ အဝဲသ့ၣ်ပာ်လီၤယာ်ဝဲဒၣ်လၢကမၤဝဲဒၣ်(TOT)တၢ်မၤလိဖဲလါအီးကထိဘၢၣ်အပူၤ,ဖဲမဲၢ်ရၤမိၢ်ဒဲကဝီၤအပူၤနှ့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိတဘျီအံၤ လိၢ်ကဝီၤတၢ်ဆဲးကျိးမူဒါခိၣ်လၢကီၢ်ရှ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကၠိသရၣ်မုၣ်လၢကီၢ်ရှ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟဲထိၣ်ဝဲဒၣ်တနီၤနှ့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤကွၢ်သမံသမိးက့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢကီၢ်ရှ့ၣ်တဘ့ၣ်ဘၣ်တဘ့ၣ်

ကိၢ်ပူၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိလၢတနံၣ်အတိၢ်ပူၤအဝဲသ့ၣ်ပာ်လီၤယာ်ဝဲဒၣ်လၢကလဲၤသမံသမိးကွၢ်က့ၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢကီၢ်ရှ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်(ဒူပျ႑်ယာ်,ဒူသထူၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်,တီအှ,မုၢ်တြိၢ်,ဘျံးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်ဒီးအံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ)နှ့ၣ်လီၤ.

ကိၢ်ပူၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိ,ကၠိအိၣ်ဝဲဒၣ်(ဒူပျ႑်ယာ်(၃၀)ဖျၢၣ်,ဒူသထူၣ်(၁၇)ဖျၢၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်(၂၁)ဖျၢၣ်,တီအှ(၄)ဖျၢၣ်,မုၢ်တြိၢ်(၂၃)ဖျၢၣ်,ဘျံးဒဝဲၢ်(၂)ဖျၢၣ်ဒီးအံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ(၃)ဖျၢၣ်,ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၁၀၀)ဖျၢၣ်နှ့ၣ်လီၤ.

ကိၢ်ပူၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိ,ကၠိအိၣ်ဝဲဒၣ်–ဒူပျ႑်ယာ်(၃၀)ဖျၢၣ်,ဒူသထူၣ်(၁၇)ဖျၢၣ်,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်(၂၁)ဖျၢၣ်,တီအှ(၄)ဖျၢၣ်,မုၢ်တြိၢ်(၂၃)ဖျၢၣ်,ဘျံးဒဝဲၢ်(၂)ဖျၢၣ်ဒီးအံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ(၃)ဖျၢၣ်,ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၁၀၀)ဖျၢၣ်နှ့ၣ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်လၢကၠိဖိအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွးနှ့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်–ဒူပျ႑်ယာ်(၁,၅၂၀)ဂၤ,ဒူသထူၣ်(၇၆၄)ဂၤ,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်(၅၅၀)ဂၤ,တီအှ (၁၅၀)ဂၤ,မုၢ်တြိၢ်(၁,၁၀၀)ဂၤ,ဘျံးဒဝဲၢ်(၇၅)ဂၤဒီးအံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ(၂၂၀)ဂၤ, ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၄,၃၇၉)ဂၤနှ့ၣ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်လၢကၠိသရၣ်အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွးနှ့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်–ဒူပျ႑်ယာ်(၁၀၅)ဂၤ,ဒူသထူၣ်(၄၃)ဂၤ,ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်(၄၀)ဂၤ,တီအှ(၈)ဂၤ,မုၢ်တြိၢ်(၅၈)ဂၤ,ဘျံးဒဝဲၢ်(၄)ဂၤဒီးအံၤတူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ(၁၆)ဂၤ,ပာ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၂၇၄)ဂၤနှ့ၣ်လီၤ.

ဒဲကဝီၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိမၢ်ရၤမိၢ်ဒီးမၢ်လၤအှ့,တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

–လါယူၤနူၤအါရံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်မၤဝံၤက့ၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိတၢ်ဃဲၤပူဒီးဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိအထါ. ဆဲးကျိးလီၤဒီးကွဲးလီၤလံာ်ပရၢလၢကဆှၢလီၤန့ၢ်ဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိတၢ်အီၣ်ပှၤ,ကၠိသရၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးကၠိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢမၢ်ရၤမိၢ်ဒီးမၢ်လၤအှ့ဒဲကဝီၤကၠိအတၢ်လဲၤတရံးသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
–မ့မ့ၢ်လၢလါဖ့ၤဘြူၤအါရံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဆဲးကျိးလီၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဒီးဆှၢလီၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိတၢ်အီၣ်ပှၤဒီးကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤယာ်ဒီးကၠိတၢ်လဲၤတရံးသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.–လါမးရးအတီၢ်ပူၤန့ၣ်,ဆှၢလီၤန့ၢ်ဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိတၢ်အီၣ်,ကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးကၠိအတၢ်လဲၤတရံးလၢမၢ်ရၤမိၢ်ဒီးမၢ်လၤအှ့ဒဲကဝီၤခံဘ့ၣ်လၢာ်အဂီၢ်,ဒီးစးထီၣ်ဖဲလါမးရှး(၁၄)သီတုၤလၢ(၁၈)သီန့ၣ်လဲၤလီၤပျ့ၢ်ကၠိလၢမၢ်ရၤမိၢ်ဒီးမၢ်လၤအှ့ဒဲကဝီၤန့ၣ်လီၤ.တနံၣ်ညါအံၤတၢ်ပျ့ၢ်ကၠိအမူးန့ၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဒုးကၤထီၣ်ဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိအဆ့ကၤဒီးတၢ်ဒုးဖျိၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိခိၣ်ဖျိၣ်ဒ်ပှၤန့ၢ်လၤန့ၢ်ကပီၤတဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ.
–တနံၣ်ညါအံၤန့ၣ်မ့ၢ်လၢကျိၣ်စ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤစှၤလီၤလၢကၠိသရၣ်မုၣ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်အဃိ,လါအ့ဖြ့ၣ်(၄)သီတုၤလၢ(၅)သီန့ၣ်လဲၤမၤအါထီၣ်စ့လၢမၢ်ရၤမိၢ်ဒီးမၢ်လၤအှ့ဒဲကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.
–ဖဲလါမ့ၤ(၂၂)သီတုၤလၢလါယူၤ(၅)သီန့ၣ်လဲၤလီၤဟ့ၣ်ကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်သိၣ်လိလၢကီၢ်ပူၤလၢအမ့ၢ်ဒူပျာ်ယာ်ကီၢ်ရှၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
–လါယူၤအတီၢ်ပူၤန့ၣ်ဆဲးကျိးလီၤမၢ်ရၤမိၢ်,မၢ်လၤအှ့ပှိပူၤမူဒါခိၣ်လၢကလဲၤလီၤဒိက့ၤဖိသၣ်တၢ်ဂီၤဒီးကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်ဂီၤ,ဒီးဆှၢလီၤဖိသၣ်တၢ်အီၣ်ပှ့ၤဒီးကၠိသရၣ်မုၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ(၂)လါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
–လၢဒဲကဝီၤပူၤန့ၣ်ကၠိခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ၁၈ဖျၢၣ်လီၤ.မၢ်ရၤမိၢ်ဒဲကဝီၤကၠိနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၁၀)ဖျၢၣ်ဒီး,မၢ်လၤအှ့ကၠိနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ(၈)ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.
–၂၀၁၅–၂၀၁၆နံၣ်ဒဲကဝီၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိ,ကၠိဖိနီၣ်ဂံၢ်လၢဒဲကဝီၤခံဘ့ၣ်လၢာ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်(၂၃၅၀)ဂၤန့ၣ်လီၤ.မ့မ့ၢ်ကၠိသရၣ်မုၣ်နီၣ်ဂံၢ်လၢဒဲကဝီၤခံဘ့ၣ်လၢာ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်(၁၂၇)ဂၤဒီးမ့မ့ၢ်လၢကၠိသရၣ်မုၣ်အဃၢ်လၢဒဲကဝီၤခံဘ့ၣ်လၢာ်အပူအိၣ်ဝဲ(၂၆)ဂၤန့ၣ်လီၤ.
–၂၀၁၆–၂၀၁၇နံၣ်,ဒဲကဝီၤဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိ,ကၠိဖိလၢဒဲကဝီၤခံဘ့ၣ်ကၠိဖိနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်(၂၁၄၀)ဂၤဒီး,ကၠိသရၣ်မုၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤကၠိသရၣ်နီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်(၁၀၄)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

ဖိသၣ်ဆံးကတီၤဆိကၠိတၢ်မၤလိလၢကၠိသရၣ်မုၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်

ကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီတၢ်မၤလိကိုဒဲကဝီၤန့ၣ်ဘ့ၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

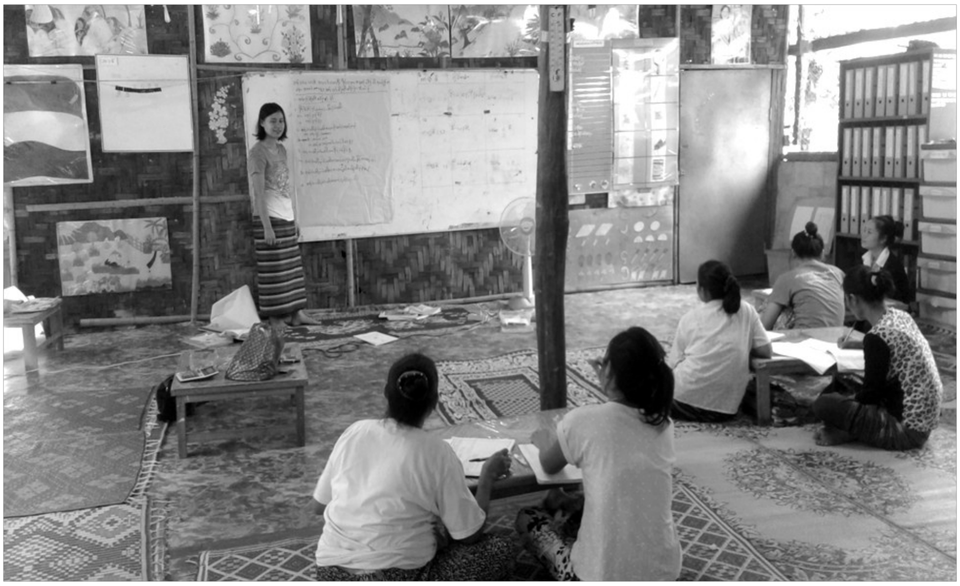

စးထီၣ်လါအ့ဖြ့ၣ်တုၤလါစဲးပထ့ဘၢၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢပမၤတ့ၢ်အီၤလၢဒဲကဝီၤပူၤမ့ၢ်ဝဲ

– တၢ်တိာ်ကျဲၤမူဒါခိၣ် ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖှိၣ်တဲသကိးဒီးကိုသရ့ၣ်ဒီးကိုကမံးတံာ်ဒီးဆီလီၤပာ်လီၤက့ၤတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ၂၀၁၆–၁၇နံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

–လါမ့ၤအကတၢၢ်တနွံဒီးလါယူၤအခိၣ်ထံးတနွံကူၣ်သ့လီၤဆီတၢ်တိာ်ကျဲၤပှၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤလီၤထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးပှၤမၤသကိးတၢ်ဖိလၢပျိပူၤဃှာ်ဒီးကိုကမံးတံာ်မိၢ်ပၢ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါအီၤဘၣ်ဃးစ့အတၢ်တိာ်ကျဲၤအတၢ်အိၣ်သးဃှာ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢပကမၤအီၤလၢ ၂၀၁၆–၁၇နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

–ပဒုးသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးလၢတၢ်တိာ်ကျဲၤပှၤမၤတၢ်ဖိလၢဒဲကဝီၤအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢကဘၣ်ကရၢကရိထီၣ်သးဒီးမၤတၢ်ယုအါထီၣ်စ့န့ၣ်လီၤ.တကတီၢ်ဃီ လူၤကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်တိာ်ကျဲၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါဘၣ်တခါဃှာ်ဒီးကျိၣ်စ့စရီတၢ်မၤနိၣ်မၤဃါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

–ကူၣ်သ့လီၤဆီပှၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်နီၤလိာ်သးမူဒါဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢကလဲၤလီၤဟ့ၣ်ကိုသရ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်ဒီးဖဲလါယူၤဒီတလါအတီၢ်ပူၤအဝဲသ့ၣ်လဲၤဟ့ၣ်ကိုသရ့ၣ်တၢ်မၤလိအံၤဆူဒဲကဝီၤ(၆)ဘ့ၣ်,လၢအမ့ၢ် မဲၢ်လးအ့,မဲၤရၤမိၢ်, အံတူၢ်ထၣ်, မဲၢ်လး, အ့ပှ့ၣ်,နိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့မ့ၢ်ဒဲကဝီၤလၢတၢ်တဟ့ၣ်ဘၣ်ဒံးအီၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–ဘါဒိၣ်ယါဒဲကဝီၤဒီးထါမဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤန့ၣ်လီၤ.

–မ့မ့ၢ်လၢဒဲကဝီၤပူၤတခီကိုသရ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် update က့ၤကိုဖိအနိၣ်ဂံၢ်နီၢ်ဒွး, ကိုသရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွး,ကွၢ်ကတဲာ်ကတီၤက့ၤလံာ်တြံာ်,ကတဲာ်ကတီၤက့ၤတၢ်သိၣ်လိအတၢ်ပီးတၢ်လီ,မၤဃံမၤလၤထီၣ်တၢ်သိၣ်လိတီၤဒၢး,ကွၢ်သမံသမိးက့ၤကိုဖိအသီသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဆီလီၤရဲၣ်လီၤက့ၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

–အိၣ်ဖှိၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးတၢ်မၤစၢၤလီၤစှၤ,ရဲၣ်လီၤက့ၤတၢ်မၤအါထီၣ်စ့လၢဒဲကဝီၤပူၤ–တ့ထီၣ်တၢ်ဃဲၤပူလၢ(AA-4size)ဆှၢလီၤဘၣ်လၢဒဲကဝီၤသၢဘ့ၣ်(မဲၢ်လး,အ့းပှ့ၣ်,နိၣ်ဖိ)န့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

ကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီကိုတၢ်မၤလိလၢကိုသရ့ၣ်မုၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်

ဖိၢ်အကဟုကညီၢ်

တၢ်စံးဝဲလၢပျၤ ပှၢ်ယိၥ်တပှၢ်အပူၤတၢ်မံၤလၥ်ဒိၣ်ဆံးပြံသွါအိၣ်ဝဲအါမးအကျါအိၣ်ဃုာ်ဒီးထွံၣ်မိၢ်သူအပှိၤအပှိၢ်တဒုလီၤ.

ထွံၣ်မိၢ်အံၤ ဘၣ်တနံၤတၢ်သၣ်ဝံၤအသးလၢထံဒီးလဲၤအိဘၣ်ထံကလိၥ်ဖိတခါလၢလ့ကဆူးလီၤ. ထံအံၤ တမ့ၢ်ထံနိၢ်နိၢ်ဘၣ်ဒီးမ့ၢ်ဒၣ်စီၤပၤဖိတဂၤဟးလၢပှၢ်ယိၥ်ကျါဒီး ဆံၣ်ဆါလီၤတ့ၢ်အထံလီၤ.

ထွံၣ်မိၢ်သူအံၤအိဘၣ်စီၤပၤဖိအဆံၣ်ထံဝံၤအိၣ်ထိၣ်ဒီးအဟုးအသးဒီးဆံးစၢ်နု့ၢ်ပှၤကညီဖိသၣ်မုၣ်ဖိခံဂၤလီၤ.ဖိသၣ်မုၣ်ဖိခံဂၤအံၤ မ့ၢ်ထွံၣ်မိၢ်အဖိဘၣ်ဆၣ် အပၢ်စီၤပၤဖိအသွံၣ်အဃိအက့ၢ်အဂီၤဃံလၤမးလီၤ.

ထွံၣ်မိၢ်အံၤအဲၣ်အဖိမုၣ်ဖိခံဂၤဒိၣ်မးဒီးမုၢ်ဆ့ၣ်ထိၣ်ထွးထိၣ်ဃုအိၣ်အဆၣ်အခါ ပၥ်တ့ၢ်ဖိသၣ်ခံဂၤလၢလ့ကအိပူၤဒီး ကးတံၥ်ဝဲလၢလၢၢ်ကိၢ်လိၣ်လီၤ. တုၤဖိသၣ်ခံဂၤဃ့ၢ်သ့ဟးသ့ဒီးကတိၤထိၣ်တၢ်ဘၣ်နၣ် ထွံၣ်မိၢ်မၤလိၥ်ပၥ်အဖိခံဂၤလၢမ်အသုတဟးထိၣ်ဆူလ့ကအိအချၢတဂ့ၤလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်တုၤဖိသၣ်တဖၣ်မုၣ်ကနီၤထိၣ်နၣ်ပိၥ်မုၣ်ဖိသၣ်အဒိၣ်တဂၤကနၣ်အမိၢ်အတၢ်မၤလိၥ်တကဲဘၣ်.ထွးထိၣ်ဟးဆူခိဒီးထံၣ်လိၥ်အသးလၢစီၤပၤဖိခွါတဂၤလီၤ.

ဒ်မုၣ်ကနီၤဃံလၤဖိတဂၤအသိးစီၤပၤဖိသံကွၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤဒီးအဝဲကစံးဆၢဝဲလၢအမ့ၢ်ထွံၣ်မိၢ်အဖိနၣ်စံးဝဲတဘူၣ်ဘၣ်. စံးလီၤအသးလၢအမ့ၢ်ပှၤကညီမုၣ်ဖိတဂၤလီၤ.

ဖဲနၣ်စီၤပၤဖိက့ၤကိးအီၤဒီးအဝဲပိၥ်ထိၣ်ဝဲအခံလီၤ.မ့မ့ၢ်အပုၢ်ပိၥ်မုၣ်တခီတဟးထိၣ်လၢလ့ကအိပူၤဘၣ်. ဒီးကွၢ်ဟုၣ်တၢ်အခါ,ထံၣ်ဝဲလၢအဝဲၢ်ပိၥ်မုၣ်ပိၥ်ထိၣ်ပှၤဖိၣ်သၣ်ခွါတဂၤအခံလံနၣ်လီၤ.

တုၤမုၢ်ဟါလီၤအမိၢ်ဟဲက့ၤတထံၣ်ဘၣ်အဖိမုၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ဒီးသံကွၢ်တၢ်လီၤ.

“ဖိမုၣ်ဆံးဧၢ,နဝဲၢ်လဲၤဆူလဲၣ်.”

“မိမိၢ်ဧၢ,လဲၤပိၥ်ပှၤဖိၣ်သၣ်ခွါတဂၤအခံလီၤ.”

“အိ---ယဖိမုၣ်တဖၣ် မုၣ်ကနီၤထိၣ်လံဒီးနု့ၢ်ဖိနု့ၢ်ဝၤသ့လံနဲၣ်--”

ထွံၣ်မိၢ်အသးတဒိၣ်ထိၣ်အဖိမုၣ်ဘၣ်.အသးခုလၢအဖိမုၣ်ထံၣ်လိၥ်အသးဒီးပိၥ်ခွါအဂ့ၤအဃိလီၤ.

“ဖိမုၣ်ဆံးဧၢ,နဲစ့ၢ်ကီးနမုၣ်ကနီၤထိၣ်လံအဃိ---နကဘၣ်ထိၣ်ပှၢ်ဒီးဒုးအိၣ်ထိၣ်ယလံၤဖိတဖၣ်လၢယဂီၢ်လီၤ.”

ဖိမုၣ်ဆံးတခီ ထံၣ်လိၥ်အသးဒီးဖိၣ်ဃဲဆဲခိၣ်--မိၢ်ပၢ်တအိၣ်, တံၤသကိးတအိၣ်တဂၤ,ဟဲအိၣ်သကိးဃုာ်ဒီးထွံၣ်မိၢ်ဒိဖိမိၢ်လီၤ. ဖိၣ်ဃဲဖိဒီမါဝၤစံးဘၣ်ထွံၣ်မိၢ်သူ

“မိၢ်ဧၢ,နလုၢ်အိၣ်ပှၤပဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပှဲၤလံ--” အိၣ်ဘှံးအိၣ်သါခိးက့ၤဟံၣ်တက့ၢ်.ပကလုၢ်အိၣ်နၤ”

ထွံၣ်မိၢ်သူတဒုအဖိအမၥ်ကဟုကယၥ်အီၤဂ့ၤမးအဃိ အိၣ်ဘၣ်မုၥ်မုၥ်ခုၣ်ခုၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒ်မိၢ်တဖၣ်အလုၢ်အလၢ်အသိး အဲၣ်ဒီးနၢ်ဟူဖိမုၣ်ဒိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဒီးမုၢ်လၢ်သးခုဝဲလီၤ.

ဘၣ်တနံၤ,ဖိၣ်ဃဲဒီမါဝၤဟဲက့ၤဟ့ၣ်တၢ်ကစိၣ်လၢဖိမုၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလီၤ.

“မိၢ်ဧၢ,နဖိမုၣ်ဒိၣ်အမံၤပှၢ်စီၤပၤသံလံအဃိအဝၤစီၤပၤဖိကဘၣ်ကဲထိၣ်စီၤပၤလီၤ.နဖိမုၣ်ကကဲထိၣ်ဘၣ်နီၢ်ပၤမုၣ်လီၤ.”

“မ့ၢ်ဓါ,ထွံၣ်မိၢ်သူအသးခုဒိၣ်မးလီၤ.”

“မ့မ့ၢ်ဒ်နၣ် ယကလဲၤအိၣ်သကိးယဖိမုၣ်နီၢ်ပၤမုၣ်----”

“မိၢ်ဧၢ,ဘၣ်ကဂိၥ်ဓါ.”

“ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်----”

“နဖိမုၣ်ကိးနၤလၢမိၢ်ဘၣ်ကဘူၣ်ဓါ.တူၢ်လိၥ်နၤဘၣ်ကကဲဓါ.”

“အမိၢ်လီၤနဲၥ်---တကဲသါကအိၣ်ဓါ.”

ထွံၣ်မိၢ်သူအသးဆူၣ်ကဲၣ်ဆိးလၢကလဲၤအိၣ်သကိးအဖိမုၣ်နီၢ်ပၤမုၣ်လီၤ. အဖိမုၣ်ဆံးတြီအီၤတနု့ၢ်လၢၤဘၣ်အဃိဘၣ်ပျဲအလဲၤဝဲလီၤ.

ထွံၣ်မိၢ်သူလဲၤဆူအဖိမုၣ်အထံအကိၢ်ဒီးထွံၣ်မိၢ်သူတုၤအနုၥ်လီၤဆူနီပူၤနၣ်ပှၤတြီအကျဲဆူၣ်ဆူၣ်နးမးလီၤ.ပှၤဃါဧိၣ်တနု့ၢ်,ပှၤတိၢ်ဧိၣ်တဂုၤက့ၤဆူအလီၢ်ခံအမဲၥ်ညါ,လဲၤဒၣ်ကွ့ၢ်ကွ့ၢ်ဆူညါတုၤအတုၤနိၢ်ပၤမုၣ်အမဲၥ်ညါလီၤ.

နီၢ်ပၤမုၣ်အမဲာ်ဆှးဖဲနၣ်,အသးဒိၣ်ဖဲနၣ်, ဘၣ်ယိၣ်လၢပှၤကသ့ၣ်ညါလၢ,အဝဲမ့ၢ်ထွံၣ်အဖိမုၣ်ဖဲနၣ်,ဟံးထိၣ်နီၣ်ခွဲသိၣ်တီၢ်တပျၢ်ထွံၣ်မိၢ်လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲဒီးထွံၣ်မိၢ်အခံကၢ်ဘၣ်အသးဖဲနၣ်လီၤ.

ပှၤထုးထီၣ်တွံၢ်တရှ်ထွံၣ်မိၢ်ဆူဝ့ၢ်အချ ဒီး ပှၤစူးကွံာ်တ့ၢ်လၢတပိာ်တပှာ်အပူၣ်ကျါလီၤ.ထွံၣ်မိၢ်အံၤတုၤသ့ၣ်နီၣ်ထိၣ်က့ၤအသးဒီးဟးတ့သလၢၤဘၣ်. အမဲၢ်ကၢ်တ့ၢ်လံအဃိ ပိာ်ထီၣ်အစုခံခီဆူညါဒီးဘၣ်က့ၤတွံၢ်တရှ်အခံလီၤ.

ဖိၣ်ဃဲဒီမါဝၤခံဂၤတုၤမုၢ်ဟါလီၤနၣ် အမိၢ်တဟဲက့ၤတုၤဒံးအဃိ ကိၢ်တၢ်ဂီၤတၢ်ဒီးထွးထီၣ်ဃုအမိၢ်လီၤ.

"မိၢ်မိဧၢ,မိၢ်မိဧၢ,နတုၤအိၣ်ဖဲလဲၣ်."

ထွံၣ်မိၢ်သူနၢ်ဟူအဖိမုၣ်ဆံးကိးစိတၢ်ဒီးအသးခုမးဝဲဒီးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါကိးဆၢအဖိလီၤ.

"ဟါ,ပိာ်ခွါဧၢ,မိမိအကလုၢ်သိၣ်ဖဲနၣ်–"

တုၤပှၤထံၣ်နၢ်အီၤနၣ်ထွံၣ်မိၢ်သူအသးဘူးကထိၣ်တဲာ်ဒီးအဝဲမၤလိာ်တ့ၢ်အဖိမုၣ်ဆံးဒ်အံၤ–

"ဖိမုၣ်ဆံးဧၢ,မိၢ်တမ့ၢ်ပှၤကညီဘၣ်ဆၣ် ပှၤကညီမိၢ်ဒီးတၢ်မံၤလၢ်မိၢ်အသူးအသံၣ်အကဟုကညီၢ်တုၤသိးသိးလီၤ.မိၢ်မ့ၢ်သံဒီး ကုၢ်ဃိမိၢ်ဒီး ဟံးထိၣ်မိၢ်အဃံဒီး ဟ်လၢသပၢၤသိပူၤဝံၤပာ်လၢနမံခိၣ်ထးဒီးဘါထိၣ်အီၤကိးမုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤတက့ၢ်."

မၤလိာ်တၢ်ဝံၤဒီးထွံၣ်မိၢ်သူသံဝဲလီၤ. ဖိမုၣ်ဆံးဒီမါဝၤက့ၤစိာ်အမိၢ်ထွံၣ်မိၢ်သူအစိၣ်ဒီးကုၢ်ဃိအီၤဝံၤမၤဝဲဒံးအမိၢ်မၤလိာ်အီၤအသိးလီၤ.ဘါထိၣ်မိၢ်ထွံၣ်မိၢ်သူအဃံကိးမုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤဒီး မိၢ်အသူးအသံၣ်အကဒုလီၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အဃိ, စုထံၣ်တၢ်မၤလၢအမၤဝဲတဖၣ်ကဲထိၣ်လိၣ်ထိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဒီမါဝၤထူးထိၣ်တီၤထိၣ်ဝဲဒၣ်ရှၢ်ရှၢ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်ဖိမုၣ်ဒိၣ်နီၢ်ပၤမုၣ်တခီ မၤတရီတပါဘၣ်အမိၢ်လၢအစုဒၣ်ဝဲဒီး ဆိၣ်ဘၣ်ထုဘၣ်ဝဲလၢအထးခိၣ်ဒၣ်ဝဲအဃိ, မိၢ်အကဟုကညီၢ်အကဒုလီၤမၢ်လၢအဂီၢ်လီၤ.

အဆိကတၢၢ်,အထံအကီၢ်ဘၣ်တၢ်မၤနၢၤမၤဃၣ်လၢထံကီၢ်အဂၤတဘ့ၣ်လီၤ.နီၢ်ပၤမုၣ်ဒီးစီၤပၤဘၣ်ဃ့ၢ်မုံဃ့ၢ်ဖျိးဒီးအိၣ်ခူသူၣ်လၢခိခိၣ်ပှၢ်လၢ်ကျါလီၤ.ခဲးအိၣ်တၢ်မံၤလာ်ဒီၣ်တနၢ်ဘၣ်. ဒဲးအိၣ်သ့ၣ်သၣ်ဒီၣ်အသၣ်တအိၣ်ဘၣ်.သူၣ်အိၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိဒီၣ်တသၣ်ဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်ဖှိၣ်ယာ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးဒီး နီၢ်ပၤမုၣ်လဲၤလူၤဃုအပှၢ်လၢပှၢ်ယိာ်ပူၤလီၤ.

ထံၣ်ဝဲဖိမုၣ်ဆံးဆိဟံၣ်ဆိဃိဒီး ဖိၣ်ဃဲဘၣ်ဆၣ်ထူးတီၤဝဲလီၤ. ဖိမုၣ်ဒိၣ်တခီဆိဟံၣ်ဆိဃိဘၣ်လၢစီၤပၤဖိဘၣ်ဆၣ်ဖှိၣ်လီၤယာ်လီၤဝဲလီၤ.ဒီပုၢ်ဝဲၢ်မုၣ်ခံဂၤဃုထံၣ်ဒီးနၢ်ပၢၢ်ဝဲလၢမိၢ်အံၤ,မ့မ့ၢ်တၢ်မံၤလာ်ဒၣ်ကယၢာ်မိၢ်အကဟုကညီၢ်အလၤကပီၤတုၤသိးဒီးမိၢ်ပကူပကညီတဖၣ်စဲဃဲၤဒီးပှၤလၢမိၢ်အကဟုကညီၢ်အကဒုလီၤဘၣ်အီၤနၣ်ဘၣ်မုာ်ဘၣ်ခုၣ်ထူးဝဲတီၤဝဲလီၤ.

နီၢ်ပၤမုၣ်ပိၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးဒီးဃ့အပုၢ်လၢကဟ့ၣ်အီၤမိၢ်အဃံတနီၤဒီးကဘူၣ်ထိၣ်ဘါထိၣ်ဝဲဒ်သိးမိၢ်အကဟုကညီၢ်အကဒုကလီၤဘၣ်အီၤဒီးကထူးတီၤထိၣ်က့ၤလီၤ.အပုၢ်စံးဘၣ်အီၤ,မၤဟးဂီၤမိၢ်အက့ၢ်အဂီၤတသ့ဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်ကျိၤတဘိလၢအထိၣ်လီၤစဲၤအမိၢ်အဃံသပၢၤနၣ်မၤန့ၢ်ဝဲအသိဒီးအလိၢ်လံၤနၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲအဝဲၢ်လီၤ. နီၢ်ပၤမုၣ်က့ၤစိာ်ကျိၤတဘိဒီးက့ၤဘါဝဲဒၣ်ဒီးတထူးတီၤက့ၤဒ်လၢညါဘၣ်ဆၣ်,မၤသ့အိၣ်ဘၣ်ထိၣ်က့ၤဝဲဒၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်အကဟုအကညီၢ်အံၤအိၣ်ဒီးအဂံၢ်ဆူၣ်သပှၢ်တၢၢ်လီၤမီၤ.

ဟံးန့ၢ်လၢဖုတၢ်ကံးယာ်ဖါဂီၤအလံာ်တၢ်
ဃဲၤပူပူၤ

လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢဝဲၤဒၢးဖိတဖၣ်ပဲာ်ထံနီၤဖးက့ၤထံကီၢ်ဒီဘ့ၣ်တကီၢ်ခါအလံာ်ဃံးဃာ်

ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်ကဵုထိုန်အဂ္ၚ် (လိမ်ရှ်ရးဓဝ်)

ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်အံၚ် ဘန်တၚ်မၚ်အိုၚ်ဖဵုလါမ်ရး(၈)သီကိုးမုၚ်နံန်ဒဲနှ်လိုၚ်.တၚ်မၚ်မနုတဖန်လဲန်နှ်မ္ၚ်ဝဲဒန် ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်အမုၚ်နံၚ်တနံၚ်လ္ၚာတၚ်မၚ်လၚ် ကပိုၚ်မုၚ်ကျိုၚ်ဝဲကွၚ်ထံရူၚ်ကိုၚ်သဲးဒိုးပှၚ်ဂှ်ဝိုၚ် အတၚ်ကဲဘျုးလ္ၚာ ပိဂ်မုန်လ္ၚာညါတဖန်ဘန် လဲၚ်ခိုဖျိုတှ်ခဲအံၚ်ဒိုးဆူညါနှ်လိုၚ်. ဟိုန်ခိုန် ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်အံၚ်မ္ၚ်ဝဲဒန်ကလုပ်တၚ် အိုန်ဘုံးအနံၚ်နှ်လိုၚ်. ဘန်မနုၚ်အဃိ ဘန်တၚ်မၚ်အိုၚ်လဲန်နှ် မ္ၚ်တၚ်မၚ်လၚ်ကပိုၚ်ပိဂ်မုန်တဖန်အတၚ်ဂၚ်လိုဟ်တှ်လ္ၚာ ကဒိုးနှ်ဘန်တၚ်ဟှ်တၚ်ခွဲးတၚ်ယဟ်လ္ၚာကဟှ်တၚ်ဖးနှ် လိုၚ်. ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်အမုၚ်နံၚ်အံၚ် မၚ်လၚ်ကပိုၚ်ဝဲပိဂ်မုန်တဖန်အတၚ်မၚ်နာ မ္ၚ်တၚ်မၚ်သှ်နိုန်ထိုန်ကှ်ပိဂ်မုန်တဖန်အတၚ်နး တၚ်ဖိုန်တၚ်တူၚ်ဘန်ခိုန်ဘန်လ္ၚာ တၚ်ကဘန်မၚ်ဆိုန်ထွဲကှ်အိုၚ်အဂ္ၚ်နှ်လိုၚ်.ဟိုန်ခိုန်ဒီ ဘှ်ပိဂ်မုန်အမုၚ်နံၚ်အဆိကတၚ်တဘျီ ဘန်တၚ်မၚ်အိုၚ်ဖဵု၁၉၁၁နံန်ဒိုး တုၚ်လိုၚ် ၂၀၁၆နံန် အံၚ်ပှ်ၚ်ထိုန်ဝဲ(၁၀၅)နံန်လံအဃိ,ပကဘန် ဒုးအိုန်ထိုန်ကှ်တၚ်ခွဲးတၚ်ယဟ်လ္ၚာပိဂ်မုန် ကိုးဂၚ်ဒဲးလ္ၚာအမၚ်တၚ်တဖန်နှ်လိုၚ်.ဟိုန် ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်အံၚ်,ဘန်တၚ်စးထိုန် ကတိၚ်အိုၚ်ဒိုးမၚ်အိုၚ်လ္ၚာ၁၉၀၈နံန်လံၚ်လံၚ်လံ နှ်လိုၚ်. ပိဂ်မုန်သှ်တဖန် လ္ၚာနှ်လံၚ်လံၚ်အ ဝဲသှ်စးထိုန်ဂၚ်စံးဂၚ်ကတိၚ်ဒိုးဒုးနဲန်အတၚ် ခွဲးတၚ်ယဟ်လ္ၚာအတၚ်မၚ်လိုၚ်အပှူနှ်လိုၚ်. အဝဲသှ်တဖန် ဂၚ်စံးဂၚ်ကတိၚ်လ္ၚာ ကဒဲကဒဲအ သိးအကျါ အိုန်ဒိုးတၚ်ဂှ်လိုၚ်ဘှိလိုၚ်ဒိန်ဒိန် မုၚ်မုၚ်လ္ၚာတအိုန်ဘုံးအိုန်သါဘန်ဆန်,တ လိုၚ်ဘုံးလိုၚ်တိုၚ်စှ်ကိုးဘန်.ပိဂ်မုန်တဖန် ဘန်တၚ်ဆိုန်တံၚ်မၚ်နာအိုၚ်, တၚ်တတုၚ်သိး ထဲသိးတဖန်ဆိုန်သရူထိုန်အိုၚ်ဆူတၚ်ဟူး တၚ်ဂၚ်လ္ၚာအကမၚ်ပိၚ်ဖးတၚ် ဒ်သိးတၚ်ဆိုတ လဲကအိုန်ထိုန်အဂိၚ်နှ်လိုၚ်. လ္ၚာတၚ်နှ်အ ဃိ,ဖဵု၁၉၀၈နံန်ပိဂ်မုန်(၁၅၀၀၀)ဂၚ်,ဟး ထိုန်ဝဲဒန်ဆူဝှ်နူယိုးအကျဲဖိခိုန်ဒိုး ယှ်ထိုန် ဝဲဒန်လ္ၚာတၚ်ဆ္ၚာကတိၚ်ဖုန်ကိဂ်ဖိအပှူ,လ္ၚာ အဂ္ၚ်ဒိုးတၚ်ဟှ်တၚ်ဖးအတၚ်ခွဲးတၚ်ယဟ်နှ် လိုၚ်.

ဖဵု၁၉၀၉နံန်,ပိဂ်မုန်တဖန်အတၚ် ဂၚ်လိဂ်အံၚ်,ဘန်တၚ်သံန်ခွဲန်ကတိၚ်ကယၚ် ကယဲထိုန်အိုၚ်လ္ၚာ ကိုၚ်အမဲရကၚ် စိရျန်လှ်း ပန်တံန်,ကလုပ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်အဆိကတၚ် တဘျီ,ဘန်တၚ်မၚ်အိုၚ်သကုၚ်ဖဵုကိုၚ်အမဲရ ကၚ်,ဖဵုလါဖှ်ဘြူၚ်အါရံန်(၂၈)သီ,၁၉၀၉ နံန်နှ်လိုၚ်.ပိဂ်မုန်တဖန်ဆဲးမၚ်လၚ်ကပိုၚ်က လုပ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်အံၚ် ဖဵုမုၚ်ဒဲးနံၚ် လ္ၚာအမ္ၚ် လါ ဖှ်ဘြူၚ်အါရံန်အကတၚ်တနွံတုၚ်လ္ၚာ၁၉၁၃ နံန်နှ်လိုၚ်.

ဖဵု၁၉၁၀နံန်,ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ် မုန်မၚ်တၚ်အိုန်ဖိုန်ဖးဒိန်ခံဘျီတဘျီဖဵု (cope -nhagen Clara Zetkin)နှ်လိုၚ်. ပိဂ်မုန်လ္ၚာ အမံၚ်မ္ၚ်ဝဲချါရၚ်ဇဲးကဲး,ကိုၚ်ကျၚ်မနံန်ပိဂ်မုန် ခိုန်နၚ်လ္ၚာအမၚ်တၚ်လ္ၚာဝဲၚ်ဒၚ်း လ္ၚာအမ္ၚ် အပှၚ် ဂှ်ဝိဒံၚ်မိုန်ကရဲန်တံန်တှ်လိုၚ်ကွဲးလိုၚ်ဝဲအ တၚ်ဆိကမိုန်ဆိကမးဘန်ဃးဟိုန်ခိုန်ဒီ ဘှ်ပိဂ်မုန်အမုၚ်နံၚ်အံၚ်နှ်လိုၚ်. အဝဲဆ္ၚာနုဂ် ဝဲလ္ၚာ ထံကိုၚ်ကိုးဘှ်ဒဲး တၚ်ကဘန်မၚ်လၚ် ကပိုၚ်မုၚ်နံၚ်အဝဲအံၚ်ကိုးနံန်ဒဲး လ္ၚာတနံန်အ တိုၚ်ပှူနှ်လိုၚ်.အဝဲကတိုန်ထိုန်ဒိုးယှ်ထိုန်ဝဲ နှ်လိုၚ်.ဖဵုတၚ်အိုန်ဖိုန်တဘျီအံၚ်ပိဂ်မုန်အဂၚ် (၁၀၀)ဘျဲန်,လ္ၚာထံကိုၚ်(၁၇)ဘှ်အခါန်စး ဒန်ဝဲဟဲထိုန်တၚ်အိုန်ဖိုန်ဖးဒိန်နှ်လိုၚ်. ကိုၚ် စၚ်ဖိုန်စိရျန်လှ်းပဂ်တံန်ပိဂ်မုန်မၚ်တၚ်ကရူၚ် ပန်ယုဂ်ဒိုးပိဂ်မုန်အဆိကတၚ်သ္ၚာဂၚ်လ္ၚာ ဘန်တၚ်ယုထ္ၚာအိုၚ်လ္ၚာ Finnih parliament လ္ၚာအမၚ်လၚ်ကပိုၚ် (Zetkin)အတၚ်ဟှ်ကူန် လ္ၚာအိုန်ဒိုးတၚ်ဆိုန်ထွဲမၚ်စၚ်ဒိုး ဖဵုနှ်တၚ်အ စ္ၚာဟဲထိုန်ဝဲလ္ၚာ“ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ် နံၚ်”နှ်လိုၚ်.(Copenhagen)အတၚ်အိုန်ဖိုန် အတၚ်ဆ္ၚာတဲဂ်ဖဵု(၁၉၁၁)နံန် ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ် ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်အဆိကတၚ်တဘျီ,ဘန်တၚ်မၚ် လၚ်ကပိုၚ်အိုၚ်ဖဵုကိုၚ်အိုးစတြွလ်ယန်,ဒဲန်မး ခ်,ကျၚ်မနံန်ဒိုးစွံးစလဲန် ဖဵုလါမ်ရး(၁၂)သီ နှ်လိုၚ်.

ပိဂ်မုန်လ္ၚာအကကွဲၚ်,ပဂ်ယုဂ်ဒိုး ပိဂ်ခွါတဖန်ထိုန်ဝဲဒန်ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန် မုၚ်နံၚ်ဒိုး လိုၚ်ဟိုတရါကတိၚ်ဒိုး ယှ်နှ်တၚ်ခွဲး တၚ်ယဟ်လ္ၚာအမ္ၚ် ပိဂ်မုန်ခွဲးယဟ် ဒ်အမ္ၚ်တၚ် ဟှ်တၚ်ဖး,ကဒိုးနှ်ဘန်တၚ်သိုန်လိ ကဒုး အိုန်ထိုန်ဘန်ဝဲဝဲၚ်ဒၚ်းဒိုးမၚ်ကတၚ်ကွံဂ်တၚ် အနူန်အဆ္ၚာတဖန်နှ်လိုၚ်.

ဖဵု(၁၉၁၃,၁၄)နံန်,ဟိုန်ခိုန်ဒီ ဘှ်တၚ်ဒုးဖးဒိန်တ္ၚာတဘျီတချုးဘန်ဒံးတ နံၚ်နှ် တၚ်ဂၚ်လိဂ်လ္ၚာတၚ်မုန်တၚ်ခုန်အဂိၚ်အ ခါ ပိဂ်မုန်လ္ၚာကိုၚ်ရရှါတဖန် မၚ်လၚ်ကပိုၚ်ဝဲ ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်ဖဵု(၁၉၁၃)နံန်, လါဖှ်ဘြူၚ်အါရံန်(၂၈)သီမုၚ်ဒဲးနံၚ်နှ်လိုၚ်.

ဖဵု(၁၉၁၃)နံန်,တၚ်ဂၚ်စံးဂၚ်ကတိၚ် ပိဂ်ထွဲထိုန်ဒိုးတၚ်တ္ၚာန်ပိန်လိဂ်သး ဒိုးဖဵုနှ် ဟိုန်ခိုန်ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်အံၚ် ဘန်တၚ်သုး ကှ်အိုၚ်ဆူလါမ်ရး(၈)သီဒိုး မုၚ်နံၚ်အဝဲအံၚ် ဘန်တၚ်သှ်နိုန်ထိုန်ကှ်အိုၚ်လ္ၚာ“ဟိုန်ခိုန် ဒီဘှ်ပိဂ်မုန်မုၚ်နံၚ်”,စးထိုန်ဖဵုနှ်ဒိုးတုၚ်ခဲ ကနံန်အံၚ်နှ်လိုၚ်.

မုဂ်တြိုၚ်ဖိလှ်လှ်န်

တၢ်အဒူၣ်အဆၢ ဒီး တၢ်အဆၢတလီ

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢအဖီခိၣ်တခါအံၤ တုၤပဖးအီၤဒီးပှၤတနီၤကနၢ်ပၢၢ်ဝဲတဂၤတမံၤ တဂၤတမ့ၠန့ၣ်လီၤ.ကဆိကမိၣ်ဝဲလၢကရၢၢ် အဒူၣ်တၢ်အသလီသ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.ယ အဲၣ်ဒိးစံးလၢတၢ်အဒူၣ်အဆၢအိၣ်ဖံးတုၤမ့ၢ် မဆါတနံၤအအံၤအဖၢမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၣ်ပိာ်ခွါ မ့ၢ်ဒၣ်ပှၤဒူလၢာ်ခိၣ်ဖိဒ်သိးသိးနာ်သက့ ပိာ်မုၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤမၤကျံၤ အီၤတုၤလၢပပှၤကလုာ်အကျါဒၣ်လဲာ်အဃိ ပလိၣ်ဘၣ်လၢ ပိာ်ခွါတဖၣ်ကပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးပိာ်မုၣ်တဖၣ်လီၤ.လၢဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတအိၣ်ထဲပိာ်ခွါဘၣ်.မိၢ်အိၣ်,ဖိမုၣ်အိၣ်, နီနီ,ဒ့ဒ့မုၣ်,ဖိဒိၣ်မုၣ်,ညါညါ,ဖံဖံအိၣ်ဝဲလီၤ.ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်သုဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကွၢ်တလီၤ အီၤလၢပိာ်ခွါအိၣ်ဝဲအါမးလၢဟံၣ်ဃီတနီၤ ဒီးလၢပှၤတဝၢအပူၤဖံးန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤအပူၤ လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တကပၤ ဟ်ပိာ်မုၣ်လၢ အဲၣ်ဒိးမၤလိအိကၠၣ်နဲၣ်ယၣ်တဖၣ် အမးဟ်ဖှိၣ်ကဘၣ်အါနှၢ်ဒ်ပိာ်ခွါအမးလီၤ. ဒ်နှၢ်အသိး ထံကီၢ်လၢမူၣ်စလ့ၣ်တၢ်ဘါဒိၣ်စိတဖၣ် တဟ့ၣ်ပိာ်မုၣ်ခွဲးယာ်လၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တကပၤဘၣ်. လၢကျဲဒ်အံၤ တၢ်ဃ့ထိၣ်ဝဲလၢ ပိာ်မုၣ်တဖၣ်ကဒိးနှၢ်ဘၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤလီၤမၢ်ကွံာ်ပိာ်ခွါဒိၣ်စိသနူအဂီၢ် အလီၢ်အိၣ်လၢပှၤကိးဂၤဒဲးကပာ်သူၣ်ပာ်သးဒီးဟံးနှၢ်သကိးမူဒါတဂၤစုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ.အဒိ,ယဝၤမ့ၢ်ပှၤလၢအတ့ၢ်တၢ်ပှိတၢ်တဂၤလီၤ.ဖဲအဝဲတူၢ်လိာ်တၢ်သူၣ်ထိၣ်တဖျၢၣ်အခါ ပှၤလၢအဟဲမၤတၢ်အကျါတဂၤ ကိးဃုာ်ဒီးအမါလၢကဟဲမၤတၢ်အဂီၢ်လီၤ.ယသံကွၢ်ယဝၤလၢပှၤဒီမါဝၤခံဂၤအံၤ နဟ့ၣ်အီၤတနံၤဆံးအါလဲၣ်. အဝဲစံးဆၢယၤလၢ အဝၤန့ၣ်ယဟ့ၣ်အီၤ၃၀၀ဘး,မ့မ့ၢ်အမါန့ၣ်သါဟ့ၣ်အီၤ၂၀၀ဘးန့ၣ်လီၤ. ယတဲအီၤ,နမၤဒ်အံၤတတီဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ခံဂၤလၢာ်မၤတၢ်အနၣ်ရံၣ်ပှဲၤသိးသိးလီၤ.အဝဲတဲဆၢယၤလၢ,အဝၤန့ၣ်မၤတၢ်သ့အါနှၢ်ဒံးအမါမ့ၢ်လၢအဝဲခၠးဘျုတၢ်ဒူၣ်ကပၤသ့,မ့မ့ၢ်အမါန့ၣ်သ့ဒၣ်ထဲအစိာ်ဘံၤလးမ့ၣ်တခါဧိၤလီၤ.ယတဲဆၢအီၤ,မ့မ့ၢ်လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်အတွးတအိၣ်ဘၣ်.မ့မ့ၢ်ဘၣ်ဖုးတၢ်မၤတမံၤဃီန့ၣ် နကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤထဲသိးသိးလီၤ.ယတဲယဝၤလၢ,နကွၢ်မိၣ် မ့ၢ်ဆါတၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ် အမါဘၣ်အိးထိၣ်နှၢ်အီၤမ့ၤဒၢ,ဘၣ်ဟ်လီၤနှၢ်အီၤထံဒၢဒီးထံခွး,အိၣ်မ့ၤဝံၤအမါဘၣ်ဟ်ကွ့ၤမ့ၤဒၢဒီးနီၣ်တၢၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကွ့ၤမ့ၢ်တုၤလၢအဟံၣ်န့ၣ် အမါကဘၣ်သ့ကွ့ၤမ့ၤဒၢ, နီၣ်တၢၤဝံၤ ကဘၣ်ဖီအိၣ်တ့ၤအိၣ်ဟါတၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဒိဒ်သိးအံၤ မ့ၢ်တၢ်ကတိၤနှၢ်ခဲးတၢ်လၢပှၤလၢပဃၢၤအဂီၢ်လီၤ.တချုးဒံးလၢယမၤကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒံးဘၣ်န့ၣ်,ယနၢ်ပၢၢ်လၢယမူယဒါမ့ၢ်ဟံၣ်ဃီတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီး,ယမၤအခါယဝၤတကနၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ဃီဖိလံၤနီတစဲးဘၣ်. ယခွဲးလီၤမ့ၤဝံၤမး ကိးဒုးအိၣ်အီၤလီၤ. ဖဲယသ့ၣ်ညါကွ့ၤယခွဲးယယာ်ဒီးပိာ်မုၣ်ခွဲးယာ်အခါစဲၤခံကဲာ်ဆိးလၢယဂီၢ်မ့ၢ်လၢအဝဲညီနှၢ်တ့ၢ်လၢတၢ်မၤနှၢ်ခဲးတၢ်လၢအဂီၢ်အဃိ အဝဲတဖီအိၣ်တၢ် တခွဲးလီၤအိၣ်မ့ၤဘၣ်. လီၤဂာ်အစုဖိခိၣ်ဖိတအိၣ်ဘၣ်. ဝၤကဘၣ်သ့ၣ်ညါအမူအဒါလၢ ကဘၣ်မၤစၢၤမၤစၢ်လီၤအမါအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလီၤ.ဖဲမါခွဲးလီၤဒုးအိၣ်ဖိတဖၣ်အမ့ၤဒီး ကတဲာ်ကတီၤထိၣ်နှၢ်အဖိအမ့ၤဒၢလၢ ကလဲၤစိာ်ဝဲဆူကၠိဝံၤဘၣ်လဲနှၢ်ကဒီးဖိတဖၣ်အကူအသိးအခါ, ဝၤတဂၤဆ့ၣ်နီၤလၢလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤပူၤ အစုခံခီဖိၣ်ဃာ်တၢ်ကစီၣ်အလံာ်ဒီးဖးဝဲ လၢအကပၤအိၣ်ဒီးထံချီဆၢလၢအမါဘၣ်ကျဲနှၢ်အီၤစမးကၠးတဘိလီၤ. ဝၤလဲၤတၢ်မၤပူၤ ဖိထိၣ်ကၠိ, မါတဂၤဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်. ပှၤဖးလံာ်ဖိဆိကမိၣ်ကွၢ်တဘိ. တမ့ၢ်ယအဲၣ်ဒိးဒုးအ့ၣ်လိာ်ဒုးလီၤဖးတၢ်ဘၣ်. စးထိၣ်ခဲအံၤ ဝၤတဖၣ်ကမၤစၢၤအမါ, ဖိခွါတဖၣ်ကမၤစၢၤအပုၢ်ဒ့မုၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတက့ၢ်. ဖဲယမၤလိဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဆူမိၢ်ပၢ် (parents educati-on)ဝံၤဟးဟ့ၣ်ကွ့ၤတၢ်သိၣ်လိဒီးတုၤပလဲၤမၤကွ့ၤတၢ်ဃိထံဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အၣ်အသးလၢ,အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်သ့သ့ၣ်ညါလၢကဘၣ်အံးထွဲကွၢ်ဖိဒ်လဲၣ်. ဒီးပၢ်တဖၣ်စံးဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ညါလၢကဘၣ်ဟံးနှၢ်စၢၤမါအတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးအဟံၣ်အဃိမ့ာ်ပၢၤဒိၣ်ထိၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်နာ်သက့ဒ်န့ၣ်ဒီး ယဖိအပၢ်ဒုတၢ်ကၢၣ်ဖံးအသးလၢကဘၣ်ဖီအိၣ်တၢ်လီၤ.အဝဲအိၣ်ခိးတုၤယစံၣ်လီၤတၢ်မၤဒီးကွ့ၤဖီအိၣ်စၢၤအီၤတၢ်လီၤ. ဖိဒၣ်ထဲမ့ၤတကပၢၤ,မ့ၤတခီ နဆိထိၣ်ဝံၤစံၢ်လီၤလိမ့ၣ်အူဒီးကပီၤထိၣ်လီၤ. တလိၣ်နဘၣ်ကွၢ်,တလိၣ်နဘၣ်ထိသံးမ့ၤထံဘၣ်န့ၣ်မီၤ.

လုၢ်လၢ်ထူသနူအိၣ်ဖံးဝဲလၢပပှၤကလုာ်ကျါ,ပှၤအ့ရှၣ်ဖိအကျါလၢတနီၤတၢ်ကြၢးပတုာ်ကွံာ်အီၤ ဒီးတနီၤတၢ်ကြၢးဟံးနှၢ်အီၤဖံးန့ၣ်လီၤ. ဖဲပှၤကွံာ်တနံၣ် ပလဲၤတၢ်မၤလၤကပီၤ "ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ" ဖဲဝ့ၢ်ကံၢ်မဲလီၤ. တချုးဖံးလၢတၢ်မၤလၤကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤတုၤဖံးဘၣ်န့ၣ် ပဘၣ်လဲၤတုၤဆိသၢသီလၢတၢ်မၤလိတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဒီးပိာ်မုၣ်ကလုာ်ဒူၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,ပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤလၢအဟဲအိၣ်ဆိးလၢကီၢ်ကွိၣ်တဲၣ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤဟဲထိၣ်ပှၤနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်လၢ(၂၀၀)ဘျီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိအိၣ်အါမံၤဒီးနဘၣ်ဃုထၢမၤလိနှၢ်တနၣ်ရံၣ်တမံၤစုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ. လၢအကျါ တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးသွံၣ်ထံးမုၣ်ခွါဒီးပှၤလၢဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိမ့ၢ်ဝဲကီၤလၤဝါမုၣ်ဘီၣ်ဘီၣ်ဟဲကီၢ်အီးစထြ့လယၣ်လီၤ.အဝဲစိာ်ဒီးအဃၤကီၣ်(ခၠဲ)တဖျၢၣ်ဒီးစံးဝဲ,မဟါကၢာ်သါကွ့ၤစဲၤခံသါဆူၣ်တၢ်သါလိလီၤတချုးဘၣ်. အဝဲစၢၢ်လီၤပျံၤခံဘိအဖီခိၣ်တဘိအဖီလာ်တဘိလီၤ.အဝဲမၢပှၤဟဲထိၣ်လိလီၤတၢ်ခံဂၤဒီးစံးဝဲလိလီၤဒ်သုလိလီၤညီနှၢ်လၢသုဟံၣ်အသိးတက့ၢ်.ပှၤခံဂၤလိလီၤပိာ်မုၣ်အနံၣ်အဆ့ကၤဖီလာ်,အဖှိၣ်ခံဖိ,အကူအသိးဒီးပိာ်မုၣ်ဖိယဲၢ်နံၣ်အဖှိၣ်ခံဖိသိသိဖိတဘ့ၣ်လၢတၢ်ဖီလာ်လီၤ.မ့မ့ၢ်ပိာ်ခွါအဆ့ကၤအဖှိၣ်ခံ,အဖှိၣ်ခံလီၢ်လံၤဖီဃး ဒီးခိၣ်ဖၢၣ်တဖၣ် လိလီၤဝဲလၢတၢ်ဖီလာ်လီၤ.အဝဲသံကွၢ်ဝဲ,ဘၣ်

မနုၤပိဉ်မုဉ်အဖျိဉ်ခံဆ့ကၤသုလိလၢတၢ်ဖိလဉ်လဲဉ်.ပှၤစံးဆၢအီၤလၢပိဉ်ခွါန့ဉ်အိဉ်ဒီး(အတကိ)အသူးအသ့ဉ်. အဝဲသံကွၢ်ဝဲ,ပိဉ်ခွါန့ဉ်အစုအခီဉ်အိဉ်ဒ်သိးပိဉ်မုဉ်လီၤ. အဒံးဆ့တအိဉ်ဘဉ်. ပှၤစံးဆၢအီၤ, ပိဉ်မုဉ်န့ဉ် အသွံဉ်အထံဟဲတလါတဘျီအဃိ ဘဉ်အၢလီၤ.အဝဲဟ့ဉ်တၢ်အဒိဒီးစံးဝဲပိဉ်ခွါတဂၤဟဲခီပတာ်တၤဆူဉ်,အခံဘဉ်ကွးဒီးအဖျိဉ်ခံဖိယာ်ဒီးအသွံဉ်ဟဲယွၤလီၤလီၤ. တၢ်သွံဉ်အဝဲအံၤ ဟဲလၢအခံကီးလီၤ. မ့ၢ်တၢ်သွံဉ်ဒ်သိးသိးလီၤ.

အဝဲဟံးထိဉ်ပိဉ်မုဉ်ဖိဖျိဉ်ခံလၢပှၤတကူနီတဘျီဒံးဘဉ်တဘ့ဉ်ဒီးစံးဝဲ,ဖျိဉ်ခံတဘ့ဉ်အံၤပှၤတကူနီတဘျီဒံးဘဉ်,ဘဉ်ဆဉ် မ့ၢ်လၢပိဉ်မုဉ်အဖျိဉ်ခံအဃိ အဝဲသ့ဉ်လိလီၤဝဲလၢတၢ်ဖိလာ်တကပၤလီၤ.အဝဲအဲဉ်ဒိးစံးလၢတၢ်နီၤဖးတၢ်အဒူဉ်အဆၢ,တၢ်အဆၢတလီ အိဉ်လၢပိဉ်မုဉ်ပိဉ်ခွါအဘၢဉ်စၢၤဒ်လဲဉ်အဂ့ၢ်န့ဉ်လီၤ. ယဟဲကွၤဒီးတဲဘဉ်ယဖိမုဉ်သဒါလၢ ပလဲၤထိဉ်တၢ်မၤလိအဂ့ၢ် ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤစ့ၢ်ကီးလီၤ.ဘဉ်တဟါ ယလုဉ်ထံတၢ်ခံးအဃိ ယကဟးထိဉ်လၢတၢ်ချၢတၢ်ခံးဒီး ယဖျိဉ်ခံဖိလၢယဆူဉ်ခံဘ့ဉ် ယတု၊်ထိဉ်လၢဝဉ်ဖိတဘိအလိၤဒီး ဟ်ထိဉ်လၢတၢ်ဖိခိဉ်လီၤ. ယဟ်လီၤယသးလၢမု၊်မ့ၢ်ဝါထိဉ်တဘျီဃီ ယကလဲၤလိလီၤလၢတၢ်ချၢတဘျီဃီန့ဉ်လီၤ. ယဖိမုဉ်လဲၤနုာ်ထံဉ်ဝဲဒီးတဲယၤလၢ,နလဲၤထိဉ်တၢ်မၤလိဝံၤနမၤပိဉ်အခံဧါ. ယအၢဉ်လီၤအီၤ. ယလဲၤထိဉ်တၢ်မၤယဟဲကွၤစဲၤခံယထံဉ်လၢယဝၤထုးကွၤတၢ်ကူတၢ်သိးလၢယဆူဉ်သ့ဉ်တဖဉ်မ့မ့ၢ်ယဖျိဉ်ခံဖိတထုးန့ၢ်ကွၤယၤဘဉ်.ယတဲအီၤ,နတထုးန့ၢ်ကွၤယဖျိဉ်ခံဒီးယနံဉ်ဘဉ်. နဒုဉ်အီၤနဖိဉ်အီၤတဘူဉ်ဘဉ်တမ့ၢ်ဓဲဉ်. နီၢ်နီၢ်တခီ,ယလိလီၤအီၤလၢတၢ်ကဝီၤကျိၤအလိၤလၢအိဉ်ဒီးနီဉ်နံဉ် မ့ၢ်ဖိဉ်ထိဉ်ဝဲတဘဉ်အစုကီးဘဉ်. အဝဲတဲဆၢယၤ, တမ့ၢ်သါဒုဉ်ဘဉ်. သါမ့ၢ်ထုးကွၤပှၤမ့ၢ်ထံဉ် နသူးနသ့ဉ်ကလီၤပှၤကတဲလၢ,သရဉ်မုဉ်တဂၤအဝၤဘဉ်ထုးန့ၢ်အဖျိဉ်ခံ.ယတဲအီၤ,နမ့တအဲဉ်ဒိးဖိဉ်န့ဉ်တဲလၢနဖိဉ်တဘူဉ်ဘဉ်.တဘဉ်ဟ့ဉ်ထိဉ်အရံစၢၢ်နီတမံၤတဂ့ၤ. တမ့ၢ်လၢယအဲဉ်ဒိးစံး,ပဘဉ်ဟံးန့ၢ်ပတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အါတလၢအခၢးဘဉ်. လၢအပူၤကွံာ် ပသုးခိဉ်ကျၢ်စီၤဘိဉ်မှုးစံးဝဲ,ဖဲသါကဲဒံးသုးခိဉ်ဖိအခါဒုဉ်ဒါထိဉ်ပိဉ်မုဉ်တဖဉ်ဘဉ်ဃ့ၢ်ဘဉ်ပုဒီးအဖိ,ဝံဒီးအတၢ်ဘိဉ်တၢ်စှၢ သါဝံန့ၢ်အီၤသါသ့ဉ်ညါလၢအမ့ၢ်နံဉ်ဘိဉ်ဆ့ဘိဉ်ဘဉ်ဆဉ်, သါဝံသါတိဉ်ထိဉ်လၢသါဖံဘဉ်ခိဉ်လီၤ. မ့ၢ်လၢသါမိၢ်မ့ၢ်ပိဉ်မုဉ်အဃိလီၤ.သုးခိဉ်ဖးဒိဉ်တိပှၤပိဉ်မုဉ်ပှၢ်အနံဉ်ဘူဉ်,ဝၤတဖဉ် ထုးကွၤအမါအနံဉ်တဘူဉ်ဘဉ်. "လီၤနံၤကစီဒီဖိ."

တၢ်မၤလၤကပီၤဟီဉ်ခိဉ်ဒီဖျာဉ်ပိဉ်မုဉ်မု၊်နံၤခဲအံၤ လၢကီၢ်ကိးဘ့ဉ်ဒဲး အိဉ်ဒီးအတၢ်ပညိဉ်ကွၢ်စိလၢအလီၤဆီလိာ်အသးဒ်အမ့ၢ်,

–တၢ်ပာ်လၤပာ်ကပီၤပိဉ်မုဉ်တဖဉ်ခဲလၢာ်လၢအသးနံဉ်လီၤဆီလိာ်အသးဒီးတၢ်အိဉ်သးလီၤဆီလိာ်သးတဖဉ်

–တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ဆိဉ်သနံးလၢပဒိဉ်တဖဉ်လၢကမၤဂ့ၤထိဉ်,ဒုးလဲၤထိဉ်လဲၤထိပိဉ်မုဉ်တဖဉ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်

–တၢ်ကပာ်ပနီဉ်ပိဉ်မုဉ်လၢပူၤကွံာ်တဖဉ်အတၢ်မၤနၢၤ

–တၢ်ကရဲဉ်လီၤကျဲၤလီၤခါဆူညါတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ကမၤလဲၢ်ထိဉ်,ဒုးဒိဉ်ထိဉ်ထီထိဉ်ပိဉ်မုဉ်တဖဉ်အတၢ်အိဉ်သး

–တၢ်ကမၤလၤကပီၤဝဲလၢအကဲထိဉ်ပိဉ်မုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

★ ဖဲတၢ်စးထိဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်ပိဉ်မုဉ်မု၊်နံၤအဆၢကတီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ထွဲလိာ်သးအိဉ်ဝဲခံခါဒ်အမ့ၢ်–တၢ်ဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆှးလၢကဒိးန့ၢ်ဘဉ်ကွၤပိဉ်မုဉ်အခွဲးအယာ်လၢကဟ့ဉ်တၢ်ဖးဒီးမၤဂ့ၤထိဉ်ကွၤတၢ်မၤတၢ်အိဉ်သးတဖဉ်(အဒိ–ဟ့ဉ်ဘူးဟ့ဉ်လဲထဲသိးလၢပိဉ်မုဉ်ဒီးပိဉ်ခွါ လၢမၤတၢ်မၤတကလုာ်ဃီ,တခါဃီတဖဉ်)

★ ပိဉ်မုဉ်တဖဉ်တၢ်ဆိဉ်တံၢ်မၤနၢၤတ့ၢ်လံအီၤလၢပှၤဂ့ၢ်ဝီတကပၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၤတကပၤဒီးတၢ်ဖုဉ်ထီ,တၢ်တတုၤသိးထဲသိးတဖဉ်အံၤဘဉ်တၢ်ကွဲးပာ်လီၤအီၤလၢတၢ်ဘျာသဲစးအပူၤလၢထံကီၢ်တဘျုးဘ့ဉ်န့ဉ်လီၤ.ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်ပိဉ်မုဉ်မု၊်နံၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တခါလၢကကွဲန့ၢ်ပှၤကမျၢ်တဖဉ်အသးလၢကထံဉ်ဝဲတၢ်ဘျာသဲစးလၢကြားဘဉ်တဖဉ်အံၤဒီးပှၤတဝၢတၢ်မၤထွဲလၢအတဂ့ၤတဖဉ်အံၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

★ ပိဉ်မုဉ်တၢ်ကရၢကရိလၢတၢ်လီၢ်ကိးတီၤဒဲးမၤတၢ်လၢဒီတနံဉ်အတီၢ်ပူၤအိဉ်ဒီးအတၢ်ပညိဉ်လၢကကျဲးစၢးဆီတလဲတၢ်ဘျာသဲစးလၢအတကြားတဘဉ်ဘဉ်တဖဉ်ဒီးမၤအါထိဉ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးလၢပိဉ်မုဉ်တဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဘဉ်မနုအဃိလၢပဝဲကညီပိဉ်မုဉ်ကရၢဘဉ်မၤလၤကပီၤဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘ့ဉ်ပိဉ်မုဉ်မု၊်နံၤအံၤန့ဉ်လဲဉ်?

★မ့ၢ်လၢပဝဲကညီပိဉ်မုဉ်တဖဉ်ပမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပိဉ်မုဉ်လၢဟီဉ်ခိဉ်အံၤအပူၤ

★ပမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပိဉ်မုဉ်တဖဉ်လၢအဂဲၤလိာ်ဒ်သိးကညီပိဉ်မုဉ်တဖဉ်အတၢ်အိဉ်မူကထူဉ်ဖျဲးထိဉ်လၢတၢ်ဆိဉ်တံၢ်မၤနၢၤအကလုာ်ကလုာ်,တၢ်မၤတရီတပါ,တၢ်မၤဆူဉ်မၤစိး,တၢ်စုဆူဉ်ခီဉ်တကးလၢဟံဉ်ပူၤဃီပူၤဒီးတၢ်ဆိဉ်ဘံဉ်ဆိဉ်ဘၢလၢပှၤတဝၢဒဉ်လဲာ်န့ဉ်လီၤ

★လၢကိးနံၤဒဲးအတၢ်အိဉ်မူတၢ်အိဉ်ဂၢၢ်အိဉ်ကျၢၤ,တၢ်လဲၤထိဉ်လဲၤထီဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်အဂီၢ်ပမ့ၢ်ပှၤသ့ဉ်တဖဉ်လၢအပဉ်ဃုာ်တပယူာ်ဃီလၢပှၤတဝၢအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ,တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် တဘျီတခီဉ် ပပှၤတဝၢတဖဉ် တသ့ဉ်ညါပာ်ကဲပတၢ်ဖံးတၢ်မၤဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖဉ်အံၤဘဉ်. အလီၢ်အိဉ်လၢပကဘဉ်ဟ့ဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါအါထိဉ်န့ဉ်လီၤ.

ဘဉ်မနုအဃိပတု၊်လိာ်မု၊်နံၤအဝဲအံၤဒ်အမ့ၢ်မု၊်နံၤအကါဒိဉ်ဝဲဒဉ်လၢပပှၤကညီတဝၢအဂီၢ်န့ဉ်လဲဉ်?

★ပဒုးသ့ဉ်နီဉ်ထိဉ်လိာ်ပသးလၢပမ့ၢ်ပိဉ်မုဉ်တဖဉ်ဒီးမ့ၢ်ပှၤအကါဒိဉ်လၢပှၤတဝၢအပူၤန့ဉ်လီၤ.

★ပပာ်ပနီဉ်ဒီးပာ်လၤပာ်ကပီၤလီၤကွၤပသးလၢပတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢပမၤတ့ၢ်တဖဉ်အဃိလီၤ.

လီၤဆီဒဉ်တၢ်(၂၀၁၆)နံဉ်,တနံဉ်အံၤပအိဉ်ဒီးတၢ်မၤလၤကပီၤအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်လီၢ်တဘျုးတီၤဖဲန့ဉ်ခိဉ်နၢ်တဖဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်လၢကကျးလီၤကညီပိဉ်မုဉ်လၢအဖျိးစိ,လၢအဟ့ဉ်လီၤအသးလၢပှၤတဝၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤ,တၢ်မၤဂုၤထိဉ်ပသီထိဉ်,တမ့ၢ်ထဲလၢနီၢ်ခိတကပၤဘဉ် လၢနီၢ်သးကညီပိဉ်မုဉ် လၢအသ့အဘဉ်တဖဉ် ပဝဲကညီပိဉ်မုဉ်ကရၢပပာ်ပနီဉ်အဝဲသ့ဉ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ,အတၢ်တီခိဉ်ရိဉ်မဲ,အတၢ်ဟ့ဉ်လီၤသး,အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အကံၢ်အစီအဃိ ပခိဉ်ပနၢ်ဒ်အမ့ၢ်သရဉ်မုဉ်ဒိဉ်ကြံထၢ်ဒ့ၢ်,သရဉ်မုဉ်ဒိဉ်မု၊်စိ,သရဉ်မုဉ်အဲဉ်ဝါ,အိဉ်ဒံးတဘျုးဂၤဘဉ်ဆဉ် ဖဲယကွဲးလံာ်အခါ ပတဒိးန့ၢ်ဘဉ်ဒံးအဝဲသ့ဉ်အဂီၤဒီးအဂ့ၢ်အကျိၤဒံးဘဉ်.ပဆၢဂ့ၤလိာ်ဘဉ်ပသးလၢလီၢ်ယံၤပမ့ၢ်တသ့ဉ်ညါလိာ်သး,ထံဉ်ဘဉ်လိာ်သးနာ်သက့ဒ်အဝဲသ့ဉ်ခိဉ်နၢ်ဖျိးစိအသိးပသ့ဉ်ညါအီၤကိးဂၤဒဲးလီၤ.

လၢ–မုာ်တြီၤဖီလ့လ့ဉ်

ယတၢ်သ့ၣ်ညါနီၢ်တဘျီလၢ

အဝဲမ့ၢ်ယတံၤသကိးအဂ့ၤကတၢၢ်တဂၤဒီးယအဲၣ်ဘၣ်အီၤဒိၣ်မးလီၤ.အဝဲမ့ၢ်မုၣ်လိၣ်ဘိဖိလၢအဃံလၤလီၤအဲၣ်ဒိၣ်ကတၢ်လၢပကွၢ်ဒီးပှၤကိးဂၤဒဲးန့ၣ်ဆၢလီၤက်ဒီးအီၤလီၤ. လၢပှၤခဲလၢာ်အကျါ အဝဲဃုထၢယၤလၢယကကဲထီၣ်အဝဲအတံၤသကိးအဂ့ၤကတၢၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲ,စ့န်ဒံၢ်(Cindy),ဒီးအိၣ်ဒီးအခိၣ်သူဖိလၢကတြ့ၣ်, ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဃဲၤဃဲၤထီထီလီၤအဲၣ်လီၤကွံ,လီၤထုးသူၣ်ထုးသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.ဖဲပဝဲလၢအအိၣ်နွံတီၤ,ဃီးတီၤတဖၣ် ပဘိပလၣ်တအိၣ်ဒီး ပဂ့ာ်ကျဲးစၢးထုးစ့ၤပဃီၢ်ဒ့အဆၢကတီၢ်န့ၣ်အဝဲပာ်အသးဂၢၢ်တပၢၢ်သ့လၢ အအိၣ်ဒီးအဘိအလၣ်ဖိလၢအလီၤက်ဒ်ပှၤမုၣ်ကနီၤတဂၤအဃိလီၤ.

အဝဲအမိၢ်သံသဒၣ်အီၤလၢအနီၢ်ဆံးလံၤလံၤဒီး မ့ၢ်ဖိမုၣ်ထဲတဂၤဧိၤလၢအိၣ်သကိးဒီးအပၢ်န့ၣ်လီၤ. ကိးနံၤဒဲး ဖဲကွၢ်စံၣ်လီၤဒီးပကူၤဆူဟံၣ်န့ၣ် အဝဲအပၢ်အိၣ်မူဒံးဒၣ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲဟဲက့ၤတုၤဟံၣ်လၢဂီၤခီခံနၣ်ရံၣ်,သၢနၣ်ရံၣ်ဃၣ်ဃၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အဃိကွၢ်မ့ၢ်စံၣ်လီၤန့ၣ် ပလဲၤဟးအိၣ်သကိးလၢစ့န်ဒံၢ်အဟံၣ်ပှဲၤဒီးတၢ်သဘျ့လီၤ. ပပူၤဖျဲးဒီးမိၢ်ပၢ်အတၢ်ဒိၣ်စိပှၤ ဖဲပအိၣ်လၢအဝဲအဟံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအဟံၣ် မ့ၢ်ဟံၣ်ဖးဒိၣ်ခံကထၢလၢအအိၣ်သဒၢလၢတဃ့ၣ်သၣ်အထူၣ်တဖၣ်အဖီလာ်န့ၣ်လီၤ.နမ့ၢ်အိၣ်လၢကျဲဖီခိၣ်န့ၣ် နတထံၣ်စိဃီၤအဝဲအဟံၣ်ဘၣ်. တၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢပဘၣ်သူၣ်ဘၣ်သးအီၤအဒိၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢပှၤဒိၣ်ထီၣ်သီတဖၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်လီၢ်သဘျ့တတီၤလၢပမံမီၢ်တ့ၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤလိကွၢ်န့ၣ်အဝဲအတၢ်ဃံတၢ်လၤဒိၣ်စိဝဲလၢပှၤကိးဂၤအသးပူၤန့ၣ်လီၤက်ဒ်အသနၢၣ်ဒီသနၢၣ်ညါန့ၣ်လီၤက်ဒ်တၢ်လုၢ်ထီၣ်ပာ်ထီၣ်အီၤဆူစ့န်ဒံၢ်ဒီးပှၤလၢအဟးသကိးဒီးအီၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်တၢ်သးဝံၣ်အသီတဖၣ်အိၣ်ဝဲ,တၢ်ကူတၢ်သိးအသီဒီးလီၤဆီတဖၣ်,ခိၣ်သူက့ၢ်ဂီၤလၢအဃံလၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဖးလံာ်အက့ၢ်အဂီၤလီၤဆီတဖၣ်စ့ၢ်ကီးအိၣ်ဝဲလီၤ. ကွၢ်ဖိကိၣ်ကးကမံးတံာ်စ့ၢ်ကီး လီၤက်ဒ်ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်နၢ်အီၤလၢစ့န်ဒံၢ်အတၢ်ဃံတၢ်လၤအစိအကမီၤအသးလီၤ. ပှၤခဲလၢာ်ဘၣ်အသးလၢ စ့န်ဒံၢ်ကဘၣ်ကဲထီၣ်ပှၤပၢၢ်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤခံဂၤတဂၤလၢတီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲမုၢ်ဆါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ပမၤသကိးတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢကွၢ်ဖိဒီးကွၢ်သရၣ်သမါသ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤဒီး လၢမုၢ်နၤန့ၣ်ပအိၣ်ဒီးတၢ်ရှလိာ်မုာ်လိာ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်လၢစ့န်ဒံၢ်အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမနုၤမးအခါဒၣ်လဲာ် ကွၢ်ဖိတဖၣ်ဟဲဆူစ့န်ဒံၢ်အဟံၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤအဃိလီၤ. တနီၤ ဟဲဝဲဒ်သိးကကတိၤသကိးတၢ်,ကကတိၤအမိၢ်အပၢ်အဂ့ၢ်,ကဖးသကိးလံာ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး မ့ၢ်ဒၣ်လၢအဲၣ်ဒိးအိၣ်ဘူးဘၣ်ဒီးစ့န်ဒံၢ်အတၢ်ဃံတၢ်လၤအဃိလီၤ.

ဖဲက့ၤဆူအဟံၣ်ဒၣ်ဝဲတဂၤစုာ်စုာ်န့ၣ် ယဲယအိၣ်တ့ၢ်ဒီးစ့န်ဒံၢ် ဒီးမံသကိးအီၤလီၤ. မ့မ့ၢ်လၢပဘၣ်ထီၣ်ကွၢ်အခါန့ၣ် ယမိၢ်တဘၣ်အသးလၢယကလဲၤမံသကိးစ့န်ဒံၢ်ဘၣ်.တဘျီဘျီစ့န်ဒံၢ်ဟဲပိာ်ယခံဒီးမံသကိးယၤလၢယဟံၣ်ဘၣ်ဆၣ်,မိမိၢ်တဘၣ်အသးကဲၣ်ဆိးဘၣ်.မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်ပကတိၤသကိးတၢ်ဒီးပနံၤကဝဲၢ်ပျိၢ်ကဒီ,ဒီတနၤညါအဃိန့ၣ်လီၤ.စ့န်ဒံၢ်န့ၣ်အဝဲတအဲၣ်ဒိးအိၣ်ထဲတဂၤဧိၤလၢဟံၣ်ဘၣ်.

ဖဲတၢ်ကိၢ်ခါကွၢ်ပျၢ်,ပဟံၣ်ဖိဃီဖိပဟးကသုၣ်ဝံၤဒီးပဟဲက့ၤန့ၣ်တၢ်လဲလိာ်တဖၣ်စးထီၣ်မၤအသးန့ၣ်လီၤ.စ့န်ဒံၢ်ဖျါဖှံၣ်လီၤဃဲၤလီၤဒိၣ်မးဒီး အမဲာ်ချံဖီလာ်န့ၣ် လီၤကအိဒီးထီၣ်သူလီၤ.အနးကတၢၢ်န့ၣ်ယထံၣ်လၢအဝဲအီမိာ်န့ၣ်လီၤ.ပိာ်မုၣ်ဖိလၢအဃံအလၤဒိၣ်မးတဂၤခဲအံၤဖျါဝါကတၢါဒီးဃဲၤလီၤကျိလီၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲတဲယၤလၢ,"ယသ့ၣ်နီၣ်နၤဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲယသးကိၢ်ဝဲအဆၢကတီၢ် ယတအဲၣ်ဒိးနာ်လၢအဝဲသ့ၣ်နီၣ်ယၤဘၣ်.ယသးဒ့ဒီဃဲလၢတၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတီဝဲလၢာ်လၢာ်ဆ့ဆ့ကစီဒီဧါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဝံၤဒီးပှၤအါဂၤဂ့ာ်ကျဲးစၢးအိၣ်ဘူးလၢအဝဲအကပၤဒီးကဲထီၣ်တံၤသကိးဒ်လၢညါအသိးန့ၣ်လီၤ.

ယမိယပါလဲၤဒိးလဲဟံၣ်လၢပီၣ်လဲၣ်ကၢၢ်နံၤတဖျၢၣ်လၢခံနံၣ်အတီၢ်ပူၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်တံၤသကိးတနီၤ, ဒီးစ့န်ဒံၢ်စ့ၢ်ကီး လဲၤပိာ်ပဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အခံလီၤ.ပဟးသကိးလၢပီၣ်လဲၣ်ကၢၢ်နံၤတဘျီဘျီ, လဲၤသကိးဆူလၣ်ဖးထံကျိုးတဘျီဘျီ, ပမံလီၤလၢပီၣ်လဲၣ်မဲးကျါတဘျီဘျီဒီး ပလဲၤလိာ်ကွဲလၢထံကျါတဘျီဘျီ ဒီးဖဲမုၢ်နၤအကတီၢ် ပပာ်ဖှိၣ်မ့ၣ်အူဒီးသူၣ်ဝံၣ်သးဆၢ,ကတိၤနံၤကဝဲၢ်ပျိၢ်ကဒီသကိးလီၤ.

စ့န်ဒံၢ်အက့ၢ်အဂီၤအိၣ်ဖျါဒ်လၢအပူၤကွံာ်အသိးဒီးဖျါဂ့ၤန့ၢ်ဒံးအလီၢ်လီၤ. အဝဲအဖံးအညၣ်ဖျါဘီဂီၤလၢမုၢ်အတၢ်ကိၢ်အဖီလာ်လီၤ.အဝဲအိၣ်ဖျါဃံလၤဒိၣ်မးဒီးပှၤကူထံအဆ့ကၤဖိ,ဒီးပှၤလၢအအိၣ်လၢပီၣ်လဲၣ်နံၤတဖၣ် ဆၢအိၣ်ဘူးလၢအဝဲအကပၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အဝဲအီၣ်ဒံးမိာ်ထူလီၤ. အဝဲစံးယၤလၢ,အဝဲမၤဂၢၢ်အသးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢမိာ်ထူလီၤ. ဘၣ်တနၤန့ၣ် စ့န်ဒံၢ်ဟဲက့ၤစဲၤခံဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲဖျါကဒံကဒါဒ်ပှၤလၢအဟးကမၣ်ကျဲတဂၤအသိး,ဒီးအသးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအိၣ်ဖျါတဂၢၢ်တကျၢၤလီၤ. အဝဲစံးယၤလၢ,အဝဲအီသကိးကသံၣ်မူၤဘှီးဒီးပိာ်

ခွါဖိတဂၤဒီးမံဃုာ်သကိးလီၤ.အဝစံးယၤလၢ,"ယအိကသံၣ်မူၤဘိုးအံၤမ့ၢ်လၢမၤဖှံထီၣ်ယၤ,မၤရဲလဲယသး"အဃိလီၤ.အဝစံးကဒီးယၤလၢ, သါအဲၣ်ဘၣ်ပိာ်ခွါဖိတဂၤန့ၣ်ဒိၣ်မးဒီးသါအဲၣ်ဒီးဃ့ၢ်ပိာ်အခံဆူလီၢ်အယံၤတတီၤတီၤလီၤ. ယသ့ၣ်ညါလၢ မ့ၢ်ဒၣ်အသးကဒံကဒါဒီးမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်အဝသးပ့ၤနီၣ်ကွံာ်ဝဲလီၤ.

လၢခံတနံၣ် ဖဲကို်စးထီၣ်န့ၣ် တၢ်ဆီတလဲတဖၣ်မၤအသးလီၤ.ယဲတခီယသ့ၣ်နီၣ်က့ၤတၢ်လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.စ့နံဒံၢ်မၤအသးလီၤဆီဒီးဆၢကတီၢ်အပူၤကွံာ်ဒီးအဝဟးသကိးအိၣ်သကိးဒီးပိာ်ခွါဖိတဖၣ်အါထီၣ်လီၤ.ပဟးသကိးအိၣ်သကိးတဘျီဘၣ်တဘျီ ဘၣ်ဆၣ် တမုာ်တပှ်ၣ်ဒ်လၢညါအသိးလၢၤဘၣ်. စ့နံဒံၢ်အတၢ်အိၣ်သးတခီ,ဖျါလီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိုဘၣ်ယၤဘၣ်ဆၣ် အဝစံးယၤလၢ,ယတနၢ်ပၢၢ်တၢ်လၢအမၤအသးခဲလၢာ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဒ်လဲၣ်ဂ့ၤန့ၣ်, ယဆိကမိၣ်လၢဒ်အဝအနီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ချ နံ့ၢ်ပှၤဂၤအသိး အသးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤစ့ၢ်ကီး ဆီတလဲအသးချ နံ့ၢ်ဒံးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မုၢ်တဂီၤ,ဖဲယလဲၤတုၤဆူကို်န့ၣ်ယထံၣ်ဘၣ်ပၢၢ်ကီၢ်အသိလ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝးတရံးအါမး,ဒီးပှၤကိးဂၤဒဲးဖျါလၢအသူၣ်ဟူးသးဂဲၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤအဃိလီၤ.ဖဲယတိဖျိကွံာ်ပှၤအိၣ်လၢယမဲာ်ညါတဂၤဒီးခါထီၣ်ယခီၣ်ဆူမဲာ်ညါအခါ ယပှၤကူၣ်လိာ်တၢ်ဒီးပိာ်မုၣ်အဂၤတဂၤတြီဃာ်ယၤလီၤ. ယဃ့ကညးအဝသ့ၣ်လၢ ယကလဲၤပိာ်အခံဆူဝဲၤဒၢးန့ၣ်လီၤ.ယသးစံၣ်ချ ဒိၣ်မးဒီးယသးကတံာ်ဒိၣ်မးလီၤ. ယတယိာ်ထီၣ်ယကိာ်ဒီးကွၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်လၢအမၤအသးလီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲပဆ့ၣ်နီၤကိးဂၤဒဲးလၢယပှၤကူၣ်လိာ်တၢ်အဝဲၤဒၢးပူၤန့ၣ် ပကို်ခိၣ်ဟဲနုာ်လီၤဆ့ၣ်နီၤန့ၣ်လီၤ. ကို်ခိၣ်စံးကတိၤတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးသးသမူ,တၢ်ဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပှဲၤ,ဒီးတၢ်အိၣ်သးအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.ခဲအံၤန့ၣ် ယခိၣ်တဖျၢၣ်မူၤတရံးအနီၢ်ကီၢ်လီၤ. မ့ၢ်အဝအဲၣ်ဒီးစံးတၢ်မနုၤလဲၣ်.တကီၢ်ခါန့ၣ်ယသးဒီးယနီၢ်ခိခုၣ်သံကဘးသံကွံာ်ဖဲကို်ခိၣ်စံးဝဲလၢ,"စ့နံဒံၢ်ခးသံလီၤအသးဒီးအပၢ်အကျိဖဲအပူၤကွံာ်တသီ"လီၤ. ယကတိၤတၢ်တသ့လၢၤဘၣ်.ယမၤဝးယသးတနံ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလၢၤဘၣ်. ယမဲာ်ထံဖျၢၣ်တဖၣ် လီၤဆူဝဲဒ်တၢ်ဟဲစူၤလီၤလၢကစၢ်ဒီခိၣ်ဒီးယွၤလီၤလၢကစၢ်ခိၣ်ထံးအသိးဒီးယသးတဖျၢၣ်ဆါဝဲလၢတၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်နးနးကျံၤကျံၤအဃိလီၤ. အဝအသးအိၣ်ဒံးဒၣ်ထဲတဆံယဲၢ်နံၣ်ဧါလီၤ.ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်.

ဒ်စ့နံဒံၢ်အတၢ်ကွဲးဖျါအသိး အဝအပၢ်မံဃုာ်ဆူၣ်အီၤတလီၢ်လီၢ် ဒီးအဝဃုကျဲအဂၤလၢကပူၤဖျဲးလၢတၢ်အံၤတဘၣ်လၢၤအဃိ,မၤသံလီၤအသးန့ၣ်လီၤ. စံနံဒံၢ်အပၢ်, ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤစ့ၤလါဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်အဝအၢၣ်လီၤအတၢ်ကမၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဟ်တ့ၢ်နံ့ၢ်ယၤအပသံးဖိလၢအမိၢ်ပၢ်တ့ၢ်နံ့ၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ယဟီၣ်လၢအနွံတဖၣ်အနွံလီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိ,ယတသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အံၤနီတဘျီလဲၣ်.ပအိၣ်ဘူးလိာ်ပသးဒိၣ်နံ့ၢ်ပှၤအဂၤတဖၣ်ဒီး ပစံးကတိၤသကိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီးပှၤခဲလၢာ်လီၤ.ဘၣ်မနုၤအဃိအဝတတဲဘၣ်ယၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤနီတစုလဲၣ်.ယသ့ၣ်ညါလီၤက့ၤယသးလၢ ယတကဲထီၣ်တ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဝအဂီၢ်အဃိ, ယဟ်လီၤက့ၤယသးတၢ်ကမၣ်လီၤ. ဖဲယပှၤကူၣ်လိာ်တၢ်ကတိၤတၢ်ဒီးယၤဒီးဟ့ၣ်ယၤတၢ်ကဟုကယာ်ဝံၤအလီၢ်ခံအနွံတဖၣ်န့ၣ် ယသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်က့ၤယဲလၢ တၢ်မၤတရီတပါလၢစ့နံဒံၢ်ဘၣ်တူၢ်ဝဲအံၤ နးဒိၣ်မးလၢအဂီၢ်လီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ်, ဖဲအဝစးထီၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးပိာ်ခွါဖိတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ယပှၤကူၣ်လိာ်တဲဘၣ်ယၤလၢ,အဝအတၢ်မဲာ်ဆုးအံၤ နးကဲၣ်ဆီးလၢကတဲဘၣ်ပှၤတဂၤဂၤအဂီၢ်လီၤ. လၢကတဲဘၣ်အတံၤသကိးအဂ့ၤကတၢၢ်ဒၣ်လဲာ် တဲဝဲတထီၣ်ဖှဲးဘၣ်လီၤ. ယစးထီၣ်ထံၣ်မှံက့ၤယဲလၢအဝဲကတူၢ်ဘၣ်တၢ်, ဘၣ်အိၣ်သဃုၢ်သညိထဲတဂၤထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးယသ့ၣ်ညါက့ၤယဲလၢ ဘၣ်မနုၤအဃိ အဝတအဲၣ်ဒိးမံထဲတဂၤဧါလၢအဟံၣ်ဒၣ်ဝဲအပူၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ခီၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်လၢယသးပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤကဆ့ၣ်ကွံာ်ဝဲတဆီဘၣ်တဆီ ခီဖျိသရၣ်သမါတဖၣ်,ပှၤကူၣ်လိာ်တၢ်တဖၣ်,တံၤသကိးဒီးယပှၤဟံၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်မၤစၢၤအဃိလီၤ.ပှၤကိးဂၤဒဲး သ့ၣ်ညါထံဝဲလၢ တၢ်မၤအသးအံၤကဆီတလဲကွံာ်ယတၢ်အိၣ်မူလီၤစိၤလီၤထီဘၣ်ဆၣ်, မ့ၢ်လၢယတူၢ်လိာ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အဃိ, တၢ်ကူၣ်သ့သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်ဒိသူၣ်ဒိသးတဖၣ်ကဲထီၣ်က့ၤတၢ်ဘျုးတၢ်ဖှိၣ်လၢယဂီၢ်လီၤ. ယဆိမိၣ်ဃဲလၢ စံနံဒံၢ်သ့ၣ်ညါတ့ၢ်ဝဲလၢ,"တၢ်ပှဲပှၤဂၤအတၢ်မၤစၢၤနၤလၢနတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခီၣ်ဘၣ်အံၤကမၤမုာ်ထီၣ်က့ၤနၤ"န့ၣ်တမ့ၢ်အဝကမၤသံလီၤအသးဘၣ်.

စ့နံဒံၢ်ကွဲးဃ့တ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲလၢ, ပှၤကကုၢ်ဃိအစိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဃ့ယၤတၢ်မၤစၢၤလၢယကဖှံလီၤအဖၣ်ဆါတဖၣ်ဖဲယအဲၣ်ဒီးဖှံလီၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယဃုထၢပိၣ်လဲၣ်ကၢၢ်နံၤလၢယလဲၤသကိးဒီးအီၤလၢခံနွံအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်စ့နံဒံၢ်အနံၤန့ၣ် ပဒိးလဲစံးချံတခိၣ်လၢ ကဆှၢပှၤဆူပိၣ်လဲၣ်ပူၤလီၤ.နံၤအဝန့ၣ်တၢ်စူၤဒီး တၢ်အၢၣ်တၢ်ခံးဘၣ်ဆၣ်, စံးချံပူၤန့ၣ် ပှဲၤဝဲဒီးကို်သရၣ်,သရၣ်မုၣ်တဖၣ်ဒီး တံၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဆုးလီၤသကိးပခိၣ်ဒီးပတဲဖျါထီၣ်က့ၤပတၢ်လဲၤခီဖျိဒီးပတၢ်အဲၣ် လၢစ့နံဒံၢ်အဂီၢ်တဂၤဝံၤတဂၤလီၤ. ဖဲဆၢကတီၢ်တုၤဃီၤလၢယကဖှံလီၤစ့နံဒံၢ်အဖၣ်ဆါန့ၣ် ယယုာ်ယသးတစိၢ်ဖိလီၤ. ယတအဲၣ်ဒီးလၢကဟါမၢ်ကွံာ်န့လၢပိၣ်လဲၣ်လၢအဖျါခံးသူဒီးလီၤပျံၤလီၤဖုးတဘ့ၣ်အပူၤဘၣ်. ယဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤလၢ အဝအတၢ်အိၣ်မူန့ၣ် လၢပှဲၤတ့ၢ်ဝဲဒီးတၢ်ခံးသူဒီး တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးတဖၣ်လီၤ.

ခီဖျိယတယုာ်ယသးဒ်အံၤအဃိ, ပှၤအါဂၤကွၢ်ယၤလီၤ. ဖဲန့ၣ် ယမိၢ်ဒီးပှၤကူၣ်လိာ်တၢ် ဖိးဃာ်ယဖံဘၣ်ခိၣ်လီၤ. လၢအဝသ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤအဃိ,ယအိးထီၣ်တၢ်အခိၣ်ကျၢၢ်ဒီး ပျ်ၢသဘျကွံာ်ယတံၤသကိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲဖၣ်ဆါတနီၤနီၤလၢထံမဲာ်ဖံးခိၣ်န့ၣ် မုၢ်ဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးအလွဲၢ်ဃံလၤဖိဟဲဆဲးလီၤဘၣ်လၢထံမဲာ်ဖံးခိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အၢၣ်တဖၣ်သုးကွံာ်အသးအါထီၣ်ဒီးတယံာ်ဘၣ်န့ၣ်မုၢ်အတၢ်ကပီၤ, ဟဲမၤကလၢၤထီၣ်ပစံးချံန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်အကတီၢ် ယသးအံၤဟဲမုာ်ထီၣ်က့ၤဝဲဒိၣ်နံ့ၢ်ဒံးနွံလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကျဲတဘီဒၣ်တၢ်န့ၣ် ယသ့ၣ်ညါလၢမူခိၣ်ကလူးဟဲအိၣ်ယတံၤသကိးဒီးအဝလဲၤတုၤဆူတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အလီၢ်ဒီးယၤစ့ၢ်ကီးယသးမုာ်ယသးမံဃဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်

–ဟံးန့ၢ်လၢဘ့ၣ်လီၤစီၤမဲးကစံ,ဖီထူ(လးပူးတၣ်)အတၢ်ကွဲးကျိာ်ထံက့ၤလၢ(Chicken Soup for the Soul)အလံာ်ပူၤ (Rosanne Martorella)န့ၣ်လီၤ.(အဲးဒံးထၢၣ်)

ကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်ခီကရဲးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်

ကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်ခီကရဲးတဘျီအံၤကွဲမုာ်ဝဲဒၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ခဲလၢာ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ(၂၆)ဖု,လၢအကျါပၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီးဒီးကညီသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ.ကညီသးစၢ်ခၢၣ်စးလၢလဲၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဘျီဝဲအံၤ အိၣ်ဟဲဝဲဒၣ်ဂံၢ်ခီၣ်ထံးကညီတၢ်ကရၢကရိဒ်အမ့ၢ်,ကညီသးစၢ်ကရၢ,ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ,ကညီကို့ဖိပှာ်ဘျးစဲကရူၢ်ဒီးကညီသးစၢ်ပှာ်ဘျးစဲသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပှၤနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်မ့ၢ်ဝဲ–(၂၇)ဂၤနှၣ်လီၤ.ကညီသးစၢ်ကရၢတီခိၣ်ရိၣ်မဲလၢတၢ်လဲၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဘျီဝဲအံၤနှၣ်လီၤ.လၢတၢ်လဲၤတဘျီညါအံၤ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢခၢၣ်စး နီၢ်ဒ့ဝါထူဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါအီၤလၢကဘၣ်ပၢၤစ့လၢတၢ်လဲၤထီၣ်ကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ် ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်ခီကရဲးဒီကတီၢ်အပူၤနှၣ်လီၤ.ပစးထီၣ်ပတၢ်လဲၤကျဲဖဲ(၂၃.၇.၂၀၁၆)နံၤ,ဖဲမဲဆီးတုၤလီၤလၢကီၢ်တီအူဘှဲမိၢ်ပှၢ်ဝဲၤလီၢ်နှၣ်လီၤ.

ဖဲ(၂၄–၂၅.၇.၂၀၁၆)အနံၤ,ပဝဲခၢၣ်စး(၂၇)ဂၤ,ပအိၣ်ဖှိၣ် (Pre Meeting)ဒီးကွၢ်ကဒါက့ၤကညီသးစၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ်အတၢ်ဆှၢနုာ်လီၤလံာ်(စာတမ်း)တဘ့ၣ်အဖီခိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတနၢ်ပၢၢ်ရှဲဘၣ်တဖၣ်နှၣ် မၤနၢ်ပၢၢ်အါထီၣ်ပသးလၢတၢ်သံကွၢ်သံဒီးမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ပစံးဆၢကသ့အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.တၢ်ကတီၤလၢအမ့ၢ်ဝဲ,ဂံၢ်ခီၣ်ထံးဒံၣ်မိၣ်ကရှၣ်စံၣ်(ဆိတ်သုဉ်းခြင်း)တခါအံၤ ပကက့ၤကွဲးက့ၤလၢတၢ်ပာ်အဒူၣ်အဆၢဘၣ်တၢ်ဆှၢနုာ်အီၤလၢသရၣ်မုၣ်နါသဲသဲဝ့ကို့ၤနှၣ်လီၤ.ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်နှၣ် ပမ့ၢ်က့ၤကွၢ်က့ၤလၢ၂၀၀၈တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်အပူၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်နှၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤပာ်လီၤဃာ်အီၤဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပှၤတနီၤအဂီၢ်ဒီးတမ့ၢ်ပှၤခဲလၢာ်အဂီၢ်ဘၣ်အဃိနှၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကညီခၢၣ်စးလၢလဲၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်ထံၣ်ဝဲလၢတၢ်ကတီၤဒံၣ်မိၣ်ကရှၣ်စံၣ်(ဆိတ်သုဉ်းခြင်း)နှၣ် ပှၤအါဂၤနၢ်ပၢၢ်ဒီးတူၢ်လိာ်အီၤနှၣ်လီၤ.

သရၣ်မုၣ်နီၢ်ဒ့ဝါထူ, စံးကတိၤတၢၣ်ပီၣ်ဝဲဘၣ်ဃး"ပမ့ၢ်သူၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒရဲၣ်ထံကီၢ်လံနှၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢပဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်အီၤတဖၣ် ပကဆိကမိၣ်ဆိပာ်စ့ၢ်ကီးနှၣ်လီၤ.ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်နှၣ် ပမ့ၢ်သူၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒရဲၣ်ထံကီၢ်လံနှၣ် ပကညီဖိဒၣ်ဝဲပကဘၣ်စးထီၣ်သူၣ်ထီၣ်ပနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးဒီးတၢ်ကလၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့ၤအါမးဒီးကထၢဝဲဒၣ်တၢ်ခီတၢ်သွဲသ့ၣ်တဖၣ်နှၣ် မ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတူၢ်လိာ်ဝဲသ့စ့ၢ်ဧါ.ပကဘၣ်ဆိကမိၣ်သကိးကွၢ်စ့ၢ်ကီးနှၣ်လီၤ."ဒ်နှၣ်အသိးသရၣ်မုၣ်နါသဲသဲဝ့ကို့ၤတၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဝဲဒၣ်လၢကလုာ်ဒူၣ်အတၢ်သးလီဖဲၣ်ဒရဲၣ်ထံကီၢ်အက့ၢ်အဂီၤကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ,တၢ်မၤစှၤလီၤလီၢ်ခၢၣ်သးတၢ်ဟံစိဟံကမီၤဒီးတၢ်ဖိၣ်ပျံၤသနၢတဖၣ်,နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးဒီး ကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးသ့ၣ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ.

သရၣ်မုၣ်နါသဲသဲဝ့ကို့ၣ်ဒီးသရၣ်ကျိၣ်စ့ဒိၣ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးဒီးလၢကညီသးစၢ်(စာတမ်း)အပူၤ တၢ်ကတိၤတထံၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ,တၢ်ထံၣ်လၢအလီၢ်လံၤတဖၣ်ပကဘၣ်တၢၤကွံာ်အီၤနှၣ် ပမ့ၢ်တဲနှၣ်တၢ်နၢ်ပၢၢ်အီၤတညီဘၣ်အဃိ ပကမၤရှဲထီၣ်က့ၤအီၤနှၣ်လီၤ.(အဒိ–တၢ်ထံၣ်အၢဝဲဒၣ်ပယီၤကလုာ်ဒီတဖုနှၣ်မ့ၢ်ပှၤအၢပှၤသိဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်ခဲလၢာ်ဘၣ်.ဒ်နှၣ်အသိး တၢ်ထံၣ်အၢဝဲဒၣ်ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢလၢအမ့ၢ် ပှၤမၤတၢထိၣ်တၢလီၤတၢ်အံၤနှၣ်တမ့ၢ်တၢ်အဘၣ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်နှၣ်လီၤ.)

သရၣ်မုၣ်ဒ့ဝါထူ,တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကတိၤလၢအမ့ၢ်,"တၢ်ကဘၣ်ဘှီဘၣ်(၂၀၀၈)တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်အံၤနှၣ်ပကြၢးမၤလီၤတံၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဖိဖဲလဲၣ်တခါလၢပဘၣ်သးလၢတၢ်ကဘှီဘၣ်အီၤနှၣ်လီၤ.ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်နှၣ် တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်ဒီတဘ့ၣ်ပကဘှီဘၣ်နှၣ် တမ့ၢ်ပှၤကတူၢ်လိာ်ကီးဂၤဒဲးဘၣ်ဒီး တၢ်ကွဲးလီၤပာ်လီၤဃာ်ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်ဆၣ် တၢ်တလူၤပိာ်မၤထွဲအီၤအဃိနှၣ်လီၤ.အရှ့ဒိၣ်လၢပကဘၣ်ဃုထၢထီၣ်အီၤ(ပုဒ်မ)ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးနှၣ်လီၤ."

သရၣ်ကျိၣ်စ့ဒိၣ်စံးကတိၤတၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးကညီသးစၢ်ဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ပကထိၣ်သတြိၤဝဲဒၣ်ထံကီၢ်တၢ်ဟဲနုာ်ဟးထီၣ်ခီဖျိကီၢ်ပယီၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢအကဲဒိၣ်တဂၤဒီးအဖှိၣ်တဂၤနှၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအိၣ်ဖျါရှဲဒီးပကထိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ(GDP)နှၣ် တမ့ၢ်တၢ်အညီဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်လၢအကီဒိၣ်မးအဃိ ပမ့ၢ်ထိၣ်သတြိၤအီၤထံကီၢ်လၢအကဲဒိၣ်ကတၢၢ်တဘ့ၣ်ဒီး ထံကီၢ်လၢအဖှိၣ်ကတၢၢ်တဘ့ၣ်နှၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လၢအအိၣ်ဖျါရှဲဒီးနၢ်ပၢၢ်အီၤသ့နှၣ်လီၤ.

သရၣ်မုၣ်နါသဲသဲဝ့ကျိၣ်တၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢအမ့ၢ်, "ကညီသးစၢ်ဒီးတၢ်မူၤတၢ်ဘှီးနှၣ်တၢ်တိၤလၢအမ့ၢ်ကသံၣ်မူၤဘှီးနှၣ်ကဲဘျုးစ့ၢ်ကီးလၢတၢ်ကကူစါယါဘျါတၢ်ဆါအဃိ,မ့ၢ်တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤ ကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲဒၣ်တၢ်သူကသံၣ်မူၤဘှီးအံၤဂ့ၤစ့ၢ်ကီးလၢကျဲတဘိအပူၤအဃိ,မ့ၢ်တၢ်ကတိၤလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်ဒီးတၢ်ကြၢးဘှီဘၣ်ကွဲးကဲ့ၤအီၤလၢအဂၤတခါနှၣ်လီၤ.ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်နှၣ်ခီဖျိပအဲၣ်ဒီးတၢ်ကထီဒါဝဲတၢ်သူကသံၣ်မူၤဘှီးအံၤအဃိ,ပတကြၢးကွဲးပာ်ဖျါကသံၣ်မူၤဘှီးအံၤအတၢ်ကဲဘျုးလၢလံာ်အံၤအပူၤဘၣ်နှၣ်လီၤ."

တကတိၢ်ဃီတၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤမူဒါဆူပှၤတဂၤဘၣ်တဂၤဖဲလဲၤထိၣ်ကီၢ်ပယီၤကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်ခီကရၢနှၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်သန့မ့ၢ်သံကွၢ်တၢ်နှၣ် ပှၤလၢစံးဆၢတၢ်သ့နှၣ်မ့ၢ်ဝဲ, –သရၣ်ကွဲ့ပစံၣ်ဒီးသရၣ်သူလ့ၤမုၢ်နှၣ်လီၤ. ပှၤလၢကဘၣ်ဖးဖျါထိၣ်ကညီသးစၢ်အလံာ်(စာတမ်း)နှၣ်မ့ၢ်ဝဲ–သရၣ်ယိၤရှံဒီး(စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးတာဝန်ခံ)မ့ၢ်ဝဲ–စီၤဒီမနံးနှၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဘျီအံၤတၢ်တၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးဒီးတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–

(၁)တၢ၊တသီ–ကလုာ်ဒူၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ်ဆဲးလီၤအမံၤလၢတၢ်မၤနီၣ်အပူၤ,တၢ်အိးထိၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အမူး(ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်ခြင်း), တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ယူးယီာ်ဆူထံကီၢ်နီၣ်တယၢ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်နီၣ်တယၢ်,တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃး(မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာတိုင်းရင်းသားလူငယ်များညီလာခံဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ(CCNEYC)တၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤဟဲအိၣ်ထိၣ်သးအဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်လၢ–အူလၣ်မ့,SNLD ပၣ်တံၣ်ကရၢခိၣ်(၂)အတၢ်ကတိၤ,တၢ်ဖးဖျါထိၣ်လံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်လၢတၢ်ဆှၢထိၣ်အီၤတဖၣ်, ကလုာ်ဒူၣ်တဖုစှာ်စှာ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလိာ်သး,တၢ်ကတိၤစံးဘျုးစံးဖှိၣ်လၢ(CCNEYC)ခၢၣ်စး,တၢ်ပာ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢလၢပှၤထိၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်,တၢ်ဒိသကိးတၢ်ဂီၤလၢတၢ်ပာ်ကီၤဃာ်အဂီၢ်, ဖးဖျါထိၣ်ခီကရၢ်းတၢ်ဘျၢတဖၣ်,ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤကျဲအဂ့ၢ် ဘၣ်တၢ်တၢၣ်ပိၣ်လၢသရၣ်မုၣ်ခိးကွ့ၤ, တၢ်သူၣ်ထိၣ်ထံကီၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤဘၣ်တၢ်တၢၣ်ပိၣ်အီၤလၢ–အူမ့စ့ၤ,တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢ, မုၢ်နၤခီတၢ်သူၣ်ဖှံသးညီအမူး

(၂)ခံသီတသီ–တၢ်ပာ်ဖျါထိၣ်ကဲ့ၤပူၤကွံာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒီးဂီၤခီတၢ်ကစီၣ်, တၢ်တၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးတၢ်သူၣ်ထိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်လဲၤကျဲၤအဂ့ၢ်,ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်တဖၣ်တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်လဲၤကျဲအကတီၢ်,တၢ်တၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးဘၣ်ဃးတၢ်သူၣ်ထိၣ်ဖဲၣ်ဒရဲၣ်ထံကီၢ်အဂ့ၢ်,တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢဘၣ်ဃးတၢ်သူၣ်ထိၣ်ဖဲၣ်ဒရဲၣ်အဂ့ၢ်.

(၃)သၢသီတသီ–တၢ်ပာ်ဖျါထိၣ်ကဲ့ၤပူၤကွံာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒီးဂီၤခီတၢ်ကစီၣ်,ကလုာ်ဒူၣ်တဖုဒၣ်ဝဲစှာ်စှာ်ဖးဖျါထိၣ်အလံာ်ဆှၢနုာ်လၢခီကရၢ်းဘျီဝဲအံၤ

(၄)လွံၢ်သီတသီ–Facilitation Team ပာ်ဖျါထိၣ်ကဲ့ၤတၢ၊တသီဒီးခံသီတသီတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအလီၤပလိာ်တဖၣ်,ကလုာ်ဒူၣ်ခဲလၢာ်ပာ်ဖှိၣ်တၢၣ်ပိၣ်သကိးကဲ့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢအဒံးသိးလိာ်သးတဖၣ်,ဃုထံၣ်နှ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢတၢ်ကြၢးဘှါရှဲအီၤကတီၤဖုၣ်(မ့)ကတီၤယံၤ,ပှၤမၤလိာ်ဖိးဒ့တၢ်ကမံးတံာ်တဖၣ်ပာ်လီၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ

(၅)ယဲၢ်သီတသီ–ပာ်ဖျါထိၣ်ကဲ့ၤကရူၢ်တဖုစှာ်စှာ်တၢ်တၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်ပာ်ဖျါ,တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးပှၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်အတၢ်တၢၣ်ပိၣ်တဲသကိးတဖၣ်ဒီးထၢဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအရှဒိၣ်တဖၣ်လၢပကြၢးမၤလိၣ်ထိၣ်ဟံးနှ့ၢ်အီၤတဖၣ်,ဃုထံၣ်နှ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢတၢ်ကြၢးဘှါရှဲအီၤကတီၤဖုၣ်(မ့)ကတီၤယံၤ,တၢ်ပာ်လီၤသကိးခါဆူညါတၢ်ဖံးတၢ်မၤလဲၤကဲ့ၤဒ်ခီကရၢ်းအသိးအိၣ်ဒီးပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤတၢ်ကတိၤအိးထိၣ်,တၢ်ပာ်လီၤသကိးခါဆူညါတၢ်ဖံးတၢ်မၤ

(၆)ဃုသီတသီ–ကလုာ်ဒူၣ်ကိးဖုဒဲးခၢၣ်စးလၢဘၣ်တၢ်ဃုထၢတဖၣ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်တဖၣ်အိၣ်ဖှိၣ်တၢၣ်ပိၣ်သကိးတၢ်ပာ်လီၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤခါဆူညါ,တၢ်ပာ်ဂၢၢ်ပာ်ကျၢၤကဲ့ၤတၢ်ကသူၣ်ထိၣ်သိၣ်မှံၤကရၢအက့ၢ်အဂီၤ,တၢ်ထုးကွံာ်(CCNEY)ကမံးတံာ်,ပျ့ၢ်ကဲ့ၤခီကရၢ်း

ကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်ခီကရၢ်း (ပ့ၣ်လိၣ်)၂၀၁၆နံၣ်

တၢ်ပညိၣ်ဖီတၢၣ်

ဒ်သိးတၢ်ကမၤအါထိၣ်ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်တဖၣ်တၢ်ပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်ထံကီၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်,ကလုာ်ဒူၣ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး,နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးဒီးသူၣ်ထိၣ်ဖဲၣ်ဒရဲၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်ထံကီၢ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ

–ဒ်သိးကမၤဒိၣ်ထိၣ်အါထိၣ်ကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ်အတၢ်ရှလိာ်ကဂၢၢ်ကျၢၤခၢးမးအဂီၢ်.
–ဒ်သိးကဃုထံၣ်နှ့ၢ်ကလုာ်ဒူၣ်တၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢအဒံးသိးလိာ်အသးတဖၣ်ဒီးကဂုာ်ကျဲးစၢးဃုထံၣ်နှ့ၢ်သကိးတၢ်အစၢလၢတၢ်ကဘၣ်ဘှါရှဲအီၤ.
–ဒ်သိးကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်တဖၣ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးကပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်လၢတၢ်စံးကတိၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်လဲၤကျဲလၢကဒီးန့ၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢအတူၢ်ယံာ်ခိၣ်ကျၢၤအဂီၢ်.
–ဒ်သိးကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်တဖၣ်ကပၣ်ဃုာ်တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်ဒီးလၢတၢ်ကွဲးလီၤပာ်လီၤဃာ်ဖိလ်စံၣ်လၢကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးအပူၤနှၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ်ကလုာ်ဒူၣ်သးစၢ်ခီကရၢ်းအံၤ ဘၣ်တၢ်စးထိၣ်မၤအီၤ(၂၇.၇.၂၀၁၆တုၤ၁.၈.၂၀၁၆)အနံၤ,ဖဲယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပ့ၣ်လိၣ်နှၣ်လီၤ.လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခီကရၢ်းတဘျီဝဲအံၤ ကလုာ်ဒူၣ်လၢဟဲထိၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခဲလၢာ်(၂၆)ဖု,ခၢၣ်စးခဲလၢာ်(၄၁၉)ဂၤ,ပှၤလၢထိၣ်ဒိကနၣ်တၢ်(၅၄)ဂၤ,CCNEY ၅၀ဂၤ,ဝဲၤဒၢးပှၤမၤတၢ်ဖိလၢဟဲမၤစၢၤတၢ်၂၄ဂၤ,ပှၤနီၣ်ဂံၢ်နီၢ်ဒွးခဲလၢာ်မ့ၢ်ဝဲ(၅၄၇)ဂၤနှၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

တဘျီခါတၢ်လဲၤခီဖျိ

ဖဲလၢနၢ်ဟူဘၣ်ယဲတၢ်သးဝံၣ်လၢအမ့ၢ်,“ပှၤထံပှၤကိၢ်ပှၤဘၣ်ပှ့ၤအီၤလၢသွံၣ်လၢစီၤ,အိၣ်ဖျဲၣ်ထိၣ်ကိၢ်နမၤမနုၤဖုးသ့ၣ်နိၣ်ထိၣ်”ဒီးဆိကမိၣ်လီၤက့ၤသး,အိ…လၢထံကိၢ်ဂိၢ်ယတမၤဒံးယဲတၢ်နိတမံၤမးလဲၣ်? စးထိၣ်ဖဲနှၣ်,သးဆူၣ်သးဂဲၤလၢထံကိၢ်အဂိၢ်,တၢ်လၢယမၤသ့ကဟ့ၣ်လီၤက့ၤသးဒီးမၤစၢၤပှၤကလုာ်ဒ်ထံဖိကိၢ်ဖိ,ဒူသဝီဖိဒ်တၤလၣ်လၢအိၣ်ဒီးယၤတဖၣ်လီၤ.မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလၢယွၤအဘျုးအဃိ လၢတၢ်တဟ်သူၣ်ဟ်သးအပူၤ,၂၀၁၃နံၣ်,လါယူၤလံ၁၅သီ,ဒီးနှၢ်ဘၣ်ယဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကလဲၤသိၣ်လိစၢၤတၢ်လၢဖိသၣ်ဆံးကၠိ လၢမူကိၢ်ဆၣ်,ထံဃိၣ်သဝီလီၤ.လီၤဆီဒ်တၢ်အိၣ်ယဲလၢပျီဒီးတၢ်လဲၤတဘျီညါအံၤ,ဘၣ်ထိၣ်ကစၢၢ်တၢ်ကီဒိၣ်မးလၢယဂိၢ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢယွၤအဘျုးဒီးလဲၤတုၤဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ဖဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထိၣ်ဒီး သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲအိၣ်သကိးယၤ,ထံၣ်လိာ်သးပှဲၤဒီးတၢ်မဲာ်မုာ်နါဆၢဒီးတၢ်သူၣ်ဖှံသးညီလီၤ.စးထိၣ်ကဒီးကၠိဒီးထံၣ်ဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်.အိ..သးတမုာ်ဘၣ်.မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်နီၢ်ဆံးဆံးဖိဘၣ်ဟဲထိၣ်ကၠိယံၤဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိတလၢ,ကူသိးတလၢ တၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသးဒိၣ်မးလီၤ. သိၣ်လိတၢ်တသီဘၣ်တသီ သိၣ်လိတၢ်ပှဲၤဒီးတၢ်သူၣ်ဖှံသးညီလၢတဖျးမဲာ်အတိၢ်ပူၤ,ထံၣ်ယဲတၢ်သူသူတခါဒီးသးဖိစံၣ်ဒံဝံၤဒံဝီၤကွၢ်ထံယဲဒီးမ့ၢ်လၢယသိၣ်ဒူစိဖိတဖၣ်လီၤ.

ဖဲကၠိစံၣ်လီၤဝံၤဒီးလဲၤအိၣ်မ့ၤခါ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်စူၤကတိၢ်ဃိ ခၠဲထိၣ်ယဲဒီးသဒၢမ့ၢ်ဖိလၢတၢ်စူၤကျါ တၢ်သးဖှံဒီးတၢ်သးအုးပိာ်ထွဲဝဲအခံ မ့ၢ်လၢထံၣ်ဘၣ်ယဲသိၣ်ဒူစိဖိတဖၣ်မၤဃ့ထိၣ်အကူအသိး (ယူနီဖောင်း) တဲသကိးတၢ်နံၤသကိးဝဲလီၤ.ထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးလၢအဝဲသ့ၣ်,ခီဖျိလၢအဲၣ်ဘၣ်အထံကိၢ်,အပှၤကလုာ်အဃိ ဟးလၢတၢ်စူၤကျါကူသိးတအိၣ်,တၢ်ဃၢ်အ့ၣ်,ထိၣ်ကစၢၢ်ကလိအခိၣ်ကဲထိၣ်အပူၤလီၢ်ဘၣ်ဆၣ် တကအုကစွါဘၣ်.ထိဘိအိၣ်ဒီးတၢ်တဲနံၤတဲအ့လီၤ.ယဂိၢ်စ့ၢ်ကီး မ့ၢ်အဆိကတၢၢ် ထံၣ်အဝဲသ့ၣ်ပျံၤအီၤကီးလီၤ.သးကညီၤအီၤကီးလီၤဒီးပတြၢၤစ့ၢ်ကီးအီၤလီၤ. ဒီးဆိကမိၣ်ကဒီးယဲ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မၤလၢပှဲၤအမူအဒါလံ…ယဲဒု,ယတစးထိၣ်မးဒံးဘၣ်အဃိ သးဘၣ်ဖှိၣ်ဒိၣ်မးတၢ်ဆၢကတိၢ်စ့ၢ်ကီးသိၣ်လိတၢ်ခံလါမ့ၢ်ပှဲၤထိၣ် ဘၣ်ဟဲက့ၤလီၤကဒါက့ၤ ဆိကမိၣ်လၢပှၤကလုာ်အဂိၢ်တမၤဘၣ်ယဲလၢၤဘၣ်.သးတမုာ်စ့ၢ်ကီးလၢ ဘၣ်လီၤဖးဒီးကၠိဖိ,ဒူသဝီဖိတဖၣ် မ့ၢ်လၢဟဲက့ၤလီၤက့ၤဆူ ယတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဒီးသိၣ်လိက့ၤတၢ်လၢကစၢ်သဝီတုၤလၢ၂၀၁၃နံၣ်ဒီတနံၣ်ညါလီၤ. မ့ၢ်လၢဟဲက့ၤအိၣ်လၢသဝီအဃိ သးတဆူၣ်ကဲၣ်ဆီးလၢ ကမၤက့ၤတၢ်လၢပှၤကလုာ်အဂိၢ်ဘၣ်. ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်နှၣ် မ့ၢ်လၢပအိၣ်လီၢ်ကဝီၤနှၣ် ပဒိၣ်တၢ်ပၢ အိၣ်ဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အဃိ အါတက့ၢ် ပှၤမၤစ့ၢ်ကီးတၢ်လၢပဒိၣ်တၢ်မၤ ဒီးပှၤအိၣ်လါလဲ ဒီးယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲသးအိၣ်က့ၤလၢကမၤတၢ်လၢပဒိၣ်တၢ်မၤလီၤ. တဘျီတခိၣ်နၢ်ဟူဘၣ်က့ၤတၢ်သးဝံၣ်ဖိဒီးသးဆူၣ်ကဒါက့ၤယဲ ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်ထိၣ်က့ၤယဲဒီး ဃုကျဲဒ်သိး ကမၤလၢပှဲၤဘၣ်ယမူယဒါလၢပှၤကလုာ်အဂိၢ်လီၤ.

စးထိၣ်ဖဲနှၣ် ဘါထုကဖၣ်ယဲထိဘိလၢကစၢ်ကမၤစၢၤယၤဒီး မၤလၢပှဲၤနှၢ်ယတၢ်တိာ်ယတၢ်မုၢ်လၢ်တဖၣ်လီၤ.စးထိၣ်ဘါယဲလၢ၂၀၁၄.၁.၁သီတုၤလၢ၂၀၁၄.၃.၂၈သီ,ခီဖျိလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ကတဲာ်ကတီၤဒီး လဲၤဘၣ်ယဲလၢနီၢ်ဘုၣ်ဘိအတၢ်လီၢ်အဝဲအတၢ်ထုကဖၣ်ဒၢးနှၣ် ပှၤမ့ၢ်ဃ့တၢ်တမံၤမံၤလၢပှဲၤဝဲအဃိ,လၢယဃ့ထိၣ်တၢ်အါမံၤအကျါ ကစၢ်မၤလၢပှဲၤနှၢ်ယၤဒီး လၢယ

ဂီၢ် တၢ်သးခုအဒိၣ်ကတၢၢ်လၢစံးဆၢနၠ့ၢ်ယၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢထံကီၢ်အဂီၢ် ယဟးထိၣ်ဘၣ်ဒီး သုးကျဲၤန့ၢ်တၢ်လၢယဂီၢ်အဃိလီၤ. ၂၀၁၄.၄.၂၆သီ,ဒီးနၠ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢကဟဲထိၣ်ဘၣ်ကွ်လၢအမ့ၢ်,"ကညီပိၥ်မုၣ်သးစၢ်ခိၣ်နၢ်တၢ်မၤလိက္ဂီလီၤ. ဘၣ်ဃးထံကီၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,အတၢ်သူၣ်ထိၣ်တၢ်အိၣ်ဆိး, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ တၢ်ကီးအီၤတၢ်ပၥ်ပနိၣ်တၢ်လီၢ်ဟိၣ်ကဝီၤတနၢ်ဟူဘူတသ့ၣ်ညါဒီး ဟဲအိၣ်ဖဲကီၢ်ဆၣ်လၢၢ်ဒိၣ်၃သီဝံၤ ဟဲထိၣ်ကဒါက့ၤလၢကွ်ဝဲအံၤလီၤ. ဒီးတၢ်လီၢ်မဲၢ်ရၤမိၢ်နၠၣ်ဆိကမိၣ်လၢကမ့ၢ်ဝ့ၢ်လီၤ.တုၤလၢဟဲတုၤတဘျီဃီ တၢ်သ့ၣ်နိၣ်ဆှၢကဒါက့ၤယၤလၢအပူၤကွံၥ် လဲၤအိၣ်လဲၤဆိးလၢကစၢၢ်ကျါ သ့ၣ်နိၣ်ဘၣ်က့ၤ, ဘၣ်သးလဲၤကဒါက့ၤ ထံၣ်မှံက့ၤယတၢ်လီၢ်လၢထံဃိၣ်သဝီ ဃုာ်ဒီးသိၣ်ဒူစီဖိတဖၣ်လၢ ထီဘိအိၣ်ဒီးတၢ်သူၣ်ဖှံသးညီနၠၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟဲအိၣ်လၢမဲၢ်ရၤမိၢ်တစိၢ်တလီၢ်ဖိအံၤ တၢ်ဆၢကတီၢ် တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်မ့ၢ်လီၤပလိာ်သးဒီးတၢ်လီၢ်လၢအိၣ်ဘၣ်တ့ၢ်ယဲနၠၣ်သးသယုၢ်ဘၣ်ယဲ ထီဘိဒီးမဲာ်ထံမဲာ်နိယွၤလီၤဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ.ဒီး တလါညါအံၤစ့ၢ်ကီး မ့ၢ်ဝဲခရံာ်အိၣ်ဖျဲၣ်အလါအဃိ,သးအိၣ်က့ၤယဲလၢဒူသဝီဆၢထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးမ်ပါဒီပုၢ်ဝဲၢ်တံၤသကီးတဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် ဆိကမိၣ်ထံထံ တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢအရှဒိၣ်လၢယဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်လၢအရှဒိၣ်နီၢ်နီၢ်တခီ,ယကဘၣ်မၤလိတၢ်အဂ့ၤကတၢၢ်မ့ၢ်ဝံၤ မ့ၢ်က့ၤလီၤမၤကဒါက့ၤတၢ်နၠၣ် ဒ်ဆၢမုၢ်လၢ်လၢကထံၣ်လိာ်ဘၣ်က့ၤသးဒီး ယပှၤကလုာ်တဖၣ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်နးတၢ်ဖှိၣ်ယံာ်တ့ၢ်လံသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးယတၢ်မုၢ်လၢ်လၢအမ့ၢ်ဒ်တၢ်သးဝံၣ်ဖိလၢ,"ပှၤထံပှၤကီၢ်ပှၤဘၣ်ပှ့ၤအီၤလၢသွံၣ်လၢစီၤ,အိၣ်ဖျဲၣ်ထိၣ်ကီၢ်နမၤမနုၤဖုးသ့ၣ်နိၣ်ထိၣ်"ဒ်တၢ်သးဝံၣ်ဖိအံၤမၤယဲမ့ၢ်တလၢပှဲၤဝဲခဲလၢာ်ဘၣ်ဆၣ်ဖဲလၢအိၣ်မူခါ ဒ်သိၣ်ဒူစီတဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤတ့ၢ်လံအသးနၠၣ် ယဲစ့ၢ်ကီးကဟ့ၣ်လီၤက့ၤသးလၢထံကီၢ်ဒီးပှၤကလုာ်အဂီၢ်နီၢ်နီၢ်လီၤ. ဒ်ယအၢၣ်လီၤတ့ၢ်ယသးအသိး ပှၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ် လၢထံကီၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်သးအိၣ်လၢကမၤတၢ်လၢအထံကီၢ်ဒီးအပှၤကလုာ်အဂီၢ်နၠၣ် ဖဲလၢသုအိၣ်တၢ်လီၢ်တပူၤလၢ်လၢ် ဒ်သုမၤသ့အသိးနၠၣ် မၤအဂ့ၤကတၢၢ်တက့ၢ်.လၢခံ ဆၢဂ့ၤဘၣ်ပှၤကီးဂၤဒဲးလၢ မ်ပကပၥ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်တုၤလၢပထံကီၢ်နၠ့ၢ်တစုတက့ၢ်..

မ်လၢပဃိ ပထံကီၢ်သုတလီၤမၢ်တဂ့ၤ.
မ်လၢပဃိ ထံကီၢ်ကအိၣ်မုာ်ခုၣ်ဘၣ်.
မ်လၢပဃိ ထံကီၢ်ကနၠ့ၢ်က့ၤသပှၢ်.

ဘျုးဒိၣ်ဖီ B.D

ကညီပိာ်မုၣ်သးစၢ်ခိၣ်နၢ်တၢ်မၤလိက္ဂီဖိတဖၣ်

သ့ၣ်ဂံၢ်ဝၣ်စဲလၢအမၤသံ အ့ၤအၤဒံၤအဲးစ်တၢ်ဆါအဃိ

၁. ထိၣ်ဒိၣ်နဲး(ရှားစောင်းလက်ပပ်)
(Aloe via)

လၢကိၢ်ပယီၤထံလိၢ်ကိၢ်ပူၤ,ပှၤလၢအလဲၤသမံသမိးကွၢ်အသးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်အ့ၤအၤဒံၤအဲးစ်တၢ်ဆါအိၣ်ဝဲအဂၤတကလိၢ်အဘျဲၣ်,မ့မ့ၢ်လၢ(အ့ၤအၤဒံၤအဲးစ်)ပှၤဆါတဖၣ်အဂိၢ်,ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဖျၢၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲၤကျိၤအကသံၣ်လၢထုးထိၣ်ဝဲတဖၣ်ပှၤဆါခံကလိၢ်ဘျဲၣ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်အပှ့ၤတန့ၢ်ဘၣ်အဃိ,အဝဲသ့ၣ်အသူၣ်ဟးဂီၤသးဟးဂီၤတလိၢ်အိၣ်ခိးတ့ၤလၢဒိးန့ၢ်ဘၣ်ကသံၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ပှၤလၢအသ့ၣ်ညါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါဒ်သိးအံၤတဖၣ် အသးဘၣ်ဒိအသးဟးဂီၤအဃိ, အတၢ်ဆါအါထိၣ်ဝဲလီၤ.ပှၤဆူးပှၤဆါတနီၤအမဲာ်ဆှးအဃိလဲၤမၤကွၢ်အသးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်တဘူၣ်ဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တူၢ်သံအသးလီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိး,ပှၤဆါလၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်(အ့ၤအၤဒံၤအဲးစ်)တဂၤ အဝဲကကူစါအသးအစ့တအိၣ်ဘၣ်အဃိ, တနံၤဘၣ်တနံၤ အတၢ်ဆါနးထိၣ်,မ့ၢ်တဲဘၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢပှၤကကွၢ်အံၣ်ကွၢ်ဆံးအဃိ, အဆၢတဲာ်လီၤအသးလၢကလဲၤအိၣ်လၢကရၢ်တဖျၢၣ်လၢ ပှၤလဲၤထိၣ်က့ၤလီၤစှၤအလိၢ်ဒီးအိၣ်သံအသးဖဲန့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤထိၣ်ဒဲဖိဝံၤမံလီၤဝဲဒီး ဘၣ်ဖဲအတၢ်ဆါနးထိၣ်အဆၢကတိၢ် အဝဲထံၣ်ဝဲထွံၣ်ဃဲၤဃိတဒုအပူၤလိၢ်ထိၣ်ဒီး လၢအကပၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးထိၣ်ဒိၣ်နဲးဒီးအဝဲအ့ၣ်အိၣ်ဝဲထိၣ်ဒိၣ်နဲးအကံၢ်ပူၤအညၣ်ဒီးလ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် ပှၤဆါန့ၣ်အဂံၢ်အဘါစၢ်ဒီးမံဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.လၢခံတဂီၤ အဝဲထံၣ်ဝဲလၢထွံၣ်ဃဲၤဃိတဒုန့ၣ်သူၣ်ဖှံသးညီဒီးအပူၤလိၢ်လၢအအိၣ်ပှဲၤဒီးအဖံန့ၣ် ဃ့ထိကွံာ်ခဲလၢာ်လီၤ. ပှၤဆါအံၤ ဟံးန့ၢ်ထွံၣ်ဃဲၤဃိအတၢ်ကူစါယါဘျါကသံၣ်ဒီး ကိးနံၤဒဲး,အဝဲသူဝဲဒၣ်ထိၣ်ဒိၣ်နဲးအမုၢ်ဒီးတ့ၤမုၢ်မဆါတနံၤအံၤအဝဲအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး အိၣ်မူဝဲဒၣ်တ့ၤခဲအံၤဒံးလီၤ.

ထိၣ်ဒိၣ်နဲး(Aloe via) လၢပသ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤအံၤ ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤလၢ အအိၣ်လၢအိၣ်ပှဲၤဒီးအကံၢ်အစီလၢအမၤဂ့ၤထိၣ်ပမိၢ်ပှၢ်အဂံၢ်အဘါလီၤ. ပှၤဟံးန့ၢ်တၢ်အကံၢ်လၢထိၣ်ဒိၣ်နဲးအပူၤကွးန့ၢ်အီၤဒီး ကျဲကျိးယုာ်ဒီးအံသၣ်ဆၢဝံၤအီအီၤဒ်တၢ်ခုၣ်ထံအသိးတက့ၢ်.(ပဘၣ်အီသံကစဲၣ်)အီၤလီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်လၢ ပှၤမ့ၢ်အီအီၤဒံးအံၤန့ၣ်ပှၤဂံၢ်ပှၤဘါကထိၣ်ဝဲဒီးဖံးဘ့ၣ်ကဖျါဘျ့ဖျါစီၣ်ဝဲလီၤ.

တမ့ၢ်ထဲလၢကိၢ်ပယီၤပူၤပှၤသူဝဲဘၣ်.ထံကိၢ်ဒ်ခိၣ်ရံယါကိၢ်,အၤဖြံကၤကိၢ်တဖၣ် ခဲအံၤသူဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ထိၣ်ဒိၣ်နဲးအကျဲထံအံၤပှၤမ့ၢ်အီအီၤတနံၤသၢခွးဒီး (CD4 cell) တဖၣ် ကဟဲဂ့ၤထိၣ်ကဒါက့ၤဝဲလီၤ.

၂. ပသၢဂီၤ (Onion)

ခဲအံၤပှၤထံၣ်ဘၣ်လၢပှၤလၢအတၢ်ဆါနးသ့ၣ်တဖၣ်သူဝဲပသၢဂီၤဒီး တၢ်ဆါကိညၢ်ထိၣ်က့ၤဝဲလီၤ. မ့ၢ်လၢမနုၤအဃိ ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်နာ်သက့ ပှၤထံၣ်ဘၣ်လၢ ပှၤလၢအဘၣ်အ့ၤအၤဒံၤအဲးစ်တဖၣ်အပူၤလိၢ်ဘျါက့ၤဝဲ,အဟၢဖၢလဲၤပတုာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါအၢလၢဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်ကူစါယါဘျါအီၤတန့ၢ်ဘၣ်အံၤ,ပသၢဂီၤတံၢ်မၤဘျါက့ၤအီၤန့ၣ် လၢအခိၣ်ထံးယတနာ်ဘၣ်. ပှၤဆါအနီၢ်ကစၢ်ဟဲအုၣ်အသးဒီးတဲပှ့းယၤအဃိယနာ်အီၤလီၤ.မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤသးခုတခါလီၤ. တၢ်သူကသံၣ်ဖိၣ်အကျိၤအကျဲ–ဟံန့ၢ်ပသၢဂီၤဖးဒိၣ်အတံၢ်သၢဖျၢၣ်ကိးနံၤဒဲးဝံၤ အီးကွံာ်အဘ့ၣ်, သ့ကွံာ်ကုၤသူသူဖိလၢ အအိၣ်လၢပသၢဂီၤအလိၤဝံၤ တိၢ်ဘျဲးအီၤတ့ၤအထံထိၣ်တက့ၢ်.ဘၣ်ပာ်လီၤဆိဆၢၣ်တိၢ်ဒီးကဘၣ်ကဆဲှကဆှိဝဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ကဘၣ်အီအထံတနံၤသၢခွးဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၢ်လီၤ. လၢတလါအတိၢ်ပူၤ တၢ်ဆါကကိညၢ်ထိၣ်က့ၤဝဲလီၤ. ကသံၣ်သရၣ်ဒိၣ်စိသ့ၣ်တဖၣ်စံးဝဲ,"ဖဲပှၤအီအီၤအဆၢကတိၢ် လၢသၢသီလွံၢ်သီအတိၢ်ပူၤ ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အဃၢ်တဖၣ်ကဟဲထိၣ်မှၢ်မှၢ်လၢနဘ့ၣ်ဆူၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ဆဲးအီအီၤတက့ၢ်.တဘၣ်,ဘၣ်ယိၣ်တၢ်တဂ့ၤ. အစိကနၢတမုာ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါမ့ၢ်ကိညၢ်နာ်သက့ဘၣ်ဆဲးအီအီၤတနံၤသၢခွးဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၢ်လီၤ."ကသံၣ်သရၣ်လၢအကူစါယါဘျါတၢ်လၢသ့ၣ်ဂံၢ်ဝၣ်စဲသ့ၣ်တဖၣ်အုၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

၃ တၢ်လီၤသး(တၢ်သး)

တၢ်လီၤသးန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီတခါ လၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ကဲထီၣ်ညီနုၢ်အသးလၢခိၣ်ဃၢၤတၢ်အိၣ်သးအဃိန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်လၢမိၢ်ပှၢ်အဘ့ၣ်လီၤဒီး ပှၤလဲမဖိပြံၤလၢအအိၣ်လၢဘ့ၣ်လာ်တဖၣ် သးဝဲဒၣ်တုၤဒၣ်လဲာ်ပှၤကီၤအီၤတကဲလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.အယဲၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် တုၤလၢတူၢ်ဘၣ်ဝဲတကဲလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.အယဲၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်တုၤလၢတူၢ်ဘၣ်ဝဲတကဲလၢၤဘၣ်န့ၣ် ကဆါထီၣ်ဝဲဝံၤကသးဝဲထဲတၢ်လီၢ်တတီၤဧိၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်သးဃ့/တၢ်သးတဖၣ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်နှၣ် ပလီၤကသးလၢမိၢ်ပှၢ်ဒီတဂၤနှၣ်လီၤ. စုတြၢ်ပူၤ, စုညါသး, ခီၣ်ညါသးအကဆူး,စုဒၣ်အဆၢ,ကံၣ်ကၢ်ထံးဖဲတၢ်လီၢ်တဂ့ၢ်တကျိၤနှၣ်ကသးဝဲလီၤ.တၢ်သးဃ့နှၣ်အိၣ်ဝဲခံကလုာ် လၢအမ့ၢ်တၢ်သးဃ့အဘၣ်စိၣ်,တၢ်သးဃ့အဃ့ထိနှၣ်လီၤ. ခံကလုာ်လၢာ်နှၣ်ဘၣ်ကူဘၣ်ဂာ်တၢ်သ့လီၤ.

တၢ်သးဃ့

တၢ်သးဃ့နှၣ်မ့ၢ်ဝဲ,ကမဲနှ့ၢ်တၢ်ဆါဃၢ်ဖိ/ကုၤ(ဖၤကၣ်)တကလုာ်နှၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်လၢဘ့ၣ်ကုအလီၤဒီးဖဲလၢလဲၤဟးတၢ်လီၢ်ခံ ချူၣ်တၢ်ပူၤအဆၢကတီၢ်ဘ့ၣ်ကုတဖၣ်သးဝဲနှၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်လၢအတဖိးလိာ်သးဒီးပှၤဘၣ်ဒီးအလီၤကမိလိထိၣ်,တၢ်သးဘံးကထိၣ်ဒီးလီၤကသးထိၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်ဆံၣ်ဆၢ

ပှၤလၢအဘၣ်တၢ်ဆံၣ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢအပူၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးထီးကလဲာ်နှၣ် အလီၤကသးဝဲလီၤ. အသဒံအကျိၤကတဲာ်,အမဲာ်ချံကထိၣ်ဘီ,အညၣ်ကထိၣ်ဘီ,အလီၤကသး,ပညာ်ကထိၣ်,အဟၢဖၢကပအူးတုၤဒၣ်လဲာ်ကီၤဝဲတကဲဘၣ်နှၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢသဒံအံသၣ် (Eilesults)တဖၣ် လဲၤနုာ်လီၤဆူပှံာ်ပူၤတနှ့ၢ်လၢၤဘၣ်အဃိ ကလဲၤပြါနုာ်အသးဆူသွံၣ်ကျိၤယူၤလၢမိၢ်ပှၢ်ဒီတဂၤညါအဃိဒီးကကဲထိၣ်တၢ်လီၤသးဒီတဂၤညါလီၤ. သဒံအပူၤလၢၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ထီးကလဲာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ မ့ၢ်အိၣ်တဲာ်ကၢၤတၢ်ဒီးကဲထိၣ်ခဲစၢၣ်တၢ်ဆါသ့ဝဲလီၤ.

ဟိၤမိဂ်ာလီၤထုး

ပိာ်မုၣ်တဖၣ်တချူးအိၣ်ဖျဲၣ်ဖိအဆၢကတီၢ် ညီနုၢ်အလီၤသးဝဲလီၤ.ဖဲလၢသးပှၢ်ဒီးဘူးလၢအဟုးကတုာ်အဆၢကတီၢ်ဟိၤမိဂ်ာလီၤထုးအဃိ လီၤသးဝဲသ့လီၤ.

တၢ်သးဃ့/တၢ်ဖှိ/န့ရူၣ်

တၢ်သးဃ့/တၢ်ဖှိ/န့ရူၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ကဲထိၣ်ဖဲစုတြၢ်ပူၤ,ခီၣ်တြၢ်ပူၤ,တံာ်လာ်ပူၤ,ကံၣ်ကၢ်ထံးနှၣ် သးဝဲတုၤဒၣ်လဲာ် ပတူၢ်ဝဲနးဒိၣ်မးလီၤ.ဃိၤအ့ၣ်ပှၤ,ကပိၤအ့ၣ်ပှၤ, တၢ်ဖှိဆါသ့ၣ်တဖၣ်ကဲထိၣ်တၢ်သးသ့ဝဲလီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဖဲတၢ်ကိၢ်ခါအဆၢကတီၢ်ဘ့ၣ်ကုလၢအဘၣ်ဒီးမုၢ်တၢ်ကိၢ်တဖၣ် ထိၣ်သူထိၣ်ဃးဒီးသးဝဲဒၣ်လီၤ.

ပိာ်မုၣ်ကဲ့ၢ်ဂီၤသး

ထံၣ်ဘၣ်လၢအါဒၣ်တၢ်တကဲ့ၢ် ပိာ်မုၣ်တဖၣ်လၢဖိသၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်အကျိၤ (trichomonura)တၢ်ဆါအဃၢ်အဃိ အဝါဟဲလီၤဒီးသးဝဲလီၤ.လီၤဆီဒၣ်တၢ်ပိာ်မုၣ်လၢနီၢ်တဂၤတၢ်ကဆဲှကဆှိစှၤဒီးတသူကသံၣ်ကသီတဖၣ်ကဲထိၣ်တၢ်သးအါလီၤ.ခံပူၤခိၣ်ထိးသးကဲထိၣ်သးခီဖျိလၢကပၢၤထိၣ်အါကဲၣ်ဆိးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဖဲလဲၤဟးတၢ်လီၢ်ခံအခါ တသ့ကဆှိခံပူၤခိၣ်ထိးစီစီဘၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ထီးကလဲာ်အိၣ်လၢပှံာ်ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤအဃိလီၤ.ထီးကလဲာ်ဖိပြံၤတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်နှၣ် ဖဲမုၢ်နၤအဆၢကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟးထိၣ်လၢတၢ်ချ့အဃိ နဖိၣ်နှ့ၢ်အီၤသ့ညီကဒၣ်လီၤ. ပှၤကိးဂၤဒဲး တနံၣ်ကြၢးအီကသံၣ်ထီးကလဲာ်ခံဘျီလီၤ.

ဖဲသးအဆၢကတီၢ် ပလီၢ်သး သုတဝ်ာဘၣ်အီၤတဂ့ၤ

ဖဲလီၤသးအခါဒ်သိးသုတဝ်ာဘၣ်အီၤတဂ့ၤအဂီၢ် တဘၣ်ပာ်ထီစုမ့ၣ်ခီၣ်မ့ၣ်ဘၣ်. ဖဲမံအခါမ့ၢ်လၢဝ်ာဘၣ်လီၤအဃိ ဖဲအသ့နှၣ် ဘၣ်ပလီၢ်သးလၢနီၢ်တဂၤတၢ်ကဆဲှကဆှိ ဒ်သိးဘ့ၣ်ကုတၢ်လီၤသးတၢ်ဆါသုတကဲထိၣ်ဒီးဘၣ်ကူဘၣ်ဂာ်တၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.တၢ်ကြၢးလဲၤပှ့းဆူကသံၣ်သရၣ်လီၤဆီ, မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်သရၣ်လၢအနၢ်ပၢၢ်တၢ်တဖၣ်အအိၣ်နှၣ်လီၤ.

ဒ်သိးတၢ်သးသုတကဲထိၣ်တဂ့ၤ

ဒ်သိးတၢ်သးသုတကဲထိၣ်တဂ့ၤအဂီၢ် ဘၣ်ပာ်မိၢ်ပှၢ်အဘ့ၣ်ကဆဲှကဆှိလီၤ. တၢ်ဖှိၣ်ဆါမ့ၢ်ဟဲထိၣ်နှၣ် ဖှူအီၤဒီးဘၣ်စကံၣ်ဘံၤ, မ့တမ့ၢ် မ့ၤလ်စံၣ်ကၢၣ်ကသံၣ်အဖှူတကဲ့ၢ်. တၢ်ကြၢးကၤဆ့ကၤလၢအသူ လၢကလံၤဟဲနုာ်ဟးထိၣ်ညီဝဲတဖၣ်လီၤ.လုၢ်ထံကိးနံၤဒဲး ထွါသူထိၣ်လိၤ ဖှူလီၤလၢတၢ်သးဃ့ကသံၣ်ဘၣ်စကံၤဘံၤ, စကံၣ်နၤတဖၣ်ဒီးအီကသံၣ်ထီးကလဲာ်တကဲ့ၢ်.

ပိာ်မုၣ်တဖၣ်တကြၢးကူကၤတၢ်ဃံးဃံးဘၣ်. တၢ်ကူတၢ်သိးအသီတဖၣ်ကြၢးလၢတၢ်ဆူၣ်အီၤဝံၤမၣ် ကူကၤအီၤတကဲ့ၢ်. တြီၤကိၣ်မိၤနှၣ် တၢ်ဆါမ့ၢ်ကဲထိၣ်နှၣ်သူကသံၣ်မ့ၣ်ထြိၣ်ဒၣ် မ့တမ့ၢ်သူကသံၣ်လၢကသံၣ်သရၣ်နဲၣ်လီၤဝဲတကဲ့ၢ်. ကြၢးလဲၤဒုးနဲၣ်သးလၢ ကသံၣ်သရၣ်လၢအသ့အဘၣ်တဖၣ်ဒီး ဟံးနှ့ၢ်တၢ်ကူစါယါဘျါတကဲ့ၢ်.

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ

တၢ်စံးဘျုးစံးဖှိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲမုာ်တၢ်ကွဲး

စံးဘျုးစံးဖှိၣ်ဘၣ်ဒီပုၢ်ဝဲၢ်ပှၤကွဲးလံာ်ဖိဒီးဒီပုၢ်ဝဲၢ်ပှၤဖးလံာ်ဖိကိးဂၤဒဲးလၢအဆီၣ်ထွဲကညီပိာ်မုၣ်ကရၢမဲးကစံလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး,တၢ်ဆှၢထိၣ်တၢ်ကွဲးအကလုာ်ကလုာ်,တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒီးစုအတၢ်မၤစၢၤဒ်သိးမဲးကစံဖိအံၤကကဲထိၣ်အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ဆူမဲာ်ညါတဘ့ၣ်အဂီၢ် ပလိၣ်ဘၣ်လၢသုကဆှၢထိၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအကလုာ်ကလုာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ပသးခုတူၢ်လိာ်ပှၤကိးဂၤဒဲးအတၢ်ကွဲးဒီးအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတၢ်ကထၢနုာ်အီၤဒီး အလီၢ်မ့အိၣ်လၢတၢ်ကဘှီဘၣ်အီၤဒီးတၢ်ကဘှီဘၣ်အီၤတနီၤ မ့ၢ်ပတၢ်သကွံၢ်ကညးဆိဘၣ်သုဝဲကိးဂၤဒဲးနှၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့လၢ ပှၤကိၤဂၤဒဲးအဂီၢ်

ဒ်မိၢ်မ့ၢ်သရၣ်အဆိကတၢၢ်လၢဟံၣ်တဖျၢၣ်အပှၤအသိး, မိၢ်, မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးကသံၣ်သရၣ်မုၣ်,ပှၤလၢအပၢဆှၢဟံၣ်ဃီဒီတဖျၢၣ်ညါ မိၢ်,မ့ၢ်ဟံၣ်အနီၢ်ပၤမုၣ် တဘျီဃီ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဟံၣ်အပှၤမၤတၢ်ဖိတဂၤလီၤ.မ့ၢ်လၢမိၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါဖးဒိၣ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်အဃိ မိၢ်တဖၣ်ကြၢးလၢမၤလိမၤလ့ၤန့ၢ်အဖိမုၣ်ဖိခွါတဖၣ်လၢတၢ်သ့ကတဲာ်ကတီၤနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤ, သ့ကတီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, သ့နီၤဖးတၢ်လၢအကြၢးတကြၢး,တၢ်ဂ့ၤတၢ်တဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒိသဒၢန့ၣ် ဂ့ၤန့ၢ်တၢ်ကူစါယါဘျါတက့ၢ်လီၤ.ဖဲအ့းစ်တၢ်ဆါဟဲပၢၢ်ထီၣ်သိသီနံၣ် သရၣ်မုၣ်လါလၣ်(မုဂါကစၢ်ထူမိၢ်)လၢအမၤတၢ်ဖဲမ့ၢ်ယူၣ်ခရံာ်ဖိတၢ်ဆါဟံၣ်တဂၤတဲပှၤယၤဒ်အံၤ,“ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်ဒီးကထၢၣ်ဒီလ်ဘၢးတဲဘၣ်အပှၤမၤတၢ်ဖိခဲလၢာ်လၢပှၤလၢအဟဲဆူတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ် သုကဘၣ်ဟ်ပနီၣ်အီၤလၢအမ့ၢ်, ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးအ့းစ်တၢ်ဆါလီၤ.”အဝဲအဲၣ်ဒိးစံးဝဲ,မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢမ့ၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကၢ်ပှၤဘျါက့ၤတသ့ ပှၤမၤတၢ်ဖိကီးဂၤဒဲး ကဘၣ်ပလီၢ်အသးလၢတၢ်ပီးတၢ်လီထးဆဲးကီးမံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ.အဝဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတခါလၢ ပှၤကီးဂၤဒဲးကဘၣ်ပလီၢ်အသးန့ၣ်လီၤ.လီၤဆီၣ်ဒၣ်တၢ်ဖဲယဟဲက့ၤဆူယထံယကိၢ်,ဒီးယပှၤကလုာ်အကျါ တၢ်လၢအမၤတမုာ်ယသးအိၣ်ဝဲဒီးယအဲၣ်ဒိးလၢမိၢ်တဖၣ်ကဟံးန့ၢ်အါထီၣ်မူဒါလၢဖိတဖၣ်အဖီခိၣ် ဒီးသိၣ်လိန့ၢ်ပဖိတဖၣ်လၢတၢ်ကဆဲ့ကဆို,တဲနၢ်ပၢၢ်အီၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂ့ၢ် မၤစၢၤအီၤလၢကသ့ကပလီၢ်ပဒီအသးလၢအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အတၢ်အိၣ်မူကဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လၢပဝဲကညီဖိတဖၣ် အါတက့ၢ်ပတသးဘၣ်အါတၢ်ဘၣ်.ပဟ်ပှၤထဲသိးတုၤသိးဒီးပနီၢ်ကစၢ်အပတီၢ်,ပအဲၣ်ပှၤတမုံၤ, ပတူၢ်လိာ်ပှၤတမုံၤလၢပဟံၣ်, ဟ်အီၤဒ်ပပှၤဟံၣ်ဖိဃီဖိအသိး အိၣ်ဒီးတၢ်ထဲသိးတုၤသိးန့ၣ်လီၤ.အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤဒီးအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပတၢ်လီၤတူာ်လီၤကာ်အိၣ်ဝဲ, ခီဖျိပတနၢ်ပၢၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဘၣ်ဒီး တၢ်လၢကဟဲဒိဘၣ်က့ၤပပှၤဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ် ပတသ့ၣ်ညါလၢပကဘၣ်ဒီသဒၢပသးဒီးကွၢ်လီၤက့ၤပတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိလၢကိၢ်ကၠိၣ်တဲၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကညီဖိလၢကစၢၢ်ခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ,ကညီဖိလၢပၢၤထံးပၢၤလာ်မ့ၢ်ဂ့ၤမ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးလိာ်သးလၢတၢ်သကဲာ်ပဝးဒ်လၢထးအသိးန့ၣ်လီၤ. တုၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါမ့ၢ်ဟဲဘၣ်ပှၤလံၤဒီးပကကူစါယါဘျါသးအဂီၢ်,တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခံမ့ၢ်ဝဲကျိၣ်စ့,တၢ်သးဘၣ်တံာ်တာ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကသံ,ဘၣ်တံာ်တာ်ဃုာ်ပှၤလၢပခိၣ်ပဃၢၤတၢ်အါမံၤပိာ်ထွဲထီၣ်အခံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢယအဲၣ်ဒိးတဲဖျါတဖၣ် ကြၢးလၢပဒိၣ်ပှၤပၢထံပၢကိၢ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤပှဲၤဝဲနာ်သက့ ပအိၣ်မူဘၣ်လၢ ကိၢ်လၢအလီၤသထြူးကွံာ်ဆူတၢ်ဖိလာ် ထံကိၢ်လၢအဖှိၣ်ကတၢၢ်အစရီပူၤအဃိ ပနီၢ်ကစၢ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်န့ၣ် ပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ပဘၣ်သူၣ်ထီၣ်ပဘှၣ်ပတီၢ်ဒီး ဆၢထၢၣ်လၢပခိၣ်ဒၣ်ပဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ပမၤတ့ၢ်လံဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးသိၣ်လိမၤယုၤတအိၣ်အဃိ အါတက့ၢ် ပတနၢ်ပၢၢ်ဒီး ပတလူၤပိာ်ထွဲဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဆိကတၢၢ်လၢယအဲၣ်ဒိးဟ်ဖျါမ့ၢ်ဝဲ,မဲအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့န့ၣ်လီၤ.ဖဲယဟဲတုၤကိၢ်ပယီၤ ယထံၣ်ဘၣ်လၢယဖိယလံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,ပှၤဂုၤပှၤဂၤအဖိအလံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,ဒိၣ်တၢ်လီၤအဲၣ်ဃံလၤ,မၤလံာ်ဒီၣ်ဖွဲးဒိၣ်မး, သူၣ်ဝံၣ်သးဆၢတၢ်သ့ဖျံၣ်ဖျံၣ်ဆှါဆှါကီးဂၤဒဲး တုၤမ့ၢ်အနံၤထီၣ်တဘီ အမဲဖိတဖၣ်လီၤက်မဟူၤယၤ, တနီၤအမဟူၤယၤဖိတဖၣ် ဖျါက့ၤဒၣ်ထဲအခိၣ်ဆၢၣ် ယသးကညီၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကိၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်တသိၣ်လိအဝဲသ့ၣ်လၢကကတီၤအမဲဒီးကထူးကဆှိအမဲကီးဘျီဒဲးဖဲအိၣ်တၢ်ဝံၤအလိၢ်ခံမ့ၢ်ဂ့ၤ, တချုးအနုာ်လီၤဆူလိၢ်မံပူၤဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒံးဘၣ် တၢ်ဆၢကိၣ်လိၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ဘၣ်သးဝဲ အိၣ်ဝဲဘဲဒိၣ်မး မိၢ်ပၢ်မၤညီနုၢ်န့ၢ်ဖိတဖၣ်လၢကအိၣ်တၢ်ဆၢဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်အိၣ်ဃ့(သဃ့ၤစၤ)လၢအပှၤကလံၤဘၣ်ဒိၣ်နု့ၢ်ဒံးတၢ်အိၣ်အဂၤအဃိ ဖိသၣ်တဖၣ်ကမၢၤအိၣ်ဝဲဒီး ကဲထီၣ်နုအီၤလၢမဲအဃၢ်အိၣ်ဒီး ဖိသၣ်တဖၣ်အမဲသူအမဲဆါ,အမဲကူၤကညီး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါ တချုးလၢအမဲတလဲဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်အမဲသူကီးဂၤ လီၤသးကညီၤဒိၣ်မးလီၤ. လၢကိၢ်ကၠိၣ်တဲၣ်အပူၤဖိသၣ်တဖၣ် အမိၢ်ကဘၣ်လဲၤဟ့ၣ်လီၤသရၣ်လၢကသံၣ်ထူးမဲလၢကွဲတဂၤတဘိ ဒီးဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်မုၢ်ဆါတၢ်အိၣ်ဝံၤ,ကဘၣ်ထူးစီကွံာ်အမဲအကိာ်ပူၤလီၤန့ၣ် တၢ်သိၣ်လိဃာ်အဝဲသ့ၣ် တကးဒံးဘၣ် ဖိသၣ်တဖၣ်တုၤအဟဲက့ၤလၢဟံၣ်ဒီး တချုးနုာ်လီၤဆူလိၢ်မံပူၤဒံးဘၣ်န့ၣ် မိၢ်တဖၣ်သိၣ်လိအဖိ မၢအဖိတဖၣ် ထူးကဆှိအမဲအကိာ်ပူၤလီၤ. ပတထံၣ်ဘၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်အမဲဃၢ်အိၣ်အမဲသူဘၣ်. တကးဒံးဘၣ် ဖိသၣ်တဖၣ် အမိၢ်တပှၤနုး အိၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ဆၢကိၣ်လိၣ်နီတဘျီဘၣ်. ဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆၢကိၣ်လိၣ်လၢအမိၢ်ပှၤနုးအိၣ်အီၤန့ၣ် မ့ၢ်မိၢ်လၢအဟဲလၢကိၢ်ပယီၤတဖၣ်လီၤ.ကသံၣ်သရၣ်ဘၣ်ဃးမဲတဖၣ်ဟဲကွၢ်သမံသမိးတၢ်လၢ

ကၠိဒီး မ့ၢ်ထံၣ်ဖိသၣ်လၢအမဲအဃၢ်အိၣ်န့ၣ်ကွဲးန့ၢ်ဝဲလံာ်လၢ ကဘၣ်လဲၤဒိးပၠးအမဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယသးအိၣ်လၢ မိၢ်တဖၣ် လၢတၢ်ဖံးအါတၢ်မၤအါအဖီခိၣ် ကကျဲးစၢးဟံးန့ၢ်မူဒါလၢ ဖိတဖၣ်အမဲအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဒီးပၢ်တဖၣ်ကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအမါအဖိလၢသ့ကတဲာ်ကတီၤလီၤအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး မၤစၢၤဘၣ်မိၢ်တက့ၢ်. သ့ၣ်ညါလၢမိၢ်လီၤဘှံးလီၤတီၤဒီး ဘၣ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢဟံၣ်ဒီတဖျၢၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. လၢကိၢ်ကၠိၣ်တဲၣ်အပူၤဖိသၣ်တဖၣ် တၢ်ဒုးအီကလီအီၤလၢတၢ်နှၢ်ထံလၢအဘျါဒီး ဖိသၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ချ့မး ထီချ့မး တအီဘၣ်တၢ်နှၢ်ထံလၢအဆၢဘၣ်အဃိ အမဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်သွံၣ်ဆၢမ့ၢ်ဂ့ၤတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်. စီၤပၤမၢ ပှၤဒုးအီဖိသၣ်တဖၣ်လၢတၢ်နှၢ်ထံဒီးတၢ်မၤကွၢ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ချ့မးအဃိ စီၤပၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်လၢ ကၠိကိးဖျၢၣ်ဒဲး တၢ်ကဘၣ်ဒုးအီဖိသၣ်လၢတၢ်နှၢ်ထံအဒၢလီၤ.

တၢ်ခံမံၤတမံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟ်အီထံအလီၢ်ဒီး တၢ်အီထံအီနီန့ၣ်လီၤ. ဖဲယလဲၤထံၣ်ဘၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးထံအီသပၢၤကီးဖျၢၣ်ဒဲးလီၤ. ထံအီသပၢၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢသပၢၤကဘုးန့ၣ် ခုၣ်ဒီးဘဲဝဲလီၤ. တလီၤဆီပှၤဟ်ထံလၢ ထံဒၢတလါ(ယ့ၤခဲသ့းတၣ်)အပူၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဘၣ်. ထံအီသပၢၤတနီၤ ဟံၣ်ကစၢ်ကျၢၢ်ဘၢဝဲဒီး တၢ်ကံးညာ်လၢသၣ်ဘုလါမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကမံၤကမိာ်သုတလဲၤနုာ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပကစၢ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးတမံၤတပျိၤအီသကီးထံခွးတဖျၢၣ်ဃီဝံၤ ဘျၢၣ်နုာ်လီၤက့ၤထံခွးအဝဲန့ၣ်လၢသပၢၤစုၣ်ထံအပူၤအဃိပှၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါအဃၢ်တဖၣ်အထူးပှဲာ်ထံအဃုၤအဃၢ်စဲဘူးလၢထံခွးအနီးဖံးလိၤသ့ဝဲအဃိ ပကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါတမံၤမံၤလၢ ပှၤလၢအသူသကီးထံခွးတဖျၢၣ်ဃီဒ်န့ၣ်အသိးလီၤ.ပှၤတမှံၤလၢအဟဲလၢပဟံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဖံးဘူးညၣ်တံၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပဘၣ်ဟ်အီၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါလၢအဘၣ်ဂာ်တၢ်ညီကီးဂၤဒဲး ဒ်ကသံၣ်သရၣ် ဒီးကထၢၣ်ဒီလ်ဘၢးတဲဝဲအသိးလီၤ.ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးဘံၤတၢ်ဆါအဃၢ်(Bပိ)တဖၣ် နမ့ၢ်အီဘၣ်အထံခွးအလီၢ်,အနီတၢၤအလီၢ်န့ၣ် တၢ်ဆါဘၣ်ကူနၤညီဒီးသ့ဝဲလီၤ. ပှၤတနီၤအိၣ်ဒီးထံၤဘံၤတၢ်ဆါအဃၢ်ဘၣ်ဆၣ် တချုးဒံးလၢတၢ်ဆါအပနီၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဒံးဘၣ်န့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ဟးအီဒၣ်ထံခွးသကုၤမ့ၢ်လၢတသ့ၣ်ညါလီၤအသးအဃိမ့ၢ်ဂ့ၤ,တနီၤတသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဘၣ်အဃိမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ပဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါလၢအလီၤပျံၤ,ဘၣ်ကူဘၣ်ဂာ်တၢ်ညီသ့ၣ်တဖၣ် ခီဖျိတၢ်သူတၢ်ပီးတၢ်လီတမံၤဃီတခါဃီအဃိလီၤ. မ့ၢ်သ့တဘၣ်သူထံအီသပၢၤတဂ့ၤ. သူထံဒၢ, ထံဘူလၢ ပှၤဝံာ်လီၤဝဲ မ့တမ့ၢ် ပှၤဘၣ်ဘိလီၤဝဲဆူထံခွးပူၤတက့ၢ်.ပမ့ၢ်သူထံဒၢလၢပှၤဝံာ်လီၤနုာ်သက့ဖဲပှၤဟဲလၢပဟံၣ်ပှၤမ့ၢ်ဃ့အီပထံန့ၣ်ဟ့ၣ်အီၤထံခွးလၢပှၤတအိဒံးဝဲတဖျၢၣ်ဝံၤသ့ကွံာ်အီၤ, နမ့ၢ်ဘၣ်ယိၣ်ပှၤကဆိကမိၣ်လၢနသးဘၣ်အၢအီၤန့ၣ် တလိၣ်နသ့တဘျီဃီဘၣ်. ဟ်အီၤလၢတၢ်သ့ခွးအလီၢ်တက့ၢ်. သိၣ်လိနဖိတဖၣ်လၢအသုတဟးအီပှၤဂၤအထံခွးတဂ့ၤ, ထံခွးလၢပှၤတမှံၤဟဲအီဝဲတဖၣ်တဘၣ်ဒုးအီပှၤသမှံၤလၢအသီတဂၤတဂ့ၤ. တဘၣ်ဒုးအီစ့ၢ်ကီးနပှၤဟံၣ်ဖိဃီဖိတဂ့ၤ. မၤလီၤဆီန့ၢ်နဖိအဆံးတဖၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်အထံခွးသိၣ်လိအီၤတဲနၢ်ပၢၢ်အီၤလၢခံကကဲထီၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အလုၢ်အလၢ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တလိၣ်လၢပကဘၣ်အိၣ်ဒီးထံခွးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဘၣ်. ထံခွးမ့ၢ်အါထဲလဲၣ် ပမ့ၢ်တဟ်လီၤဆီ ဖဲပှၤအီဝံၤတဘျီလၢ်လၢ်န့ၣ် ကဟဲစိာ်န့ၢ်ပှၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢပကွၢ်လၢပမဲာ်တဖျါဘၣ်ဒီး တၢ်ဆါလၢတၢ်ယါဘျါအီၤကီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဖဲပလဲၤအိၣ်တၢ်လၢခီနီအကျုးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ထံချီဆၢအကျုးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ပှၤဟ်လီၤဒုးအီပှၤလၢထံချီခၣ်လီၤ.ထံခွးတဖၣ်ကျုးကစၢ်တသ့ကွံာ်ဝဲတဘျီဃီဘၣ်.သ့စီက့ၤဝဲလၢဟါအဆၢကတီၢ်လီၤ. ပှၤဟဲပှၤအိၣ်တၢ်တဖၣ်အီဝဲပှဲၤဂၤ, ပှဲၤဘျီလံလဲၣ်. ယမ့ၢ်ဟးအိၣ်တၢ်လၢခီနီကျုးန့ၣ်ယအီထံချီခၣ်တလီၤဘၣ်.ယသးဘၣ်အၢပှၤထးခိၣ်အလီၢ်ဒိၣ်မးတကးဘၣ်ယပျံၤစ့ၢ်ကီးတၢ်ဆါလီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိး ကသူထံအခွး တၢ်တကြၢးခွဲးလီၤအီအီၤလၢခွးဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်အပူၤဒီး ဘျၢၣ်အီသကီးတခွးဃီဘၣ်. တမ့ၢ်လၢ ပအိၣ်ဒီးတၢ်ဒုၣ်တၢ်ထုဘၣ်. မ့ၢ်လၢပဟံၣ်ဖိဃီဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်ဒီး ပတံၤသကိးတဖၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်လီၤ.ယတဲဒ်န့ၣ်ဒီး ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပှၤကတဲလၢ ဖံတဂၤအထးခိၣ်သ့ မ့ၢ်ဟဲတဘၣ်ကီးဒုးအိၣ်အမ့ၤတဂ့ၤ, တမ့ၢ်ကီးဒ်န့ၣ်ဘၣ်.တဘၣ်ဆိကမိၣ်လၢ ယဆိကမိၣ်ဒီးကွဲးလီအိၣ်တၢ်တဂ့ၤ.ဖဲယအိၣ်ဒံးလၢမုၢ်ယူၣ်တဘျီ ယလဲၤတုၤဆူဟံၣ်တဖျၢၣ်ယဃ့အီထံဒီးဖိသၣ်ပိာ်ခွါတဂၤန့ၣ်ထုးထီၣ်ထံပလီလၢထံချံၣ်ဒၢအပူၤလူလီၤန့ၢ်ယၤယအီဝံၤ,ယထံၣ်လၢက့ၤဟ်လီၤဝဲလၢတၢ်သ့ခွးအလီၢ်တဘျီဃီလီၤ. ယမဲာ်ဆှးတစဲးစဲးဘၣ်ဆၣ် ယသ့ၣ်ညါလၢအဝဲမၤတၢ်အဘၣ်လီၤ. အမိၢ်မ့ၢ်ကသံၣ်သရၣ်မုၣ်အဃိ, ကသိၣ်လိန့ၢ်ဟ်စၢၤအီၤလၢ တၢ်လၢထံခွးန့ၣ် ပှၤအီမ့ၢ်ဝံၤ ပကဘၣ်သ့အီၤတဘျီဃီ သ့မ့ၢ်တမုာ်တခီဟ်အီၤလၢတၢ်သ့ခွးအလီၢ်ပှၤဟဲက့ၤလၢခံတဂၤ တဟံးန့ၢ်အီထံခွးလၢတၢ်ဟ်အီၤလၢတၢ်သ့ခွးအလီၢ်နီတဂၤဘၣ်.ဖဲလၢကိၢ်ကၠိၣ်တဲၣ်တၢ်အိၣ်အကျုးပူၤ ထံခွးလၢတၢ်တအီဒံးအီၤတဖၣ် တၢ်ကျၢၢ်ခိၣ်လီၤလာ်အီၤ. မ့မ့ၢ်ထံခွးလၢအအိၣ်လၢအအီထီ(ပဲးလဲး)န့ၣ်နဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢပှၤအီဝံၤတဂၤလံ.ပှၤဆါတၢ်ကျုးကစၢ်မ့ၢ်သ့ခွးလၢဟါခီတၢ်မၤဝံၤအကတီၢ်နုာ်သက့ပှၤဟဲပှၤအိၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်တအီဘၣ်တဂၤဒီးအနိးဖံးအလီၢ်ဘၣ်.ဒ်န့ၣ်အသိးလၢပှၤတနီၤအဟံၣ်ပှၤဝဲတၢ်ဟ်လီၤထံခွး(ဖၤခွဲး)အလီၢ်ဒ်န့ၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.

ဖိသၣ်တဖၣ်တၢ်ဆါဘၣ်ကူဘၣ်ဂာ်အီၤညီအဃိ မိၢ်တဖၣ်ကသိၣ်လိအဖိလၢသုတဟးအီနါစီၤထံခွးတဂ့ၤ.လၢဟံၣ်န့ၣ်တဘၣ်သူထံအီသပၢၤတဂ့ၤ.နမ့ၢ်စံးလၢနကဟ်လီၤဆီန့ၢ်ထဲနဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်ဒု သ့ဒၣ်ကယၢာ်ဂ့ၤကတၢၢ်လီၤ.မ့မ့ၢ်လၢပှၤသမှံၤအဂီၢ်နကဟ်နၢ်အီၤသပၢၤထံန့ၣ်ပှၤသမှံၤဒ်သိးယၤတၢ်ကီကဘၣ်အီၤလီၤ. ကဃ့ခွးလၢအဂၤတဖျၢၣ်ဃ့တဘူၣ်. ကအီဒီးအီတလီၤ. ပှၤသမှံၤလၢအဒံးသိးဒီးယၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးအါမးလီၤ.တဘျီပဟးသကိးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဖီခိၣ် ပပှၤအီထံလၢပှၤဆါဝဲ တဂၤတဒၢနုာ်သက့ ဖဲပကခီဃီၤဆူထံကျိဝၢ်ဘၢးခီန့ၣ် ပှၤနိၣ်ချံဖိတဂၤဃ့နၢ်ပထံပလီဒီး မိာ်ထိၣ်အီဝဲလၢအကိာ်ပူၤဝံၤ သပှၢၤကဒီးအကိာ်ပူၤ, အကိာ်ပူၤတခီဂီၤကၠိၣ်ကနၥ် အိၣ်သဘျုၣ် ပကွၢ်လိာ်ပမဲာ်ဒီး ပဟံၤအီက့ၤတဘူၣ်နီတဂၤလၢၤဘၣ်. ပှၤအိၣ်ဝဲလၢအတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်တအိၣ်,အိၣ်ဒံးဝဲအါမးလီၤ.ပှၤတနီၤအိၣ်သဘျုၣ်ကအီထံအဆၢမး လဲာ်လီၤ(ခါလီၤ)အသဘျုၣ်အသံးလၢအစုညါသး ဘျၢၣ်နုာ်လီၤထံဝံၤ သ့သပှဲၤအကိာ်ပူၤဒီးအီထံခွးဝံၤ ကျၢၢ်လီၤက့ၤဝဲလၢအလီၢ်,ဖိသၣ်လၢတသ့ၣ်ညါသးဘၣ်အၢတၢ်ဒီးပှၤသးပှၢ်မ့ၢ်တသိၣ်လိအီၤဘၣ်န့ၣ် အီကဒီးထံအဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်သးအုးဒိၣ်မးလၢဖိသၣ်အဂီၢ်လီၤ.ယဟးထံၣ်ဘၣ်လၢယမဲာ်အဃိ ယသးအိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကမၤအိၣ်ထိၣ်တၢ်လုၢ်တၢ်လၢ် တမ့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲဘၣ်. ကဂ့ၤန့ၢ်ဒံးနနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအီဘၣ်ပှၤကိာ်ပူၤနိးဖံးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ

ယလဲၤဘၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ် ပှၤတဂၤအိၣ်ဒိးတၢ် ဆါထီးပျူၢ် မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ် အဝဲဟဲဖဲယအိၣ် ဟံၣ် တဖျါကဆဲ့ကဆို,အမဲဒီၣ်ဘီ အဝဲလဲၤ ဘျၢၣ်အီစ့ၢ်ကီးထံလၢသပၢၤစုၣ်ထံတဖျၢၣ်အ ပူၤဒီးကျၢ်လီၤက့ၤထံခွးဖဲန့ၣ်ဟံၣ်ကစၢ်အဖိ ဖိဟဲက့ၤဘျၢၣ်အီသကိးဒၣ်ထံအီတဖျၢၣ် ဃီ,ထံခွးတဖျၢၣ်ဃီလီၤ.ယအိၣ်ဖဲန့ၣ်သၢ သီ ယထံၣ်ပှၤတဘျုးဂၤဟဲဘျၢၣ်အီထံဖဲအ ဟဲတုၤပှၤဟံၣ်အခါလီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်ဟးဂဲၤ လိာ်ကွဲဒီး ဟဲက့ၤဘျၢၣ်အီထံလၢအစုစဲဒီး ဖၣ်ကမူၣ်ဖၣ်ဆါလီၤ.အဝဲန့ၣ်ပဝဲမိၢ်ပၢ်တ ဖၣ်ပကဘၣ်ပာ်သူၣ်ပာ်သးကိးဂၤဒဲးန့ၣ် လီၤ.

ယတဲပှ့းပှၤလၢတၢ်အီထံအဂ့ၢ်ဒီး သးစၢ်မုၣ်တဂၤတဲပှ့းယၤတၢ်လီၤနံၤဖိတခါ တဲဝဲတခီခီနံၤဃုာ်ဝဲတခီခီန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံး တဘျီပှၤတဂၤလဲၤတၢ်အဝဲအဲၣ်ဒိးအီထံဒိၣ် မး အဝဲလဲၤဘူးကတုၤ ထံၣ်စိဝဲချၢၣ်တထူၣ် ဒီးလၢချၢၣ်ခိၣ်ထံးန့ၣ် အိၣ်ဒီးသပၢၤစုၣ်ထံ (စ့းအိ)အဃိအဝဲသးခုလၢကအီဘၣ်ထံ န့ၣ်လီၤ. ဖဲအလဲၤတုၤန့ၣ် အဝဲထံၣ်ဘၣ်လၢ ပှၤလိၤတဂ့ၤတဂၤဆ့ၣ်နီၤလၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံး လီၤ.အဝဲဆိကမိၣ်ဝဲပှၤဘၣ်တၢ်ဆါအၢတဂၤ အိၣ်ဖဲအံၤဒု ကအိဒၣ်ထံတခါအံၤလီၤတံၢ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢအအဲၣ်ဒိးအီထံဒိၣ်တ လၢအဃိမၤဝဲတဘၣ်လၢၤဘၣ်.အဝဲဘျၢၣ်အီ ထံဒီး အိဝဲဘူးလၢထံခွးအစုဖိၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲ လၢပှၤတဂၤအံၤကအီထံလၢထံခွးအခၢၣ်သး လီၤ. ဖဲအဝဲအီထံဝံၤအခါ ပှၤဘၣ်တၢ်ဆါအၢ တဂၤနံၤကမံ့ထိၣ်ဒီးတဲအီၤ,နအီထံဘူးလၢ ထံခွးအစုဖိၣ်ဒ်သိးဒီးယၤလီၤနီၤ. ယဲနာ်က့ ယသးဘၣ်အၢတၢ်သ့ကီၤလီၤ. ပှၤဝဲန့ၣ်ဘိုး သအိၣ်ဘၣ်မးအသးလီၤ.

မၤတဘၣ်ကီးဘၣ်ဖဲအသ့ပကမၤ လိမၤလ့ၤပသးလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ် တက့ၢ်. ပမ့ၢ်ဟးလၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ်ပှၤအါ ပှၤဂီၢ်အကျါဒီး ပကစိာ်သကိးပထံဒၢဖိ ပသု တဃ့အီပှၤတၢ်တဂ့ၤ, တၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်အိၣ် ဖှိၣ်ပှၤအါ ပကမၤဒ်ထံဒိၣ်ကီၢ်လဲၢ် ပမၤတသ့ တညီဘၣ်အဃိ ပနီၢ်ကစၢ်ပဘၣ်သ့ကတီၤ လီၤစ့ၢ်ကီးပသး ဖဲပတၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤအ ခါန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်ခိးလၢပဒိၣ်ကဟဲမၤနၢ်နၤ တဂ့ၤ, တဘၣ်ခိးလၢပစ့မ့ၢ်အိၣ်တဂ့ၤ ပသး မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်ပမၤသ့လီၤ. စးထိၣ်မၤသကိးခဲ အံၤတက့ၢ်.

မ့ၢ်တြီၤဖီလ့လ့ၣ်

ပမ့ၢ်တဲတၢ်အဲၣ်အဂ့ၢ်ဒီး မ့ၢ်တၢ် လၢအလဲၢ်ဝဲဒိၣ်မးဒီးပဆိကမိၣ်အီၤတဘၣ် ဘၣ်. တၢ်အဲၣ်အဂ့ၢ် ဘၣ်စးထိၣ်စံၣ်ဃဲၤအီၤ လၢဟိၣ်ခိၣ်ကဲထိၣ်သီဒီး တုၤခဲအံၤတလၢာ် ဝဲနီတဘျီဘၣ်. တၢ်အဲၣ်နူၣ် အဒိၣ်ဃိၤဒီးအ ထီအိၣ်ထဲလဲၣ်.ပထိၣ်ဒွးအီၤတန့ၢ်ဘၣ်ဆၣ် အိၣ်ဝဲဒီးအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလီၤ.

တၢ်အဲၣ်နူၣ် အိၣ်ဝဲဒီးအသးသမူ လီၤ. တၢ်အဲၣ်နူၣ် နထိၣ်အီၤအနိၣ်ထိၣ်အပျုၤ မ့ၢ်လၢာ်ကွံာ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အဲၣ်အံၤအထီအိၣ် ထဲလဲၣ်. နလူၤအီၤတတုၤနီတဘျီ ဒ်သ့ၣ်တ ထူၣ်အဒ့တဖၣ် ဆဲးဖးထိၣ်အသးတဆီဘၣ် တဆီဒီးဒိၣ်ထိၣ်လဲၢ်ထိၣ်အသိး တၢ်အဲၣ်စ့ၢ် ကီးဆဲးဖးထိၣ်သ့ဝဲလီၤ. ဒ်ပအဲၣ်လီၤပသး အသိး ပတၢ်အဲၣ်နူၣ် ပဘၣ်ဟ့ၣ်ဆူပမါ, ပ ဝၤ, ပမိၢ်ပပၢ်,ပဖိပလံၤ,ပဒီပုၢ်ဝဲၢ်, တမုၢ်တ ခွါ,ဒူဖိသဝီဖိ,ပပှၤကလုာ်,ထံကီၢ်ဒၣ်လဲာ် ပတၢ်အဲၣ်အံၤလၢာ်တသ့ဘၣ်ဒီး ကဆဲးဖး ထိၣ်လီၤ. အခီပညီ ပမၤတၢ်လၢပဟံၣ်ဖိဃီ ဖိအဂီၢ်သ့အသိး လၢပထံကီၢ်ပပှၤကလုာ် အဂီၢ်ဒၣ်လဲာ် ခီဖျိတၢ်အဲၣ်နူၣ် ပမၤအီၤသ့ခဲ လၢာ်န့ၣ်လီၤ.

တဘျီပှၤဆးတၢ်ဖိအိၣ်တဂၤ လၢ အတၢ်မၤဒၢးဖိပှူၤ,ဟံးန့ၢ်ဝဲတၢ်ကံးညာ်အ က့ဖိတက့ဒီး တံာ်ဆံးလီၤဝဲတက့ဘၣ်တ က့လၢထးတံာ် လၢအိၣ်ဒီးအပှ့ၤကလံၤဒီး ဖျါဃံလၤတဘ့ၣ်နူၣ်လီၤ.တုၤမ့ၢ်အတံာ်ဝဲဝံၤ ဒီးပာ်လီၤကွံာ်ဝဲအထးတံာ်လၢအခိၣ်ထံး လာ် မ့တမ့ၢ် ထးဆးတၢ်ဖိတခီ ပာ်ထိၣ်ဝဲ လၢအခိၣ်ဖျၢၣ်လၢအဖျၢၣ်ဃာ်ဝဲတဘ့ၣ်အဖီ ခိၣ်နူၣ်လီၤ. ပှၤဆးတၢ်ဖိအံၤအဖိခွါ ကွၢ်အ ပၢ်မၤတၢ်မၤတုၤအဝံၤ, လၢတၢ်ကမၢကမၣ် အပူၤသံကွၢ်ဝဲအပၢ်,"ပါဧၢ...ထးတံာ်လၢန ဆူးကါအီၤတဘ့ၣ်အံၤနူၣ်အိၣ်ဒီးအပှ့ၤက လံၤဒီးဖျါဃံလၤဒိၣ်မးလီၤ.ဘၣ်ဆၣ် ဖဲနဆူး ကါအီၤဝံၤနူၣ်ကွၢ်လီၤလၢနခိၣ်ထံးလီၤ. မ့မ့ၢ် ထးဆးတၢ်တခီအလုၢ်အပှ့ၤတအိၣ်နီတမံၤ ဘၣ်.နမ့ၢ်ပှ့ၤအီၤလၢစ့တဘ့ၣ်နူၣ် နဒိးန့ၢ်အီၤ အါမး ဘၣ်မနုၤအဃိ နပာ်လုၢ်ပာ်ပှ့ၤအီၤဒီး ပာ်ထိၣ်အီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢနခိၣ်အဖီခိၣ် လဲၣ်.ဘၣ်မနုၤအဃိနဘၣ်မၤဒ်နူၣ်လဲၣ်."

"မ့ၢ်..ဖိခွါဧၢ,နတဲတၢ်နူၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤ.ထး တံာ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ပသမၢအလိၢ် တအိၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်လၢထးတံာ်မၤဝဲ တခီနူၣ် အိၣ်ဒၣ်မၤညာ်ကွံာ်တၢ်ကံးညာ်ဖိ ဆူအက့အခီနူၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ထးဖိအံၤနူၣ် လီၤ ဆီန့ၢ်ထးတံာ်အံၤနူၣ်လီၤ."အဝဲဘျးစဲက့ၤ ဝဲတၢ်ကံးညာ်အက့အခီဖိတဖၣ်ဒီး မၤအါ ထိၣ်က့ၤတၢ်ကံးညာ်ဖိအံၤ အလုၢ်အပှ့ၤနူၣ် လီၤ. လၢတၢ်နူၣ်အဃိ လၢယဂီၢ် ထးဖိအံၤ အလုၢ်အပှ့ၤ ဒိၣ်န့ၢ်ဒံးထးတံာ်အံၤနူၣ်လီၤ.

တၢ်အဲၣ်လၢပဒိးန့ၢ်အီၤ ပသူခဲက နံၣ်အံၤနူၣ်အိၣ်ဒီးအကစၢ်လီၤ. အဝဲဒၣ်မ့ၢ်က စၢ်ယွၤလၢအဟ့ၣ်လီၤပှၤတၢ်အဲၣ်နူၣ်လီၤ. ပ တၢ်အဲၣ်မ့ၢ်စှၤဒံးလၢပခိၣ်ပဃၢၤ, ပဟံၣ်ဖိဃီ ဖိအဂီၢ်ဒံးအဃိ ပမ့ၢ်ဃ့အီၤနူၣ် အဝဲကဟ့ၣ် အါထိၣ်ပှၤလီၤ.ဒ်ပအဲၣ်လီၤပသးပအဲၣ်ပဟံၣ် ဖိဃီဖိအသိး တၢ်အဲၣ်အကစၢ်အံၤ အဲၣ်ဒိး လၢပအဲၣ်ပှၤလၢပဃၢၤဒီး အဲၣ်ပှၤအဆံးသ့ၣ် တဖၣ်လၢပကျါဒီး တိစၢၤမၤစၢၤအီၤနူၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အဲၣ်ပှၤအဆံးလၢ အအိၣ်လၢပကျါနူၣ် မ့ၢ်ပအဲၣ်က့ၤပတၢ်အဲၣ်အကစၢ်နူၣ်လီၤ. အ ကစၢ်စံးဘၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ ဒ်နအဲၣ်လီၤနသး အသိးနူၣ်တက့ၢ်.

လၢ

နီၢ်စံနၣ်

ထါမ်ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ

သးဟးဂီၤတဂ့ၤ

တုၤမ့ၢ်လါစဲးပထ့ဘၢၣ်အကတၢၢ် တနွံတုၤဃီၤထီဘိမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဟူးမၤဝးယသး,မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤကဖီထီၣ်ယသ့ၣ်ယထံ,မၤသးကနိးယသးတုၤလၢယသးဖိကသ့ၣ်ဖးလီၤ.

ဖဲယနီၢ်ဆံးအခါ ယန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လီၤကိၢ်ဖးဒိၣ် ယသးကအိၣ်ၚနံၣ်ဘျဲၣ်လီၤ. တၢ်ထိၣ်ယၤယအိၣ်တဆူၣ်ဘၣ်တုၤလၢပှၤအါဂၤဟဲထံၣ်ယၤဒီး ဆိကမိၣ်ဝဲလၢယမူတသ့လၢၤဘၣ်.တၢ်မုၢ်လၢ်တအိၣ်လၢၤဘၣ် သနၥ်က့ ယမိန့ၣ်ကွၢ်ဝဲယကသါဒံးဒီးအဝဲဂုၥ်ကျဲးစားဃုကျဲ ဒ်သိးကကူစါယါဘျါယၤအဂိၢ်လီၤ. ဒီးဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ် ယဖါတံၢ်လၢအဒိပုၢ်ဝဲၢ်ဒီးယမိန့ၣ် အဝဲထံၣ်ယၤဒီးသးကညီၤဘၣ်ယမိဒီးယၤ ဒီးလဲၤဆှၢယၤဆူဝ့ၢ်ဒဝဲၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်လီၤ.ဖဲယလဲၤတုၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ် ကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်ထံၣ်လီၤယမိဒီးတဲဝဲ,"ဘၣ်မနုၤသုတဟဲဆှၢသုဖိဆိဆိလဲၣ်. အခဲအံၤ သုဖိမုၣ်တဂၤအတၢ်ဆါအံၤဖးဆါညါ.မ့ၢ်မူသနၥ်က့ တမ့ၢ်လၢအဝဲလဲၤတၢ်တသ့လၢၤဘၣ်."ယမိန့ၣ်အသးဘၣ်ဒိဒီးဟီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.ယဖါတံၢ်န့ၣ်တက့ၤဘၣ်.အဝဲအိၣ်သကိးကွၢ်ထွဲစၢၤယမိလီၤ.အဝဲကွၢ်ထွဲစၢၤယၤတုၤလၢယကိညၢ်လီၤဝံၤ မ့ၢ်လၢတၢ်လၢၥ်ဘူၣ်လၢၥ်စ့ၤအါအဃိ ကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်ထွဲပှၤကသံၣ်ကသီဒီးပျဲပဟဲက့ၤလီၤလီၤ.ပဟဲက့ၤတုၤလၢဟံၣ် ယမိဒီးယပါအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ထွဲယၤ စံၢ်ယၤ ဟ့ၣ်အီယၤကသံၣ်ကသီ,ကွၢ်ယၤအဂ့ၤကတၢၢ်လီၤ. သနၥ်က့ ဒ်ကသံၣ်သရၣ်တဲယၤအသိး ယမ့ၢ်မူဒံးသနၥ်က့ယစုယခီၣ်တဂ့ၤလၢၤဘၣ်.ယလဲၤတၢ်တသ့လၢၤဘၣ်. ယဲစ့ၢ်ကီးယကဖီၣ်တၢ်အဂိၢ်ယဂံၢ်ယဘါတအိၣ်အါအါဘၣ်.ယကွၢ်ယသကိးတဖၣ်ဟဲလိၥ်ကွဲသူၣ်ဖှံသးညီယကွၢ်မ့ၥ်မးယအဲၣ်ဒီးဂဲၤယအဲၣ်ဒီးသးဖှံဒ်တံၤသကိးအဂၤလီၤ.သနၥ်က့ယမၤတသ့ဘၣ်. ယဘၣ်အိၣ်သးမံဒၣ်လၢယဟံၣ်ပူၤလီၤ ဒီးတုၤလီၤလၢယသးအိၣ်အနံၣ်တဆံ ပအိၣ်လၢပသဝီပူၤတသ့လၢၤဘၣ်ဒီး ပဘၣ်ဃ့ၢ်ထီၣ်တဆီဘၣ်တဆီဒီးယမိယပါ,အဝဲသ့ၣ်ဂုၥ်ကျဲးစားပုယၤဒီးမၢပှၤပုစၢၤလီၤ.ပှၤပုယၤန့ၣ်ယသးကညီၤဘၣ်ပှၤဒိၣ်မး,ယလဲၤတၢ်မ့ၢ်သ့တမ့ၢ်လၢပှၤဂၤဘၣ်ပုယၤဘၣ်. ယလဲၤဒ့ၣ်ယဲလီၤ.ယမိယပါဒီးအသကိးအါဂၤဘၣ်ဃ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်မၤအသးတဘျီအံၤလီၤ.ပဃ့ၢ်တဆီဘၣ်တဆီဖှိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပတအိၣ်ဘၣ်လၢလၢလီၣ်လီၣ်,မံဘၣ်အလီၢ်တမှၥ်ဘၣ်. ပဃ့ၢ်ထီၣ်ဒီး ပဟဲတုၤလၢဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤလီၤ.ပဟဲအိၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤယထံၣ်ဘၣ်တံၤသကိးတဖၣ်မၤလိတၢ်,ကူသိးအီကံအဝါ,စကားအလါယကွၢ်ဂ့ၤမး. ယဘၣ်သးလဲၤထိၣ်ကွဲသနၥ်က့,ပှၤလၢကကွၢ်ထွဲယၤလၢကွဲတအိၣ်ဘၣ်.ယမိစ့ၢ်ကီးတချုးဘၣ်. ဘၣ်ကွၢ်ယပုၢ်ဖိလၢအဆံးလီၤ.ယသးဘၣ်ဒိဒိၣ်မး ယဆိမိၣ်လီၤယသးလၢယတၢ်အိၣ်မူတစိၤသးအံၤယကဘၣ်အိၣ်ဒၣ်ဒ်အံၤလီၤ.

ယကဘၣ်အိၣ်သးမံလၢယတၢ်အိၣ်မူအပူၤတုၤလၢယသံလီၤ.နၢ်ဟူလၢပှၤကအိးထီၣ်ဝဲဖိသၣ်လၢအနၢ်တဟူတၢ်,မဲၥ်တထံၣ်, ဖိသၣ်လၢလဲၤတသ့တတုၤဘၣ်တဖၣ်အကို,ကီးဝဲလၢကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီSE ကို်လီၤ. တဘျီဃိ ယသးခုဒီးယတဲဘၣ်ယမိ,"ယကမၤလိတၢ်လၢကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီ(SE)ကို်လီၤ."အမိတဲအီၤ,"ယလဲၤဆှၢနၤတန့ၢ်ဘၣ်.ယပုနၤတန့ၢ်ဘၣ်."ဒီးယတဲဘၣ်ယမိ,"ပှၤဒ်သိးယၤအံၤသရၣ်မုၣ်ကဟဲကွၢ်လၢဟံၣ်လီၤ."ထဲန့ၣ်တဘျီဒီဖိမိၢ်ခံဂၤလၢၥ်သးခုလၢဖိမုၣ်ဖိကမၤလိဘၣ်တၢ်ဒီးကသးမံသ့ၥ်ဝဲလီၤ.ယမၤလိဘၣ်တၢ်ဒီးယသရၣ်မုၣ်သိၣ်လိယၤလံၥ်ကညီ,ပယီၤ,ကီၤလၤဝါ,တၢ်ဒွး, ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ ယမၤလိဘၣ်တၢ်ယသးခု,ယဖးလံၥ်မ့ၥ်သနၥ်က့ ယကွဲးလံၥ်ကဝံၤတဖျၢၣ်အဂိၢ်ယံၥ်ဒိၣ်မး ဘၣ်ဆၣ် ယသရၣ်မုၣ်ဝံသးစူၤယၤ ယမၤလိတၢ်ဒီးယကွဲးသ့ဖးသ့ဒီးယသးခုလီၤ. ထီဘိ ယသရၣ်မုၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၤ,ပတြၢၤယၤလၢယမၤတၢ်သ့လီၤ. ယသးခုလီၤ. ခီဖျိလၢယကွဲးပှၤကညီကျိၥ်ဘၣ်,ဖးဘၣ်ဒီးပယီၤကျိၥ် ဘၣ်ယသးတဆံးယသးတဟးဂီၤဘၣ်.မ့ၢ်လၢပအိၣ်ဒီးပကွိဒၣ်ပဝဲဒီး ပဟ်ဂံၢ်ဟ်ဘါပသရၣ်မုၣ် ပအိၣ်ဒီးပသရၣ်မုၣ်လၢအကွၢ်ထွဲပှၤဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အိၣ်လၢပဂီၢ်လီၤ. ယအဲၣ်ဒီးတဲဘၣ်ယတံၤသကိးလၢအဒ်သိးယၤတဖၣ် တဘၣ်သးဟးဂီၤတဂ့ၤ.ပအိၣ်ဒီးပကွိတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢပမၤလိဘၣ်တၢ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်လၢအဖိဒ်သိးယၤတဖၣ်သးဆံးတဂ့ၤ.ဆှၢအီၤဆူကွိတၢ်မၤလိမၤဒီးအလီၢ်ပမၤလိဘၣ်တၢ်ပထံၣ်လိၥ်ဘၣ်ရှလိၥ်ဘၣ်သးဒီးတံၤသကိးသရၣ်မုၣ်တဖၣ်အဃိပအိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါတၢ်သးဟးဂီၤတဖၣ်ပသးပ့ၤနီၣ်ဘၣ်အီၤလီၤ.တံၤသကိးလၢအဒ်သိးယၤတဖၣ်သးဟးဂီၤတဂ့ၤ.မိမိပါပါလၢအဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒ်သိးဒီးယၤအံၤသးဟးဂီၤတဂ့ၤ.ဒ်သိးပှၤဂၤမၤသ့အသိးပမၤပဝဲသ့. ပသးဟးဂီၤအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်လီၤ.

ယသးခုဒိၣ်မးလၢ တုၤမ့ၢ်လါစဲးပထ့ဘၣ်တုၤဃီၤန့ၣ် တၢ်မၤလၤကပီၤဝဲပှၤကစုဒုဖိဒီးပှၤဖၢစၢ်ဖိတဖၣ်အမုၢ်နံၤအဃိ ယဲစ့ၢ်ကီးယသူၣ်ပိၢ်သးဝးယပၥ်ကဖၢလၢယသးဒိၣ်မးလၢ ယမၤလၤကပီၤဘၣ်ယဲမုၢ်နံၤအံၤအဃိယသူၣ်ဝံၣ်သးဆၢဘၣ်တၢ်လၢယသကိးဖိတဖၣ်အကျါအဃိ တၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤ,တၢ်သူၣ်ဆံးတၢ်သးဆံး,တၢ်သးဟးဂီၤယပၥ်တ့ၢ်ကွံၥ်ယဲလီၤ.ယအဲၣ်ဒီးစံးဘၣ်ယတံၤသကိး,ယပုၢ်ယဝဲၢ်တဖၣ် ပကွၢ်ဂီၤမ့ၢ်တလၢပှဲၤဘၣ်ဆၣ်သးဟးဂီၤတဂ့ၤ.

ငဲငဲ
ကူၣ်သ့ပီညါလီၤဆီကို်

အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ

ပဝဲကီးဂၤ လၢပတၢ်အိၣ်မူအပူၤထီဘိ,ပကနၢ်ဟူဘၣ်တၢ်ကတိၤဖိတဘီလၢအသိၣ်ထီၣ်ဝဲ,“အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤ”လီၤ. တၢ်ကတိၤဖိတဘီအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအညီဝဲလၢပဂီၢ် လၢပကမၤအီၤတခီနှၣ် မ့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲတၢ်ဝံၤဃၢလၢပဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.

စးထီၣ်လၢယဟဲနုာ်လီၤလၢထါမ်ဟ့ၣ်အဒဲကဝီၤပူၤအံၤနှၣ် တနံၣ်တဘျီ ယနၢ်ဟူပှၤဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲဒၣ်တၢ်ကလုၢ် ညီနုၢ်မၤအသးဖဲလါစဲးပထ့ဘၢၣ်အကတၢၢ်တနွံလၢတၢ်ကမၤလၤကပီၤဝဲဒၣ် ပှၤနၢ်တအၢဒီးပှၤဖၢစၢ်ဖိတဖၣ်ခဲလၢာ်အမုၢ်နံၤနှၣ်လီၤ. တုၤယနၢ်ဟူတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတခါအံၤနှၣ် ယအိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်သးအါန့ၢ် တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤမုၢ်နံၤလီၤဆီလၢအမၤအသးလၢအဂ့ၤအဂၤတဖၣ်လီၤ.ယအဲၣ်ဒီးမၤလၤကပီၤဘၣ်စ့ၢ်ကီးမုၢ်နံၤဒ်သိးအံၤကိးနံၣ်ဒဲးလီၤ.ယၤအံၤယမ့ၢ်ပှၤသးချ့,ပှၤမၤဘူးယတၢ်တသ့ဘၣ်.ယတၢ်မ့ၢ်အိၣ်,ယတအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ပှၤဘၣ်.ယတအဲၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါပှၤဘၣ်. ယလဲၤဘါယွၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,ယမ့ၢ်ဟးတပူၤဂ့ၤတပူၤဂ့ၤ,ယမ့ၢ်နၢ်ဟူတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကတိၤလၢအမုာ်သနာ်က့ ယသးတကပုာ်,ယသးလီၤကဆှၣ်ဘၣ်.ပှၤဒိၣ်ပှၤဆံး,ပှၤမတၤတဂၤဂ့ၤ ယတကနၣ်ဃုာ်ဘၣ်. ယအိၣ်ဒၣ်ယတၢ်,ယမၤဒၣ်ယတၢ်လီၤ. တၢ်လၢအမၤကပုာ်လီၤယသးလၢအကိၤဒ်လၢၢ်အံၤနှၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆၢကတိၢ်,ဖဲ ၂၇.၉.၂၀၁၃ အနံၤ,ယနၢ်ဟူလၢပှၤမၤလၤကပီၤဝဲမုၢ်နံၤအံၤအဃိ ယကလဲၤပိာ်ပှၤခံလီၤ. ဖဲယလဲၤတုၤဆၢကတိၢ်ဘၣ်ဖဲ ဖိသၣ်ဖိလၢအမဲာ်တထံၣ်တၢ်တဂၤအဝဲဖိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂီၤတခါဘၣ်တခါဒီးကိးပွးဝဲအမံၤဆူပှၤကမျၢ်တဖၣ် ယကွၢ်ဒီးယသးဖိအံၤဘၣ်ဒိဝဲတုၤဒၣ်လဲာ် ယဘၣ်ဟိၣ်ခူသူၣ်မးလၢယသးပူၤဒီး ယကွၢ်ပှၤကမျၢ်တဖၣ်အိၣ်ဘှိၣ်ကလာ်ဒီးယကွၢ်တၢ်ဘျၢဘျၢဆူဖိသၣ်အအိၣ်လီၤ. ယကွၢ်ကဒီးဆူတၢ်လီၢ်ခံတခီ ဖိသၣ်အိၣ်ဝဲအါဂၤ တနီၤအစုက့ၣ်ခီၣ်က့ၣ်, အခိၣ်အခၣ်ဝံာ် အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ယဟဲက့ၤ ယကွၢ်တၢ်တဝံၤဘၣ်ဒီးယဟဲက့ၤတုၤလၢဟံၣ် ဒီးယလူၤဃုသံကွၢ်ဖိသၣ်တဖၣ်အံၤအဂ့ၢ်အကျိၤ, တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်မုၢ်တနံၤအံၤအဝဲနှၣ် ဒ်ယထံၣ်ဘၣ်ပှၤဒီး ယသးဖိအံၤအတၢ်သ့ၣ်ညါဟဲအါထီၣ်ဒီးယမ့ၢ်ထံၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ,အသရၣ်မုၣ်လၢအကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ယပာ်ဒိၣ်ပာ်ကဲအဝဲသ့ၣ်လီၤ.ယမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢအပာ်ထီၣ်ထီသးလီၤ.ဆၢကတီၢ်လၢအဆီတလဲယတၢ်ပာ်ထီၣ်ထီသးဆူအဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤနှၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်,“လါစဲးပထ့ဘၢၣ်အကတၢၢ်တနွံအတၢ်ကိးသတြီနှၣ်လီၤ.”

တၢ်အဲၣ်ပှၤလၢပဃၢၤ တမ့ၢ်တၢ်လၢပဘၣ်မၤအီၤကီကီခဲခဲဘၣ်.ပကဘၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်လီၤသးအနှၣ်ဒီးပကမၤန့ၢ်ဝဲဒၣ် အဲၣ်ပှၤလၢနဃၢၤအတၢ်ကတိၤဖိတဘီအံၤလီၤ.ပဝဲကီးဂၤ မ်ပသုတပာ်ထီၣ်ထီပသးတဂ့ၤ.ပကအဲၣ်ပှၤလၢပဃၢၤကိးဂၤဒဲးတဘၣ်ပာ်လီၤဆီပှၤကညီဘၣ်လီၤ.

လၢ
အဲၣ်သဃၢ်
ကျိၣ်သ့ပီညါလီၤဆီကျိၣ်
ထါမ်ဟ့ၣ်ဒဲကဝီၤ

တၢ်အဲၣ်အကျၢ် သဂၢၢ်လိာ်သး

ဖဲယသးပှဲၤထီၣ်(၁၁)နံၣ်, ဘၣ်မ့ၢ်တနံၤန့ၣ်,တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢအလီၤသူၣ်တမုာ်သးတမုာ်ဖးဒိၣ်တခါဟဲနုာ်တိဖျိဆူပဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖျၢၣ်အပူၤလီၤ.

ယမိၢ်ဒီးယပါၢ်ခံဂၤ လၢတဂၤဒီးတဂၤအဖီခိၣ်အတၢ်အဲၣ်ဟးဂူာ်ဟးဂီၤကွံာ်ဝဲအဃိ,အဝဲသ့ၣ်ကဃၣ်ဒူၣ်ချၢလိာ်ကွံာ်အသးလီၤ. မိမိသါကဟးထီၣ်ကွံာ်လၢဟံၣ်ပူၤလီၤ.ဖဲယသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤတဘိုးဃီ ယပာ်ဆူၣ်ထီၣ်ယသးဒီးသံကွၢ်ပါပၢ်လီၤ. "ပါပၢ်တအဲၣ်မိမိၢ်ဘၣ်ဧါ...မ့တမ့ၢ်မိမိၢ်တအဲၣ်ပါပၢ်လၢၤဘၣ်တခီဧါ..."

ယတၢ်သံကွၢ်အံၤပါပၢ်ကမၢကမၣ်ဒီးတစံးဆၢယၤတဘိုးဃီဘၣ်. အဝဲကွၢ်စူၣ်ဒၣ်ယၤဒ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဖးယံာ်မၣ်ဒီး လီၤဂာ်ဒ်အကွၢ်ယၤတဘူၣ်ဘၣ်. ဆုးလီၤအခိၣ်ဒီးစံးဝဲ,"ဖိမုၣ်ဧၢ..တၢ်ခဲလၢာ်မ့ၢ်ပါပၢ်အတၢ်ကမၣ်လီၤ.လၢနမိမိၢ်အဖီခိၣ် ပါပၢ်..မ့ၢ်ပှၤလၢတတီဒီးအီၤဘၣ်. ပါပၢ်အဲၣ်ဘၢဟံၣ်ဃီအံၤလီၤ.ပါပၢ်အဲၣ်ဘၣ်ပိာ်မုၣ်လၢအဂၤတဂၤလီၤ.."လၢတၢ်တဆိကမိၣ်ဘၣ်အပူၤ,တုၤယနၢ်ဟူပါပၢ်အတၢ်ကတိၤန့ၣ်ဒီး တၢ်မၤအသးလၢယသးပူၤဒ်လဲၣ် တုၤယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ယတူၢ်ဘၣ်အီၤကီကီခဲခဲလီၤ. ယကွၢ်ပါပၢ်အမဲာ် ယသူၣ်အုးသးအုးဒီးသးဒိၣ်ဘၣ်အီၤလီၤ. လၢတၢ်သးထီၣ်အပူၤ ယဃ့ၢ်ထီၣ်ကွံာ်လၢပါပၢ်အကပၤဒီး က့ၤဃ့ၢ်နုာ်ဆူပဟံၣ်ဖိဃီဖိအမံဒၢးပူၤလီၤ. မိမိၢ်တခီ တဟဲက့ၤတုၤဆူဟံၣ်ဒံးဘၣ်.မိမိၢ်အစုအခီၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဖျါကဆှံကဆိုဂ့ၤဂ့ၤဝါဝါအဂီၢ် အဝဲကတဲာ်ကတီၤဝဲအဃိမိမိၢ်အဒၢးပူၤနၢမူဒီး တၢ်နၢမူတဖၣ်သလၣ်လီၤအသးလၢဒၢးဒိတဖျၢၣ်ညါအပူၤလီၤ. တၢ်နၢမူအစိအံၤလီၤဂာ်ဒ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤလၢအဝံၣ်အဆၢဒီး မ့ၢ်ဝဲပဟံၣ်ဖိဃီဖိအတၢ်ပနီၣ်တခါလီၤ.မ့မ့ၢ်ခဲအံၤ ပါပၢ်လဲၤစဲဘူးဒီးပိာ်မုၣ်အဂၤတဂၤ,ဒီးအတၢ်အဲၣ်ဟးဂီၤကွံာ်လၢမိမိၢ်အဖီခိၣ်လီၤ.မိမိၢ်မ့ဟးထီၣ်ကွံာ်ဘၣ်ဖုးအနီၢ်ကီၢ်န့ၣ် တၢ်နၢမူအစိတဖၣ်အံၤ ကဟးဂီၤသပှၢ်ကတၢၢ်လီၤ.

ဖဲယဆ့ၣ်နီၤလီၤလၢပဟံၣ်ဖိဃီဖိအလီၢ်မံကတဲၣ်ဖီခိၣ်အခါ ယမဲာ်ချံလဲၤထံၣ်ဘၣ်လံာ်ဖိတကဘျံးလၢစီၢ်နီၤခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်မိမိၢ်အစုလီၢ်အဃိ,ယဟံးန့ၢ်ဒီးယကွၢ်လီၤအီၤ ဒီးမိမိၢ်ကွဲးတၢ်"တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်မၤလံာ်လီၤဖှၣ်အလံာ်"န့ၣ်လီၤ.ဖဲယဖးကွၢ်လံာ်ဝံၤတဘိုးဃီယတဲထီၣ်လၢယသးကံၢ်ပူၤ,"မိမိၢ်...မ့ၢ်ပှၤလၢအတၢ်ပာ်သးဖးလဲၢ်မၤတဂၤလီၤမးလဲၣ်."အဝဲတပာ်ဒ့ၣ်ပာ်ကမၣ်လၢပါပၢ်လၢအဆီတလဲကွံာ်အတၢ်အဲၣ်ဆူပိာ်မုၣ်အဂၤတဂၤအလိၤနီတစဲးဘၣ်. လၢတၢ်မၤလံာ်လီၤဖှၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဖီခိၣ် လၢမိမိၢ်အတၢ်ကွဲးအပူၤ အဝဲစံးဝဲလၢ,"ယဘျုးလီၤယသးဆူယတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤ,ဒီးယမၤယမူယဒါလၢယဝၤအဖီခိၣ်တလၢတပှဲၤဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ယတူၢ်ဘၣ်ယဝၤအတၢ်ကအုကစွါဒီးအတၢ်သးဟးဂီၤလၢယဖီခိၣ်လီၤ."အခီပညီမ့ၢ်အဝဲအတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ် အတၢ်တလၢတပှဲၤအဃိလီၤ. အဝဲစံးဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

"အိ...မိမိၢ်ဧၢ.."ယတဲကသွံတၢ်ထဲတဂၤဧိၤလီၤ.

လၢယဒၢးပူၤ ယထံၣ်ဘၣ်မိမိၢ်ကတီၤဃာ် ပှၤလဲၤတၢ်ဖိအထၢၣ်ဖးဒိၣ်ခံဖျၢၣ်လီၤ. မ့ၢ်ထၢၣ်လၢ ယတထံၣ်ဘၣ်လၢအပူၤကွံာ်နီတဘျီဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်ကမၢကမၣ်အပူၤ ယအိးထီၣ်ကွၢ်ထၢၣ်တဖျၢၣ်အပူၤလီၤ. လၢတၢ်ဖီခိၣ်ကတၢၢ် အဝဲပာ်ထီၣ်ဃာ်တၢ်ဂီၤတဘ့ၣ်လီၤ. ဖဲယအိၣ်ဖျဲၣ်ပှဲၤထီၣ်တလါအနံၤ..ပဒိဃာ်တၢ်ဂီၤလီၤန့ၣ် မိမိၢ်တဲပှ့ၤစၢၤယၤလၢညါအဃိယတိၢ်နီၣ်ဘၣ်လီၤ.မိမိၢ်စိာ်ဃာ်ယၤဖဲယအိၣ်ဖျဲၣ်သီသီ,ဝံၤ ပါပၢ်စိာ်ဃာ်ကဒီးမိမိၢ်တၢ်ဂီၤလီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတိၢ် ယမဲာ်ချံကဝီၤကျိၤဒီးကျိၣ်ဘၣ်အသး,ယမဲာ်ဃၣ်ဆူယမိၢ်အအိၣ်တစဲး,မိမိၢ်ဒီးပါပၢ်တခီကွၢ်လီၤယၤလီၤ.မိမိၢ်ထုးထီၣ်ပှ့းယၤလၢတၢ်ဂီၤအဘျီတဖၣ်အဘျီဒီး တဲပှ့းယၤခဲအံၤခဲအံၤ ဘၣ်ဃးပဟံၣ်ဖိဃီဖိအိၣ်ပှဲၤဒီးတၢ်သူၣ်ဖှံသးညီ,တၢ်သူၣ်ခုသးခု,တၢ်မုာ်တၢ်ပၢၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ခဲအံၤ တၢ်နံၤကမှံလၢတၢ်ဂီၤပူၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ,တၢ်မၤအသးခါလၢအပူၤကွံာ်(၁၁)နံၣ်လံန့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်တဆီမ့ၢ်လၢယတၢ်ဆိကမိၣ်လဲၤဖးယိာ်လံအဃိ... လၢယဘိးပၤအလိၤမဲာ်ထံတဖၣ်ဘၣ်စီၣ်ဒီတဘ့ၣ်ညါဆံးယံာ်လံလဲၣ်. လၢမိမိၢ်အထၢၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤ အိၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကူတၢ်ကၤ ဖဲအလုၣ်ထံအခါ ဆီတလဲအသးလၢလၢပှဲၤပှဲၤလီၤ. အိၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီးဒီးလံာ်လဲၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးသ့ၣ်ဒိၣ်ပှၢ်ယိာ်လၢအဲဖြံကၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤယထံၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် အိၣ်ဖျါတဘိုးဃီလၢမိမိၢ်မၤလံာ်လီၤဖှၣ်မ့ၢ်ဝံၤန့ၣ် အဝဲကဘျၢလီၤကွံာ်အတၢ်အိၣ်မူဖဲအဲဖြံကၤပှၢ်ယိာ်အပူၤ ဒ်အဝဲတိာ်ပာ်တ့ၢ်လံဝဲလၢညါအသိးန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဆိကမိၣ်အါမးဆီၣ်သနံးယၤအဃိ နၤအဝဲန့ၣ် ယမံတန့ၢ်နီတစဲးဖိဘၣ်. မိ

မိၢ်ဒီးပါပၢ်အတၢ်လီၤဖးအမုၢ်တနံၤအကျဲန့ၣ်ယပျံၤဒိၣ်မးလီၤ. မုၢ်နံၤအဝဲန့ၣ် ဒ်သိးသုတဟဲတုၤအဂီၢ်ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်. ယဆိကမိၣ်ကျဲအဘိဘိဒီး လၢခံကတၢၢ်တၢ်ဟဲနုာ်လီၤသတူၢ်ကလာ်လၢယခိၣ်နူာ်ပူၤတခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိကမိၣ်လၢယဒိးန့ၢ်ဘၣ်အီၤတခါအံၤအဖီခိၣ် လၢတၢ်ဆိကမိၣ်အီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်ယလဲၤဃီၤဆူမိမိၢ်အထၢၣ်(သ့ၣ်တၣ်)အကပၤဒီး အိးထိၣ်ကွၢ်ကဒီးအီၤအသိတဘျီလီၤ. တဘျီအခါတၢ်ဂီၤလၢပဒိတ့ၢ်ဃာ်အီၤတဘ့ၣ်အံၤ ယထုးထိၣ်ကွၢ်ထံကဒီးအီၤအသိတဘျီလီၤ. တယံာ်လၢၤဘၣ်မိမိၢ်ဒီးပါပၢ်အကျဲကလီၤဖးလိာ်အသးလီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါတဂၤဒီးတဂၤစိာ်လိာ်အသးတဆီဘၣ်တဆီဒီး နံၤကမံုထိၣ်ကိးဂၤဒဲးလီၤ. လၢတၢ်နံၤကမံုတဖၣ်အပူၤယမၤန့ၢ်တၢ်ကူၣ်ထိၣ်ဖးလီၤတခါလီၤ.

ပါပၢ်တဲယၤ...လၢစှၤသီတယံာ်လၢၤဘၣ်အတိၢ်ပူၤ,အဝဲဒီးမိမိၢ်ကမၤလံာ်လီၤဖှၣ်လီၤ.မိမိၢ်ဆ့ၣ်နီၤဖဲတၢ်ကပၤစ့ၢ်ကီးလီၤ. နာ်သက့ မိမိၢ်တတဲတၢ်နီတဘီဘၣ်. ဝံၤ ပါပၢ်ဆဲးတဲကဒီးတၢ်တခါ....“ဖိမုၣ်အမိမိၢ်မ့ၢ်စံၣ်လီၤလၢဟံၣ်ပူၤ....ဖိမုၣ်ကအိၣ်တ့ၢ်ဒီးပါပၢ်နီၤ. နအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးပါပၢ်စ့ၢ်ကီးဓါ.”ယတစံးဆၢယပါပၢ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. ယနၢမူဃီၤပါပၢ်အဘိးပၤလီၤ.

“ပါပၢ်မ့အဲၣ်ဒီးလၢဖိမုၣ်အိၣ်တ့ၢ်ဒီးပါပၢ်န့ၣ်ဖိမုၣ်အဲၣ်ဒီးဃ့တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တစဲးလီၤ.” ယတဲတၢ်ဒ်သိးအံၤပါပၢ်တတဲဆၢယၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်.အဝဲကွၢ်သပ့ၤတၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. ယဆဲးကတိၤကဒီးတၢ်လီၤ.“မိမိၢ်ကလဲၤဆူအဲဖြံကၤကီၢ်မိၢ်ပှၢ်အဃိ,တချုးလၢမိမိၢ်လဲၤတၢ်ဒံးဘၣ်န့ၣ် လၢအသိတဆံအတိၢ်ပူၤပါပၢ်ကဘၣ်စိာ်မိမိၢ်ဒီးဖိမုၣ်ဒ်လၢဖိမုၣ်ပှဲၤထိၣ်တလါအခါဒိတၢ်ဂီၤအသိး ပါပၢ်မ့မၤဒ်န့ၣ်မး ဖိမုၣ်ကအိၣ်တ့ၢ်ဒီးပါပၢ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢယတၢ်ဃ့ကညးအဃိဓါ.ပါပၢ်အမဲာ်ထိၣ်ဂီၤဒိတဘ့ၣ်ညါလီၤ.မိမိၢ်တခီ လၢယတၢ်ဃ့ကညးအဃိ အမဲာ်ချံကျိၣ်ဘၣ်အသးဒီး ကမၢကမၣ်ဝဲလီၤ.

ယတၢ်ဃ့ကညးအံၤ မိမိၢ်ဒီးပါပၢ်အိၣ်ဘှ့ၣ်အိၣ်ဘှီၣ်တစိၢ်ဖိဝံၤဒီး ပါပၢ်ဟ့ၣ်ယၤတၢ်အၢၣ်လီၤလၢကစိာ်ပှၤတနံၤတဘျီန့ၣ်လီၤ. အဂၤတမံၤ တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကျဲၤဟ်ဝဲလၢ ကမၤလံာ်လီၤဖှၣ်အမုၢ်နံၤမုၢ်သိန့ၣ် ခီဖျိယဃ့ကညးလၢပါပၢ်ကစိာ်ပှၤလၢအသိတဆံအတိၢ်ပူၤအဃိ,အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပာ်ကတိၢ်ကွံာ်မုၢ်နံၤမုၢ်သိတစိၢ်တလိၢ်လီၤ.

လၢခံတနံၤ ယသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢပါပၢ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢကလဲၤဆူအတၢ်မၤလိၢ်ဆိဆိန့ၣ်လီၤ. ယဲနာ်သက့ယကဘၣ်လဲၤဆူကို့ဂီၤဂီၤအဃိ,ယမံဂဲၤထၢၣ်ဆိဆိလီၤ. မိမိၢ်တခီ ဟဲတုၤလၢတမှံၤဒၢးလံလီၤ.ပါပၢ်ဆၢထၢၣ်တဘူးတယံၤဒီးမိမိၢ်လီၤ. မိမိၢ်ဟဲဃီၤကယီကယီဒီး ယူာ်ဃီၤအစုဆူယအိၣ်,ဖဲယဲတခီယဟဲထွးထိၣ်လၢဒၢးပူၤ,ဝံဒီးကို့အထၢၣ်န့ၣ်လီၤ.မိမိၢ်အစုလၢအယူာ်ဃီၤအံၤ ယတမၤယံာ်မၤနီၢ်ယသးနီတစဲးဘၣ်ဒီး လဲၤဃ့ၢ်နုာ်ဆူမိမိၢ်အသးနါပှၢ်အပူၤလီၤ. မိမိၢ်အမဲာ်တနံၤကမှံဘၣ်.

မိမိၢ်အသးအိၣ်(၃၈)နံၣ်လီၤ.ယသးအနံၣ်အလါအါထိၣ် ယမိၢ်ပှၢ်ဒိၣ်ထိၣ်လံအဃိတဒ်သိးယအိၣ်တလါအဆၢကတိၢ်လၢၤဘၣ်.ယမိမိၢ်ဘၣ်ကျဲးစၢးစိာ်ထိၣ်ယၤဖးနးညါလီၤ.လီၤဂာ်လၢမိမိၢ်ပဲၣ်ပါတစဲးညါလီၤ.ယဲတခီ ယဖိးသဝံဃာ်(ဝံကျိၤ)ယမိမိၢ်အကိာ်ဘိလီၤ. ဝံၤမးအဝဲကွၢ်တရံးဃီၤဆူပါပၢ်အအိၣ်လီၤ.

“ပါပၢ်...ဖိးဟုဃီၤမိမိၢ်မိၣ်...”ယတဲထိၣ်ဒ်န့ၣ်ဝံၤဒီး ပါပၢ်တခီ မ့ၢ်လၢအဝဲဟ့ၣ်တ့ၢ်ဃာ်တၢ်အၢၣ်လီၤလံအဃိ အဝဲဂံၤဂုၤအခိၣ်သါသဖှိထိၣ်အဘီဘီဝံၤ ဆ့ၣ်နီၤလီၤလၢမိမိၢ်အလိၢ်ဝံၤမး အဝဲဖိးဟုဃီၤမိမိၢ်အကံၣ်ဒုၣ်ဖဲအဖးဖိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယသးခုဓါ. ယသးအုးဓါ.ယတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢယနီၤဖးအီၤတသ့ဘၣ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီးယသးပ့ၤနီၣ်လၢယကဘၣ်သါန့ၣ်လီၤ. ယဲမးယသးအိၣ်(၁၁)နံၣ်လံ.မိမိၢ်ဒီးပါပၢ်နာ်သက့တဒ်သိးခါလၢအပူၤကွံာ်အသူၣ်စၢ်သးဘီၣ်,အိၣ်ဒီးဂံၢ်ဘါ,ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်ကကဲဝဲဒံးလဲၣ်နီၤ...နာ်သက့ပါပၢ်တခီ,ဂံၢ်ဘါလၢအအိၣ်ဒီးအီၤခဲလၢာ်လီၤဂာ်ဒ်အထုးထိၣ်ဝဲခဲလၢာ်ခဲဆ့န့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢၢ် ပါပၢ်အတၢ်ထုးထိၣ်အဂံၢ်အဘါခဲလၢာ်အံၤစိာ်ဖိးဟုထိၣ်မိမိၢ်ဒီးယၤလီၤ. နာ်သက့ပါပၢ်မၤဝဲတန့ၢ်ယံာ်ယံာ်ဘၣ်. လၢစှၤမံးနံးအတိၢ်ပူၤ အဝဲပာ်လီၤပဒိဖိမိၢ်ခံဂၤလၢသ့ၣ်ဘၣ်ခိၣ်လီၤ.“ဖိမုၣ်အကို့ထၢၣ်မ့ၢ်တပၣ်ဘၣ်န့ၣ်...ပါပၢ်..စိာ်သုကန့ၢ်ယံာ်န့ၢ်ဒံးအအံၤလီၤသၢၣ်.”

ပါပၢ်တဲထိၣ်လၢတၢ်ဘှံးတၢ်တီၤအပူၤလီၤ.ဖဲန့ၣ်အဆၢကတိၢ် ယစုဒုၣ်လၢယဖိးဟုဃာ်မိမိၢ်အကိာ်ဘိလီၤတၢ်ကိၢ်ကိၢ်လၢၤလၢၤဘၣ်စိၣ်တခါဟဲလီၤဘၣ်လၢအလိၤလီၤ. ယတူၢ်ဘၣ်ဒ်တၢ်ဟဲလီၤတလ့ၣ်အသိးလီၤ.တၢ်ဝဲန့ၣ် မ့ၢ်မိမိၢ်အမဲာ်ထံတဖၣ်လီၤ. မိမိၢ်အဟီၣ်တထိၣ်ဖျဲးလၢခိဘၣ်. အိၣ်ထဲမဲာ်ထံတဖၣ်ယွၤလီၤ,လီၤစီၤဝဲဒၣ်လီၤ.

ဖဲယစံၣ်လီၤကို့ဟဲက့ၤတုၤဆူဟံၣ်န့ၣ် ယထံၣ်ဘၣ်မိမိၢ်ဖိပာ်ကသူအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. ကသူတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ကသူလၢပါပၢ်ဒီးယၤပအိၣ်ဘဲကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.ဟါအဝဲအံၤ ပါပၢ်ဟဲက့ၤစဲၤခံနာ်သက့ယပာ်သူၣ်ပာ်သးလၢအဝဲဟဲက့ၤဆိန့ၢ်ဒံးလၢညါလီၤ.

ခံသီတသီအနံၤ လၢပါပၢ်ကစိာ်ဖိးဟုပှၤအဂီၢ် ပဒိဖိမိၢ်ခံဂၤ အိၣ်ခိးပါပၢ်လၢတမှံၤဒၢးအပူၤလီၤ. တနံၤအံၤဒ်သိးပါပၢ်စိာ်ပှၤကန့ၢ်ယံာ်ယံာ်အဂီၢ် ယတဝံဃာ်ကို့အထၢၣ်လၢၤဘၣ်. ဖဲပါပၢ်ဟဲတုၤအခါ....

“ပါပၢ်...တနံၤအံၤ နဘၣ်မၤအါထိၣ်တၢ်ဆၢကတိၢ်၂စဲးကၢၣ်နီၤ..ကဲၤစိာ်ထိၣ်တခီ...”

ယတဲဒ်န့ၣ်ဝံၤဒီး လီၤဂာ်လၢမိမိၢ်အတၢ်သါချထိၣ်, အမဲာ်ဖိထိၣ်ဂီၤ ယကွၢ်မိမိၢ် လီၤဂာ်ဒ်ပှၤဟ်တၢ်အဲၣ်တီသီသီဖိအသိးလီၤ. ယကွၢ်ဃီၤပါပၢ်ဒီး အဝဲအမဲာ်မၤသးတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး လီၤဂာ်ပှၤမဲာ်ဆှး တဂၤဒီးတဂၤကဘၣ်ကွၢ်လိာ်အမဲာ်ဒ်လဲၣ်တသ့ၣ်ညါဘၣ်..ပါပၢ်စိာ်ဖိးဟုထိၣ်ပှၤလီၤ.လီၤဂာ်ဒ်မုၢ်နံၤမုၢ်သိတဖၣ်လၢာ်ကွံာ်ချူးလီၤ. ဖဲပှဲၤထိၣ်ယဲၢ်သီတသီပါပၢ်စိာ်ထိၣ်ပှၤဝံၤန့ၣ်

“တနံၤဒီးတနံၤ,ပါပၢ်အဂံၢ်အဘါဟဲဆူၣ်ထိၣ်ကွ့ၢ်ကွ့ၢ်လီၤ.လီၤဂာ်ဘၣ်ယၤလၢယစိာ်ဖိမုၣ်ဒီဖိမိၢ်ခံဂၤ ဖှံလီၤတနံၤတစဲး တနံၤတစဲးလီၤ.”

ပါပၢ်တဲထိၣ်လၢတၢ်သူၣ်ခုသးခုအပူၤလီၤ. မိမိၢ်တခီ တတဲတၢ်နီတမံၤဘၣ်. ဟးထိၣ်ကွံာ်လၢတမှံၤဒၢးအပူၤလီၤ.ပါပၢ်ဒီးယၤပဟးထိၣ်ဆူတၢ်ချၢလီၤ.ဖဲယလဲၤတုၤလၢယကို့ကျဲအဖီခိၣ်န့ၣ် ယမိာ်ထိၣ်ယခိၣ်ဒီးကွၢ်ထိၣ်ပါပၢ်အမဲာ် ဒီးတဲထိၣ်တၢ်ဆံးဆံးဖိလီၤ.“တမ့ၢ်လၢပါပၢ်အဂံၢ်အဘါအါထိၣ်တနံၤတစဲးတနံၤတစဲးဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်လၢမိမိၢ်ဃဲၤလီၤတနံၤဘၣ်တနံၤဖျါတြၢၢ်ကလာ်တခီလီၤ.”ယတၢ်ကတိၤတဖၣ်ပါပၢ်တဲဆၢယၤတသ့နီတမံၤဘၣ်. အခိၣ်လၢအထွဲဝဲန့ၣ်

အိဉ်ပတုာ်ဝဲဝံၤ အဝဲကွၢ်တံၢ်ယၤဖးယံာ်ညါလီၤ. နာ်သက့ မ့ၢ်ပါပၢ်ထံဉ်ယၤကီးဓါတသ့ဉ်ညါဘဉ်. ပါပၢ်အမဲာ်ချံတဖဉ် လီၤက်ဒ်အကမှိၢ်ကမှာ်အသိးလီၤ.

ဟါအဝဲနှဉ် ပါပၢ်ဟဲက့ၤတုၤဆူဟံၣ်ဆိဆိကလဲာ်လီၤ.အဝဲဟဲက့ၤတုၤတဘျီဃိ ဟဲဃီၤဆူယကပၤဒီးတဲထိဉ်တၢ်ကသွံဒံဖိ,"မ့ၢ်ဖိမုဉ်...နမိမိၢ်ဃဲၤလီၤသပှၢ်ကတၢၢ်လီၤ."ပါပၢ်အတၢ်ကတိၤကသွံဒံဖိအံၤလီၤက်ဒ်အမၤပတုာ်ကွံာ်ယတၢ်သါနှဉ်လီၤ. ယသးဟဲထိဉ်ကတံာ်ထိဉ်လီၤ."စးထိဉ်ခဲမဆ့ဉ်....ပါပၢ်ကဘဉ်စိာ်ဖိးဟုထိဉ်ထဲမိမိၢ်တဂၤလီၤနီၤ." တၢ်လၢယတဲတဖဉ် ယကအိဉ်ခိးကနဉ်ပါပၢ်အတၢ်စံးဆၢအဂီၢ် ယဂံၢ်ယဘါတအိဉ်လၢၤဘဉ်. ယက့ၤဃှ့ၢ်နုာ်ဆူမံဒၢးပူၤဒီးကွံာ်ကျၢ်လီၤယသးလၢကတဲဉ်ဖိခိဉ်အခါ လီၤက်ဒ်ယသးသ့ဉ်ဖးဒီတဖျာ်ညါ.. ဒီးယဟီဉ်လၢာ်သူဉ်လၢာ်သးလီၤ.

လၢခံတဂီၤယမံပၢၢ်ထိဉ်ဆိဆိကလဲာ်နာ်သက့ယတဟးထိဉ်လၢတၢ်ချၢဘဉ်. ယအိဉ်ကစုဒဉ်လၢဒၢးပူၤလီၤ. ယအိဉ်လၢတြဲၤကဆူးဒီးကွၢ်စူဉ်တၢ်ဆူတမှံၤအဒၢးလီၤ.မိမိၢ်ဟဲနုာ်လီၤဆူတမှံၤဒၢးအဝဲကူသိးဆ့ကၤလၢအဆးတံၢ်ဃုာ်ဝဲဒီးအစကၢးအလွဲၢ်(blue)လၢအဝဲအဲဉ်ဝဲဒိဉ်ကတၢၢ်နှဉ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယတအိဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်အကပၤဘဉ်အဃိ တဂၤဒီးတဂၤကွၢ်လိာ်အသးလၢတၢ်မဲာ်ဆှးအပူၤလီၤ.

လၢအဝဲသ့ဉ်ခံဂၤအဘၢဉ်စၢၤ ယမ့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိး"တပိၢ်တိၤ"ပေါင်းကူးတံတားအဃိ တုၤယတအိဉ်လၢအဝဲသ့ဉ်ခံဂၤအကပၤဘဉ်နှဉ် အဝဲသ့ဉ်ကးတံၢ်အကိာ်ပူၤကအိဉ်မးအမံးနံးတဆံဃဉ်ဃဉ်လီၤ."မဟါကၢာ်ဖိမုဉ်စံးဝဲ,ခဲမဆ့ဉ်နှဉ်....ဖိးဟုထဲမိမိၢ်တဂၤ....လၢတၢ်နှဉ်အဃိ..."ပါပၢ်အတၢ်ကတိၤတကတၢၢ်ဒံးဘဉ်ဒီး အုးထုးအးထးနာ်သက့ မိမိၢ်တခီ လၢတၢ်ဖုးသံပျိၢ်သံအပူၤကွၢ်ထိဉ်ပါပၢ်အမဲာ်...မိမိၢ်အမဲာ်ချံလၢအကွၢ်ထိဉ်ပါပၢ်နှဉ် မဲာ်ထံပှဲၤအမဲာ်ချံပူၤဒီးလီၤစီၤတဘိတဘိလီၤ. ပါပၢ်ဟဲဃီၤသုးဘူးအသးဆူမိမိၢ်အကပၤလၢ,အဆ့ဉ်နီၤလၢလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤကပုာ်အဖီခိဉ် ဒီးစိာ်ဖိးဟုထိဉ်မိမိၢ်သတူၢ်ကလာ်လီၤ.မိမိၢ်ဘံဉ်လီၤအမဲာ်ချံဒီး အ့ဉ်တံၢ်ဃာ်အနိးဖံးကျၢၤကျၢၤ ဒ်တၢ်ဂီၤဖိတဒုအသိးဂၢၢ်တပၢၢ်ဘဉ်ဆဉ်..အဘိးပၤလိၤ ပှဲၤဒီးမဲာ်ထံတဖဉ်လီၤ.... ပါပၢ်တခီမ့ၢ်လၢယတယၢၢ်အဃၢလီၤစှၤအဃိဓါ. မ့တမ့ၢ် ပါပၢ်အတၢ်ဖိးဟုအိဉ်ဒီးသးအဂံၢ်အဘါဆူဉ်ထိဉ်အဃိဓါ တသ့ဉ်ညါဘဉ်. အဝဲစိာ်ဖိးဟုမိမိၢ်နှ့ၢ်ဖးယံာ်ညါလီၤ. တဟ်လီၤမိမိၢ်ဘဉ်ဖးယံာ်ညါလီၤ.

ပါပၢ်စိာ်ဖိးဟုမိမိၢ်ဒ်သိးအံၤ ပှဲၤထိဉ်အနံၤတဆံ အဘျီတဆံလံ....ခဲမဆ့ဉ်မိမိၢ်ကဃဉ်ဒူဉ်ချ့အသးလၢယၤဒီးပါပၢ်ဝံၤကလဲၤဆူအဲဖြဲကၤပှၢ်ယိာ်ပူၤလီၤ.ယကမၤတၢ်မနုၤ,ဖိဉ်တၢ်မနုၤမဉ် ယတသ့ဉ်ညါတၢ်နီတမံၤလၢၤဘဉ်. လၢယသးပူၤ, ယခိဉ်နူာ်ပူၤတၢ်ကိၢ်သွးကလာ်ထိဉ်ဘဉ်အသးလီၤ. ယကဘဉ်ဆဲးမၤတၢ်မနုၤလဲဉ်နှဉ် ယတသ့ဉ်ညါလၢၤဘဉ်အဃိယအိဉ်ကစုဒဉ်လၢဒၢးပူၤလီၤ.

မ့ၢ်ယမံသပ့ၤဘဉ်ယသးဆံးယံာ်လဲဉ် ယတသ့ဉ်ညါဘဉ်. ယဖုသံနိဉ်လၢဖးဖိမုၢ်တၢ်ခံးယိာ်အဆၢကတိၢ်တဘျီဃိ ယအိးထိဉ်ယမဲာ်ချံလီၤ. ဖဲယထံဉ်ဘဉ် မိမိၢ်ဒီးပါပၢ် ဟဲဆ့ဉ်နီၤလၢယကပၤဒီး ယကမၢကမဉ်ဘဉ်မးယသးလီၤ. မိမိၢ်...လၢအထံဉ်ယမဲာ်ချံအိးထိဉ်အသးအံၤ အဝဲဟဲသုးဘူးအသးဆူယကပၤဒီးတဲထိဉ်တၢ်ဆံးဆံးဖိ...,"တဘျီညါအံၤ.... မိမိၢ်ကစိာ်ဖိးဟုထိဉ်ကဒီးနၤနီၤ...."မိမိၢ်အတၢ်ကတိၤကသွံဒံဖိ,ကပုာ်လုးအံၤ,ယတူၢ်ဘဉ်အီၤဒ်အတွံၢ်နုာ်လီၤယၤဆူထံကျါဆူယသးပူၤနှဉ်လီၤ. ယကွၢ်ဃီၤမိမိၢ်ပါပၢ် လၢအအိဉ်ဘှ့ဉ်အိဉ်ဘှီဉ်ခံဂၤ လီၤက်ဒ်ခဲမဆ့ဉ်အဝဲသ့ဉ်ကလီၤဖး, ကမၤလံာ်လီၤဖှဉ်သပှၢ်ကတၢၢ်လီၤ.

ယမဲာ်ချံပူၤ,မဲာ်ထံတဖဉ်လၢကလီၤဆူနှဉ်ယတအဲဉ်ဒီးလၢမိမိၢ်ပါပၢ်ထံဉ်ဘဉ်အဃိ ယဂိာ်နုာ်လီၤယခိဉ်ဆူယဉ်အပူၤလီၤ. မ့မ့ၢ်ဘဉ်ဖုး မိမိၢ်အတၢ်ဖိးဟုလၢခံကတၢၢ်တဘျီသၢပျၢၤမိမိၢ်အတၢ်ဖိးဟုအံၤ ယအဲဉ်ဒီးသုးအါထိဉ်အီၤဆူနံဉ်လါအါအါဂိၢ်ဂိၢ်လီၤ. ဖဲအဆၢကတိၢ်အံၤ ပါပၢ်အကလု်ဟဲနုာ်လီၤဆူယနၢ်ပူၤလီၤ."ဖိမုဉ်"ယတတဲဆၢယပၢ်အတၢ်ကီးဘဉ်.ဘဉ်ဆဉ် ပါပၢ်ဆဲးကတိၤကဒီးတၢ်လီၤ.

"ဖိမုဉ်...ဖိမုဉ်မ့ၢ်ဒီးဖိးဟုအသးလၢမိမိၢ်အတၢ်စိာ်နှဉ်မိမိၢ်ဒီးပါပၢ်တမၤလံာ်လီၤဖှဉ်လၢၤဘဉ်."ယဆိကမိဉ်လၢတၢ်ကတိၤနှဉ်မ့ၢ်ဒဉ်တၢ်မံမီၢ်အအတၢ်ကတိၤလီၤဓါသၢဉ်. ဘဉ်ဆဉ်ဒီးယဂဲၤဆၢထၢဉ်ဆ့ဉ်နီၤသတူၢ်ကလာ်လီၤ. "အနိၢ်ကိၢ်ဓါ...ပါပၢ်...."ယသံကွၢ်ဘဉ်အီၤဒ်အံၤအဃိ ပါပၢ်ကွၢ်ဃီၤယၤလၢ တၢ်ကွၢ်လၢအလၢၤကပုာ်လုးအပူၤဘဉ်ဆဉ် တၢ်စံးဆၢတဖျိးထိဉ်နီတမံၤဘဉ်. နာ်သက့မိမိၢ်တခီ...မဲာ်ထံလၢအပှဲၤလၢအမဲာ်ချံအပူၤကွၢ်ဃီၤယၤဒီးယူာ်ထိဉ်အစုလီၤ. မိမိၢ်အိးထိဉ်အသး..ဒီးယူာ်ဃီၤအစုခံခီအံၤယဃှ့ၢ်နုာ်လီၤဆူမိမိၢ်အသးနါပှၢ်အပူၤလီၤ.

ဖဲယတုၤဃီၤဆူမိမိၢ်အသးနါပှၢ်အပူၤတဘျီဃိ...ပါပၢ်ဂဲၤဆၢထၢဉ်လၢအဆ့ဉ်နီၤလီၤအလီၢ်ဝံၤ အဝဲဖိးဟုထိဉ်မိမိၢ်ဃံးဃံးလီၤ. ယထံဉ်ပါပၢ်ဖိးဟုမိမိၢ်ဒီး ယဲနာ်သက့ ယဝဲနုာ်ဆူမိမိၢ်အကိာ်လိၤဒီးဖိးဟုတံၢ်အီၤလီၤ.ကဲထိဉ်ဒ်သိးဖဲယနီၢ်ဆံးဆံးယအိဉ်တလါအဆၢကတိၢ်တဘျီကဒီးနှဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် တၢ်လီၤဆီအိဉ်ဝဲတခါလီၤ. တဘျီအခါ ဖဲယမ့ၢ်ဖိမုဉ်တလါဖိအဆၢကတိၢ် မိမိၢ်စိာ်ဃာ်ယၤ, ပါပၢ်စိာ်ဃာ်မိမိၢ်, လၢတၢ်ဂီၤပူၤပါပၢ်နံၤကမှံတဘိ...မိမိၢ်စ့ၢ်ကီးနံၤကမှံတဘိ..ယဲနာ်က့ယနံၤကမှံတဘိ...ပဟံဉ်ဖိဃီဖိနံၤကမှံတဘိ...

ခဲအံၤတခီ...ယၤလၢယဖိးဟုဃာ်မိမိၢ်အကိာ်ဘိယဟီဉ်တဘိ...မိမိၢ်လၢအဖိးဟုကဒါက့ၤယၤစ့ၢ်ကီးဟီဉ်တဘိ...ပှၤလၢအဖိးဟုဃာ်ပဒီဖိမိၢ်ခံဂၤပါပၢ်စ့ၢ်ကီးဟီဉ်...ဟီဉ်...တဘိ....

"ပျ်ကွံာ်ယတၢ်ကမဉ်..ယအဲဉ်နၤမးဓၢဉ်.."ပါပၢ်အတၢ်ကတိၤဘှ့ဉ်ဘှ့ဉ်ဘှီဉ်ဘှီဉ်ဖိ...ကလီၤက်ဒ်ကနဲစိလၢအဆၢနုာ်လီၤဆူမိမိၢ်အနၢ်ပူၤ.."ယဲနာ်က့ ယအဲဉ်ဘဉ်ဝဲၢ်ဖိဒိဉ်မးလီၤ.ယတၢ်လီၤတူာ်လီၤကာ်တဖဉ် ဝံသးစူၤပျ်ဘဉ်န့ယၤနီၤဝဲၢ်ဖိ...."မိမိၢ်အတၢ်ကတိၤလၢအသိဉ်ဆံးကိာ်ဖိအံၤ လီၤက်ဒ်လၢ"လပိ"တိၢ်တၢ်အသိးလီၤ.

ပါပၢ်နၢမူမိမိၢ်အဘိးပၤကဖိလိဖိ.မိမိၢ်တခီ နံၤကမှံထိဉ်လၢတၢ်မဲာ်ဆှးအပူၤဒီးနၢမူဃီၤယဘိးပၤဖိလၢအကဖိလိဖိနှဉ်လီၤ.လၢတၢ်နှဉ်အဃိ လၢမိမိၢ်အခၢဉ်စး ယနၢမူဃီၤပါပၢ်အဘိးပၤလီၤ.ပါပၢ်နံၤကမှံထိဉ်လၢတၢ်သူဉ်မံသးမံယိာ်ယိာ်ကလဲာ်အပူၤလီၤ.မိမိၢ်..ပါပၢ်..ယၤ..ပဖှံလီၤတၢ်နၢမူအဖီတဘိ...ဟံဉ်ဒီတဖျာ်ညါနၢမူနၢဆှိဝဲလီၤ.

မုာ်တြီၤဖီလ့လ့ာ်

ကျိာ်တဖၣ်– မ့ၢ်လီၤဃၣ်ကတၢၢ်

ကျိာ်လီၤမၢ်(Extinct Language) စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပှၤကတိၤအီၤတအိၣ်လၢၤဘၣ်. မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ပှၤတဆဲးသ့အီၤလၢၤဘၣ်အဃိလီၤ. လီၤဆီဒီးကျိာ်လၢအသံ(dead language)န့ၣ်လီၤ. ကျိာ်သံစံးတၢ်န့ၣ် ကီးနံၤလၢတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သး,စံးကတိၤလိာ်သးတၢ်မ့ၢ်တသ့အီၤလၢၤနာ်သက့ လၢတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတနီၤနီၤ, ဟီၣ်ကဝီၤတနီၤနီၤလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အကျိၤအကွာ်အပူၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤဒီးနၢ်ပၢၢ်ဒံးအီၤအဖၢမ့ၢ် သူဆူးကါဒံးအီၤန့ၣ်လီၤ. နာ်သက့ တၢ်လၢအဖီခိၣ်ခံခါအံၤ တဘျီတခီၣ် တၢ်ဟ်သးဒ်အမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီန့ၣ်လီၤ.

အါတက့ၢ်"ကျိာ်"တခါလၢအဘၣ်တၢ်သူခၢၣ်စးအီၤလၢကျိာ်အဂၤတခါန့ၣ် အဝဲဆီတလဲကွံာ်အသးဆူကျိာ်လၢအသံဒီး လၢခံလီၤဘံးလီၤဘၢဒီးဟါမၢ်ကွံာ်ဝဲလီၤ.အဒိ–ထံကီၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်ခီလနံၣ်အတၢ်ပၢ,လီၤဘၣ်လၢပှၤမၤလဲၢ်အိၣ်ကီၢ်အစုဖီလာ်ဒီးတၢ်ဘျုးတၢ်ဖှိၣ်လၢအဒိးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ, ပှၤထူလံၤဖိဒ်အမ့ၢ် အမဲရကၤအတၢ်ကတိၤအကျိာ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤပှဲၤက့ၤအီၤလၢအဲကလံး,ဖြၣ်စ့ၣ်,ပီၤတူၤကံၤ,စပ့ၣ်အကျိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဃိ ပှၤထူလံၤဖိအကျိာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟါမၢ်ကွံာ် လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကျိာ်တၢ်ကတိၤလၢတဘၣ်တၢ်သူအီၤနီတစဲးလၢၤဘၣ်နာ်သက့ မ့မ့ၢ်ကျိာ်သံတခီ ဘၣ်တၢ်ဆူးကါဒံးအီၤလၢစဲအ့ၣ်အပူၤ,သဲစးတၢ်ဘျၢဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအပူၤဒံးန့ၣ်လီၤ.ဇ့ၤဘြဲလံာ်စီဆုံ,ပၣ်လံး,Sanskrit ဒီး လၢတၢ့ၣ်ကျိာ်သ့ၣ်တဖၣ် ကီးနံၤဒဲးတၢ်မ့ၢ်တစံးကတိၤအီၤလၢၤနာ်သက့ လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအလံာ်အလဲၢ်န့ၣ်တၢ်ဆူးကါအီၤ, တၢ်မၤလိဒံးအီၤအဖၢမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီတဘ့ၣ်ညါ ကျိာ်တၢ်ကတိၤအိၣ်ဆံးအါပတဲတဘၣ်ဘၣ်.ကျိာ်လၢဘၣ်တၢ်ဆူးကါအီၤအါကတၢၢ်ကျိာ် ၂၀ကျိာ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆူးကါအီၤလၢပှၤအကကွဲၢ်(၅၀)န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤ.လီၤလိာ်ဒီးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်(၅၀)မျးကယၤန့ၣ်လီၤ.မ့မ့ၢ်ကျိာ်အဂၤအဂၤတဖၣ်တၢ်ဟ်ပတြိာ်အီၤလၢတၢ်သူအီၤကအိၣ်ဝဲတကလးဆူအဖီလာ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်မဆါတနံၤ,တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကျိာ်အိၣ်ဝဲနွံကထိ,လၢအဘၣ်တၢ်ဆူးကါအီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်နာ်သက့ဒ်န့ၣ် ပှၤသ့ပှၤဘၣ်တဖၣ်ထိၣ်တယာ်ဝဲလၢ မ့ၢ်တုၤဃီၤဆူ၂၀၅၀နံၣ်န့ၣ် ကျိာ်၉၀မျးကယၤဃၣ်ဃၣ်ကလီၤဘၢဒီးဟါမၢ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. လၢအပူၤကွံာ်သၢစိၤန့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ချၢကျိာ်တၢ်ကတိၤလီၤမၢ်ကွံာ်(၂၀၀)ကျိာ်လီၤန့ၣ် တၢ်ဃုဃိထံဒီးဟ်ဖျါထီၣ်က့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျာၣ် လီၤက်ဒ်သဝီဖိတဖျာၣ် အခ့အခါစိၤခဲအံၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်,တၢ်ဆဲးတၢ်လၤ,တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ကျိၣ်ကျဲဃါဃှာ်လိာ်အသးလီၤ.တၢ်ဂုၤထိၣ်ပသီထိၣ်တဖၣ်စံၣ်တဖှိထိၣ် လဲၤထိၣ်လဲၤထိဝဲ,ဒီးလၢမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်တကပၤစ့ၢ်ကီး ခီဖျိလၢကျဲအဘိဘိ,ဟီၣ်ကဝီၤတတီၤဒီးတတီၤ,ထံကီၢ်တဘ့ၣ်ဒီးတဘ့ၣ်အတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သး ပှၤဆူးကါကျိာ်လၢပှၤဆူးကါအီၤအါကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ကျဲကပီၤတဘိလၢအညီအဘျါန့ၣ်လီၤ.ဒ်တၢ်ဂုၤထိၣ်ပသီထိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးညီဘျါဝဲအသိးအဃိ တၢ်ဟးဆုံးအီၤတသ့လၢၤဘၣ်.ဒီးအါတက့ၢ်ပှၤဂ့ာ်လိာ်မၤလိန့ၢ်ကျိာ်ဒ်န့ၣ်အသိးတဖၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်ကျိာ်ဖးဒိၣ်လၢအလုာ်ဘၢကွံာ်တၢ်တခါအံၤ ပှၤဟီၣ်ကဝီၤလၢဆိကမိၣ်ဝဲလၢအမ့ၢ်,ကျိာ်လၢအရှ့ဒိၣ်ကါဒိၣ်အဃိဒီး လၢခံပမိၢ်အကျိာ်ကလီၤမၢ်ကွံာ်တစဲးဘၣ်တစဲးတုၤတအိၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢအကဲထိၣ်သးအဆိကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲ,ကလုာ်ဒူၣ်လၢအဂံၢ်စၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ခီဖျိတၢ်လိၣ်ဘၣ်အဖီခိၣ်, တၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ် အဝဲသ့ၣ်ဆူးကါဝဲကျိာ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အဃိ လၢတစိၢ်ဖိအတိၢ်ပူၤ"အမိၢ်အကျိာ်"လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတခါမ့ၢ်ဝဲ,စိၤလၢခံတစိၤပကျိာ်တဖၣ်ကလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲကဃီကဃီလီၤ. ပဝဲမိၢ်ပၢ်ဖံဖုတဖၣ် ပဘၣ်ဂဲၤလိာ်ဆူၣ်ဆူၣ်,တဲဆူၣ်ဆူၣ်,တဲအါအါ,မၤစၢၤအါလၢပမိၢ်အကျိာ်သုတလီၤမၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.ပကဘၣ်ကၢးဃာ်ပမိၢ်အကျိာ် ဖဲပအိၣ်တပူၤလဲၢ်လဲၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျိာ်လၢအလုာ်ဘၢကွံာ်ပှၤအိၣ်ဝဲလၢပကျါလီၤ.အဝဲသ့ၣ်အကျိာ်တဖၣ် ပဒုးကဲထိၣ်က့ၤအီၤလၢပကျိာ် လၢပကတိၤအီၤအကျါလီၤ. သုမ့ၢ်ဟဲတုၤဘၣ်ဆူကီၢ်မုၢ်ကြိၢ်ခီခိၣ်ဒူသဝီ ပကညီဖိတဖၣ်ကတိၤကျိာ်ဂၤတဘၣ်ဘၣ်. ကတိၤဘၣ်ဒၣ်အမိၢ်အကျိာ်လီၤ. တကတိၤဃါဃှာ်ဒီးကျိာ်အဂၤဘၣ်. တၢ်န့ၣ်အပူၤဒၣ်လဲာ် ပဃိၤကျိာ်ဟဲဝံၣ်နာ်လၢတၢ်ကဆူးကတ့ၤအပူၤအိၣ်ဒံးဝဲလီၤ.ယသးအုးဒိၣ်မးလၢယဒူၣ်ဖိထၢဖိအကျါ,ယဘူးယတံၢ်အကျါ,ယပှၤကလုာ်အကျါ ကတိၤက့ၤအကျိာ်တဘၣ်. ကတိၤဘၣ်တဖၣ်ကတိၤကျိာ်ဆးကျးလီၤ. ဖိသၣ်တနီၤအမိၢ်အပၢ်တသိၣ်လိတဲယုၤအီၤလၢအမ့ၢ် မတၤကလုာ်,ဟဲလီၤစၢၤဒ်လဲၣ်အဃိအဝဲသ့ၣ်မးတသ့ၣ်ညါလီၤက့ၤအသးလၢအမ့ၢ် မတၤကလုာ်ဘၣ်. လီၤသးကညီၤဒိၣ်မး(၂၀၁၃)နံၣ်, ယလဲၤခ့ရှၢၣ်ဖဲဖၣ်ပူၣ် ယထံၣ်တၢ်လံၤမှၣ်ဖိတဂၤလိာ်ကွဲ ကတိၤထဲပဃိၤကျိာ် ယကီးဃီၤအီၤယသံကွၢ်အီၤ,"နမ့ၢ်မတၤကလုာ်လဲၣ်."အဝဲတဲဆၢယၤ,"ဘမၤ"ယကီးသိၣ်ထိၣ်"ဟၤ"တဘီလီၤ.အဝဲအမိၢ်အပၢ်မ့ၢ်ကညီစှီလီၤ. ယလံၤဖိယသံကွၢ်အီၤ,"နမ့မ့ၢ်မတၤကလုာ်လဲၣ်."အဝဲစံးဆၢယၤလၢသါ"ခိနၣ်ထဲ"လီၤ.ယတဲအီၤ,"နမ့မ့ၢ်ခိနၣ်ထဲ(ပိုင်း)"ဟးကွံာ်အမဲာ်ထံပှဲၤအကဒၢပူၤလီၤ.ယဒူအမိၢ်အပၢ်တဖၣ်ယတဲအီၤ,"သုဖိအိၣ်ဒီးသုထဲစှၤန့ၣ်ရံၣ်လီၤ.ဆၢကတီၢ်န့ၣ်ရံၣ်အဂၤနၢ်ဟူထဲကျိၣ်တဲၣ်ကျိာ်လီၤ. ဟဲက့ၤလၢဟံၣ်ဘၣ်မနုၤ သုတတဲယုၤအီၤလၢကညီကျိာ်လဲၣ်."

ယလံၤခံဒူၣ်တဒူၣ်,အမိၢ်မ့ၢ်ကယီပဒိၢ်ကးပြါ ကတိၤယုၤအီၤပဃိၤကျိာ်,အပၢ်ကတိၤယုၤအီၤပှၤကညီကျိာ်နာ်သက့ ကတိၤပဃိၤကျိာ်တပံာ်တကျါ တဲဘၣ်တစဲးတမုံး တဲကညီကျိာ်တဘၣ်တပှိၤလၢၤဘၣ်. လံၤဖိအိၣ်လၢအမဲရကၤတဖၣ်ကတိၤဘၣ်ဘျဲးဘျီးဒ်လၢကီၤလၤကျိာ် အကစၢ်အ

ကျိၣ်ကတိၤတဘၣ်လၢၤဘၣ်. တဘၣ်တဲလၢ ကတုၤဃီၤဆူ(၂၀၅၀)နံၣ်ဒီးတဂ့ၤ. စးထိၣ် လၢယပၢ်,ယၤဒီးဆူယလံၤဖိတဖၣ် ပကတိၤဒၣ်ကျိၣ်ဆးကျးလီၤ. ကနၣ်သကိးပဒူၣ် ဖိထၢဖိတဲပှၤကညီကျိၣ်တဘီမိၤ..ယပါပၢ် မ့ၢ်သရၣ်ဒိၣ်လီၤ. ဖဲအသးပှ်ၢ်ကတိၢ်တသ့ၣ် ညါလၢၤမ့ၢ်နံၤဒိၣ်ဘၣ်. အဝဲစိၥ်ထီၣ်ဃဲၥ်လဲၤ ကျိသ့ၣ်မ့ၢ်ဖဲဟံၣ်ခိၣ်ထံးလီၤ.မ့ၢ်လၢအနၢ် ဃၢအဃိယလဲၤခွဲးအီၤဒီးယတဲအီၤ,"ထူၤ ဒ့အံးစ်စၢန်ဒ့"တနံၤအံၤမ့ၢ်မုၢ်နံၤဒိၣ်မုၢ်အိၣ် ဘှံးလီၤ.အနၢ်ဃၢ နကတိၤတၢ်ဒီးအီၤဖးဒိၣ် ဖးဒိၣ်လၢကညီကျိၣ်တနၢ်ဟူဝဲဘၣ်. နမ့ၢ် တဲတၢ်ဒီးအီၤလၢအဲကလံးကျိၣ်တခီ နၢ်ဟူ ဝဲချ့သဒံးဒီးယတဲ,ယပါတဂၤအနၢ်ပူၤအမိၤ လံကွ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ချူနဲ့ၢ်အီၤလၢABCDအဖျၢၣ် ဧါသၢၣ်. ဖဲယတဲအီၤဆံးဆံးဖိ, Today is Sunday နၣ် အဝဲဂၢၤဆၢထၢၣ်ဒီးတဲဆၢယၤ, "သးပှ်ၢ်လံ.တNormalလၢၤဘၣ်. နဘၣ်ခွင့် လွတ်အီၤလီၤ."ယဲစ့ၢ်ကီးယတဲဆၢအီၤလၢ "တၢ်တမိၣ်speakယသးလၢ"အကြောင်း "ဘၣ်. တၢ်ဝဲနၣ် မ့ၢ်ပဒီဖိပၢ်ခံဂၤကတိၤပှၤ ကညီကျိၣ်လၢအဆးကျးလီၤ.

ယလံၤဖိအိၣ်လၢကံၢ်မဲ ဟဲက့ၤမ့ၢ် တကတိၤကညီကျိၥ်,ဘၣ်ယိၣ်ယကအ့ၣ် လိၥ်အီၤအဃိ ဘၣ်တနံၤ ဖဲယကျိပျိကရၢၢ် ပူၤအခါအဝဲသံကွၢ်ယၤ,"ဖံဖံ..ထံးနံးစန့ အိၣ်ဧါ."ယတနၢ်ပၢၢ်ဘၣ်. ယသံကွၢ်အီၤခံ ဘျီသၢဘျီ အဝဲတဲဆၢယၤတခါအလီၢ်လီၢ် လီၤ. ဖးယံၥ်မး ယသ့ၣ်နိၣ်တဘျီ အဖါတံၢ် ကျိပျိကရၢၢ်ကျိသံဂုၢ်တဘိလီၤ. အီ..ကမ့ၢ် ဒ်နၣ်အဃိလီၤ. "ဖဲအံၤ"နၣ် လၢကျိၣ်တဲၣ် ကျိၥ်မ့ၢ်ဝဲ,"ထံးနံး"ဂုၢ်သ့ၣ်တခီ အဝဲမ့ၢ်တဲ လၢကျိၣ်တဲၣ်ကျိၥ် ကမ့ၢ်ဝဲ(ငူ) မ့ၢ်တဲဝဲလၢငူ ကဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢယတနၢ်ပၢၢ်အဃိ အဝဲက တိၤကညီကျိၥ်ဒ်သိးအဖုဖးဒိၣ်(ယပါ)နၣ် လီၤ. အဝဲအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲ ဖဲအံၤနၣ် ဂုၢ်အိၣ် ဧါ.အဝဲကဆိကမိၣ်ဝဲ"စန့"တဖျၢၣ်ဒ့ ယ ဖံကနၢ်ပၢၢ်မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်ကီၤလၤကျိၥ်အဃိ လီၤ."ဖဲအံၤဂုၢ်အိၣ်ဧါ"နၣ်ကဲထိၣ်လၢ "ထံး နံးsnake အိၣ်ဧါ"နၣ်လီၤ.အဝဲမၢယဆးနဲ့ၢ် အထၢၣ်ဟ့ၣ်ယၤစ့ခံဆံဘး ယတဆးနဲ့ၢ်အီၤ တဘျီဃီဘၣ်.သံကွၢ်ယၤခဲအံၤခဲအံၤ"ဖံဖံ.. နကဆးထၢၣ်နဲ့ၢ်,ယၤတမ့ၢ်ယါ"

အဝဲကတိၤတၢ်လီၤလီၤဒ်ကျိၣ်တဲၣ် အကျိၥ်လီၤ. ယလံၤအဂၤတဂၤ ထံၣ်အဖုက လံၤဖွးအီၤအစုလီၤဘျးသံကွၢ်ယၤ, "ဖံဖံ.. စုဖုဖုဘၣ်မနုၤလဲၣ်."ကျိၣ်တဲၣ်ကျိၥ်နၣ် စုဟဲ လၢညါနၣ်ဘိၣ်. ယလံၤလၢကီၢ်ကျိၣ်တဲၣ်အ ဆံးသၢဂၤကတိၤကညီကျိၥ်,ထုးထိၣ်စၢၢ် လီၤ(ဒၤရဲး)ဝဲလၢကျိၣ်တဲၣ်ကျိၥ်လီၤ. ယဖိ မုၣ်သဒါဖျိထိၣ်ဖျၣ်စိမိၤလံ. ကတိၤစ့ၢ်ကီးက ညီကျိၥ်တဘၣ်တပှိၤဘၣ်.အဝဲစံးဝဲ,(အ့ၣ်လူ ဖှိုးခး).(အ့ၣ်လူခးဖှိုး)နၣ်တဲဝဲတဘၣ်ဘၣ်. ကတိၤခိၣ်ခံစ့ၢ်ကီးတၢ်တဘျီတဘျီလီၤ.ယ ဘှီအဝဲသ့ၣ်ထီဘိလီၤ.

ယတခွါမုၣ်သရၣ်မုၣ်ကယါဖိ ဟဲ က့ၤအိၣ်သကိးပှၤ အဝဲဟ်ကဖၢလၢအသး လၢအဖိကတိၤကညီကျိၥ်ဘၣ်ကီးဂၤဒဲး လီၤ.စံးပတြၢၤလၢအဝဲသိၣ်သီယုၤအဖိနဲ့ၢ်အ ဃိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤဒီးလိၥ်ကွဲ ချံလၢဃိၣ်လိၥ်ကျိပူၤဟဲက့ၤတုၤအခါ အဖိ ခွါသဒါစံးဝဲ,"ယဆိမိၣ်ယမံမိၢ်"ယသံကွၢ် အီၤတဲဆၢဒၣ်ယၤ,"ယဆိမိၣ်ယမံမိၢ်"လီၤ. ယတဲအီၤ,"တဲပွးနမိလၢနဲသၢၣ်လဲၣ်အ ကျိၥ်..နမိကတဲပွးက့ၤဒၣ်ဝဲယၤလၢကညီ ကျိၥ်."အဝဲတဲပွးအမိၢ်လၢနဲသၢၣ်လဲၣ်ကျိၥ် ဝံၤ အမိၢ်တဲပွးက့ၤယၤလၢအဝဲစံးဝဲ,"လီၤ ဂၥ်ဒ်တၢ်မံမိၢ်အသိးလီၤ."အဝဲထံၣ်ဘၣ်လၢ ပိၣ်လဲၣ်ကဘီဖးဒိၣ်. ခဲအံၤ ထံၣ်ဘၣ်ထံကျိ လၢအယွၤဆူၣ်ဒီးချံဖးဒိၣ်အဃိ လီၤဂၥ်ဘၣ် အီၤဒ်တၢ်မံမိၢ်အသိးလီၤ. ယတဲအီၤ,"နတဲ ပှၤကညီကျိၥ်တခါ လီၤဂၥ်ဒ်ယတဲကီၤလၢ ဝါကျိၥ်အသိးလီၤ."ယတံၤသကိးသရၣ်မုၣ် ဖျၢၣ်ဖိ လဲၤအိၣ်လၢကီၢ်ခဲနဒၢ်ယသံကွၢ်အီၤ, "နလံၤတဖၣ်ကတိၤပှၤကညီကျိၥ်ကီးဧါ." အဝဲစံးဆၢယၤ,"ယမၢအတဲပှၤကညီကျိၥ် လဲးကူၢ်.မ့လိၥ်ကွဲတဲထဲကီၤလၤကျိၥ် ယမ့ ဃါအီၤအဆံးကတၢၢ်တဂၤတဲဆၢယၤ, အီ.. တဲပှၤကညီကျိၥ်ဧါ. တစိၢ်ဖိ တဲက့ၤကီၤလၢ ကျိၥ်လီၤ.အနၣ်မးတထိၣ်ကွံ ဒံးဘၣ်."ယ တဲအီၤ,"တထိၣ်ကွံဒီးနၢ်ပၢၢ်ကီၤလၤကျိၥ် ဒ်လဲၣ်."အဝဲတဲလၢအကွၢ်တၢ်ဂီၤTVကး တိနၣ်မိၣ်. သရၣ်မုၣ်လူလူၣ်မိၣ် အဖိဒိၣ်ခွါဖိ လဲၤအိၣ်ဖျဲၣ်ထိၣ်လၢခဲနဒၢ် phoneမ့ၢ်ဟဲ ပှၤ မ့ၢ်ကတိၤတၢ်လၢကီၤလၤကျိၥ်လဲၤဖိၣ်ဝဲ,က တိၤဆၢဝဲ,ပှၤမ့ၢ်ကတိၤတၢ်လၢကညီကျိၥ် အဝဲဟ်လီၤphoneဖြၤကနၥ်လီၤ.ယလံၤ,ယ လီၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢအီးစထြွလ်ယၣ် ယဝၤ အဝဲါမုၣ်လဲၤအိၣ်ဖဲဖၢးသ် အဖိယဲၢ်ဂၤ,အဒဲၣ် ,အမၥ်,အလံၤ,အလိၤခဲလၢၥ် ပှၤအသးသမူ နံ့ဆံဖျၢၣ်ယတဲအီၤ,"လီၤဂၥ်ပှၤအံၣ်စရှလး ဖိအနိၣ်ဂံၢ်နိၣ်ဒွး"ဖဲအ့လဲၤနုၥ်ဆူကီၢ်အဲၤကူ ပတူးအဆၢကတိၢ် လံၤလိၤတဖၣ် ခါဆူညါ ကကတိၤက့ၤအကျိၥ်ပှဲၤဂၤလဲၣ်.

ဖဲယလဲၤထိၣ် women forum ဖဲ ဝ့ၢ်တကူၣ်ယမၣ်လိၥ်ယပုၢ်သရၣ်သီတူၢ်(KCB)ဝဲၤဒၢးခိၣ်လၢကဟဲအိၣ်ယၤလီၤ.ဖဲပဒီး သိလ့ၣ်အခါ ပလဲၤခီပတၥ်ဘၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် ဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်လီၤ.ယသံကွၢ်အီၤ,တၢ်ဆါ ဟံၣ်တဖၣ်ကဆဲ့ကဆှိဧါ.အဝဲစံးဆၢယၤ, မ့ စၤကွၢ်ဒီးလၢညါသဲးသၤမနဲညါ.အဝဲအံၤ ပှၤ ကညီဖိလၢကီၢ်လၥ်ခီကတိၤကညီကျိၥ်စ့ၢ် ကီးလီၤ.တဘျီဖဲယလဲၤတုၤဝ့ၢ်မဲဆီးသရၣ် မုၣ်လ့ဒယါ ခဲအံၤအိၣ်ကီၢ်အီးစထြွလ်ယၣ် ဟဲဒီး အဝဲထံၣ်လၢပှၤဒဲးလီၤတကီၤကျၢသၣ် သံကွၢ်ဝဲ,"နချွေလီၤဝံၤနကပြုတ်ဧါ."တၢ် နံၤထိၣ်ယၤဒီးယတဲအီၤလၢ,"နပှၤကညီ ကျိၥ် ယသ့ၣ်နိၣ်ယတခွါHoover တဲပွးယၤ လၢသရၣ်ပၢပၢၣ်စံးဝဲ,တၢ်လၢပှၤဟီကတး နၣ်ကတိၤပှၤကညီကျိၥ်ဘၣ်ဒၣ်ထဲခံဖျၢၣ်လီၤ .နဒိကနၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်တဲအဖိနၣ်စံးဝဲ, "နကလိမ့်ကျ,နကခေါင်းကွဲ,နကဒုကွ" လီၤ." ဖဲနၣ်ပနံၤသကိးလီၤ.

ကညီလၢကီၢ်ပယီၤ ကတိၤကညီ ပယီၤထိၣ်ဃဲး, ကညီဖိလၢကီၢ်ကျိၣ်တဲၣ် က တိၤကညီကျိၣ်တဲၣ်,ကညီဖိလၢနဲသၢၣ်လဲၣ်, နီၤဝ့,စွံးဒၢၢ်,ဖံၤလဲၣ်န်,အမဲရကၤ,ခဲနဒၢ်, အီးစထြွလ်ယၣ်ကညီကျိၥ်ထိၣ်ဃဲးဆးကျး ပၣ်ဃုၥ်ဒီးယၤလီၤ. ဆူမဲၥ်ညါ(၃၃)နံၣ် လၢ ကျိၥ်လီၤမၢ်အကျါ ကပၣ်ဃုၥ်နၤယၤပကျိၥ် ဧါ.

ဆၢကတိၢ် တၤတၢ်ဒီးပှၤလီၤ. တ ဘျီအခါ ပကျိၥ်လီၤမၢ်ဒီးပှၤကိးပှၤလၢပှၤ ကညီအရၢၢ်,ပှၤကညီလၢကစၢၢ်ခိၣ်အရၢၢ် အစၢၢ်,ပှၤကညီကစၢၢ်ခိၣ်ကျိၢ်အရၢၢ်အစၢၢ် လီၤ. ဃးဃ့ဒံး ပလံၥ်လီၤမၢ်နုၥ်သက့ ပ ကျိၥ်ဒီးပပှၤကလုၥ်,ပထူသနူတလီၤမၢ်အ ဃိပမ့ၢ်ဒံး"ပှၤကညီကစၢၢ်ခိၣ်ကျိၢ်အရၢၢ် အစၢၢ်"ဒံးလီၤ.ခါဆူညါမ့ၢ်ဟါမၢ်ဃုၥ်ဒီးပ မိၢ်အကျိၥ် (mother tongue)တဘီ,ကျိၢ်အ ရၢၢ်အစၢၢ်မးတအိၣ်လၢၤဘၣ်. မ့ၢ်စိၤဆၢက တိၢ်လၢ"ကျိၥ်တဖၣ်အမုၢ်လီၤနုၥ်ကတိၢ်" အဃိ ပဝဲမိၢ်ပၢ်လၢအိၣ်မူဒံးတဖၣ်ပတဘၣ် အိၣ်မံခ့မံသပ့ၤဘၣ်.ပမူဒါအိၣ်လၢပဘၣ်အူ ကွဲၤဒီးအူဆူၣ်ဆူၣ်,အူဒိၣ်ဒိၣ်တက့ၢ်.

လၢ–မုၥ်တြီၤဖီလ့လ့ၣ်

နနံၤကမှံနသးဖှံ

ကန့်လန့်ဆိုးလေး

စာပေမဂ္ဂဇင်းချစ်မြတ်နိုးသူ အဖိုးစောသာဂေတစ်ယောက် တစ်နေ့စာဖတ်ရင်း စာအုပ်ထဲမှ အမှတ်မထင် မျက်နှာဖုံးဓာတ်ပုံများတွေ့ရှိ၍ ဗဟုသုတရရှိရန်အနေဖြင့် ပေတဆိုးမြေးလေးစောချစ်ရင်ထူးအား ကြိုးစားသင်ယူလေ့လာရန် ချပြဆုံးမပြောဆိုခဲ့သည်များမှာ–

အဖိုး–"မြေးလေးချစ်ရင်ထူး––ဒီမှာကြည့်––မိန်းကလေးတွေဖြစ်လျက်နဲ့ သူတို့တွေစိတ်ဝင်စားစွာနဲ့ကြိုးစားဆောင်ရွက်နေကြတယ်။"

ပေကပ်ကပ် ပေတဆိုးမြေးလေး ပြန်လည်ဖြေကြားလိုက်သည်မှာတော့,

မြေးလေး–"ဟာအဖိုး––ဒီမိန်းကလေးတွေစိတ်ဝင်စားရင်တော့ အာသွပ်လျှာသွပ်နဲ့ဘာအပင်မှခံနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဆင်ဝင်စားရင်တော့ပိုဆိုးမယ်နော်––ဟီး–––ဟီး–––"

အဖိုး–"အင်း–––ဒီကလေးပြောလေဆိုးလေဘဲ။ ဒီထက်စိတ်မကောင်းနိုင်ဘူး။ ဟူး–––"

တောင်ငူ–အဲ့မှီ

လွှတ်တော်ကိုတစ်နေ့၁၀မိနစ်သာကျင်းပရခြင်းအကြောင်း

လွှတ်တော်ကိုတစ်နေ့၁၀မိနစ်စီလောက်ပဲကျင်းပတာနဲ့ပတ်သက်လို့ မလိုသူတွေကအမျိုးမျိုးဝေဖန်ကြတယ်။ တကယ်တော့ ဒါကဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးရဲ့စေတနာပါ။

ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးက သူ့လွှတ်တော်အမတ်တွေကို ကမ္ဘာပေါ်မှာလုပ်အားခအများဆုံးရစေချင်တယ်လေ။ တစ်ချို့နိုင်ငံတွေမှာ အမတ်တွေရဲ့လခက တနာရီကို ဒေါ်လာ၅၀နှုန်းလောက်ရတယ်ဆိုလား။အခုသူပေးနိုင်တာက တစ်ရက်မှကျပ်တစ်သောင်းလောက်ဆိုတော့ အခုလို တစ်ရက်ကိုဆယ်မိနစ်ထက်ပိုပြီးမကျင်းပရလို့ ကန့်သတ်လိုက်ရတာပါတဲ့။ ဒါမှ တနာရီနှုန်းနဲ့တွက်ရင် ခြောက်သောင်းလောက်ရပြီး ကမ္ဘာပေါ်မှာလုပ်အားခအများဆုံးရတဲ့ လွှတ်တော်အမတ်တွေဖြစ်အောင်လို့ပါတဲ့။

ကြပ်ပြေး–ကြမ်းပိုး

အစစအရာရာပါဝင်သူ

တောင်ယာခုတ်လူတစ်ဦး အလုပ်သိမ်းရန်အိမ်အပြန်လမ်းတွင် စည်ပင်သာယာဝန်ထမ်းတစ်ဦးနဲ့တွေ့တော့ မိုးလေဝသရာသီဥတုအခြေအနေ ရှေ့ဆက်ရမည့်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအားလမ်းကြုံရင်းမေးလိုက်ပါသည်။

တောင်ယာခုတ်သူ–"ဟော့––ဒီနှစ်အခြေအနေဘယ်လိုရှိနိုင်မလဲ?"

စည်ပင်ဝန်ထမ်းက တောင်ယာခုတ်သူအား ဤသို့ပြန်လည်ဖြေကြားတုံ့ပြန်လိုက်သည်။

စည်ပင်ဝန်ထမ်း–"ဟာ––ငါလက်ရှိတာဝန်နဲ့လုပ်ငန်းက မင်းမေးတာနဲ့ဘာမှမဆိုင်ဘူးလေ။"

တောင်ယာခုတ်သူ–"ဩ—မသိပါဘူး။ မင်းတို့အားကိုးအားထားယုံကြည်တဲ့ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီရဲ့ကျေးဇူးရှင်တပ်တွေက အားလုံးသိ၊ အားလုံးတတ်၊ အားလုံးသူတို့ပါမှပြီးတာ။ ဒါကြောင့်မို့ မင်းကသူတို့နဲ့မကင်းဘူးလေ။ အခြေအနေထူးခြားမှုတွေသိရမလားလို့မေးကြည့်တာပါ။"

စည်ပင်ဝန်ထမ်း–"အမ်–––မင်းထင်သလို ငါလည်းအစစအရာရာပါဝင်ပတ်သက်တာပေါ့။"

တောင်ငူ–အဲ့မှီ

မလိုက်ဖက်လို့

နေပြည်တော်ကိုလာလည်ဟန်တူတဲ့လူတစ်ယောက်နဲ့အိမ်ရှင်ဖြစ်ဟန်တူတဲ့လူတစ်ယောက် စကားပြောနေကြတာကိုကြားခဲ့ရပါတယ်။

ဧည့်သည်–"အလဲ့–––မင်းတို့နေပြည်တော်ကရပ်ကွက်နာမည်တွေကိုမှည့်ထားတာအပံ့စားပါလား။ **ဘောဂသိဒ္ဓိ**–တဲ့၊ **ပညာသိဒ္ဓိ**–တဲ့၊ဒါနဲ့**ပီယသိဒ္ဓိ**ဆိုတဲ့ရပ်ကွက်လေးများကောမရှိဘူးလားကွ"

အိမ်ရှင်–"ဟ––ဒီမြို့မှာ ဘယ်လိုချစ်ခင်နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းတဲ့လူတွေနေလို့ **ပီယသိဒ္ဓိ** ရပ်ကွက်ရယ်လို့ရှိရမှာလဲကွ"

အိမ်ရှင်ကအဲဒီလိုပြောတော့ ဧည့်သည်လုပ်တဲ့သူပြန်ပြောလိုက်တာက–––

"အဲလိုမျိုးမလိုက်ဖက်လို့မပေးကြေးဆိုရင်တော့ **ပညာသိဒ္ဓိ** ဆိုတဲ့ နာမည်ကိုပါပြန်ဖျက်လိုက်တော့ဟော့–––"တဲ့ခင်ဗျာ။

ငြိမ်းချမ်းရေး–––ငြိမ်းချမ်းရေး

ဒုက္ခသည်စခန်းတစ်နေရာ၌လူသုံးဦးဆွေးနွေးပြောဆိုနေကြသည်။

ပထမလူတစ်ဦး–"ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတဲ့စကားလုံးအဓိပ္ပါယ်ကို မင်းတို့သိကြရဲ့လား။?"

ဒုတိယလူတစ်ဦးက ဤကဲ့သို့စတင်ပြန်လည်ဖြေကြားလိုက်၏။
"ဟာ––အရမ်းကိုသိတာပေါ့"
ပထမလူကပင်ပြန်လည်မေးလိုက်သည်။ "ကဲ––ဒါဆိုဘာလဲ?"
ဒုတိယလူ–"လွယ်လွယ်လေးပါ။ မှတ်ထား၊ အင်္ဂလိပ်လို(ပီ)လို့ အသံထွက်တယ်။ အားလုံးကိုပိပိ–ရိရိဖြစ်အောင် ရည်ရွယ်ထားတဲ့အသုံးအနှုန်းပါ–––"
တတိယလူတစ်ဦးကထပ်မံပြောလိုက်၏။ "အဲဒီအဓိပ္ပါယ်ရဲ့ဖွင့်ဆိုချက်မသေချာဘူး။ ဒီလိုကွ။ ငါပြောပြမယ်။ ငြိမ်းဆိုတာ ငြိမ်ငြိမ်ကလေးဖြစ်အောင်လုပ်တာ၊ ချမ်းဆိုတာ ချုပ်နိုင်သမျှအာဏာအားလုံးကိုချုပ်လို့ရအောင်လုပ်တာ။ ရေးဆိုတာက ရေးမှန်သမျှဘယ်အခွင့်အရေးကိုမှမပေးချင်တဲ့ မြန်မာပြည်ရဲ့ဝေါဟာရ ဗမာဗျည်းကွေ့ရာစာလုံးငြိမ်းချမ်းရေးပါ။"

တောင်ငူ(အဲ့မှီ)

ကျယ်လိုက်တဲ့ပါးစပ်တွေ

အခုကျင်းပနေတဲ့လွှတ်တော်ကြီးမှာ အမတ်တွေဆွေးနွေးကြပုံကို မိတ်ဆွေတစ်ယောက်မှတ်ချက်ချပုံကဒီလိုပါ။
"ဒီမိုကရေစီပြည့်ဝတဲ့လွှတ်တော်ကြီးကျင်းပနေပြီဆိုတော့ လွှတ်တော်အမတ်တွေ အာပေါင်အာရင်းသန်သန်နဲ့ ပါးစပ်မပိတ်တမ်းဆွေးနွေးကြမယ်ထင်ထားတာ။ အခုတော့–ပြိတ္တာပါးစပ်တွေကို အပ်ချည်နဲ့ ချုပ်ထားလားမှတ်ရ"...တဲ့။
ဒီလောက်အပြောကောင်းပုံထောက်ရင်ဒီလူ"လှတောသား"ဖြစ်ရမယ်။

"အပူအေးဖို့လေမှုတ်ကြ"

သံလွင်ကမ်းခြေရွာတစ်ရွာတွင်လူနှစ်ဦးငြင်းခုံစကားနိုင်လုကြသည်။
ပထမလူတစ်ဦးက,"ငါတို့ရပ်ကွက်ထဲမှာအပူဒဏ်တစ်အားပြင်းလို့စမ်းချောင်းတွေခမ်းခြောက်ပြီး ငှက်ပျောပင်တွေရဲ့ပင်စည်မှထွက်တဲ့အရည်တွေနဲ့ ထမင်းချက်နေရပြီ။"
ဒုတိယလူတစ်ဦးမှာလည်း,"ဟာ––ဒါတင်ဘယ်ကမလဲ––ငါတို့ရပ်ကွက်တွေမှာဆိုရင် ကြက်၊ ကြောင်၊ ဆိတ်တွေတောင် အလုအယက်၊အသည်းအသန်ရေချိုးနေကြပြီးကွ။"

တောင်ငူ –အဲ့မှီ

ပေါလွန်းလို့

အာဆီယံခေါင်းဆောင်များစည်းဝေးပွဲအပြီးမှာ အိမ်ရှင်စင်္ကာပူဝန်ကြီးချုပ်က ဇိမ်ခံသဘောင်္ကြီးတစင်းပေါ်မှာညစာစားပွဲကျင်းပပေး၏။ နည်းနည်းညနက်လာတော့ ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေနဲနဲထွေလာကြသည်။ ထိုစဉ်မှာ မလေးရှားဝန်ကြီးချုပ်က အလွန်အရသာရှိသောပန်းသီးများချကျွေးကာ ဘယ်လိုလဲ စားလို့ကောင်းလားဟုမေးလေသည်။ အားလုံးက အရမ်းအရသာရှိလိုက်တာဟုဖြေဆိုကြလျှင် ပန်းသီးတောင်းများယူ၍ရေထဲပစ်ချလိုက်၏။ အားလုံးကဘာဖြစ်လို့လဲမေးသောအခါ ကျတော်တို့ဆီမှာ ဒါမျိုးတွေကပေါလွန်းလို့ဟု ခပ်ကြွားကြွားလေးဖြေသည်။
အိမ်ရှင်ဝန်ကြီးချုပ်ကလည်း အားကျမခံ အလွန်အရသာရှိသောချော့ကလက်တွေချကျွေးရင်း ချော့ကလက်ပါကင်များကိုရေထဲပစ်ချပြကာ ကျုပ်တို့ဆီမှာဒါမျိုးအရမ်းပေါတာဟု ဝင့်ကြွားစွာဆိုပြန်လေသည်။
ကျန်ခေါင်းဆောင်များက တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက်ကြည့်ကာ ကြွားစရာရှာစဉ်းစားကြ၏၊ ဒါပေမဲ့ သိကြတဲ့အတိုင်း အာဆီယံ(၁၀)နိုင်ငံထဲမှာ သူတို့(၂)နိုင်ငံကို ယှဉ်နိုင်သူကမရှိသလောက် ––
အဲဒီအချိန်မှာမြန်မာခေါင်းဆောင်ကဝုန်းကနဲထရပ်ပြီး သူ့လူတွေဘက်ကိုကြည့်ကာ,"ဟေ့––တစ်ယောက်လာစမ်း"ဟုခပ်မာမာလှမ်းခေါ်လိုက်သည်–––
ထိုအခါ ပုခုံးပေါ်တွင်အခွေအခက်များ တလက်လက်တောက်ပြောင်နေသော မြန်မာစစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်က ခပ်ကုပ်ကုပ်လေးသူ့အနားမှာလာရပ်လေ၏။
ခေါင်းဆောင်ကြီးက ထိုစစ်ဗိုလ်ချုပ်၏လည်ကုတ်ကိုကိုင်ကာ သင်္ဘောဝရန်ဒါအနီးသို့ဆွဲခေါ်သွားပြီး ရေထဲသို့ဆောင့်ကန်ချလိုက်လေသည်–––
ပြီး နေရာသို့ပြန်လာပြီး ကြောင်အမ်းအမ်းနှင့် သူ့အားဝိုင်းကြည့်နေသူအားလုံးကို ဝင့်ကြွားကြွားကြည့်လိုက်ရင်း–––
"ကျုပ်တို့ဆီမှာဗိုလ်ချုပ်တွေအရမ်းပေါတယ်ဗျာ"ဟုပြောလိုက်လေတော့သည်။

mokenlay

မကြွား

ရွာစုရပ်ကွက်(၆)ရှိ သမီးဖြစ်သူက ဖခင်အား ကျောင်းတွင်မေးဖြေစကားရည်လုပြိုင်ပွဲအား လာရောက်အားပေးရန်တွန်းအားပေးနေသည်။
သမီး–"အပါးအားရင်––သမီးပြိုင်ပွဲဝင်တာလာကြည့် အားလာပေးပါလား။"
ဖခင်–"ဟွန့်ဒီပြိုင်ပွဲမှာယှဉ်ပြိုင်မဲ့ယောကျ်ားလေးတွေကပိုတော်ကြတယ်။ တကယ်လို့သမီးရှုံးပြီးဆုမရခဲ့ရင်အဖေရှက်တယ်။ မလာရဲဘူး။"
သမီး–"အပါး–စိတ်ချ—သမီးဆုရမှာပါ။ဟို—ကညီပိဉ်မုဉ်ကရာမဲးကစံထဲကမေးဖြေအစီအစဉ်မှာ တစ်ယောက်တည်းဖြေတာမဟုတ်ဘူး။သမီးကမှတစ်ဦးတည်းမေးဖြေပြမှာကြည့်ထား။ ယောကျ်ားလေးတွေကိုအပြတ်အသတ်နိုင်စေရမယ်။"
ဖခင်–"ဟုတ်ပါပြီမကြွား––မမေးဖြေကြာနိုင်ကြီးရယ်——"

အပြုံးစာစောင်

ဖုန်.အခွန်တော်

နင်လည်းနင် ငါလည်းငါပေါ့
ဟော့ရမ်းသေးသွမ်းမပြောင်းလဲ၍
အကြောင်းမသိအကျိုးမသိဘဲ
မရှိတာကို ရှိတဲ့။

တနေ့လုပ်မှ တော်ကာကျတဲ့
ဘဝကံပေးသည်ဖြစ်ရေးအား
စားတော့ဆားမပါ
ငရုပ်သီးဗလာနတ°နဲ့
ငပိဆိုဝေးပါလေရော။

တကယ်တော့ရှင်းရှင်း
ထမင်းတောင်နပ်မမှန်
လောကဓံ၏ပြင်းထန်
ရိုက်ခတ်သံ ဆူဝေတောမှ
မောလို့ မိသားစုနှင့်အတူနားနေတုန်း
အပြုံးနဲ့ရောက်လာ
အားကိုးရမှာသေချာတွေး
ဟေးဆိုအသပြာပေးပါ
ငွေပေးပါပြောတော့
ရင်မောခြင်းမှလွဲ ဘာတတ်နိုင်အုံးမလဲ။

သေချာပြီလူသားပီပီ
မတူညီတဲ့အခွင့်ရေး
တွေးရင်းနဲ့ရင်လေးတာဘဲ
များလာတာက''ဒုက္ခသည်''ပေ့ါ။ ။

အက်ကလိုသိန်း

အချိုးအကွေ့

ငါတို့ခရီးအစမှာလည်းအဆင်မချောခဲ့
ဇာတိသွေးဇာတိမာန်မျိုးချစ်စိတ်အပြည့်နဲ့သာ
ရာစုနှစ်တစ်ခုထိ ဝင့်ထည်စွာမာန်တူနေခဲ့။

ခရီးတဝက်လည်းအရောက်----
မာန်စွယ်ခဲကြီးတစ်ချို့အရည်ပျော်လို့
အကွဲအပြဲဇာတ်လမ်းဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရ။

ဓဏ်ရာများနဲ့ခရီး မာယာများတဲ့ခရီး---
ပရိယာယ်အပြည့်နဲ့ ဝက်ပိါလမ်းတွေက
ပေးတဲ့သင်ခန်းစာကို
ငါတို့ကွဲကွဲပြားပြားမမြင်တတ်သေးတာလား။
တမင်လျစ်လျူရှုနေတာလား။

ခုချိန်ခါမှာ ငါတို့ခရီးတာတစ်ခုထိတွင်နေလေပြီ
မိစ္ဆာကဝေများယောင်းသံလည်းသဲ့သဲ့ကြားနေရပြီ
သားရဲတို့၏မာန်ဟိန်းသံလည်းကြားနေရ၏။

ရှေ့ကတစ်လှမ်း အချိုးအကွေ့သတိမူလော့
ငါတို့ပန်းတိုင် ငါတို့မာန်စွယ်ငါတို့ခရီး
မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ် မြေခမသွားရစေဖို့
ငါ့အမျိုးတို့သတိရှိကြလော့။

ဒူးရမောလေး
(သူးလေပြည့်သား)

နှစ်သစ်

နှစ်သစ်ရဲ့အစ
သွားရမယ့်အခိက
သန့်ရှင်းခြင်းတဲ့လား
တို့တွေသိတဲ့သန့်ရှင်းခြင်း
အမှိုက်သရိုက်လို့အတင်းအဖျင်း
အချင်းချင်းကိုတိုက်ခိုက်
စရိုက်အမှားပေါင်းစုံကို
အိတ်ဟောင်းထဲထည့်ကာလွှယ်
မနိုင့်တနိုင်ဝန်ကိုထမ်း
လျှောက်လှမ်းမယ့်ဦးတည်ချက်
ခိုင်ခိုင်တွဲလို့
သို့သော်
ဘုရားသခင်ရဲ့သန့်ရှင်းခြင်း
ရိုးရိုးလေးနဲ့ရှင်
ချစ်ခြင်းမေတ္တာသာ အကြွေးထား
အတွေးမမှားဘဲ
ပြောင်းလဲစေဖို့
လူတွေကိုပုံသွင်း
နားလည်ရန်ခက်ပါရဲ့
သို့ဖြစ်၍
သန့်ရှင်းခြင်းရဲ့ပန်းတိုင်
လှမ်းကိုင်ကာလျှောက်လှမ်းနိုင်ဖို့
အလို့တော်ကိုဝန်ခံစို့ရယ်လို့
တူညီညာနှိုးဆော်ရင်း
လျှောက်လှမ်းစို့
နှစ်သစ်သို့

ခိုင်စံရွှေမြင့်

ပေါင်းစည်းပြည့်စုံ သံလွင်ဖြိုး

အေးမြကြွယ်ဝငါသံလွင်
သဲသောင်ကျောက်ဆောင်ငါပန်းချီ
လျှင်မြန်စီးဆင်းငါသမုဒ္ဒရာထိ

ရေနက်စီးကြမ်းရှည်လျား
အတားအဆီးများမဟန့်တားနှင့်
ရှေ့ကပိတ်ပင်ရှင်းလင်းမည်။

လူဖြူလူမဲမခွဲခြားဘဲ
ကျောရိုးဖြတ်ကာကူးသန်းကြ
စိတ်ရင်းစေတနာစုံလျှင်စွာ

မြစ်ဖျားမြစ်ဆုံမိုးခိုမှ
စိမ်းလန်းစိုပြေစမ်းချောင်းတွေ
သစ်တောသာယာသံလွင်သာ။

ငါစီးဆင်းဖြတ်ကျော်ကရင်ပြည်
ငါအကျိုးရှင်သန်ကရင်ပြည်
ငါကရင်မှတပါးအခြားသူမသိ

နီဖြူပြာသုံးရောင်ခြယ်အလံ
လှိုင်းထသာယာသံလွင်မှာ
တည်မြဲရှိခြင်းထာဝစဉ်

သီတာရေလိုအေးမြမြစ်
အဆုံးမဲ့ချစ်ခြင်းမေတ္တာ
ကရင်သံလွင်သာပြီးပြည့်စုံ။

တောင်ငူ–အဲ့မို

အမေကြိုဆိုလိုက်ပါ

နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင် သာယာကုန်းရွာနွေရာသီဓမ္မပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစာပေသင်တန်းပိတ်ရက်မို့ လူငယ်မောင်မယ်တစ်ချို့ပျော်ပွဲစားထွက်ရန် အပျော်ရွှင်ဆုံးသူထဲတွင် စောအယ်ကလူမူတစ်ယောက်လည်းပါဝင်ပါသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ ဒီလိုသင်တန်းကလည်း ကရင်ခရစ်ယာန်ယုံကြည်သူများအတွက်တော့ နှိုင်းတုစရာမရှိပါ။ဒီလိုနဲ့ဆရာ/မအပါအဝင် သင်တန်းသူ/သားဆယ့်နှစ်ဦး ယာဉ်မောင်းသူနှင့်စပါယ်ယာ ပေါင်းနှစ်ဆယ်ဦးဖြင့်ရွာထိပ်တွင်ပျော်ပွဲစားခရီးထွက်ရန် အထုတ်အပိုးကိုယ်စီဖြင့်ယာဉ်အထွက်အားထိုင်စောင့်ရင်း သင်တန်းသားတစ်ဦးထဲကဖြစ်မည်။“ဟော့--ဟော့--မျိုးချစ်ဒီအထဲမှာရှိလား?”ဟုလှမ်းမေးလိုက်သည်။ ဒီလိုနဲ့ ယာဉ်၏ဘေးထောင့်မှလူငယ်တစ်ဦးက,“အေး-ရှိလားမရှိလားတော့မပြောတတ်ဘူး။ကျမ်းစာထဲမှာတော့ လူမျိုးအားမုန်းတီးပြီးအညွန့်တုံးချေမှုန်းသတ်ဖြတ်တဲ့ပေါလုကြီးကတော့ နောက်ဆုံးမှာ ခရစ်ယာန်ယုံကြည်သူအတွက်အများကြီးပြောင်းလဲသွားတဲ့ရှင်ပေါလုကြီးတော့ရှိတယ်”ဟုဆိုပြီး စတင်မေးမြန်းသူအား တဟီးဟီး-တဟားဟား-တခစ်ခစ်နဲ့လှောင်ပြောင်နေစဉ် ဆရာမတစ်ဦးက,“ကဲ-ကဲ-ကလေးတို့ ခရီးမထွက်ခင် အားလုံးဆုတောင်းကြရအောင်၊ အသွားအပြန်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းပြီး၊ကိုယ့်နေရာနှင့်ကိုယ်အေးအေးဆေးဆေးပြန်လည်ရောက်ရှိအောင်ဆိုပြီးအဆိုပြုသောကြောင့် ခရီးထွက်မည့်သူအားလုံး တိတ်ဆိတ်စွာဖြင့်ဆုတောင်းသံအားနားစွင့်ရင်း(အာမင်)ဆိုတဲ့ပြီးဆုံးသံနှင့်အတူ လှုပ်ရှားရှားဖြင့် ယာဉ်ပေါ်တွင်နေရာယူကာခရီးဦးစတင်ထွက်ခွာပါတော့သည်။

ယာဉ်စတင်ထွက်ခွာချိန်မှာ မနက်ရှစ်နာရီ တိတိပါဘဲ၊ သံတောင်မြို့သစ်(၁၃)မိုင်သို့ ဆယ်နာရီအချိန်ရောက်ရှိပြီး ခေတ္တအနားယူအပေ့ါအပါးသွားကြပြီးနောက် ဆယ့်တစ်နာရီတွင်ခရီးဆက်ထွက်ခဲ့သည်။ သင်တန်းပိတ်ရက်မို့ သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ ခရီးထွက်ရတာအပျော်ရွှင်ဆုံးခရီးစဉ်ပါဘဲ။ သံတောင်မြို့သစ်နှင့် သံတောင်ကြီးမြို့ရဲ့ကားလမ်းအကွေ့အကောက် တောင်ရဲ့အောက်ခြေ တောင်ငူမြို့အား မျက်စိတစ်ဆုံးမြင်တွေ့ရသည်။သဘာဝရှုခင်းများဖြင့်ပြည့်နှက်နေသည်မို့ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးမှုအပေါင်းနှင့်ပြည့်ဝပါသည်။ဟုတ်ပါသည်။ ယခင်အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်ခေတ် ကားလမ်းဟောင်းကြီးတွေရဲ့အတက်အဆင်းအကွေ့အကောက်ကတစ်မျိုး၊ ယခုလက်ရှိစစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့သံတောင်ကြီးတပ်မြို့အဖြစ်ဖွင့်လှစ်လိုက်တာကြောင့် ကားလမ်းအသစ်တစ်ခုဖောက်လုပ်ထားသည်မို့အသွားတစ်လမ်းအပြန်တစ်လမ်း မောင်းနှင်ပြေးဆွဲနိုင်ပါသည်။ ဒီလိုနဲ့ ရွှေညောင်ပင်မှကြို့ဆိုပါ၏ဆိုသည့်ဆိုင်းဘုတ်ကြီးရှေ့တွင် ယာဉ်မောင်းကထိုးရပ်လိုက်သောကြောင့် တခါမှမရောက်ဖူးသောသင်တန်းသူ/သားများက ရောက်ပြီလားဟုမေးသောအခါ စောအယ်ကလူမူက,“မရောက်သေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ ခရီးရဲ့သုံးပုံနှစ်ပုံတော့ကျိုးသွားပြီ။”ဟုဖြေကြားလိုက်သည်။ တောင်ငူမြို့မှစတင်ထွက်ခွာလာတော့အင်္ကျီအနွေးထည်မလိုအပ်ပါဟုထင်ရသော်လည်း ယခုသံတောင်မြို့သစ်အားကျော်ဖြတ်လာပြီးနောက် အအေးခေတ်ဝင်လာသလား၊ ဒါမှမဟုတ် ကား၏အရှိန်မောင်းနှင်မှုကြောင့်လားဟုမပြောတတ်၊ စိတ်နှစ်ခွဖြစ်လာပါတော့သည်။ တခါမှမရောက်ဖူးသူများအတွက်တော့ ဤကဲ့သို့ကြုံတွေ့ရပါလိမ့်မည်။တစ်ကယ်တမ်းတော့လည်း ယခင်သံတောင်ကြီးမြို့က ပြင်ဦးလွင်မြို့နှင့်မကွာထပ်တူအေးချမ်းပါသည်။နွေရာသီကာလမှာ ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများအား ကောင်းမွန်စွာကြည့်ရှုမြင်တွေ့နိုင်ပေမဲ့ မိုးနှင့်ဆောင်းရာသီကာလမှာတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးတွေ့သည့်အခါဘယ်သူဘယ်ဝါဆိုတာသဲသဲကွဲကွဲမမြင်တွေ့နိုင်ပါ။ နှင်းမြူများဖုံးလွှမ်းထားခြင်းဖြစ်သည့်ထိုအချိန်ကာလ၌ ညပိုင်းအချိန် ယာဉ်မောင်းနှင်လျှင် နှင်းမြူများပျောက်ကွယ်ပြီးကင်းစင်ပါမှ သွားလာနိုင်သည်။ သို့ပေမဲ့ ယခုလက်ရှိကာလမှာတော့ ၂၀၀၀ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ရာသီဥတုပုံမှန်မရှိတော့ပါ။ နအဖစစ်အာဏာရှင်ရှူး၏တပ်မြို့တိုက်ခိုက်ရေး ဘုရင့်နောင်စတင်တည်ဆောက်လိုက်ချိန်မှ သစ်၊ ဝါးများအဆမတန်ခုတ်ထွင်မှုကြောင့် သစ်တောများပြုန်းတီးကာ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုများဆက်တိုက်လိုလိုဖြစ်နေပါတော့သည်။ ရွှေညောင်ပင်မှခေတ္တရပ်နားပြီးနောက်ခရီးဆက်ထွက်ခဲ့ပါသည်။တောင်ငူမှရွှေညောင်ပင်ရောက်သည်အထိကားလမ်းအကွေ့အကောက်တို့ကြောင့် ပင်ပန်းရသည်ဟုထင်ရသော်လည်း တောပြာကြီးလမ်းခွဲရောက်တော့ တောင်ကတုံးပမာ သစ်ပင်ဝါးပင်များစိမ်းလန်းစိုပြေမှုကြောင့်၊မြင်ကွင်းများကိုအပေါ်စီးမှ တောင်ခြေရင်းအထိ ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့ရသည့်အတွက် စိတ်ထဲတွင် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုများပြေ

ပျောက်သွားပါတော့သည်။ သင်တန်းသူ/သားတစ်ချို့ခရီးမထွက်မှီ စောအယ်ကလူမူထံမှ ကြိုတင်စကားမြည်းခဲ့ပေမဲ့ လက်တွေ့မှာတော့ ထင်မှတ်မထားသည့်သဘာဝရှုခင်းကောင်းများကြောင့် ပျော်ရွှင်ပီတိရပါတော့သည်။ သံတောင်ကြီးမြို့ အဝင်ဝသို့ရောက်ရှိချိန်မှာတော့တစ်ချက်တီးဟုဆိုရပါမည်။ ဒီလိုနဲ့သံတောင်ကြီးမြို့ရပ်ကွက်(၁)တွင် တည်းခိုမည်ဟု ပြောဆိုပြီးနောက်၊ ရောက်ရှိသည်နှင့် ယာဉ်ပေါ်မှအထုတ်အပိုးများချ၍ များမကြာမှီတခဏအတွင်းမှာ နော်ဘုဘောတောင် ဆုတောင်းပြည့်ဗိမ္မာန်တော်သို့ဆက်လက်တက်ခဲ့သည်။ မွန်းလွဲသုံးချက်၊လေးချက်တီးချိန်တွင် စောအယ်ကလူမူအပါအဝင် သင်တန်းသူ/သားများနှင့် ဆရာ/မများအားလုံးအတူတကွ ဆုတောင်းဝတ်ပြုကိုးကွယ်ပြီးနောက် စုပေါင်းစုဖွဲ့၍ပြင်ဆင်လာသည့်မုန့်ပဲသားရေစာများအား အစာပြေပျော်ပွဲစားစားသုံးရန်ပြင်ဆင်ချိန် ဦးစီးသင်တန်းဆရာမှ အလန့်တစ်ကြားဟစ်အော်လှမ်းမေးလိုက်သည်။"ဟေ့–ဟေ့–စောအယ်ကလူမူတစ်ယောက်မတွေ့မိပါလား။ဘယ်သွားလဲ။ တွေ့မိကြသလား?"ဟုမေးမြန်းသောအခါ သင်တန်းသူထဲမှ"ဟုတ်ကဲ့ဆရာ ဆုတောင်းကြပြီးချိန်အထိ သူခုနလေးတင်ဒီမှာရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျမကို သူ့သူငယ်ချင်းနဲ့စကားသွားပြောအုံးမယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်"ဟုပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့သည်။ ကိုယ်စီဆုတောင်းကြပြီး ပျော်ပွဲစားသည့်အစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ပြီးသော်လည်းစောအယ်ကလူမူတစ်ယောက်ပြန်လည်ရောက်ရှိမလာပါ။သည်လိုနှင့်ရုတ်တရက်ဆိုင်းမဆင့်ဗုံမဆင့်ဘဲ ပျောက်ကွယ်သွားမှုကြောင့် အားလုံးပဲစိုးရိမ်အံ့သြသွားကြသည်။

နေလုံးကြီးပျောက်ကွယ်သွားပေမဲ့ စောအယ်ကလူမူ ပြန်မပေါ်လာ၍ နော်ဘုဘောဗိမ္မာန်တော်မှ ပြန်လည်ဆင်းလာရာ တောင်ခြေရပ်ကွက်(၁)သို့ရောက်ရှိသော်လည်း စောအယ်ကလူမူ၏သတင်းအရိပ်အရောင်အစအနမျှမတွေ့ရပါ။ ဆရာ/မနှင့်သင်တန်းသူ/သားအားလုံး စိုးရိမ်စိတ်အပြည့်နှင့်အတူ သံတောင်ကြီးမြို့၊ရပ်ကွက်(၁)တွင်တစ်ညအိပ်စောင့်ဆိုင်းသော်လည်းနောက်တစ်နေ့နေထွက်သည်အထိပြန်မရောက်လာသောကြောင့် ပျော်ပွဲစားအဖွဲ့အားလုံးသံတောင်ကြီးမြို့မှ တောင်ငူမြို့သို့ ပြန်လည်ထွက်ခွာလာရပါတော့သည်။

၁၈နှစ်ကြာပြီးနောက် စောအယ်ကလူမူသည် အမျိုးသားရေး၊ တော်လှန်ရေးတာဝန်များကျေပြွန်စွာထမ်းဆောင်လျက် အိမ်ထောင်ကျကာမိသားစုဝင်များနှင့်ပျော်ရွှင်စွာလုပ်ကိုင်စားသောက်သည့်အချိန် ၂၀၁၆ခုနှစ်၊နွေရာသီကာလအရောက်၊မထင်မှတ်ထားသည့်တစ်ရက် တပ်တွင်းလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦး၏အဆက်အသွယ်ဖြင့် စောအယ်ကလူမူထံစာတစ်စောင်ရောက်ရှိလာပါတော့သည်။ ထိုစာအိတ်အား စောအယ်ကလူမူ ဖောက်ဖတ်သောအခါ----

သို့/

သူငယ်ချင်း ဒီစာကိုရရချင်းငါ့ဆီအရောက်လာခဲ့ပါ။မင်းကိုဖုန်းနဲ့စကားပြောမဲ့သူရှိတယ်။မဲဆောက်နေအိမ်သို့ဆက်ဆက်လာခဲ့ပါ။ စောင့်နေမယ်။

မင်းသိတဲ့သူငယ်ချင်း
စောအယ်ကလူထူး

စောအယ်ကလူမူကဤစာသည်အရေးကြီးမည်ဟုယူဆပြီးရေးကြီးသုတ်ပျာနေအိမ်မှထွက်ခွာပြီးနောက်မဲဆောက်သူငယ်ချင်းနေအိမ်သို့ရောက်ရောက်ချင်း စောအယ်ကလူထူးနှင့်ထိပ်တိုက်တွေ့ရပါတော့သည်။ စောအယ်ကလူမူက"ဟေ့–သူငယ်ချင်း—အရေးကြီးဘာကိစ္စရှိလဲ?"ဟုလှမ်းမေးရင်း စောအယ်ကလူထူးက"အေး–ခုနလေးတင်မင်းရဲ့အကြောင်းကိုငါ့ရဲ့(တခွါမူ)ညီမဝမ်းကွဲမေးနေသေးတယ်။ ဩ––ဒါနဲ့ ရောက်တုံးအနားယူပြီး ခဏစောင့်အုံးကွာ။ ငါဖုန်းသွားခေါ်ပေးမယ်။"ဆိုပြီး တခဏအတွင်းမှာဘဲ"ဟေ့–သူငယ်ချင်းရပြီး–လာတော့–မင်းကိုအရေးကြီးခေါ်နေတဲ့ဖုန်းဘဲ။"စောအယ်ကလူမူက ဖုန်းအားလှမ်းယူလိုက်ပြီး"ဟဲလို––ဟဲလို––အင်းပြော–ဘယ်သူလဲ?" စောအယ်ကလူမူကစတင်မေးလိုက်ပါသည်။ "ဟုတ်ကဲ့ —ကျမကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံးကနော်ဖရီဒါလေ။ ဟိုဖိလပတ်အစည်းအဝေးတုန်းကဆုံဖြစ်ကြတာမမှတ်မိတော့ဘူးလား။"ဟုနော်ဖရီဒါကပြန်လည်ဖြေကြားလိုက်ပါသည်။ တစ်အောင့်လောက်ကြာတော့ စောအယ်ကလူမူမှတ်မိသွားသည်ဟုထင်ရသည်။"ဩ–မှတ်မိပြီး––မှတ်မိပြီး––ဒါနဲ့ ဘာကိစ္စအရေးကြီးအကြောင်းအရာရှိလဲ။" "ဩ—ဒီလိုပါ။ ကျမတောင်ငူမှာစည်းရုံးရေးဆင်းရင်း အစ်ကိုအမေနဲ့ဆုံတွေ့တော့ အဒေါ်ကအကူအညီတောင်းလို့ ကျမအစ်ကိုဝမ်းကွဲနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီးအကြောင်းကြားထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အစ်ကို–ခဏလေးစောင့်နော် အဒေါ်ကိုဖုန်းလွှဲပေးလိုက်တော့မယ်။"တခဏအတွင်းမှာပင် "ဟဲလို––ဟဲလို" နှစ်ဖက်စလုံးအပြိုင်ခေါ်ဆိုမှုကြောင့် တစ်ဦးအသံတစ်ဦးမကြားရဘဲဖြစ်နေလေသည်။ ထို့နောက် စောအယ်ကလူမူ၏အမေဖြစ်သူမှာ"ဟဲလို––ဖိုးခွါးစောအယ်ကလူမူလား"သားဖြစ်သူက"ဟုတ်ကဲ့––ဖိုးခွါး စောအယ်ကလူမူ အမေ့သားစောဖိုးချစ်အစစ်ပါဗျာ""ဩ––ဒါနဲ့ဖိုးခွါး––အဆင်ပြေနေကောင်းရဲ့လား?""ဟုတ်ကဲ့အမိုး–အားလုံးကျန်းကျန်းမာမာပါဘဲ။"အမေဖြစ်သူက"ဟဲ့––ဒါနဲ့––အားလုံးဆိုတာဘာကြီးလဲ?ဖိုးခွါးထွက်သွားတုန်းကတစ်ယောက်တည်းမဟုတ်လား။""ဒီလိုဗျာအမိုးရာ––ဖိုးခွါး၂၀၁၆မှာအိမ်ထောင်ကျပြီး အမိုးမြေးတွေငါးယောက်တောင်ရှိနေပြီသိလား။"အမေဖြစ်သူအံ့သြဝမ်းသာမဆုံးဖြစ်၍"ဩ–အင်း–အင်း–ဖိုးခွါးရဲ့အမျိုးသမီးကဘယ်ကလဲ?ဘာလူမျိုးလဲ?" "ဟုတ်ကဲ့––ဖိုးခွါးရဲ့အမျိုးသမီးက ရိုးသားတဲ့တောင်ပေါ်သူကရင်မပါဗျာ။""ဒါနဲ့ဖိုးခွါး–ဒီလောက်နှစ်တွေကြာလှပြီ။ ဘာဖြစ်လို့စာမရေးအကြောင်းမပြန်တာလဲဖိုးခွါးရာ၊ အမိုးတို့ဆီကိုပြန်လာလည်ဖို့စိတ်ကူးမရှိဘူးလား?""ဘာလဲ။ အမိုးက––ဖိုးခွါးကို ဟိုစစ်အာဏာရှင်ရူးတွေစီလက်ထဲအပ်မလို့လား။""ဟာ––ဖိုးခွါးကလည်း ငြိမ်းချမ်းရေးကာလလေးအခြေအနေတွေကောင်းနေပြီဘဲ။ အရင်လိုမဟုတ်တော့ဘူးလေ။ ဖိုးခွါးတို့လိုဘဲအမျိုးသားရေးအတွက် ဒီဘက်ကအလုပ်လုပ်ကြတဲ့လူငယ်တွေ သူတို့ရဲ့မိဘ၊ မိသားစုအသိုင်းအဝိုင်းဆီ ဝင်ထွက်နေကြတာအများကြီးဘဲလေ။ ပြန်လာလည်ပါဖိုးခွါးရယ်––အမိုးကြိုဆိုနေမယ်နော်။" စောအယ်ကလူမူ၏မိခင်

တစ်ယောက် တောင်ငူမြို့ နေရပ်ဇာတိသို့ သားအား ပေးမပြန်လာစေချင်လို့ပါ။ သို့ပေမဲ့ စကားအဖြစ်ကြားကောင်းအောင် ချိုသာစွာပြောရပါသည်။ တစ်ကယ်တမ်းတော့လည်း ဘယ်မိခင်မဆို သားတွေနှင့် အတူတကွနေထိုင်ပြီး၊ပျော်ရွှင်သောမိသားစုအားလိုချင်သူတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဖက်ကပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ကြည့်တော့လည်း သားအတွေးနှင့် မိခင်အတွေးကတော့လွဲမှားစွာအကြောင်းတစ်ချက်ကလေးမှမရှိပါ။ ဟုတ်ပါသည်။ သားပြောသည့်အတိုင်း လက်ရှိစစ်အာဏာရှင်ရူး(နအဖ)စစ်အစိုးရအုပ်ချုပ်နေသမျှ ပြောင်းလဲမှုတစုံတရာမျှမဖြစ်လာနိုင်။ အခန့်မသင့်ရင် ဖြုန်းစားကြီး ခွေးရူးပမာထဖောက်လာရင် အားလုံးအခက်တွေ့ဒုက္ခရောက်နိုင်သည်။ ယခုလက်ရှိ သမ္မတအသစ်တက်သော်လည်း ထူးခြားမှုအရိပ်အရောင်ကလေးတစက်မျှမရှိပါ။ စစ်မဖြစ်လျှင်ကောင်းမည်။ စစ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် အဖတ်ဆယ်ယူလို့မရနိုင်။ အားလုံးဟာရေလိုက်ငါးလိုက်ဖြစ်နေပါတော့သည်။ "ဒါနဲ့––အမိုး ဘယ်လိုလုပ် ဖိုးခွါးဒီမှာရှိတာဘယ်လိုသိလဲ။""ဩ––ဖိုးခွါးရယ်––ဒီလောကမှာရှောင်လွှဲလို့မရ၊ဖုံးကွယ်ထားလို့လည်း မရတဲ့အရာတွေအများကြီးပါ။""အမိုး–ဒေးမူတွေအားလုံးကျောင်းပြီး၊အလုပ်ရအဆင်ပြေကြရဲ့လား?""အင်း––မင်းဒေးမူတွေအားလုံးအဆင်ပြေပါတယ်။ အမိုးဒီကိုဖုန်းမလာဆက်ခင်မှာ ဖိုးခွါးကိုမှာလိုက်ပါသေးတယ်။ သူ့အစ်ကိုကိုတွေ့ရင် ချိတ်ဆက်လို့ရရင်ပြောပေးပါတဲ့။ဒေးမူအိမ်ထောင်ကျရင်ကရင်လူမျိုးဘဲယူမယ်။ ဒါမှမဟုတ်(နောပွာ)အပျိုကြီးဘဲလုပ်မယ် ပြောခိုင်းလိုက်တယ်။""အေး––ဟုတ်ပါပြီး။ အပြောတစ်မျိုး၊ အသွားတစ်လမ်းမဖြစ်စေနဲ့လို့၊ ဒါနဲ့––ဒေးမူဘာအလုပ်လုပ်လဲအမိုး—""ဩ–ဟုတ်သားဘဲ––ဖိုးခွါးကိုပြောဖို့မေ့နေတယ်။မင်းဒေးမူကဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းမှကလေးတွေကိုစောင့်ရှောက်တဲ့မူကြိုဆရာမအဖြစ်နဲ့လေ။ ဖိုးခွါးနဲ့ဖုန်းစကားပြောချင်ပါတယ်တဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေ့–နေ့လယ်မှာ ဘာသာရေးဂိုဏ်းပေါင်းစုံ လူငယ်ဆုတောင်းဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခြင်းအစီအစဉ်မှာပါဝင်တာမို့ မလာဖြစ်တာ သူ့အစ်ကိုအတွက် ကျန်းမာပျော်ရွှင်ပြီး လိုအင်ဆန္ဒနှင့်ပြည့်စုံ၍ အမျိုးသားရေးအတွက်(ဆထက်ထမ်းပိုး)ထမ်းဆောင်နိုင်ပါစေလို့ ဒေးမူဆုတောင်းပေးနေမယ်လို့မှာလိုက်ပါသေးတယ်။""အမိုး––ဖိုးခွါးမေးဖို့မေ့ကျန်နေသေးတယ်။ ရှင်ပေါလုကသီဒြယ်ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကြီးကျန်းမာရဲ့လား။""အေး–ကျန်းမာလျက်ပါဖိုးခွါး၊မင်းထွက်သွားပြီးနောက်ပိုင်းဆရာတော်ကြီးနဲ့ မင်းရဲ့လူငယ်အသင်းကသူငယ်ချင်းတွေမေးမြန်းကြပြီး၊ ဘုရားကျောင်းရဲ့ဗိမ္မာန်ပလ္လင်တော်ရှေ့မှာ မင်းအတွက်ဆုတောင်းမေတ္တာပို့လျက်ပါ။ ဆရာတော်နဲ့ သူငယ်ချင်းများအားလုံး သတိယကြိုဆိုလျက်ပါ။" ဟုတ်ပါသည်။ ဘယ်နိုင်ငံ၊ ဘယ်မြို့၊ဘယ်ရပ်ကွက်နေအိမ်မဆို ကြိုဆိုပါ၏ဆိုတဲ့ဆိုင်းဘုတ်အားတပ်ထားတာအလာဟာသတော့မဟုတ်ပါ။ စိတ်ရင်းအမှန်ဖြင့်ရေးထွင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ "အမိုး––တောင်ငူမြို့ရဲ့ရပ်ကွက်နေအိမ်ကားလမ်းအဆောက်အဦးတွေအရင်လိုဘဲလား?""ဖိုးခွါးရယ်–ဒီလောက်တိုးတက်နေတဲ့ခေတ်မှာမင်းမို့တောသား၊တောင်ပေါ်သားဆန်ဆန်မေးရက်တယ်။ အခုဆိုရင် မြင်ကွင်းအမျိုးမျိုး အဆောက်အဦးနဲ့ကားလမ်းတွေတိုးချဲ့နေကြပြီလေ။ အဖိုးတို့ရှင်ပေါလုကသီဒြယ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းဆိုရင်အများကြီးသာယာလှပသွားပြီ။မင်းမရှိပေမဲ့အမိုးက–မင်းအတွက်ဘုရားကျောင်းမှာ နှစ်တိုင်းပုံမှန်လိုလို စာအိတ်အလှူငွေထည့်ဝေပေးပါတယ်။ အမိုး—နောက်လမှာဆိုရင်ခရီးထွက်စရာရှိတယ်။ ဘာသာရေးမိခင်များအသင်းကလွိုင်ကော်မှာကျင်းပမဲ့မယ်တော်မာရီးယာပွဲနေ့သွားရမှာမို့ ဒါကြောင့် ဟောဒီကဖိုးဒိုမူအကူအညီနဲ့ ဖိုးခွါးကိုဖုန်းဆက်စကားပြောဖြစ်တာပါ။ ဟိုရောက်ရင်လည်း ဖုန်းဆက်အကြောင်းကြားမေးလိုက်ပါမယ်။ ဖုန်းနံပါတ်သိနေပြီဘဲမဟုတ်လား။" ထိုစဉ်စောအယ်ကလူမူကစိုးရိမ်စိတ်ဖြင့် "အမိုးသားတာဝန်နဲ့အလုပ်ရှုပ်နေတယ်။ အဝေးမှာဆိုတော့အဆက်အသွယ်မရဘဲဖြစ်နေမယ်။" သူ၏မိခင်က,"ကိစ္စမရှိဘူးဖိုးခွါး––ဖိုးဒိုမူနော်ဖရီဒါက ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံးကလေ။ အမိုးတို့ကို ပေါင်းကူးတံတားဆက်သွယ်ကူညီပေးမဲ့သူပါ။ စိတ်သာချ။" စောအယ်ကလူမူက,"အင်း––အင်း–ဟုတ်ပါပြီ။ အမိုးတို့လိုဘာသာရေးမိခင်များအသင်းနဲ့(ကညီပိဘ်မုဉ်ကရၢ)တွေ မညည်းညူမယိမ်းယိုင်ဘဲ အချိန်မှန်လုပ်ရှားတာဝန်ထမ်းဆောင်တာကြည့်ပြီး ဖိုးခွါးအများကြီး ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားပါတယ်။ အမိုး––ဒါပဲနော်။ ဖုန်းဆက်တာတစ်အားကြာသွားပြီ။ သူငယ်ချင်းကိုအားနာစရာဖြစ်ကုန်ပြီး။ မဲဆောက်နဲ့မြန်မာပြည်တွင်းဖုန်းဆက်ခအရမ်းဈေးကြီးတယ်။ ဒါကြောင့်ဖုန်းချလိုက်တော့မယ်။ နောက်ဆုံးအမိုးကိုမှာလိုက်မယ်။ ကျနော်တို့တော်လှန်ရေးကြီးအောင်မြင်တဲ့တစ်နေ့ ဒါမှမဟုတ် စစ်မှန်တဲ့ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်မြောက်တဲ့တစ်နေ့ ကရင်ပြည်မှာ ဟောဒီလိုသာယာတဲ့မြို့၊ရပ်ကွက် ပျော်ရွှင်တဲ့မိသားစုဘဝအဖြစ်ပြန်လည်ရောက်ရှိနိုင်ဖို့ ဖိုးခွါးကို စောင့်မျှော်နေပါနော်အမိုး"

သူ၏မိခင်မှာလည်း အလားတူပြန်လည်ပြောကြားခဲ့သည်။ "အင်း–အင်း–ဖိုးခွါးရဲ့နောက်ဆုံးလိုအင်ဆန္ဒပြည့်ဝပြီးပန်းတိုင်သို့ အောင်ပွဲနှင့်အတူပြန်လာတဲ့နေ့ ပန်းကုံးဖြူဖြူဖွေးဖွေးနဲ့ အမိုးစောင့်မျှော်ကြိုဆိုနေပါ့မယ်။ ဖုန်းချလိုက်ပြီ––ကောင်းသောနေ့သစ်များဖြစ်ပါစေ။"

တူ — တူ—တူ––

(ပုံပြင်မဟုတ်ပါ။တိုက်ဆိုင်မှုအဖြစ်မှန်တစ်ချို့ကိုကိုးကားကောက်နှုတ်၍ရေးသားဖေါ်ပြလိုက်ရပါသည်။)

အထူးကျေးဇူးတင်လျက်

တောင်ငူ
ဘွဲအဲ့မှီ

မတူညီကြသော်

၁၉၉၅ခုနှစ်, မတ်လ ကျောင်းသူ/သားများအိမ်တွင်နေထိုင်ဖို့ကြောက်နေရသည့်ကာလ တောင်ငူမော်ချီးကားလမ်းမပေါ် စစ်ယာဉ်တန်းတဝီဝီနဲ့ မွန်းလွဲ၄း၃၀လေးနာရီခွဲအချိန်ခန့်တွင် သံသစ်မြို့အဝင်ဝဖြတ်သန်းသွားသည့်အခါ၊အရပ်သားပြည်သူတစ်ချို့ရုပ်ရုပ်သဲသဲဖြင့်တဖုတ်ဖုတ်ပြေးလွှားနေကြသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ စစ်မိန့်သံကြားရသည်နှင့်ဥက္ကဌနှင့်အတွင်းရေးမှူးများအလုပ်ရှုပ်ရစမြဲ။ စစ်ယာဉ်ကားသံများငြိမ်သက်နေပြီဖြစ်သောအခါ ဦးစောသံ အလျှင်အမြန်ဂိတ်ဝသို့တဖုတ်ဖုတ်အပြေးရောက်လာကာ ထိုစဉ်တပ်စုမှူးမင်းခိုင်ဦးစွာမြည်လိုက်သည်။

"ဟာ–ဥက္ကဌ–တအားနောက်ကျပါလား။ ဟိုးရှေ့မှာဗိုလ်မှူးစောင့်နေတာကြာနေပြီး။" ဟုလှမ်းအော်ငေါက်လိုက်သည်။ ဥက္ကဌမှာခြေတုံရင်တုံဖြင့်နှုတ်ဖျားမှ, "အင့်–အင့်–အင့်–" ဆိုပြီးခြေလှမ်းအား ဒီဂရီပိုမိုမြင့်လိုက်သည်။ သိပ်များမကြာပါ။ ဗိုလ်မှူးဆိုသူနှင့်ထိပ်တိုက်တိုးပါတော့သည်။

"ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲဥက္ကဌ၊ကားတွေရောက်နေတာမမြင်မကြားဘူးလား။" ပြောသံကြားလိုက်ရပါသည်။ ဦးစောသံက, "ဩ—ဗိုလ်မှူးအတွက်သံတောင်လက်ဖက်ရည်နဲ့ကော်ဖီပြင်ပေးလို့ကြာသွားတာပါ။" "ဟာကွာ––ကျုပ်အတွက်ဒါတွေအလိုမရှိသေးဘူး။ အခုလောလောဆယ် အထမ်းသမား(၅၀)ဦးလောက်လိုအပ်တယ်၊မရလို့မဖြစ်ဘူး။ အထက်အမိန့်အရအမြန်ရှာပေးရမယ်။ အခုဒီညတွင်းချင်း ဒီဂိတ်အရောက်ပို့ပေးပါ။ ကျုပ်တို့မနက်ဖြန် ၅း၀၀နာရီ ဆက်လက်ချီတက်ဖို့ရှိတယ်။" ဗိုလ်မှူးမင်းငွေ လေသံခပ်မာမာနဲ့ပြောလိုက်သည်။ ဦးစောသံဘာတစ်ခွန်းမှဆက်ပြောခွင့်မရှိဘဲဖြစ်ကာ ၎င်းလက်ထဲရှိရေနွေးခရားအိုးအား သုံးရစ်ဆရာတစ်ဦးလှမ်းဆွဲယူပြီး, "ဥက္ကဌ––ကြာတယ်နော၊မြန်မြန်လေး။" ထပ်မံဖိအားပေးပြောလိုက်ပြန်သည်။ ဥက္ကဌဦးစောသံတစ်ယောက် အချိန်စက္ကန့်အနည်းငယ် မရရှိလောက်အောင်ဖြစ်နေ၍ ခြေဦးလှည့်ကာသံသစ်မြို့ရှိရပ်ကွက်(၁)မှူးမှ ရပ်ကွက်(၅)မှူးအထိအတွင်းရေးမှူးတို့အား ဒီညတစ်ရပ်ကွက်လျှင် စစ်တပ်အတွက် အထမ်းသမား(၁၀)ဦး၊မဖြစ်မနေစုဆောင်းပေးရန်ထပ်ဆင့်အကြောင်းကြားပြောရပြန်ပါသည်။ ထို့နောက် အတွင်းရေးမှူးနှင့်ရဲတစ်ချို့ပူးပေါင်းကာ တစ်အိမ်ဝင်တစ်အိမ်ထွက်လိုက်လံခေါ်ယူဖမ်းဆီးမှုကြောင့်၊ ၁၀တန်းကျောင်းသားတစ်ချို့စာမေးပွဲဖြေဆိုရန်ပြင်ဆင်ချိန်ဖြစ်သော်လည်း အထမ်းသမား(၅၀)ဦးအထဲတွင် ပါဝင်ဖမ်းဆီးခြင်းခံရသည်။ ထိုအချိန်ကာလမှာစစ်အာဏာအရှိန်အဝါကောင်းသောအချိန်ကာလဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားနှင့်သက်ကြီးရွယ်အိုချန်လှပ်ထားခြင်းမရှိ။ မနက်ဝေလီဝေလင်းစောစောအချိန် စစ်ယာဉ်တန်းသည် တဝီဝီဖြင့် အရှေ့ဆူးဆူးသို့ချီတက်နေပါသည်။ အထမ်းသမား(၅၀)ဦးပါဝင်သည့်အထဲမှ မိသားစုဝင်များရှေ့တန်းနယ်မြေသို့ပါမသွားရန်တာဝန်ရှိသူများအားအမျိုးမျိုးတောင်းပန်ပြောဆိုသော်လည်းထူးခြားမှုမရှိပါ။ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းပြီး နေအိမ်သို့ပြန်လည်ရောက်ရှိအောင်ဆုတောင်းပေးခြင်းတစ်ခုသာလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥက္ကဌ ဦးစောသံသည် ဦးသံကြီးထံသို့အကြောင်းကြားလိုက်ပါသည်။ ဝန်ထမ်းအထမ်းသမား(၅၀)ဦး၊ စစ်ကြောင်းများမည်သည့်ဒေသများသို့ခေါ်ဆောင်သွားကြောင်း ဦးစောတော်အူးထံသတင်းပို့ပေးရန်နှင့်၊မိမိ၏ရွာသားများဖြစ်သောအထမ်းသမားများအား ချောချောမောမောပြန်လည်ရောက်ရှိအောင်အကူအညီတောင်းလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ထိုသတင်းအား ဦးစောသံကြီးမှတစ်ဆင့် ဦးစောဂါလိကြားရသောကြောင့် သူငယ်ချင်းတပ်နယ်မှူးမင်းအောင်ထံအသိပေးအကြောင်းကြားသော်လည်းထူးခြားမှုတစ်စုံတစ်ရာသတင်းအကြောင်းအရာမှမရရှိခဲ့ပါ။ စဗဟမှူးမင်းလှိုင်က ဦးစောဂါလိအား ဤကဲ့သို့ အကြောင်းပြန် မှတ်ချက်ပြုပေးလိုက်သည်။

"အေး––ဦးသံကြီးရဲ့ရွာသားနဲ့ဦးစောဂါလိရွာသားတွေ တော်မှတ်သွားအောင်လုပ်လို့ရတယ်။ ဖြတ်တောက်လို့ရတယ်။ ငါတို့ဗမာတပ်မတော်မှာ ယာဉ်တဝီဝီနဲ့ ရိက္ခာအပုံပုံတွေရှိနေချိန်မှာ မင်းတို့ရွာသားတွေနဲ့၊ ဟိုး–သောင်းကျန်းသူတွေခြေချစရာမရှိ၊ စားစရာမရှိ၊ တော်သေကုန်မယ်မှတ်" ဟုပြောလိုက်သည်။ မင်းလှိုင် မှတ်ချက်ပြောသောစကားအား ဦးစောတော်အူးကြားရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ပြေလည်ရာပြေလည်ကြောင်းဖြစ်သော်လည်း ယခုမှာမူ လူမျိုးရေးနှိမ့်ကွပ်မှုဖြစ်သောကြောင့်စိတ်ရှိလက်ရှိမင်းလှိုင်အား ပြန်လည်ပြောလိုက်သည်။

"ဟ–မင်းလှိုင်—မင်းရဲ့စကားကအတော်များနေပြီး။ အခုမင်းရဲ့လူ၊ မင်းငွေဘာလုပ်နေလဲ၊ဘာဖြစ်နေလဲဆိုတာသိရဲ့လား။ သူ့ရဲ့ပိုးထိုးနေတဲ့ဝန်ထမ်းဆန်ကို တောင်ပေါ်က အဟာရအပြည့်အဝရှိတဲ့တောင်ယာဆန်နဲ့လဲစားနေတယ်။ သုံးစတစ်စ၊ဆန်လဲစားနေတယ်ဆိုတာသိရဲ့လား။ ရိုးသားတဲ့ကရင်ရွာသားတွေကမလဲစားချင်ကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မင်းတို့ဗမာတပ်မတော်ကသိကြတဲ့အတိုင်းပါဘဲလေ၊ ကရင်တွေကအားနာတတ်တယ်လေ။ မကောင်းတတ်လို့လဲစားနေတာကိုလည်းနားလည်ပေးပါအုံး။" ဟုပြန်လည်ပြောကြားလိုက်သည်။

ဦးစောတော်အူးနှင့် မင်းလှိုင်တို့နှစ်ယောက်မှာ ကျောင်းနေဘက်သူငယ်ချင်းဖြစ်၍ ပြောမနာဆိုမနာဆိုပေမဲ့ ဒီတစ်ချိန်မှာတော့ အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်ကာ ဦးစောတော်အူး ကရင်လူမျိုးပီပီ မဟုတ်မခံပြန်လည်ပြောကြားတုံ့ပြန်မှုကြောင့် ရက်လများမကြာမီ သူ၏ရုံးအစိုးရဝန်ထမ်းမှ အခြားဌါနမှတစ်ဆင့် အရပ်သားဘဝသို့ အသွင်ကူးပြောင်းခံရလေ၏။

တောင်ငူ

အဲ့မို

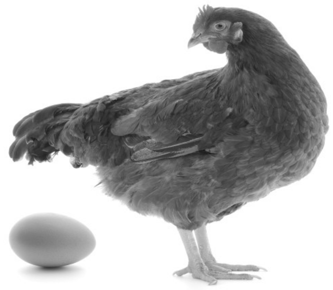

ခေတ်ကြက်အကောင်ငယ်ကလေးများ ဥမှတစ်ဆင့်ပေါက်လာသည့် (ကြက်ဖောက်စက်) အကြောင်း သိကောင်းစရာ

ဦးစွာကျတော်စာရေး့ဆက်မရေးခင်"ကြက်မ"အရင်ဖြစ်တယ်။ ကြက်ဥအရင်ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းအရာအားအနည်းငယ်ရှင်းပြချင်ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းအရင်ကလူတစ်ချို့မသိလို့များလား။ သို့မဟုတ် ဟာသသဘောအနေဖြင့်ရည်ညွှန်းပြောဆိုကြတာများလားမပြောတတ်။ တစ်ကယ်တော့ ဤလောကကိုဘုရားရှင်က ကျွန်ုပ်တို့လူသားနှင့်တကွ တိရိစ္ဆာန်ဖြစ်သည့်ကြက်အဖိုအမတို့အား ဖန်ဆင်းပေးလိုက်ပါသည်။ ထိုကြက်အထီးအမမှတစ်ဆင့် ကြက်ဥ ကြက်အကောင်ငယ်ကလေးများပေါက်လာပြီး ကြက်အထီးအမသဘာဝသို့ရောက်ရှိရပါသည်။ ခေတ်ကြက်အကြောင်းမလေ့လာသောကြောင့် ခေတ်ကြက်မအား ဦးခေါင်းအမောက်ပါရှိခြင်းဖြင့် လူတစ်ချို့ ခေတ်ကြက်အထီးလည်းဥကြသည်ဟုထင်မြင်တတ်ကြသည်။

၁။ခေတ်ကြက်မမှရရှိသောဥများအား ခေတ်ဖောက်စက်ဖြင့်ဖောက်လျှင် အောက်ပါအတိုင်းခေတ်ကြက်အကောင်ငယ်ပေါက်ကလေးများတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ကဲ--ကျတော်နှင့်တကွ စာဖတ်ပရိသတ်များ ကြက်ဥမှတစ်ဆင့် ကြက်အကောင်ငယ်ဘဝအသွင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းပေးသောခေတ်ဖောက်စက်ဆီသို့လေ့လာကြည့်ကြပါစို့---

(က)ပထမအဆင့်-အလုပ်သမားနှင့်မျိုးကြက်ဥ

(ခ)ကြက်အကောင်ငယ်ကလေးများ ဖောက်ရန် ဖောက်စက်ဖွဲ့စည်းထားရှိပုံ

(ဂ)ကြက်ဥမှအကောင်ငယ်ပေါက်သည်အထိ ကြာမြင့်သည့်အချိန်ကာလ

(ဃ)နောက်ဆုံးအဆင့် ဝယ်ယူမည့်သူထံရောက်ရှိသည်အထိသတိပြုရန်

၂။အထက်ပါအပိုဒ်(က) ပထမအဆင့်-အလုပ်သမားနှင့်မျိုးကြက်ဥအကြောင်းအရာအားရှင်းလင်းရေးသားပြောရမည်ဆိုလျှင် ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ကြက်မျိုးဥအား မိမိစီးပွားဖြင့်ခြံထွက်မှရရှိသောကြက်မျိုးဥမှလည်းကောင်း(သို့)ပြင်ပဖောက်သည်အဖြစ်မှရရှိသောကြက်ဥမျိုးမှလည်းကောင်း ရရှိနိုင်မည့်ကြက်ဥမျိုးနှစ်မျိုးဖြင့်၊ခေတ်ကြက်အကောင်ငယ်ကလေးများဖောက်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ကြက်ဥမျိုးများရရှိအောင် ကြက်မမျိုးဖောက်သည့် ကြက်မအကောင်(၁၀၀)လျှင်၊ကြက်အထီးအကောင်(၅၀)ပျမ်းမျှအားဖြင့်(၃)ထားရှိရပါမည်။ အဘယ်အတွက်ကြောင့် ဤကဲ့သို့ထားရှိရခြင်းမှာ ဖိုမမိတ်လိုက်ဆက်ဆံမှသာ သားဥအတွက် ရာခိုင်နှုန်းစိတ်ချရမည်ဖြစ်သဖြင့် ခေတ်ဖြင့်ဖောက်သည့်အခါ သားဥအကောင်ငယ်ရာနှုန်းပြည့်ထွက်ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ကြက်မသဘာဝမှာ ကြက်အထီး(ဖို)မိတ်လိုက်ဆက်ဆံခြင်းမပြုပါသော်လည်း အချိန်တန်လျှင်ဥကြလေ့ရှိသည်။ထို့ကြောင့် ဥများသည်မျိုး(သား)မတင်ပါ၊(လေဥ)အစံချောင်းများသာဖြစ်သည်။

ခေတ်ကြက်ဥများဖောက်လျှင် ကြက်အထီး(ဖို)မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ ခြံထွက်ကြက်မျိုးဥ(သို့)ဖောက်သည့်ပြင်ပကြက်မျိုးဥများ မိမိထုတ်လုပ်ဖောက်စက်နေရာသို့ရောက်ရှိသောအခါ ဥပမာ-ကြက်မျိုးဥတစ်သိန်းအား ဖွဲ့သေတ္တာထဲမှကြက်ဥကဒ်အတွင်းသို့ ပထမအကြိမ် ဦးစွာအသာအယာကောက်ယူရပါမည်။ ထိုသို့ကောက်ယူစဉ် အလုပ်သမားအနည်းဆုံး၅ဦးမှ၇ဦးအထိရှိရပြီး အချိန်အတိုအတွင်းကောက်ယူလျှင်ပိုမိုအဆင်ပြေမည်။ မျိုးကြက်ဥများကောက်ယူရွေးသည့်အခါ ဥအဆမတန်ကြီး(ဥကြီး)ဥဖင်ခရုထုအက်ကွဲလျှင် ဖယ်ထုတ်ထားရပါမည်။ မျိုးဥတို့အား ကြက်ဥကဒ်ထဲမှတစ်ဆင့် ဥဘန်းထဲသို့ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဆက်လက်ပြောင်းရွှေ့၍ ဖောက်စက်ထဲသို့ထည့်ရပါမည်။ ထိုသို့ထည့်သွင်းသည့်အခါ ဥဘန်းများအား တုန်ကင်နံပါတ် နေ့၊ရက်၊လတို့အား ရေမှတ်မှတ်သားရပါမည်။ မျိုးကြက်ဥများအား ကြက်ဥကဒ်မှတစ်ဆင့် ဖောက်စက်ဥဘန်းထဲသို့သွင်းသည့်အခါ သေချာစွာစီစစ်ပြီးသတိပြု၍ထည့်ရပါမည်။ ဥပမာ-ကြက်မဖင်မထွက်သည့်အချွန်ပိုင်းသည် ဥဘန်းပုံစံခွက်ထဲသို့စောင့်ထိုးထည့်သွင်း၍ နောက်ဆုံးမှ ကြက်မဖင်မှထွက်သည့်အပိုင်းတုံ့ထိအပိုင်းအား အပေါ်ပိုင်းတွင်ထားရှိရမည်။ သတ်မှတ်ချက်အတိုင်းမရှိပါက ရက်စေ့သည့်အချိန်တွင် ပေါက်လာသည့်ကြက်အကောင်ငယ်ကလေးများကမသန်မစွမ်းဖြစ်ကာ ပိုလီယိုရောဂါအကျောစွဲသဖွယ် ဦးခေါင်းများလိမ်ပယ်ကောက်ကွေးနေပါလိမ့်မည်။

၃။အထက်ပါအပိုဒ်(ခ) ကြက်အကောင်ငယ်ကလေးများဖောက်ရန် ဖောက်စက်ဖွဲ့စည်းထားပုံအားရှင်းလင်းရေးသားပြောရ

ဓာတ်ကြက်မွေးမြူရေးအဆင့်ဆင့်

မည်ဆိုလျှင် မျိုးဥအကောင်ငယ်များ ဖောက်ရန်ဖောက်စက်(၃)လုံးရှိရပါမည်။ ၎င်းဖောက်စက်အား ကြက်ဥအလုံးအရေအတွက်ပေါ်မူတည်၍ အကျယ်အဝန်း၊အလျား၊အနံ တည်ဆောက်ရပါမည်။ ပထမနှင့်ဒုတိယဖောက်စက်နှစ်လုံးတို့မှာဖွဲ့စည်းပုံတူညီပါသည်။ပထမ၊ဒုတိယဖောက်စက်တွင်ပါဝင်သောပစ္စည်းများမှာ–လျှပ်စစ်မီးကွိုင်၊လေပန်ကာ၊ရေဘန်း၊အပူချိန်တိုင်းသာမိုမီတာ၊ ဗီရိုအတွင်းရှိဥဘန်းများထားရှိရန်နေရာနှင့် ဥဘန်းများလည်ပတ်ရန်ဒလက်တစ်ခုတို့ဖြစ်သည်။ တတိယဖောက်စက်တွင် လျှပ်စစ်မီးကွိုင်၊ လေပန်ကာ၊ ရိုးရိုးဗီရိုကဲ့သို့ ဥဘန်းများထားရှိရန် ဆင့်ကဲဆင့်ကဲအထပ်လိုက်အခန်းတို့ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်မီးကွိုင်မှာမျိုးဥများအတွက်၊အနွေးဓာတ်အကျိုးပြုလေပန်ကာမှာလျှပ်စစ်မီးအပူကြောင့် သင့်မျှမှုရှိအောင် လေငွေ့လည်ပတ်ခြင်းအား၊ အကျိုးပြုရေဘန်းမှာ မီးအပူနှင့်လေလည်ပတ်မှုကြောင့် ရေအနွေးနှင့် လေအနွေးသင့်မျှမှုရှိအောင်နွေးထွေးမှုဓာတ်အား အားဖြည့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ အပူချိန်တိုင်းသာမိုမီတာမှာ(၉၀) ဒီဂရီထက်မကျော်လွန်စေရန်နှင့် အပူချိန်မြင့်မားမှုမရှိအောင် သင်္ကေတချိတ်ဆွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။

၄။အထက်ပါအပိုဒ်(ဂ) ကြက်ဥမှအကောင်ငယ်ပေါက်သည်အထိကြာမြင့်သည့်အချိန်ကာလအားရှင်းလင်းရေးသားရမည်ဆိုလျှင် ကြက်မျိုးဥကို ပထမဖောက်စက်တစ်လုံးထဲသို့စတင်ထည့်သွင်းချိန်မှ ပထမတစ်ပတ်ပြည့်လျှင် လေဥအစံချောင်းမှ မအောင်သည့်မျိုးဥများကိုစစ်ဆေးရပါမည်။ ထိုသို့စစ်ဆေးသည့်အခါ အမှောင်ထုတံခါးပြတင်းပေါက်များပိတ်၍ အမြင့်၂ပေခွဲ ဒူးတိုက်ခုံလေးထောင့်အပေါ်ဥဘန်းအားတင်ပြီး မီးလုံး(၆၀)အားဖြင့် မျိုးဥတစ်တန်းစီအလိုက် အပေါ်ယံပွတ်တိုက်စစ်ဆေးရမည်။လေဥအစံချောင်းဥများရှိလျှင် မီးအလင်းရောင်ကြောင့် အဖြူရောင်ဥများသိသာထင်ရှားစွာပေါ်လွင်နေပြီး ဥများမကျန်ရှိအောင်ကုန်စင်စွာကောက်ယူရပါမည်။ ထိုသို့ရရှိသောလေဥအစံချောင်းဥများအား မျိုးဥဈေးသို့ ပြန်လည်ရောင်းချနိုင်ပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ်၂ပတ်(၁၄)ရက်ပြည့်လျှင် ထပ်မံ၍စစ်ဆေးရပါသေးသည်။ ပထမအကြိမ်စစ်ဆေးကျန်ရှိသည့်လေဥအစံချောင်းနှင့်တကွ သွေးကြောပြတ်၊ သားသေးသေးများအား ထပ်မံ၍ကောက်ယူရပါမည်။ ဒုတိယအကြိမ်စစ်ဆေးသည့်အခါတွင်လည်း ပထမအကြိမ်ပုံစံကဲ့သို့စစ်ဆေးပြီး ဥဘန်းများအား ဒုတိယဖောက်စက်သို့ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့ထားရှိရပါမည်။ ၃ပတ်(၂၁)ရက်ပြည့်မြောက်နေ့တွင် ဒုတိယဖောက်စက်မှ ဥဘန်းပုံစံခွက်မှမျိုးဥအား တတိယဖောက်စက်ဥဘန်းပြန့်ထဲသို့ထပ်မံပြောင်းရွှေ့ရပါမည်။ စုစုပေါင်း ၃ပတ်(၂၁)ရက်ကြာမြင့်ပြီး၊(၂၂)ရက်နေ့ညကြက်အကောင်များသိသာထင်ရှားစွာတွေ့မြင်ရပါလိမ့်မည်။

၅။အထက်ပါအပိုဒ်(ဃ) နောက်ဆုံးအဆင့်ဝယ်ယူသူထံရောက်ရှိသည်အထိသတိပြုရန်အား ရှင်းလင်းရေးသားရမည်ဆိုလျှင်၊ ဓာတ်ကြက်အကောင်ငယ်များဖောက်ရောင်းမည်ဆိုပါက ရောင်းသူဝယ်သူ၏နေရပ်လိပ်စာအပြည့်အစုံနှင့် ကြက်အကောင်အရေအတွက်ရရှိရန်လာရောက်ယူရမည်။နေ့ရက်အတိအကျအားဘောင်ချာလက်မှတ်များပါပြုလုပ်ရပါမည်။

၆။ဖောက်စက်ဗီရိုသုံးလုံးအတွက်အားလျှပ်စစ်မီးအချိန်ပြည့်ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်လျှပ်စစ်မီးပြတ်တောက်လျှင် မီးစက်ကြီးမြင်းအကောင်ရေ(၁၈)ကောင်အား ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိရမည်။ သို့မဟုတ် ၎င်းမီးစက်ပါပျက်စီးချို့ယွင်းပါက ဖောက်စက်ပထမ၊ ဒုတိယနှစ်လုံးတို့ကို ဗီရိုတံခါးအား၂လက်မခန့်အကွာဖွင့်ဟပေးရမည်။ ဤကဲ့သို့ပြုလုပ်ပေးရန်သတိမေ့လျှင်၊အပူလောင်ကာ လေပိတ်၍ ပျက်စီးမှုနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဆုံးရှုံးသွားပါမည်။၂လက်မခန့်ဖွင့်ဟပေးမှုမှာအမြဲတမ်းမဟုတ်ပါ။ အရေးပေါ်မီးရရှိအောင်ခေတ္တနာရီပိုင်းအတွင်းအတွက်သာဖြစ်သည်။ တတိယဖောက်စက်တစ်လုံးအား နောက်ဆုံးအဆင့်ကြက်အကောင်ငယ်များအဖြစ်ရောက်ရှိပြီမို့ လျှပ်စစ်မီး အချိန်မှန်ရရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ဖောက်စက်ယန္တရားများအတွက်အဓိကသော့ချက်မှာလျှပ်စစ်မီးသာဖြစ်သည်။

၇။ပထမနှင့်ဒုတိယဖောက်စက်နှစ်လုံးအား မနက်၆နာရီ၊ ညနေ၆နာရီ တစ်နေ့နှစ်ကြိမ်တိုင် မျိုးဥဘန်းဒလက်အားလည်ပတ်ပေးရမည်။ ဥပမာ–မနက်၆နာရီမှာ ဒလက်အားအရှေ့အရပ်၊ ညနေ၆နာရီ အနောက်ဘက်သို့လည်ပတ်ပေးရမည်။ တတိယဖောက်စက်အား သုံးပတ်(၂၁)ရက်နေ့မတိုင်ခင် ဥဘန်းနှင့်တကွ ဗီရိုဖောက်စက်အခန်းအထပ်လိုက်တို့ကို သက်ဆိုင်သည့်ပိုးသတ်ဆေးများသတ်ပေးရမည်။ တတိယဖောက်စက် နောက်ဆုံးအဆင့်ဗီရိုထဲမှကြက်အကောင်ငယ်များကိုထုတ်ယူပြီး ကြက်အထီးအမခွဲခြားတတ်သည့်ပညာရှင်များဖြင့် ကြက်အထီး၊ အမ၊ရော်ကာလပေါက်ဈေးတန်ဖိုးဖြင့် အထီးရောင်းဈေးတစ်မျိုး၊ အမရောင်းဈေးတစ်မျိုး၊ ထီးမရော်တစ်မျိုးဖြင့် သုံးမျိုးခွဲခြား၍ရောင်းချနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့အထီး၊အမ၊ရော်ကြက်ပေါက်တို့ကိုမှာယူကြသည့်ဝယ်ယူသူများသတ်မှတ်ရက်နောက်နှေးကြန့်ကြာပါက ၎င်းကြက်အကောင်ပေါက်တို့ကိုအစာရေစာမကျွေးဘဲ တစ်ရက်မှသုံးရက်အထိအထားခံနိုင်ပါသည်။ ကြက်မဖြင့်ဝပ်ပေးစရာမလိုဘဲ ဖောက်စက်ဖြင့်ပေါက်နိုင်ကြောင်း ဖောက်စက်မှပေါက်လာသည့်ကြက်အကောင်ငယ်များကိုတွေ့မြင်သူတိုင်း ဝမ်းသာပီတိပျော်ရွှင်နိုင်ကြပေမည်။ တပိုင်တနိုင်မွေးမြူကြမည်။ လူတစ်ချို့ စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းရှင်အဖြစ်လုပ်လိုသူများ၊ တစ်ချို့ဝင်ငွေစီးပွားတိုးကာသာယာကြည်နူးမှုအပေါင်းနှင့် ပြည့်ဝနိုင်ကြပါစေလို့ ကောက်နုတ်ရေးသားတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

တောင်ငူ–အဲ့မွို

မှတ်သားစရာအဆိုအမိန့်များ

(၁) နိုင်ငံရေးသမားဆိုတာမနက်ဖြန်ဘာဖြစ်မလဲ။ နောက်အပတ်ဘာဖြစ်မလဲ။ နောက်နှစ်ဘာဖြစ်မလဲ၊ ကြိုတင်ပြောနိုင်စွမ်းရှိတယ်။ ဒါတင်မကဘူး နောက်ပိုင်းမှာလည်း သူပြောခဲ့တာတွေဘာဖြစ်လာမလဲဆိုတာကို ရှင်းလင်းနိုင်စွမ်းရှိရမယ်။

(၂) လူတော်လူကောင်းတွေ နိုင်ငံရေးမလုပ်ချင်ကြရင် လူယုတ်မာတွေရဲ့အုပ်ချုပ်မှုကိုလိုလားလက်ခံကြရုံပဲပေါ့။

(၃) စိတ်ကူးစိတ်သန်းသည် ပညာထက်ပိုအရေးကြီးတယ်။

(၄) တစ်ခုတည်းသောကျွန်ုပ်တို့ကြောက်ရွံ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

(၅) နိုင်ငံရေးဆိုတာသွေးမထွက်တဲ့စစ်ပွဲ၊ စစ်ပွဲဆိုတာသွေးထွက်တဲ့နိုင်ငံရေး။

(၆) နိုင်ငံရေးရာတွေမှာ မိမိယုံကြည်ချက်အတိုင်း အခိုင်အမာရပ်တည်ပြီး မိမိကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဟာ တိုင်းသူပြည်သားတိုင်းရဲ့တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။

(၇) ကိုယ့်ဂုဏ်သိက္ခာကိုကိုယ်တန်ဖိုးထားရင် လူကောင်းတွေနဲ့ပေါင်းပါ။ မကောင်းတဲ့လူနဲ့ပေါင်းမည့်အစား တစ်ယောက်တည်းနေတာကပိုကောင်းလိမ့်မည်။

(၈) အောင်မြင်မှုရဲ့သော့ချက်ကို ကျနော်မသိပေမယ့် ကျရှုံးခြင်းရဲ့သော့ချက်ကတော့ လူတိုင်းကိုကျေနပ်အောင်လိုက်လျောဖို့ကြိုးစားခြင်းပါပဲ။

(၉) ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ညီညွတ်ရေးကိုရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် နိုင်ငံရေးဖြစ်သည်။

(၁၀) ရန်သူဆီကပင်ဖြစ်စေ၊ ပညာကိုဆည်းပူးရယူနိုင်သည်။

(၁၁) လူသည် အောင်မြင်ခြင်းမှ အနည်းငယ်သာသင်ကြားရရှိသည်။ သို့သော် ဆုံးရှုံးခြင်းကို ပိုမိုသင်ကြားရရှိ၏။

(၁၂) မတိုက်ခိုက်မီအောင် ရှောင်လို့ရသမျှအားလုံးရှောင်ပါ။ ဒါပေမယ့် တိုက်ရပြီဆိုရင်လည်း လေ့ခွက်ချည်းကျန်အလုံမလဲစတမ်း ဘယ်တော့မှအညံ့မခံနဲ့။

(၁၃) မျိုးချစ်စိတ်မှန်ကန်တယ်ဆိုရင် ပါတီစွဲဆိုတာမရှိဘူး။

(၁၄) စစ်ပွဲဟာသွေးစွန်းတဲ့နိုင်ငံရေးဖြစ်နေချိန်မှာ နိုင်ငံရေးကတော့ သွေးမစွန်းတဲ့စစ်ပွဲဖြစ်နေပါတယ်။

(၁၅) ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုမရှိတဲ့ဘဝဟာ တန်ဖိုးရှိတဲ့ဘဝနေထိုင်မှုမျိုးမဖြစ်နိုင်။

(၁၆) အသိပညာထက် ပိုမိုစွမ်းအားထက်တဲ့လက်နက်မရှိနိုင်။

(၁၇) ရှေ့ရေးကြိုမတွေးသောသူသည် မကြာမီအနီးကလေးကာလ၌ အခက်အခဲဒုက္ခများကြုံတွေ့ရလိမ့်မည်။

(၁၈) လူထုကြားမှာ အသိဉာဏ်၊ပညာမရှိပဲနဲ့တော့ လွတ်လပ်ခြင်းကိုထိန်းသိမ်းမထားနိုင်ဘူး။

(၁၉) တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုမှန်သမျှဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့တိုက်ခိုက်စစ်ခင်းရတာချည်းပါပဲ။

(၂၀) စွမ်းဆောင်ရည်နှင့်လိုအပ်သည် တခုနှင့်တခုနီးကပ်စွာနေထိုင်ကြသည်။

(၂၁) လူတွေက လုပ်ပါ့မယ်လို့ကတိပေးပြီး ပျက်ကွက်မှာကိုကြိုသိခြင်းဟာ စီးပွားရေးလာဘ်မြင်ခြင်းပါပဲ။

(၂၂) ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကင်းမဲ့တဲ့မိတ်ဆွေလောက် အန္တရာယ်ပေးနိုင်တဲ့လူမရှိတော့ပါဘူး။

(၂၃) အပြစ်ချည်းပဲရှာမနေပါနဲ့။ ဖြေရှင်းနည်းကိုရှာပါ။

အစဉ်လေးစားစွာဖြင့်

ခိုင်စံရွှေမြင့်
မူတာရော်

မီးခြစ်တစ်လုံးပုံပြင်

ကိုသီသည်နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦး၊ စာရေးဆရာတစ်ပိုင်းဖြစ်သောကြောင့် စက်ရုံတစ်ရုံ၏ဝန်ထမ်းအိမ်ရာတွင် အိမ်ခန်းကလေးတစ်ခန်းရသည်။ အတော်အတန်ကျယ်၍ မိသားစုတစ်ခုချောင်ချောင်ချိချိနေလောက်သည်။ ကိုသီ၏မိသားစုသည် အိမ်ခန်းအခြေအနေနှင့်ဆိုသော်အနေတော်ပင်ဖြစ်သည်။ကံကောင်းသည်ဟုဆိုရမည်။ မီးကိုလည်း စက်ရုံကပင်ပေးသည်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့ကံဆိုးသည်။

ကိုသီတို့စက်ရုံဝန်ထမ်းအိမ်ရာတွင် မီးမကြာခဏပြတ်တတ်သည်။ မီးပြတ်သည်မှာအထူးအဆန်းမဟုတ်သော်လည်း မီးပြတ်ပါက(ဥပမာ–ညဘက်ပြတ်လျှင်ဖယောင်းတိုင်ထွန်းရ၊ မီးခွက်ထွန်းရလုပ်ရသည်။ ထိုအခါ မီးခြစ်ရှာရသည်။ ကိုသီတို့မိသားစုသည် ဆေးလိပ်သောက်တတ်သောမိသားစုမဟုတ်သောကြောင့် မီးခြစ်ကိုသုံးလေ့သုံးထမရှိ။ မီးပြတ်မှသာ မီးခြစ်ကိုသတိရသည်။ မီးခြစ်တစ်လုံး (လွယ်လွယ်ကူကူဂက်စ်မီးခြစ်)ဝယ်ထားလျှင် တစ်နှစ်လောက်သုံးရသည်။

ခြင်ဆေးထွန်းခြင်း၊ဧည့်သည်လာ၍ မီးခြစ်တောင်းခြင်းကိစ္စမှလွဲ၍ မီးခြစ်ကိုသိပ်သုံးလေ့သုံးထမရှိပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း မီးခြစ်တစ်လုံးဝယ်ထားလျှင်မေ့လောက်အောင်သုံးရမည်။ ရံဖန်ရံခါ ဧည့်သည်လာ၍ ဖြုန်းခနဲမီးခြစ်ရှာမတွေ့လျှင် တစ်ခြားအခန်းများသို့ မီးခြစ်သွားတောင်းသော် ကျောက်ကုန်နေလို့၊ ခတ်ဆီကုန်နေလို့၊ ဂက်စ်မထည့်ရသေးလို့စသည်ဖြင့် တစ်ခါမျှအကူအညီမရ၊

စိတ်ညစ်ရသည်မှာညဥ့်နက်သန်းခေါင်မီးပြတ်သောအခါ မီးခြစ်ရှာမရသည့်ဒုက္ခဖြစ်သည်။ မီးကမလာ။ မီးခြစ်ကရှာမရ၊ ခဏခဏကြုံရသောအခါ ကိုသီကဤသို့စဉ်းစားသည်။ မီးခြစ်ကို ဇနီးသည်မရွှေနုရော၊ သားသမီးများပါရှာနိုင်၊ ယူနိုင်သောနေရာတွင် မှတ်မှတ်ရရအမြဲထားပါက မီးပြတ်လျှင်လည်း ထိုနေရာတွင်စမ်း၍ရှာလိုက်ပါက မီးခြစ်ကိုတွေ့နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ထို့ကြောင့် မရွှေနုနှင့်ကလေးများကိုမှာထားရသည်။ သုံးပြီးသည်နှင့် မီးခြစ်ကို ဧည့်ခန်းကဗီရိုပေါ်တွင်တင်ထားဖို့။ မှန်သည်။ ကိုသီ၏စိတ်ကူးကောင်းသည်။ မီးပြတ်တိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်အခန်းများမှ ဒေါ်ရွှေ၊ဒေါ်စိန်ကြည်၊ ဒေါ်ခင်ဝင်း၊ဦးမောင်အေး၊ ဒေါ်တင်ရီတို့သည် အလွယ်တကူရသောကိုသီအခန်းသို့ကူးလာကာမီးခြစ်တောင်းကြသည်။ ဟုတ်ကဲ့။ ထိုစိတ်ကူးပေါ်ပြီးတစ်ပတ်သာခံသည်။ မီးပြတ်သောအခါ မီးခြစ်ကိုဗီရိုပေါ်တွင်ရှာမရပြန်တော့။ မရွှေနုပဲယူသလို၊ သမီးကြီးပဲယူသလို၊ သားကြီးပဲယူပြီး သုံးသလိုလိုတရားခံရှာမရပြန်။

ကိုသီစဉ်းစားပြန်သည်။ အချိန်မတော်မီးပြတ်ပါက မီးခြစ်ရှာရသောဒုက္ခကိုဘယ်လိုဖြေရှင်းရမလဲဟုတွေးသည်။ အတွေးတစ်ခုဝင်လာသည်။ ကိုသီလက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင်သောအခါ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွင် မီးခြစ်ကိုခဏခဏတောင်းကြသောကြောင့် တောင်းပြီးပြန်မပေးလျှင် မီးခြစ်ပျောက်မှုကိုကာကွယ်ရန် မီးခြစ်ကိုတစ်နေရာရာတွင်ကြိုးနှင့်ချည်ထားတတ်သည်။ မီးခြစ်လိုလျှင်ထပြီးခြစ်။ ကောင်းပြီ။ ထိုအစီအစဉ်ကောင်းသည်။ အိမ်တွင်းတစ်နေရာရာတွင် မီးခြစ်ကိုကြိုးချည်ထားပါက အချိန်မတော်ထရှာရသောဒုက္ခ၊ ဒေါ်ရွှေတို့၊ဒေါ်စိန်ကြည်တို့ ဦးမောင်အေးတို့လာတောင်းပါက ထထရှာရသောဒုက္ခကင်းဝေးတော့မည်ဟုသဘောပေါက်သည်။ ထို့ကြောင့် မီးခြစ်ကို တိုင်တစ်တိုင်တွင်ကြိုးချည်ထားရန်နေရာရှာသည်။ တွေ့ပြီ။ ကိုသီတို့အိမ်ခန်းများသည် တိုက်ခန်းများဖြစ်သောကြောင့် သံရိုက်ရန်သစ်သားတိုင်ကအလယ်တိုင်တစ်တိုင်တွင်သာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်တိုင်တွင်သံရိုက်ကာ ကြိုးတစ်ချောင်းနှင့်မီးခြစ်ကိုချည်ထားလိုက်သည်။

သို့သော် ထိုအလယ်တိုင်ကတိုင်ကိုခေါင်းမှီကာ ပက်လက်ကုလားထိုင်ချ၍ကိုသီစာဖတ်သောနေရာဖြစ်သည်။ တစ်နေ့ နေ့လယ်ဘက် ကိုသီစာဖတ်နေရင်း ဘေးအခန်းကဒေါ်ခင်ဝင်းဆေးလိပ်တိုတစ်တိုမီးလာညှိသည်။ နောက်တစ်ခါ ဦးမောင်အေးမီးလာညှိပြန်သည်။ သူတို့အိမ်မှမီးခြစ်များကျောက်ကုန်၍၊ ခတ်ငွေ့ကုန်၍ဖြစ်ဟန်တူသည်ဟု ကိုသီမှတ်ချက်ချသည်။

တစ်ခါညဘက်စာဖတ်နေရင်း (၉)နာရီခွဲလောက်တွင်မီးကပြတ်သွားသည်။ကုလားထိုင်ပေါ်မှကိုသီကုန်းထကာ ဖယောင်းတိုင်ထွန်းရန်ဖယောင်းတိုင်ကို အရှာမှောင်မည်းမည်းတွင်တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့်တိုက်မိသလိုလိုဖြစ်သွားသည်။ကိုသီလည်းလန့်သွားသည်။ ထိုအခါမှ–

"ဟီး––ဟီး––၊ ဦး––မီးတစ်တို့လောက်" ဘေးခန်းကခင်ခင်ဝင်းအသံဖြစ်သည်။

ညဥ့်ဦးပိုင်းမအိပ်မီ မီးပြတ်သောအခါများတွင် ကိုသီကမီးခြစ်ပြီး ဖယောင်းတိုင်ထွန်းကာရှိသေးသည်။ အိမ်ရှေ့တွင် တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက်ရောက်လာကြကာ–––––

ဒေါ်ရွှေက၊"မောင်သီ––ဆေးလိပ်မီးတစ်တို့လောက်"

ဒေါ်စိန်ကြည်က“ကိုသီ––မီးတို့မယ်––– ဦးမောင်အေးက၊ဆရာ–––မီးတစ်ခြစ်လောက်”

တစ်ခါတစ်ခါကျတော့လည်း ခဏခဏလာတောင်းကြဖန်များသောကြောင့်အားနာလာသည်ထင်ပါ၏။ ကျနော်စာဖတ်ပျက်မှာစိုးသောကြောင့် ခေါင်းရင်းနားကတိုင်တွင်မီးလာခြစ်ကြသည်။ ညှော်သည်လာ၍ ဆေးလိပ်မီးလာတို့ကြ၏။ ကျနော်စာဖတ်မပျက်သော်လည်းခေါင်းပေါ်တွင်မီးလာခြစ်သောကြောင့် မရှိမဲ့ရှိမဲ့ဆံပင်လေး မီးလောင်မှာစိုးရ၏။ ခေါင်းမှာလည်းပူပူသွား၏။ တစ်ခါတစ်ခါကျပြန်တော့လည်း စာဖတ်ရင်း ကုလားထိုင်ပေါ်တွင်အိပ်ပျော်သွားသောအခါ၌ ရှဲခနဲမီးခြစ်သံကြောင့် လန့်နိုးသွားရ၏။

တစ်နေ့ညလယ်လောက် အိပ်ရာကနိုးလာသောအခါ မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့၊ညအိပ်မီးပြာလေးမလင်းတော့၊သိပြီ၊မီးပြတ်ပြီဟုအပေါ့အပါးလည်းသွားချင်သောကြောင့်အိပ်ရာကအထ–––

“ဒေါက်–––ဒေါက်”

“ဒေါက်–––ဒေါက်”

ဂရုစိုက်ကာနားထောင်ကြည့်တော့ အိမ်ရှေ့တံခါးခေါက်သံဖြစ်သည်။ အချိန်မတော် ဘယ်သူပါလိမ့်ဟုထကာ–

“ဘယ်သူလဲဟေ့”

“ဦး––ကျမပါ––ခင်ခင်ဝင်းပါ”

“ဟေ–ခင်ခင်ဝင်း၊ဘာကိစ္စလဲ”

“မီးပြတ်နေလို့–––မီးတစ်ခြစ်လောက်”

“ဟေ––––”

ဒုက္ခ၊ အချိန်မတော်မီးတစ်ခြစ်လောက်တဲ့။ နာရီကြည့်လိုက်တော့ နံနက်၂နာရီကျော်ထိုးပြီ။

“ညည်းအိမ်ကမီးခြစ်ဘယ်ရောက်သွားလို့လဲ”

“ဦးမောင်အေး–––အလုပ်ထဲယူသွားလို့တဲ့”

မီးပြတ်ပြီဆိုတာနဲ့ အနီးဆုံးဘေးခန်းကခင်ခင်ဝင်း၊ ဦးမောင်အေးတို့ချက်ချင်းရောက်လာကြ၏။ သိပ်မကြာမီ ဒေါ်စိန်ကြည်၊ ဒေါ်ရွှေ၊ တစ်ခါတစ်ခါ အပျိုကြီးဒေါ်တင်ရီ၊ တစ်ခါတလေနောက်ဖေးဘက်က ဦးတင်ဝင်းတို့၊ ဒေါ်အေးဘုံတို့ပင်ရောက်လာကြသေး၏။

ကိုသီ၊စဉ်းစားခန်းထုတ်ပြန်သည်။ မီးခြစ်ကို အိမ်အလယ်တိုင်မှာချည်ထား၍ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက်ဝင်ခြစ်နေကြတော့ မှောင်ကြီးထဲမှာ ဆူးလေဘုရားလမ်းက ပလက်ဖောင်းပေါ်ရောက်နေသလားအောက်မေ့ရသည်။ လူကိုမနည်းရှောင်နေရသည်။ အိမ်ထဲညှော်သည်လာတော့လည်း ညှော်သည်မီးခြစ်တောင်းပါက ညှော်သည်ထထပ်လာနေရသည်။ အဲ့ဒီတော့မဟန်။

စိတ်ကူးတစ်ခုရပြန်သည်။ အကယ်၍ မီးခြစ်ကို အိမ်ရှေ့အပေါက်ဝနားကသစ်သားတိုင်တွင်ချည်ထားလိုက်သော် မီးလာတို့သမျှ လာတောင်းသမျှတို့သည် အိမ်ထဲဝင်လာစရာမလိုတော့။ မှောင်ကြီးထဲမှာလည်းလူချင်းရှောင်စရာမလိုတော့။ အပေါက်နားတွင် ညှော်သည်လည်းမီးခြစ်တောင်းပါက ထလာစရာမလို။ ဟုတ်ပြီ။ ကိုသီစိတ်ကူးပေါ်သည်နှင့် ကြိုးချည်ထားသောမီးခြစ်ကို အိမ်ရှေ့အပေါက်ဝနားသို့ ရွှေ့လိုက်တော့သည်။

တွဲလောင်းကျနေသောမီးခြစ်ကိုမြင်သည်နှင့် ညှော်သည်လည်း မီးခြစ်မတောင်းတော့။ ထပြီးကောက်ခြစ်သွားသည်။ ဦးမောင်အေး၊ ခင်ခင်ဝင်း၊ ဒေါ်စိန်ကြည်၊ ဒေါ်ရွှေတို့လည်း မီးပြတ်သည်နှင့် အပေါက်ဝနားရောက်လာကာ အလွယ်တကူမီးခြစ်သွားကြတော့သည်။ မီးခြစ်သည် အိမ်ပေါက်ဝနားတွင်ရှိသောကြောင့် အိမ်ကိုရောက်ဖူးသောညှော်သည်များက လမ်းကြုံ၍အိမ်ရှေ့ကဖြတ်သွားလျှင် ဝင်လာကြကာမီးတစ်ခြစ်လောက်ကောက်ခြစ်၍ ဆေးလိပ်သောက်သွားကြ၏။ ထို့ကြောင့် တစ်နှစ်မှ တစ်ခါသာဓာတ်ငွေ့ထည့်ရသောကိုသီအိမ်မှမီးခြစ်သည် တစ်လတစ်ခါ၊ နှစ်လတစ်ခါ ဓာတ်ငွေ့ထည့်ရတော့ဟူ၏။ တစ်ချို့က–

“ကိုသီ–––ဟန်ကျသဗျာ”

“စိတ်ကူးကောင်းသဗျာ”

ဒေါ်ရွှေကဆိုလျှင်–––––

“ဝါ့မှာ မီးခြစ်ပျောက်တာအလုံးပေါင်းကိုမရေနိုင်တော့ဘူး။ နင်မီးခြစ်ထားတာကိုသဘောကျလို့ အိမ်မှာလုပ်ကြည့်တာတော်တော်အဆင်ပြေသဟဲ့–––”

တစ်နေ့ ကိုသီရုံးကပြန်ရောက်တော့ အမှတ်မထင် မျက်စိက မီးခြစ်ဆီကိုရောက်သွားတယ်။ မီးခြစ်ကိုချည်ထားတဲ့ကြိုးက အရင်ချည်ထားတုန်းက တစ်ကိုက်လောက်ရှည်ပြီး ယခုတစ်တောင်ပင်မပြည့်ချင်တော့။ ကိုသီက၊ မရွှေနုအား–

“ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲကွ”

“ဟိုဥစ္စာ”“ဘာလဲ”“မပြောတတ်ပါဘူးရှင်၊ဘယ်သူတွေမီးညှိလို့ကြိုးမီးလောင်သွားသလဲမသိပါဘူး။တဖြည်းဖြည်းနဲ့ကြိုးကတော့တိုတိုသွားတာပဲ။ကျမလည်းထိုင်မကြည့်အားပါဘူး––”

နောက်ဆုံးတိုင်တွင်ချည်ထားသောမီးခြစ်မရှိတော့။ဘယ်သူယူသွားသည်၊ ပျောက်သွားသည်မသိရတော့။

“မရွှေနုလာပါဦးကွ”

“ဆိုပါဦးတော်”

“ဓာတ်ငွေ့မီးခြစ်တစ်လုံးဘယ်လောက်လဲကွ”

“ဟိုဥစ္စာ–၁၅၀လောက်ရှိမယ်ထင်တယ်”

“ဒါဆိုရင်–ဒေါ်ရွှေ၊ဒေါ်စိန်ကြည်၊ဦးမောင်အေး၊ခင်ခင်ဝင်း၊ လိုရမည်ရအပျိုကြီး ဒေါ်တင်ရီအတွက်ပါ ငါးလုံးလောက်ဝယ်လိုက်ကွာ––ရော့၇၅၀––”

“ဟောတော့–––မီးခြစ်ငါးလုံးတောင်ဘာဖြစ်လို့ဝယ်မှာတုံး။”

“တစ်ယောက်တစ်လုံးစီလှူမလို့ကွ။ ငါကြားဖူးတာကတော့ ရေလှူတယ်ဆိုတာရေအကျိုး(၁၀)ပါးက ဆုမတောင်းဘဲပြည့်တယ်တဲ့ကွ။ မီးခြစ်လှူတယ်ဆိုတာကတော့ မီးလှူတယ်လို့ပဲသဘောထားရမှာပေါ့ကွာ။ မီးလှူတာကတော့ ဘယ်လိုကုသိုလ်ရတယ်ဆိုတာတော့ငါမသိဘူး။ လှူရင်တော့ကုသိုလ်ရတယ်ဆိုတာတော့ငါသဘောပေါက်တယ်။ မီးပြတ်တိုင်း၊ မီးခြစ်လာလာခြစ်ကြတော့ မီးခြစ်ကိုကြိုးချည်ပြီးအိမ်ပေါက်ဝမှာထားရတဲ့အဖြစ်ကိုရောက်တယ်မလား။ လိုအပ်တဲ့အချိန်မှာကိုယ်ကဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်တာကိုလှူတယ်လို့ပဲသဘောထားပါတယ်ကွာ။ တစ်ချို့ကလည်း မီးခြစ်ပျောက်နေလို့၊ ဓာတ်ငွေ့ကုန်နေလို့စသဖြင့် အိမ်မှာလာလာတောင်းနေကြတာ။ ဒီတစ်ခါတော့ တစ်အိမ်တစ်လုံးကျ မီးခြစ်တွေဝယ်ပြီးလှူလိုက်မယ်လို့စိတ်ကူးတယ်။ ကုသိုလ်လည်းရ၊ သူတို့လည်းအဆင်ပြေပေါ့ကွာ။ ဟုတ်ဘူးလား”

"သဘောလေ"

ဤသို့ဖြင့် ခေတ်ငွေ့မီးခြစ်ငါးလုံးကိုဈေးမှဝယ်လာကာ တစ်ယောက်လျှင် တစ်လုံးကျ ကိုသီလက်ဆောင်အဖြစ်ပေးလိုက်၏။ အားလုံးသဘောကျသွားကြ၏။ ထိုအခါကျမှမီးခြစ်လာတောင်းကြခြင်း ဒုက္ခကင်းဝေးကာ ကိုသီလည်း အေးအေးဆေးဆေးစာဖတ်ရအဆင်ပြေသွားတော့၏။ ညဘက်လည်းကောင်းကောင်းအိပ်ရတော့၏။မီးခြစ်လှူရသောကုသိုလ်ကြောင့် ကိုသီလည်းဝမ်းသာပီတိဖြစ်သွားတော့၏။ မီးခြစ်လက်ဆောင်ပေးပြီးတစ်လခန့်အကြာတွင် ခင်ခင်ဝင်း ရောက်လာသည်။

"ဦး----မီးတစ်ခြစ်လောက်"

"ဟေ--မီးခြစ်ဟုတ်လား။ငါဝယ်ပေးထားတဲ့မီးခြစ်ရော"

"ကလေးတွေယူဆော့တာ ဘယ်ရောက်သွားမှန်းမသိတော့ဘူး"

"ဒါဆို နင်တို့အိမ်မှာအရင်တုန်းကရှိတဲ့မီးခြစ်ရော"

"ဦးမောင်အေးအလုပ်ထဲယူသွားလို့"

"ဪ--ဪ--"

နောက်တစ်ပတ်ခန့်အကြာတွင် မီးပြတ်သောညတစ်ညမှာ အိမ်ရှေ့ကို ဒေါ်ရွှေရောက်လာသည်။ လက်ထဲတွင် ဖယောင်းတိုင်လေးကိုင်လို့---

"မောင်သီ----မီးတစ်ခြစ်လောက်"

"ကျနော်ပေးထားတဲ့မီးခြစ်ရော"

"ဟို--ဟို--အဲ--ရှပ်ရှင်သွားကြည့်ရင်း ရုံထဲမှာကျန်ခဲ့လို့ပါကွယ်"

ဒေါ်စိန်ကြည်ကလည်း မီးခွက်ကြီးကိုင်လို့ ဒေါ်တင်ရီကလည်း မှန်အိမ်ကလေးကိုင်လို့----

"ကဲ---ဒေါ်စိန်ကြည်"

"ဟို-ပေးထားတဲ့မီးခြစ်ကခေတ်ငွေ့ကုန်သွားလို့--"

"ကဲ----ဒေါ်တင်ရီကရော"

"ကျောက်မရှိတော့လို့"

"ကဲ--ဒီတစ်ခါတော့ကိုသီတစ်ယောက် ဘာများတတ်နိုင်ဦးပါမည်လဲခင်ဗျာ။ ။"

စံတော်ချိန်သတင်းစာမှကူးယူဖော်ပြပါသည်။

မောင်မြင့်မား (ဗိုလ်ကလေး)

ကညီဖိၣ်မုၣ်ကရၢလီၤတၢ်ကရၢကရိဆူမဲၢ်လၤအခူဲကဝီၤ

တၢ်အကျိၤအကွဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်စံးဆၢတဘျီဃီတၢ်မၤလိလၢ
ကညီဖိၣ်မုၣ်ကရၢလၢခဲကဝီၤဒီးကိၢ်ရှၣ်တဖၣ်
ဖဲကရူၢ်တၢ်တၢၣ်ပီၣ်တဲသကိးအခါ

ကညီဖိၣ်မုၣ်ကရၢဝဲၤဒၢးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ထီၣ်တၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤ
တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်လဲၤတရံးတၢ်မၤလိအခါ